

KORANEN FOR BEGYNDERE

En dansk oversættelse af Koranens mening og forklaring

29. del

Djuz' tabarak (67-77)

Af: Mohamed Attia Sharak

KORANEN FOR BEGYNDERE
En dansk oversættelse af Koranens mening og forklaring
29. del

Djuz' tabarak (67-77)

ISBN 978-87-92560-05-6

© Dansk Muslimsk Union, 2013
Valdemarsgade 17, 1665 København K
www.dmu.nu
E-mail: info@dmu.nu
Tlf.: 5056 5908

Oversættelse & tilrettelæggelse: Mohamed Attia Sharak

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	Side 7
Tegn og forkortelser	Side 8
En introduktion til forståelse af Koranen	Side 9 - 23
Koranens mening og forklaring	Side 24 - 229
67 Herredømmet (Sûrat al-Mulk)	Side 24 - 41
68 Pennen (Sûrat al-Qalam)	Side 42 - 59
69 Kendsgerningen (Sûrat al-Fâq-qah)	Side 60 - 77
70 Himmelstigerne (Sûrat al-Ma`âridj)	Side 78 - 93
71 Noah (Sûrat Nûh)	Side 94 - 107
72 Jinnerne (Sûrat al-Djinn)	Side 108 - 125
73 Indhyllet (Sûrat al-Muzzammil)	Side 126 - 139
74 Indsvøbt (Sûrat al-Muddath-thir)	Side 140 - 163
75 Genopstandelsen (Sûrat al-Qiyâmah)	Side 164 - 183
76 Mennesket (Sûrat al-Insân)	Side 184 - 209
77 De udsendte (Sûrat al-Mursalât)	Side 210 - 229

FORORD

I 2011 udkom første del af Koranoversættelsen: “Koranen for begyndere”, oversat af Mohamed Attia Sharak, der er uddannet jurist fra Egypten og gennem årtier har været aktiv i arbejdet med at formidle Islam til både muslimer og ikke-muslimer. Siden 2008 og indtil 2013 har han udfyldt posten som Generalsekretær for Dansk Muslimsk Union (DMU), samtidig med at han med stor omhu har oversat dele af Koranen til dansk. Vi beder til, at Allah (swt) vil belønne han rigeligt i dette liv og i det næste for sin store indsats gennem årene og senest for den første og nu den nuværende anden oversættelse til dansk af Koranens kapitler.

Den første del af koranoversættelsen “Koranen for begyndere” er en oversættelse af Koranens sidste 37 kapitler, [78-114], kaldet *djuz `amma* med tilhørende forklaringer af den anerkendte lærde Sayed al-Maududi fra Pakistan. Som supplement til bogudgivelse producerede DMU tillige en CD og en DVD med lydoversættelse til dansk, hvilket har vist sig også at dække et stort behov hos mange danske muslimer.

Nu foreligger anden del af Koranoversættelsen i trykt form og vi er stolte af og taknemmelige for, at kunne præsentere endnu et kvalificeret bidrag til forståelsen af Koranens tekst oversat af selvsamme Mohamed Attia Sharak. Der er denne gang tale om kapitlerne [67-77] kaldet *djuz tabâarak*, der, lige som sidste gang, er suppleret med forklaringer fra den pakistanske Sayed al-Maududi.

Dansk Muslimsk Union ønsker alle muslimer i Danmark tillykke med disse oversættelser, som er et uvurderligt bidrag til forståelsen og viden om Koranen og Islam som religion. Vi ønsker samtidig at rette en tak til de mange bidragsydere, der med deres store gavmildhed har bidraget til med økonomi og motivation, at muliggøre dette oversættelsesprojekt.

Endelig skal rettes en helt speciel tak til oversætteren Mohamed Attia Sharak. Vi beder til vor Skaber om, at Mohamed Attia Sharaks arbejde vil gavne mange muslimer i denne og i den næste verden og at belønningen for hans arbejde, vil vise sig hver eneste gang et menneske åbner oversættelsen og oplyses af den viden, der nu er gjort tilgængelig.

Oktober 2013

Abdulhamid Sørensen
Generalsekretær for Dansk Muslimsk Union

TEGN OG FORKORTELSER

<u>dj</u>	ج	udtales som eng. <i>j</i> i <i>Jim</i>
h	ح	udtales som hæst <i>h</i>
ķ	خ	udtales som <i>ch</i> i tysk <i>nacht</i>
<u>dh</u>	ذ	udtales som blødt <i>d</i> i <i>gade</i>
<u>sj</u>	ش	udtales som eng. <i>sh</i> , tysk <i>sch</i> og dansk <i>sj</i> i <i>Sjælland</i>
ş	ص	udtales som <i>s</i> i <i>såre</i>
đ	ض	udtales som <i>d</i> i <i>dåre</i>
ţ	ط	udtales som <i>t</i> i <i>tåre</i>
z	ظ	udtales som eng. <i>th</i> i <i>thus</i>
‘	ع	udtales kraftigt <i>ain</i> . [‘a = ع, ‘i = ع, ‘u = ع]
’a	أ	udtales som <i>a</i> , <i>i</i> og <i>u</i> [a = أ, ‘i = ا, ‘u = ا]
<u>gh</u>	غ	udtales som <i>r</i> i <i>Rusland</i>
q	ق	udtales dybt <i>k</i> som i <i>kåre</i>
â	ا	udtales som lang vokal <i>aa</i> efter en konsonant
î	ي	udtales som lang vokal <i>ii</i> efter en konsonant
û	و	udtales som lang vokal <i>uu</i> efter en konsonant

EN INTRODUKTION TIL FORSTÅELSE AF KORANEN

Denne introduktion er blevet skrevet med to mål for øje:

For det første at gøre læseren bekendt med bestemte begreber, som det er bedst at forstå lige fra begyndelsen for at opnå en mere end overfladisk forståelse af Den Hellige Bog.

For det andet at afklare de foruroligende spørgsmål, der almindeligvis opstår i læserens sind under studiet af Koranen.

Sayed Abul 'Alâ al-Maudûdî

IAFXI

Vi er vant til at læse bøger, der fremlægger information, idéer og argumenter systematisk og sammenhængende. Så når vi går i gang med studiet af Koranen, forventer vi, at også denne bog vil dreje sig om et bestemt emne, og at bogens indhold også klart vil være defineret i begyndelsen og derpå nydeligt vil være inddelt i sektioner og kapitler, hvorefter diskussionen vil skride frem i en logisk følge. På samme måde forventer vi et adskilt og systematisk arrangement af instruktioner og vejledning for hvert af menneskelivets forskellige aspekter.

Men så snart vi åbner Koranen, møder vi en hidtil fuldstændig ukendt genre i litteraturen. Vi bemærker, at den indbefatter forskrifter for tro og adfærd, moralske retningslinjer, juridiske forskrifter, formaninger og advarsler, afstandstagen og fordømmelse af synderne, advarsler til troens nægttere, gode nyheder og trøstende ord og opmuntring til dem, der har lidt for Allåhs sag, argumenter og bekræftende beviser til støtte for dens grundlæggende budskab, hentydninger og anekdoter fra fortiden og Allåhs tegn, der er synlige i universet.

Derudover skifter denne myriade af emner uden noget synligt system. Helt ulig de bøger, vi er vant til, behandler Koranen det samme emne igen og igen, hver gang iklædt en forskellig fraseologi. Læseren støder også på pludselige overgange mellem ét emneområde og et andet. Tilhørere og talere skifter konstant, som budskabet er rettet nu til én og nu til en anden gruppe mennesker. Der er intet spor af de gammelkendte opdelinger i kapitler og afsnit. På samme måde er behandlingen af de forskellige emner enestående. Hvis der tales om et historisk emne, følger fortællingen ikke det velkendte mønster i historiske beretninger. I diskussionerne af filosofiske eller metafysiske spørgsmål savner vi den formelle logiks og filosofiens kendte udtryk og terminologi. Kulturelle og politiske forhold eller spørgsmål vedrørende menneskets sociale og økonomiske liv bliver diskuteret på en måde, der er meget forskellig fra det sædvanlige arbejde inden for de sociale videnskaber.

Der bliver kastet lys over juridiske principper og legale påbud, men helt anderledes end i de konventionelle værker. Når vi støder på en etisk instruktion, ser vi, at dens form er fuldstændig anderledes end noget, man kan finde i den etiske litteratur. Læseren kan synes, det hele er så fremmedartet i forhold til hans opfattelse af, hvad en bog er, at han kan blive så forvirret, at han synes, Koranen er et stykke usammenhængende, uorganiseret og usystematisk skrift, der ikke består af andet end en løs ansamling af kommentarer af forskellig længde, tilfældigt sammensat. Fjendtlige kritikere bruger dette som et grundlag for deres kritik, mens de, der er mere gunstigt stemt, tyr til mere ekstreme forklaringer, eller også konkluderer de, at Koranen består af løsrevne stykker, og gør den således til genstand for alle slags fortolkninger, selv fortolkninger helt i modstrid med Allåhs hensigt, Han, Som åbenbarede Bogen.

II AF XI

Hvilken slags bog er Koranen? På hvilken måde blev den åbenbaret? Hvad ligger der bag dens arrangement? Hvad er dens emneområde? Hvad er det centrale tema, som i sig selv binder dens mangeartede emner sammen? Hvilke slags begrundelser og stil benytter den til at belyse sit centrale tema? Hvis vi kunne få klare, letforståelige svar på disse og andre tilsvarende sager, kunne vi undgå nogle farlige faldgruber og derved gøre det lettere at reflektere over og fatte meningen og formålet med Koranens vers. Hvis vi begynder at studere Koranen i forventning om at læse en bog om religion, vil den forekomme os svær, eftersom vore begreber om religion og om en bog naturligt er begrænsede af vort erfaringsområde. Vi har derfor brug for på forhånd at få et vide, at denne bog er unik på den måde, den er komponeret, i dens tema og dens indhold og arrangement. Vi skal advares om, at den forestilling, vi har om en bog, ud fra vore tidligere læseoplevelser, sandsynligvis vil være en forhindring frem for en hjælp mod en dyb forståelse af Koranen. Vi bør indse, at som et første skridt mod en forståelse af den må vi frigøre vore sind for alle forudfattede meninger.

III AF XI

Den, der studerer Koranen, skal fra begyndelsen fatte de fundamentale påstande, Koranen fremlægger om sig selv. Hvad enten man i sidste ende beslutter sig for at tro på Koranen eller ej, må man anerkende de fundamentale udtalelser, Koranen selv fremfører, og af den mand, som den blev åbenbaret til, profeten Muhammad (fred være med ham), og lade dem være udgangspunkt for sit studium. Disse påstande er:

- Skabelsens Herre, hele universets Skaber og Overherre, skabte mennesket på jorden (som bare er en del af Hans endeløse rige). Han begunstigede også mennesket med forståelse, med evnen til at skelne mellem godt og ondt, med frihed og viljekraft og med evnen til at udøve sine latente potentialer. Kort sagt skænkede Allåh mennesket en slags autonomi og udpegede det til Sin viceregent på jorden.
- Selvom mennesket nyder denne status, har Allåh gjort det overvældende klart for det, at Han alene er menneskets Herre og suveræne, ligesom Han er hele universets Herre og suveræne. Mennesket fik at vide, at det ikke var berettiget til at betragte sig som uafhængig, og at kun Allåh har ret til at hævde absolut lydighed, tjeneste og tilbedelse. Det blev også gjort klart for mennesket, at livet i denne verden, som det er blevet anbragt i og tildelt en vis ære og autoritet i, faktisk kun er en midlertidig sag, og det er meningen at teste det hermed: Efter afslutningen på dette jordiske liv må mennesket vende tilbage til Allåh, Som vil dømme det på grundlag af dets præstation og bekendtgøre, hvem der har haft succes, og hvem der fik fiasko.
- Den rette vej for mennesket er at betragte Allåh som sin eneste suveræne og den eneste genstand for sin tilbedelse og beundring, at følge den vejledning, Allåh har åbenbaret, at handle i denne verden i bevidsthed om, at det jordiske liv blot er en prøvetid, og at holde blikket fast på det højeste mål – succes i Allåhs endelige dom. Alle andre veje er forkerte.
- Det blev også fortalt mennesket, at hvis det valgte at leve den rette måde at leve på – og i dette valg står det frit – ville det nyde fred og tilfredshed i denne verden og ved dets tilbagevenden til Allåh blive tildelt boligen for evig lyksalighed og glæde, kendt som Paradis. Hvis mennesket fulgte en anden vej – selvom det havde friheden til at gøre det – ville det opleve de onde virkninger af ødelæggelse og uorden i livet i denne verden og blive forvist til ydre sorg og lidelse, når det krydsede grænsen for livet i den nuværende verden og ankom i Det Hinsidige.
- Da universets Herre havde forklaret alt dette, anbragte Han mennesket på jorden og kommunikerede til Adam og Eva – de første mennesker, der levede på jorden – den

vejledning, som de og deres børn skulle følge. Disse første mennesker blev ikke født i en tilstand af uvidenhed og mørke. Tværtimod begyndte livet i Den Guddommelige Vejlednings klare dagslys. De havde en nær viden om virkeligheden, og den lov, de skulle følge, blev kommunikeret til dem. Deres levevis bestod af lydighed over for Allåh (dvs. islåm), og de lærte deres børn at leve i lydighed til Ham (dvs. at leve som muslimer).

- Men i tidens løb begyndte mennesket at afvige fra denne sande levevis og begyndte at følge forskellige fejlagtige veje. De lod den sande vejledning gå tabt gennem tankeløshed og forsømmelse, og sommetider, endda med fuldt overlæg, forvrængede de den af ond perversion. De associerede Allåh med et antal væsener, menneskelige og ikkemenneskelige, virkelige såvel som tænkte, og tilbad dem som guddomme. De begik ægteskabsbrud over for den viden om virkeligheden, Allåh havde givet dem al-'Ilm (i Koranens terminologi), med alle slags fantasifulde idéer, overtro og filosofiske begreber og affødte dermed utallige religioner. De tilsidesatte eller forvrængede den individuelle moralitets sunde og rimelige principper og den fælles adfærd asj-Sjarī'ah (i Koranens terminologi) og lavede deres egne love i overensstemmelse med deres lavtstående begær og fordomme. Som resultat blev verden fyldt med umoral og uretfærdighed.
- Det var uforeneligt med den begrænsede autonomi, Allåh havde givet mennesket, at Han skulle bruge Sin overvældende magt til at tvinge mennesket til retfærdighed. Det var også uforeneligt med den kendsgerning, at Allåh havde givet menneskeslægten en tidsfrist, hvor de kunne vise deres værd, at Han skulle påføre dem en katastrofal ødelæggelse, så snart de viste tegn på oprør. Desuden havde Allåh påtaget Sig, siden skabelsens begyndelse, at mennesket skulle få sand vejledning gennem hele den tid, der var tildelt det, og at denne vejledning ville være tilgængelig på en måde, der stemte overens med menneskets anatomi. For at fuldbyrde dette selvpåførte ansvar valgte Allåh at udpege mennesker, hvis tro på Ham var i særklasse, og som fulgte den vej, der gjorde Ham tilfreds. Allåh valgte disse mennesker som Sine udsendinge. Han fik Sit budskab kommunikeret til dem, bærede dem med intim viden om virkeligheden, gav dem livets sande love og betroede dem hvervet med at genindkalde mennesket til den oprindelige vej, som det var afvejet fra. Disse mennesker var Allåhs profeter og budbringere.
- Disse profeter blev sendt til forskellige folk i forskellige lande gennem en periode på tusinder og atter tusinder af år. De havde alle den samme religion – den samme, som oprindeligt blev åbenbaret for mennesket som den rette vej for det. De fulgte alle den samme vejledning: de moralske principper og kollektive liv, der blev foreskrevet mennesket helt i begyndelsen af dets eksistens. Alle profeter havde den samme mission – at kalde mennesket til dets sande religion og derpå organisere alle dem, som tog imod budskabet, i et fællesskab (ummah), som ville være underlagt Allåhs lov, som ville stræbe efter at grundlægge overholdelse af den og forsøge at forhindre krænkelse af den. Alle profeterne afviklede deres mission troværdigt på deres egen tid. Imidlertid var der altid mange, som nægtede at tage imod deres vejledning, og følgelig degenererede de, som tog imod den, hvilket førte til, at Den Guddommelige Vejledning gik tabt, blev forvrænget eller blev forfalsket.
- Til sidst sendte universets Herre Muhammad (fred være med ham) til Arabien og betroede ham den samme mission, som Han havde betroet de tidligere profeter. Denne Allåhs sidste profet henvendte sig til de tidligere profeters følger (som på den tid afveg fra deres oprindelige lære) såvel som til resten af menneskeheden. Hver profets mission var at kalde menneskene til den rette levevis, at kommunikere Allåhs sande vejledning på ny og at organisere alle, der svarede på hans opfordring og accepterede den vejledning, der blev ham værdigt, til et samfund. Et sådant samfund skulle være hengivet til den dobbelte opgave at forme sit eget liv i overensstemmelse med Allåhs vejledning og stræbe efter forandring af verden. Koranen er bogen, der legemliggør denne mission og vejledning som åbenbaret af Allåh til Muhammad (fred være med ham).

IV AF XI

Hvis vi husker på disse grundlæggende kendsgerninger om Koranen, bliver det let at forstå dens virkelige emne, dens centrale tema og det mål, den søger at nå. For så vidt som den forsøger at forklare de endelige årsager til menneskets succes eller fiasko, er Bogens emne MENNESKET.

Dens centrale tema er, at begreber, der har at gøre med Allâh, universet og mennesket, som udgår fra menneskets egen begrænsede viden, er i modstrid med virkeligheden. Det samme gælder begreber, som enten er vævet af menneskets intellektuelle fantasier, eller som har udviklet sig gennem menneskets besættelse af dyriske begær. De måder at leve på, som hviler på disse usande grundlag, er både i modstrid med virkeligheden og ødelæggende for mennesket. Essensen af sand viden er det, Allâh har åbenbaret for mennesket, da Han udpegede det som Sin viceregent. Derfor er den levevis, som er i overensstemmelse med virkeligheden og fremmer menneskets bedste, den, vi ovenfor har karakteriseret som 'den rette vej'. Bogens virkelige mål er at kalde mennesker til denne 'rette vej' og at kaste lys over Allâhs sande vejledning, som ofte er gået tabt, enten ved menneskets forsømmelighed og tankeløshed eller forvansket gennem dets ondsindede perversion.

Hvis vi studerer Koranen med disse fakta for øje, vil det uundgåeligt slå os, at Koranen ikke viger en millimeter fra sit vigtigste emne, det centrale tema og sin grundlæggende hensigt. Alle de forskellige temaer, der dukker op i Koranen, er relaterede til det centrale tema – på samme måde som perler af forskellige farver kan sættes på en snor for at danne en halskæde. Koranen taler om himlens og jordens struktur og om mennesket, henviser til virkelighedens tegn i universets forskellige fænomener, fortæller anekdoter om forgangne nationer, kritiserer forskellige folkeslags religioner, moral og gerninger og forklarer overnaturlige sandheder, og derudover diskuterer den mange andre ting. Koranen gør alt dette ikke for at give instruktioner i fysik, historie, filosofi eller nogen anden særlig gren af viden, men derimod for at fjerne de fejløpfattelser, folk har om virkeligheden, og for at gøre den virkelighed håndgribelig for dem.

Den lægger vægt på, at de forskellige veje, mennesket følger, der ikke er i overensstemmelse med virkeligheden, essentielt set er usande og fuld af skadelige følger for menneskeheden. Den opfordrer menneskene til at holde sig fra den slags veje og i stedet følge den vej, som både stemmer overens med virkeligheden og giver de bedste praktiske resultater. Det er derfor, Koranen kun omtaler alt i den grad og på den nødvendige måde til det formål, den søger at tjene. Koranen begrænser sig til det væsentlige og udelader dermed alle uvedkommende detaljer. Således drejer al dens indhold sig om dette kald.

På samme måde er det heller ikke muligt fuldt ud at anerkende hverken Koranens stil, den orden, der ligger bag dens arrangement af vers, eller mangfoldigheden af de emner, der bliver behandlet i den uden fuldt ud at forstå den måde, den blev åbenbaret på.

Som vi har bemærket tidligere, er Koranen ikke en bog i den sædvanlige forståelse af udtrykket. Allâh komponerede og afleverede den ikke til Muhammad (fred være med ham) i ét stykke, så han kunne sprede dens budskab og kalde folk til at tilegne sig en livsholdning, der stemmer overens med dens lære. Koranen er heller ikke en af den slags bøger, som diskuterer deres emner og hovedtemaer på den konventionelle måde. Den er arrangeret anderledes end almindelige bøger, og dens stil er tilsvarende forskellig. Denne bogs natur er, at Allâh valgte en mand i Mekka til at tjene som Sin budbringer og bad ham om at forkynde Sit budskab, begyndende i hans egen by (Mekka) og med hans egen stamme (Quraisj). På dette indledende trin var instruktionerne begrænset til det absolut nødvendige på dette afgørende tidspunkt af missionen. Særligt tre temaer træder frem:

- Direktiver blev givet til Profeten (fred være med ham) om, hvordan han skulle forberede sig til sin store mission, og hvordan han skulle begynde at arbejde på opfyldelsen af sin opgave. En fundamental viden om virkeligheden blev tilvejebragt, og fejløpfattelser, som folk havde i den henseende – fejløpfattelser, der var ophav til forkert retning i livet – blev fjernet. Folk

blev tilskyndet til at tilegne sig den rette holdning over for livet. Derudover forklarede Koranen også de fundamentale principper, som, hvis de bliver fulgt, fører til menneskets fremgang og glæde.

- I trit med missionens karakter på dette trin bestod de tidlige åbenbaringer generelt af korte vers udtrykt i et ualmindelig smukt og magtfuldt sprog og ikklædt den litterære stil, der passede til smagen og temperamentet hos de mennesker, de oprindeligt blev henvendt til, og hvis hjerter det var meningen, de skulle trænge ind i. Rytmen, melodien og vitaliteten i disse vers tiltrak sig henført opmærksomhed, da deres stilistiske ynde og charme var sådan, at folk begyndte at recitere dem helt af sig selv.
- Disse tidlige budskabers lokale kolorit er iøjnefaldende, for mens de sandheder, de indeholdt, var universelle, var de argumenter og illustrationer, der blev brugt til at illustrere dem, blevet trukket fra de umiddelbare omgivelser, der var velkendte for de første tilhørere. Der blev gjort hentydninger til deres historie og skikke og til de synlige spor af fortiden, som havde sneget sig ind i trossystemerne og ind i Arabiens moralske og sociale liv. Alt dette var beregnet til at forøge budskabets appel til dets umiddelbare tilhørere. Dette tidlige stadie varede fire eller fem år, i hvilke følgende reaktioner til Profetens budskab manifesterede sig:

Nogle få mennesker svarede positivt på opfordringen og gik med til at slutte sig til *ummah* (menigheden), der var forpligtiget til, frivilligt, at overgive sig til Allåhs vilje. Mange mennesker reagerede med fjendtlighed enten af uvidenhed eller af egoisme eller på grund af en chauvinistisk klyngen sig til deres forfædres levevis. Profetens opfordring forblev imidlertid ikke afgrænset til Mekka eller Quraisj. Den begyndte at blive mødt med gunstig respons hinsides byens grænser og blandt andre stammer.

Missionens næste skridt var kendetegnet ved en hård, energisk kamp mellem den islamiske bevægelse og den ældgamle uvidenhed (djhiliyah) i Arabien. Ikke alene var mekkanerne og Quraisj besat af at bevare deres nedarvede levevis – de var også fast besluttede på at undertrykke den nye bevægelse med magt. Intet holdt dem tilbage i jagten på dette mål. De tyede til falsk propaganda, de spredte tvivl og mistænksomhed, og de brugte subtile, ondsindede insinuationer for at så mistillid i folks sind. De prøvede at forhindre folk i at lytte til Profetens budskab. De foretog voldsomme grusomheder mod dem, der tog imod islâm. De underlagde dem økonomisk og social boykot og forfulgte dem i sådan en grad, at et antal af dem ved to lejligheder blev tvunget til at forlade hjemmet og emigrere til Abessinien, og til sidst blev de nødt til at emigrere som flok til Medinah.

På trods af denne stærke og voksende modstand og opposition fortsatte den islamiske bevægelse med at sprede sig. Der var næppe en familie tilbage i Mekka, hvor ikke mindst et af medlemmerne havde taget imod islâm. I virkeligheden skyldtes islâms fjenders vold og bitterhed det faktum, at deres egen familie og slægt – brødre, nevøer, sønner, døtre, pårørende og så videre – ikke alene havde taget islâm til sig, men endda var villige til at ofre deres liv for dens skyld. Derfor bragte deres modstand dem i konflikt med deres egne nærmeste og kæreste. Derudover inkluderede de, som havde frasagt sig Arabiens ældgamle uvidenhed, mange fremragende mennesker i deres samfund. Efter at de havde taget imod islâm, blev de så bemærkelsesværdige for deres moralske retskaffenhed, deres sanddruelighed og deres karakters renhed, at verden næppe kunne undgå at bemærke overlegenheden af det budskab, der tiltrak mennesker af sådanne kvaliteter.

Under Profetens lange og anstrengende kamp fortsatte Allåh med at inspirere ham med åbenbaringer, der på en gang besad en flods bløde naturlige løb, en oversvømmelses voldsomme kræfter og en heftig brands overvældende kraft. Disse budskaber instruerede de troende i deres grundlæggende pligter, indarbejdede hos dem en følelse af fællesskab og tilhørsforhold, tilskyndede dem til fromhed, moralsk udmærkelse og renhed i karakteren, lærte dem, hvordan man prædiker den sande tro, bestyrkede deres ånd med løfter om succes og Paradis i Det Hinsidige, opflammede dem

til kamp for Allåhs sag med tålmodighed, tapperhed og godt humør og fyldte deres hjerter med sådan en ildhu og entusiasme, at de var rede til at udholde ethvert offer, overvinde enhver vanskelighed og møde enhver modstand.

Samtidig blev de, der var indstillet på opposition, havde afvejet fra den rette vej eller havde hengivet sig til løssluppenhed og nedrigheid, advaret ved at få deres opmærksomhed rettet mod det tragiske endeligt af nationer, hvis skæbne var dem bekendt. De blev bedt om at drage lære fra de ruiner, der befandt sig på de steder, de gik forbi hver dag på deres vandringer. Bevis for Allåhs enhed og for efterlivets eksistens blev påpeget i tegn, der var synlige for deres egne øjne og inden for deres daglige erfaringsområde. Polyteismens indre svagheder, forfængeligheden i menneskets ambition om at blive fri, endda for Allåh, dårskaben ved at benægte efterlivet og perversionen i blindt at følge sine forfædres veje, uanset om de var rigtige eller forkerte, blev alle fuldt ud belyst med hjælp af argumenter, der var tilstrækkelig overbevisende til at trænge gennem tilhørernes sind og hjerter.

Desuden blev enhver bekymring fjernet, der blev givet et fornuftigt svar på enhver indvending, al forvirring og rådvildhed blev ryddet væk, og uvidenhed blev belejret fra alle sider, indtil dens irrationalitet lå fuldkommen blotlagt. Sammen med alt dette lød advarslerne om Allåhs vrede. Folket blev mindet om Dommedagens rædsler og de frygtelige straffe i Helvede. De blev også kritiseret for deres moralske fordærv, for deres fejlagtige levevis, for, at de hang fast i uvidenhedens måder og for deres modstand mod sandheden og deres forfølgelse af de troende. Derudover formulerede disse budskaber de fundamentale principper for moral og det kollektive liv, hvorpå alle sunde og levedygtige civilisationer, der oplever Allåhs godkendelse, altid har hvilet.

Dette trin blev foldet ud i adskillige faser. I hver fase antog forkyndelsen af budskabet stadig bredere proportioner, efterhånden som kampen for islåm og modstanden mod den intensiveredes og blev alvorligere, og efterhånden som de troende mødte mennesker med forskellige opfattelser og trossystemer. Alle disse faktorer bevirkede, at emnernes variation forøgedes i de budskaber, der åbenbarede i denne periode. Således var situationen i korte træk, som danner baggrund for de mekkanske sûraher i Koranen.

V A F X I

Gennem 13 år har den islamiske bevægelse bestræbet sig i Mekka. Derpå opnåede den, i Medinah, et tilflugtssted, hvor den kunne koncentrere sine følger og sin styrke. Profetens bevægelse fokuserede nu på sit tredje trin.

I løbet af dette trin ændrede omstændighederne sig dramatisk. Det lykkedes det muslimske samfund at grundlægge en fuldt udarbejdet stat. Skabelsen af den blev fulgt af en langvarig væbnet konflikt med repræsentanterne for den gamle arabiske uvidenhed. Samfundet traf også på tilhængerne af de tidligere profeter, dvs. jøder og kristne. Et yderligere problem var, at hyklere begyndte at slutte sig til det muslimske samfunds fold; deres intrigemageri skulle stoppes. Efter en streng kamp, der varede ti år, nåede det islamiske samfund sit højdepunkt, idet hele Den Arabiske Halvø kom under dets indflydelse, og døren stod åben til verdensomspændende forkyndelse og reform. Dette trin gennemgik, ligesom det foregående, en række forskellige faser, som hver især indeholdt sine egne problemer og krav.

Det var i sammenhæng med disse problemer, at Allåh fortsatte med at åbenbare budskaber for Profeten. Til tider var disse budskaber udtrykt i form af flammende taler; til andre tider var de kendetegnet ved majestætiske kundgørelser og forordningers grandiositet og storhed. Til tider har de præg af instruktioner fra en lærer; til andre tider var stilen som hos en forkyndende reformator. Disse budskaber forklarede, hvordan man kunne grundlægge et sundt samfund, stat og civilisation, samt de principper, hvorpå man burde basere de forskellige aspekter af menneskelivet.

De behandlede også sager direkte forbundet med specifikke problemer, muslimerne stod over for. Hvordan skulle de for eksempel behandle hyklerne (som skadede det muslimske samfund indefra) samt de ikkemuslimer, der levede i det muslimske samfunds varetægt? Hvordan skulle de forholde sig til Bogens folk? Hvilken behandling skulle de give dem, som muslimerne var i krig med, og hvordan skulle de behandle dem, de var bundet til gennem traktater og overenskomster? Hvordan skulle de troende, som samfund, forberede sig på at udføre deres forpligtelser som viceregener for universets Herre? Gennem Koranen blev muslimerne vejledt i spørgsmål som disse, blev instrueret og trænet, fik klarhed over deres svagheder, blev tilskyndet til at vove deres liv og ejendom for Allåhs sags skyld, lærte den moralkodeks, de skulle overholde under alle livets forhold – i sejrns time og i tabets, under lethed og uro, under velstand og i modgang, i fred og sikkerhed og under udsathed og fare.

Kort sagt blev de trænet til at tjene som efterfølgere for Profetens mission med opgaven at bære islåms budskab og frembringe en reform i menneskets liv. Koranen henvendte sig også til dem uden for islåms fold, til Bogens folk, hyklerne, de vantro og polyteisterne. Hver gruppe blev tiltalt i henhold til sine særlige omstændigheder og holdninger. Sommetider indbød Koranen dem til den sande tro med venlighed og forsigtighed; ved andre lejligheder gav den dem en reprimande og advarede dem strengt. Den advarede dem imod og truede dem med Allåhs straf. Den forsøgte at få dem til at tage sig i agt ved at drage deres opmærksomhed mod lærerige historiske begivenheder. Kort sagt havde folk ikke nogen gyldig grund til at afvise Profetens kald.

Sådan er, i korte træk, baggrunden for Medina-sûraherne i Koranen.

Det står nu klart for os, at åbenbaringen af Koranen begyndte og fulgtes ad med forkyndelsen af budskabet. Dette budskab gennemgik mange trin og mødte mangeartede situationer helt fra begyndelsen og gennem en periode på 23 år. Koranens forskellige dele blev åbenbart trin for trin i henhold til de mangfoldige behov og krav fra den islamiske bevægelse gennem disse trin. Derfor kunne den ikke på nogen mulig måde besidde samme slags sammenhæng og systematisk sekvensering, som man forventer af en doktordisputats. Desuden blev de forskellige fragmenter af Koranen, som blev åbenbart i overensstemmelse med den islamiske bevægelses vækst, ikke offentliggjort i form af skrevne afhandlinger, men blev kun spredt mundtligt. Derfor præges den af en oratorisk stil, snarere end den er kendetegnet ved en litterær komposition.

Desuden blev disse taler leveret af en, hvis opgave betød, at han skulle appellere samtidig til sindet, hjertet og følelserne og til folk med forskellige mentale niveauer og evner. Han skulle revolutionere folks tænkning, opflamme dem i en storm af ædle følelser i støtte for sin sag, overtale sine ledsagere og inspirere dem med hengivelse og ildhu og med ønsket om at forbedre og revolutionere deres liv. Han måtte rejse deres moral og stålsætte deres beslutsomhed, gøre fjender til venner og modstandere til beundrere, afvæbne dem, der var ude på at yde modstand mod hans budskab, og vise, at deres holdning var moralsk uholdbar. Han måtte kort sagt gøre alt det nødvendige for at føre sin bevægelse igennem til en succesrig afslutning. Taler, der er åbenbart i overensstemmelse med et budskabs og en bevægelses krav, vil uundgåeligt have en stil, der adskiller sig fra en professionel forelæsnings.

Dette forklarer de gentagelser, vi støder på i Koranen. Et budskabs interesser og en bevægelse kræver, at betoningen under et bestemt trin kun skal lægges på de emner, der passer til dette trin, og udelukke sager, der hører til senere trin. Som følge heraf kan der være bestemte emner, som kræver at blive understreget fortsat gennem måneder eller endda år. På den anden side kan et emne, der bliver gentaget på samme måde, virke udmattende. Når et emne bliver gentaget, bør det derfor udtrykkes i en anden fraseologi, i nye former og med stilistiske variationer for at sikre, at de idéer og overbevisninger, der bliver fremsat, finder deres vej ind i folks hjerter.

Samtidig var det væsentligt, at den fundamentale tro og principperne, som bevægelsen blev grundlagt på, altid skulle holdes friske i folks sind – en nødvendighed, der dikterede, at de altid

skulle gentages regelmæssigt gennem alle bevægelsens trin. Af denne grund gentages bestemte grundlæggende islamiske begreber om Allåhs enhed og Hans attributter, om Det Hinsidige, om menneskets ansvar og om belønning og straf, om profetskab og troen på de åbenbarede skrifter, om grundlæggende moralske egenskaber såsom fromhed, tålmodighed, tillid til Allåh og så videre, gennem hele Koranen. Hvis disse idéer havde mistet deres greb i folkets sind, kunne den islamiske bevægelse ikke have bevæget sig fremad i sin sande ånd.

Hvis vi reflekterer over dette, bliver det ligeledes indlysende, hvorfor Profeten (fred være med ham) ikke organiserede Koranen i den samme rækkefølge, som den blev åbenbaret i. Som vi bemærkede, var den kontekst, Koranen blev åbenbaret i over en periode på 23 år, missionen selv og Profetens bevægelse; åbenbaringerne stemmer overens med denne missions og bevægelses forskellige trin. Det er indlysende, at nu, da Profetens mission var tilendebragt, kunne den kronologiske rækkefølge ikke på nogen måde opretholdes tilfredsstillende i den ændrede situation. Det, der krævedes nu, var en forskellig rækkefølge i harmoni med den ændrede kontekst, der fulgte af missionens fuldendelse.

Til at begynde med var Profetens budskab henvendt til mennesker, der var totalt uvidende om islåm. Instruksen til dem var nødt til at begynde med de mest elementære ting. Efter at missionen var nået til en succesrig afslutning, fik Koranen en overbevisende relevans for dem, der havde besluttet sig til at tro på Profeten. Ved hjælp af denne tro var de blevet til et nyt religiøst samfund – den muslimske ummah. Og ikke bare det – de havde også fået ansvaret for at bære Profetens mission videre, som de havde arvet, i en perfekt form, både på det begrebsmæssige og på det praktiske plan. Det var ikke længere nødvendigt, at Koranens vers var arrangeret i kronologisk orden. I den forandrede kontekst var det blevet nødvendigt for bærerne af Profetens mission (fred være med ham) at blive informeret om deres pligter samt om de sande principper, der ledte deres liv. De måtte også advares mod fordærv, der var begyndt at vise sig blandt følgerne af tidligere profeter. Alt dette var nødvendigt for at gøre muslimerne klar til at gå ud og tilbyde Den Guddommelige Vejlednings lys til en verden fordybet i mørke.

Det ville ikke passe til Koranens natur at samle alle vers om et bestemt emne i én gruppe: Koranens natur kræver, at læseren skal finde instruktioner åbenbaret i Medinaperioden afbrudt af nogle fra Mekka-perioden og omvendt. Det kræver sammenstillingen af tidlige foredrag med instruktioner fra senere perioder af Profetens liv. Denne blanding af læren fra forskellige perioder hjælper med at skaffe et overordnet syn og et integreret perspektiv på islåm og virker som en sikkerhedsforanstaltning mod skævvridning. Desuden ville et kronologisk arrangement af Koranen kun give mening for senere generationer, hvis den var blevet suppleret med forklarende noter, og disse måtte behandles som uadskillelige tillæg til Koranen. Dette ville have været helt i modstrid med Allåhs formål med at åbenbare Koranen. Det vigtigste formål med dens åbenbaring var, at alle mennesker – børn og unge mennesker, gamle mænd og kvinder, by- og landbefolkning, lægmænd og lærde – skulle kunne henvise til Den Guddommelige Vejledning, der var tilgængelig for dem i sammensat form og gennem forsynet sikret imod forvanskning. Dette var nødvendigt for at gøre mennesker med ethvert niveau af intelligens og forståelse i stand til at vide, hvad Allåh krævede af dem. Dette formål ville ikke blive opfyldt hvis læseren højtideligt skulle recitere detaljerede historiske noter og forklarende kommentarer sammen med Allåhs Bog.

De, som gør indvendinger mod Koranens arrangement, lider tilsyneladende af en misforståelse af dens sande formål. De virker sommetider til at ligge under for den illusion, at den kun blev åbenbaret til gavn for historie- og sociologistuderende!

VI AF XI

Koranens nuværende arrangement er ikke senere generationers værk, men blev lavet af Profeten under Allåhs vejledning. Når som helst en sûrah blev åbenbaret, sammenkaldte Profeten sine skriftlærde, som han omhyggeligt dikterede dens indhold til, og instruerede dem om, hvor de skulle anbringe den i forhold til andre sûraher. Profeten fulgte den samme orden i sûraher og vers, når han reciterede under rituel bøn som ved andre lejligheder, og hans følgere fulgte den samme fremgangsmåde, når de memorerede Koranen. Det er derfor en historisk kendsgerning, at samlingen af Koranen sluttede den selvsamme dag, dens åbenbaring ophørte. Den Ene, Der var ansvarlig for åbenbaringen af den, var også den Ene, Der fastsatte arrangementet af den. Den, hvis hjerte var beholder for Koranen, var også ansvarlig for arrangementet af dens sekvens. Dette var en alt for vigtig og ømtålelig sag til at blande nogen anden ind i den.

Eftersom bønner var obligatoriske for muslimer lige siden den spæde begyndelse på Profetens mission, og recitation af Koranen var en obligatorisk del af bønnerne, forpligtede muslimerne sig til at lægge Koranen ind i hukommelsen, mens åbenbaringen af den fortsatte. Så lige så snart et fragment af Koranen blev åbenbaret, blev det memoreret af nogle af ledsagerne. Derfor var bevaringen af Koranen ikke udelukkende afhængig af, at dens vers blev skrevet ned på palmeblade, knoglestykker, læder og ark af pergament – det materiale, Profetens skrivere brugte til at nedskrive Koranens vers på. I stedet blev disse vers skrevet ind i skarer, så hundreder, så tusinder, så hundredtusinder af menneskehjerner, snart efter at de var blevet åbenbaret, så der ikke var mulighed for nogen djævel for at ændre bare et ord af dem.

Efter Profetens død, da en storm af frafald rystede Arabien, og ledsagerne måtte kaste sig ud i blodige kampe for at undertrykke det, led mange ledsagere, der havde memoreret Koranen, martyrdøden. Dette fik 'Umar til at bønfalde om, at Koranen burde blive bevaret i skriftlig såvel som i mundtlig form. Han overbeviste Abû Bakr om nødvendigheden heraf. Efter en kort tøven gav han efter, og han betroede opgaven til Zayd ibn Thâbit al-Anşâri, som havde arbejdet som skriver for Profeten.

Den procedure, man besluttede sig for, var at forsøge at samle alle de skrevne stykker af Koranen, der var efterladt af Profeten, såvel som dem, der var i ledsagernes besiddelse. Da alt dette var blevet gjort, søgte man assistance fra dem, der havde memoreret Koranen. Intet vers blev indføjet i Korankodeksen, medmindre der var fuldstændig enighed mellem de tre kilder, og ethvert kriterium for verifikation var imødekommet. Således blev en autentisk version af Koranen forberedt. Den blev opbevaret hos Hafşah (en af Den Hellige Profets hustruer), og folk fik lov at lave kopier af den og også bruge den som standard-sammenligningsværk, når der skulle rettes fejl, der kunne have sneget sig ind i nedskrivningen af Koranen.

I forskellige dele af Arabien og blandt dets talrige stammer fandtes der en mangfoldighed af dialekter. Koranen blev åbenbaret på det sprog, Mekkas Quraisj talte. Ikke desto mindre fik folk fra andre områder og andre stammer i begyndelsen lov til at recitere den på deres egne dialekter og talemåder, da det muliggjorde recitation af den uden at påvirke dens væsentlige mening. I tidens løb, i kølvandet på erobringen af en stor del af verden uden for Den Arabiske Halvø, kom et stort antal ikkearabere ind i islåms fold. Disse udviklinger påvirkede den arabiske stil, og man frygtede, at den fortsatte brug af forskellige dialekter i recitation af Koranen kunne give anledning til alvorlige problemer. For eksempel var det muligt, at nogle, der hørte Koranen på en fremmedartet dialekt, ville begynde at slås med den reciterende i den tro, at sidstnævnte med vilje forvanskede Allåhs ord. Det var også tænkeligt, at sådanne forskelle gradvist kunne føre til en forfalskning af Koranen selv. Det var heller ikke utænkeligt, at krydsningen af det arabiske sprog på grund af blandingen af arabere og ikkearabere kunne få folk til at indføre modifikationer i Koranens tekst og på den måde forringe Allåhs tales ynde. Som resultat af sådanne overvejelser og efter konsultationer med Profetens ledsagere besluttede 'Uthmân, at kopier af standardudgaven af Koranen, der var forberedt tidligere på Abû Bakrs ordre, skulle offentliggøres, og publikation af Koranens tekst på nogen anden dialekt eller i nogen anden stil skulle bandlyses.

Den Koran, vi har i dag, svarer fuldstændigt til den udgave, der blev klargjort på ordre af Abû Bakr, og som der blev sendt officielle kopier af til forskellige byer og provinser på 'Uthmâns ordre. Der eksisterer stadig den dag i dag adskillige kopier af denne originale udgave af Koranen. Enhver, der nærer nogen tvivl om Koranens autenticitet, kan tilfredsstille sin nysgerrighed ved at få fat i en kopi af Koranen hos enhver boghandler, for eksempel i Vestafrika, og så få en Hâfiz til at recitere den fra hukommelsen, sammenligne de to og derefter sammenligne disse to med de kopier af Koranen, der er blevet offentliggjort i århundrederne siden 'Uthmâns tid. Hvis han opdager nogen uoverensstemmelse, blot et enkelt ord eller en stavelse, bør han fortælle hele verden om sin store opdagelse!

Selv ikke den mest skeptiske person har nogen grund til at tvivle på, at Koranen, som vi kender den i dag, er identisk med den Koran, som Muhammad (fred være med ham) lagde frem for verden. Dette er et ubetvivleligt, objektivt historisk faktum, og der findes intet andet i menneskets historie, hvor beviserne er så overvældende stærke og endegyldige. At tvivle på Koranens autenticitet er som at tvivle på det romerske kejserrige, Indiens moguler eller Napoleon! At tvivle på historiske kendsgerninger som disse er tegn på absolut uvidenhed, ikke et tegn på lærdom og viden.

VII AF XI

Koranen er en bog, som utallige mennesker vender sig til af utallige årsager. Det er vanskeligt at give råd, der passer til alle. De læsere, dette værk henvender sig til, er dem, som interesserer sig for at få en grundig forståelse af Bogen, og som søger den vejledning, den kan tilbyde vedrørende livets forskelligartede problemer. Vi har nogle forslag til sådanne mennesker, og vi vil give nogle forklaringer i håb om at lette deres studium af Koranen.

Enhver, der virkelig ønsker at forstå Koranen, uanset om de tror den eller ej, må frigøre sit sind så meget som muligt for alle forudfattede meninger, fordomme og forudindtagethed for at kunne påbegynde sit studium med et åbent sind. Alle, der begynder at studere Koranen med et sæt forudfattede idéer, vil være tilbøjelige til at læse de selv samme idéer ind i Bogen. Ingen bog kan med udbytte studeres med denne slags indstilling, for slet ikke at tale om Koranen, som nægter at åbne sit skatkammer for den slags læsere.

For dem, der bare ønsker et overfladisk bekendtskab med Koranens doktriner, er det sikkert tilstrækkeligt at læse den én gang. For dem, som ønsker at lodde dens dybder, er adskillige læsninger ikke nok. Disse mennesker har behov for at studere Koranen igen og igen, tage noter af alt, der slår dem som betydningsfuldt. De, som er villige til at studere Koranen på denne måde, skulle gøre det mindst to gange til at begynde med for at få en bred opfattelse af det trossystem og de praktiske forskrifter, den tilbyder. I denne indledende undersøgelse skulle de prøve at få et overordnet perspektiv på Koranen og fatte de grundlæggende idéer, den udlægger, samt det livssystem, den forsøger at opbygge på basis af de idéer. Hvis der i løbet af dette studium skulle være noget, der opholder læseren, bør han notere det punkt, det vedrører, og tålmodigt fortsætte sit studium. Mest sandsynligt er det, at når han fortsætter, vil han opdage, at vanskelighederne er blevet løst. Erfaringen viser, at ethvert problem, der stadig er uløst efter den første læsning af Koranen, næsten altid bliver opklaret ved en omhyggelig anden læsning.

Først når man har fået et totalperspektiv på Koranen, kan man forsøge sig med et mere detaljeret studium. Læseren bliver igen rådet til at tage noter af de forskellige aspekter af Koranens lære. For eksempel bør han notere sig den menneskemodel, Koranen priser, og den model, den tager afstand fra. Det kan være en hjælp at lave to søjler. Den ene benævner man 'prisværdige kvaliteter', og den anden 'forkastelige kvaliteter', og derpå indfører man alt i de respektive kolonner, som man finder relevant i Koranen. For at tage et andet tilfælde vil læseren måske fortsætte med at undersøge Koranens syn på, hvad der fremmer menneskets succes og lykke, stillet over for det, der fører til menneskets ultimative fiasko og fortabelse. En effektiv måde at foretage denne undersøgelse på ville være at nedskrive det forskellige relevante materiale, man støder på, under forskellige

overskrifter, såsom 'fører til succes' og 'fører til fiasko'. Læseren bør på samme måde tage noter om Koranens lære om spørgsmål vedrørende tro, moral, menneskets rettigheder og pligter, familieliv og kollektiv adfærd, økonomisk og politisk liv, lov og social organisation, krig og fred og så videre. Derpå bør han bruge disse forskellige ting, Koranen lærer, til at prøve at udvikle et billede af Koranens lære stillet over for hvert unikke aspekt af menneskelivet. Dette bør følges af et forsøg på at integrere disse billeder, så han kan komme til at fatte det totale livssystem, der bliver forudsat af Koranen.

Desuden bør enhver, der ønsker at studere Koranens synspunkt på et særligt livsproblem i dybden, allerførst sætte sig ind i alle betydelige tråde af menneskelig tænkning vedrørende problemet. Antikke og moderne værker om problemet bør studeres. Uløste problemer, hvor menneskelig tænkning synes at være kørt fast, skal noteres. Derefter skal Koranen studeres med disse uløste problemer for øje med henblik på at finde de løsninger, Koranen kan byde på. Personlig erfaring viser igen, at den, der studerer Koranen på denne måde, vil opdage, at hans problemer er løst ved hjælp af vers, som han måske har læst masser af gange, uden at det nogensinde er gået op for ham, at de kunne have nogen relevans for de forhåndenværende problemer.

Det bør imidlertid huskes, at fuld forståelse af Koranens ånd kræver praktisk deltagelse i kampen for at fuldføre dens mission. Koranen er hverken en bog med abstrakte teorier og kolde doktriner, som læseren kan fatte, mens han sidder i en hyggelig lænestol, eller bare en religiøs bog som andre religiøse bøger, hvis hemmeligheder kan læres ved foredrag og seminarer. Tværtimod er den et budskabs, en bevægelses, en missions grundtegn og en lærebog. Lige så snart denne bog blev åbenbaret, drev den en stille, venligt indstillet mand fra sin isolation og afsondring og anbragte ham i en livets slagmark for at udfordre en verden, der var faret vild. Den inspirerede ham til at opløfte sin stemme mod løgn og satte ham op imod bannerførerne for vantroen, for ulydigheden mod Allåh, for vildfarelse og fejl. Den opsøgte alle, den ene efter den anden, som havde en ren og ædel sjæl, mønstrede dem under Budbringerens banner. Den gjorde også alle dem rasende, som af natur var tilbøjelige til al slags ballade, og drev dem til at føre krig mod sandhedens bærere.

Dette er bogen, som inspirerede og ledte denne store bevægelse, der begyndte med et individs forkyndelse af et budskab og fortsatte i ikke mindre end 23 år, indtil Allåhs kongerige var rigtig grundlagt på jorden. Gennem denne lange og hjerteskrærende kamp mellem sandheden og løgnen vejledte denne bog ufejlbarligt sine følgere til udslettelse af sidstnævnte og førstnævntes grundfæstning og tronbestigelse. Hvordan kan nogen så forvente at nå ind til Koranens vers' hjerte uden så meget som at træde ind på slagmarken mellem tro og vantro, mellem islām og uvidenhed? For at man fuldt ud kan værdsætte Koranen må man tage den op og kaste sig ud i opgaven med at kalde folk til Allåh, idet man gør den til sin vejleder på hvert et trin.

Da, og først da, møder man de forskellige erfaringer, den oplevede i tiden for sin åbenbaring. Man oplever byen Mekkas første forkastelse af islāms budskab, det vedholdende fjendskab, der førte til jagten på et tilflugtssted i Abessinien og forsøget på at vinde et gunstigt svar fra ʿAʿif, der i stedet førte til grusom forfølgelse af bæreren af Koranens budskab. Man oplever også felttogene ved Badr, ved Uhud, ved Hunayn og ved Tabúk. Man mødes ansigt til ansigt med Abû Djahl og Abû Lahab, med hyklerne og jøder, med dem, som øjeblikkeligt svarer på denne opfordring, såvel som dem, der på grund af manglende klarhed i opfattelsen og moralsk styrke først blev draget ind i islām på et senere tidspunkt.

Dette vil være en oplevelse, der adskiller sig fra de såkaldte mystiske oplevelser. Jeg betegner den som 'den koraniske mystiske oplevelse'. Et af kendetegnene ved denne oplevelse er, at ved hvert trin finder man næsten automatisk bestemte Koranvers til at vejlede én, eftersom de blev åbenbaret på et lignende trin og derfor indeholder vejledning, der passer dertil. Et menneske, der er involveret i denne kamp, fatter måske ikke alle sproglige og grammatiske spidsfindigheder, det mister måske også visse finere punkter i Koranens retorik og semantik, men alligevel er det umuligt for Koranen at undgå at afsløre sin sande ånd for det.

Igen, i tråd med dette princip, kan intet menneske hverken forstå de love, den moralske lære og de økonomiske og politiske principper, som Koranen indeholder, eller skønne på den fulde betydning af de koraniske love og regler, medmindre det prøver at gennemføre dem i sit eget liv. Derfor vil den, for hvem det ikke lykkes at oversætte Koranens forskrifter til en personlig vane, ikke lykkes med at forstå Bogen. Det samme kan siges om enhver nation, der lader institutionerne for sit kollektive liv køre i modstrid med Koranens lære.

VIII AF XI

Det er velkendt, at Koranen påstår at kunne vejlede hele menneskeheden. Men alligevel synes den, der studerer Koranen, at den generelt set henvender sig til Arabiens mennesker, som levede på tiden for åbenbaringen af den. Selvom Koranen af og til henvender sig til hele menneskeheden, er dens indhold i det store hele vitalt forbundet med Arabiens smag og temperament, omgivelser og historie samt skik og brug. Når man bemærker dette, begynder man at spørge om, hvorfor en bog, der søger at lede hele menneskeheden til frelse, skulle lægge så stor betydning på visse aspekter af et bestemt folks liv og på de ting, der tilhører en bestemt epoke og himmelstrøg. Lykkes det ikke én at forstå den virkelige grund hertil, kan det få én til at tro, at Bogen oprindeligt var beregnet til kun at reformere den tids arabere, og det er først folk fra senere tider, der har presset en ny fortolkning ned over Bogen, der påstår, at dens sigte er at vejlede hele menneskeheden til alle tider.

Nogle siger måske dette uden andet formål end at lufte deres irrationelle fordom mod islâm, men glem sådanne mennesker et øjeblik, og lad os sige et ord til dem, hvis kritiske kommentarer er motiveret af begæret efter at forstå tingene bedre. Sidstnævnte vil gøre klogt i at studere Koranen omhyggeligt og skrive ethvert sted ned, hvor de mener, den fremlægger nogen doktrin eller begreb eller har fremsat en eller anden regel for praktisk adfærd, der udelukkende er relevant for araberne og eksklusivt betinget af et bestemt steds eller tidsperiodes særheder. Hvis Koranen henvender sig til et bestemt områdes folk til en bestemt tid i forsøget på at tilbagevise deres polyteistiske holdning og fremfører argumenter, der støtter dens egen doktrin om Allåhs enhed og inddrager fakta, som var velkendte for disse folk, garanterer den ikke den konklusion, at dens budskab kun er relevant for dette bestemte folk eller for den særlige tidsperiode.

Det, der burde blive betragtet, er, om ikke Koranens udtalelser om tilbagevisning af arabernes polyteistiske trossystemer i de dage også gælder andre former for polyteisme i andre dele af verden. Kan de argumenter, Koranen fremlægger i den forbindelse, bruges til at berigtige troen hos andre polyteister? Er Koranens linje af argumenter for etableringen af Allåhs enhed gyldig og overbevisende – med mindre justeringer – til alle tider? Hvis svarene er positive, er der ingen grund til at benævne en universel lære som udelukkende for et bestemt folkeslag, kun fordi den oprindeligt henvendte sig til det folk på et bestemt tidspunkt. Der er ingen filosofi, ideologi eller doktrin, der blot består af abstraktioner, og som er fuldstændigt uden relationer til de omstændigheder, hvorunder den udvikler sig. Selv hvis sådan en absolut abstraktion var mulig, ville den være indskrænket til de papirlapper, den var skrevet på, og ville fuldstændigt slå fejl i at have en påvirkning på menneskelivet.

Derudover, hvis man ønsker at brede en intellektuel, moralsk og kulturel bevægelse ud på international skala, er det på ingen måde essentielt, faktisk ikke engang nyttigt for den at starte på global skala. Hvis man ønsker at formidle bestemte idéer, begreber og principper som det rette grundlag for menneskelivet, bør man begynde med at formidle dem energisk i det land, hvor budskabet opstår, og til det folk, hvis sprog, temperament, skikke og sædvaner er velkendte for bevægelsens fortalere. Det vil således være muligt at omdanne folkets liv til en praktisk model af budskabet. Først da vil det trække andre nationers opmærksomhed til sig, og intelligente mennesker, der bor andre steder, vil også prøve at forstå det og udbrede det i deres egne lande.

I virkeligheden er det, der adskiller en tidsbegrænset fra en evig og en partikularistisk national doktrin fra en universel, det faktum, at den førstnævnte enten forsøger at ophøje et folk eller hævde særlige privilegier til det, eller også består den af idéer og principper, der er så vitalt knyttet til folkets liv og traditioner, at den er fuldstændig uanvendelig i andre folkeslags omstændigheder. På den anden side er en universel doktrin villig til at give lige rettigheder og status til alle, og dens principper har en international karakter, ved at den er lige anvendelig for andre nationer. På samme måde er gyldigheden af de doktriner, der kun søger at udlægge problemer af flygtig og overfladisk natur, tidsbegrænset. Hvis man studerer Koranen med disse overvejelser for øje, kan man så konkludere, at den kun har en partikulær, national karakter, og at dens gyldighed derfor er tidsbegrænset?

IX AF XI

De, som går i gang med et studium af Koranen, skrider ofte frem med den antagelse, at denne bog, som det almindeligvis bliver antaget, er en detaljeret kodeks til vejledning. Men når de rent faktisk læser den, lykkes det dem ikke at finde detaljerede regler angående sociale, politiske og økonomiske anliggender. Faktisk vil de bemærke, at selv på så ofte gentagne emner som bønner og Zakâh (betaling af almisser) har Koranen ikke lagt nogen detaljerede forskrifter. Læseren synes, dette er lidt foruroligere, og undrer sig over, på hvilken måde Koranen kan betragtes som en kodeks for vejledning.

Det ubehag, nogle mennesker føler ved dette, opstår, fordi de glemmer, at Allâh ikke alene åbenbarede en bog, men at Han også udpegede en profet. Forestil jer, at man gav nogle lægfolk de nøgne udkast til en konstruktionsplan, med den forståelse at de kunne udføre konstruktionen, som de ønskede. I sådan et tilfælde ville man rimeligvis forvente, at de havde nogle nøje udarbejdede retningslinjer om, hvordan konstruktionen skulle udføres. Men forestil jer, at de ud over det brede udkast til en plan også fik en kompetent ingeniør, som ville overvåge opgaven. I dette tilfælde ville det være urimeligt at afveje ingeniørens arbejde, i forventning om at detaljerede retningslinjer ville udgøre en integreret del af konstruktionsplanen, og derpå klage over ufuldkommenhed i planen selv.

Koranen er, for at sige det kort, en bog af brede, generelle principper frem for af lovmæssige bagateller. Bogens hovedsigte er klart og tilstrækkeligt at udlægge de moralske og intellektuelle grundlag for det islamiske livsprogram. Den forsøger at grundfæste disse ved at appellere både til menneskets sind og til dets hjerte. Dens metode til vejledning for det praktiske muslimske liv består ikke i at fremsætte minutøst detaljerede love og regler. Derimod skitserer den hellere de grundlæggende rammer for hvert aspekt af menneskelig aktivitet og fastlægger visse retningslinjer, som mennesket kan indordne sit liv efter for at holde det til Allâhs vilje. Profetens mission var at give den islamiske vision for et godt liv en håndgribelig form ved at tilbyde verden en model af en individuel karakter og af en menneskelig stat og samfund som legemliggørelse af Koranens principper.

X AF XI

Koranen er stærk i sin fordømmelse af dem, der går i skismatisk mundhuggeri, efter at Allâhs Bog er blevet åbenbaret, og således svækker troen. Alligevel har der været betragtelige uoverensstemmelser over den korrekte fortolkning af Koranens påbud – ikke blot blandt de senere lærde, men endda også blandt grundlæggerne af de juridiske skoler og efterfølgere. Faktisk kan man spore uenigheden helt tilbage til Profetens ledsageres tid. Man kan vanskeligt pege på et enkelt koranisk vers med lovmæssig betydning, der er blevet modtaget med fuldstændig enighed mht. fortolkningen af det. Man er nødt til at spørge, om fordømmelsen gælder alle, som har været uenige på denne måde. Hvis ikke den gør, hvilken art skisma og uenighed afviser Koranen da?

Dette er et betragteligt problem, og dets forgreninger kan ikke overvejes i længden her. Læseren kan roligt være forvisset om, at Koranen ikke er imod meningsforskelle inden for rammen af en almindelig enighed om islåms grundelementer og det islamiske samfunds enighed. Desuden er den ikke modstander af uenighed, der opstår af en oprigtig bestræbelse på at nå de rette konklusioner inden for et bestemt emne. De eneste uenigheder, Koranen fordømmer, er dem, der stammer fra egoisme og forvanskning, der fører til gensidig strid og fjendtlighed.

Disse to slags uenigheder er forskellige i karakter og er ophav til forskellige resultater. Den første slags er en stimulans til forbedring og er selve sjælen i et sundt samfund. Den slags uenigheder kan findes i ethvert samfund, hvis medlemmer er begunstigede med intelligens og fornuft. Eksistensen af dem er et livstegn, mens fravær af dem kun tjener til at vise, at et samfund ikke er lavet af intelligente mænd og kvinder, men derimod klodser af træ. Den anden slags uenigheder er imidlertid af en helt anden slags og fører til undergang og ødelæggelse for de folk, de opstår i. Disse er langt fra at være tegn på sundhed – tværtimod er deres tilsynekomst et symptom på en alvorlig sygdom.

Den første slags uoverensstemmelse findes kun blandt lærde, der alle er enige om, at det er deres hovedopgave at adlyde Allåh og Hans profet. De er også enige om, at Koranen og Sunnah er hovedkilderne til deres vejledning. Så når to lærde undersøgelser i et eller andet underordnet emne fører til, at to eller flere af de lærde bliver uenige, eller når to dommere er uenige i deres domme, eller de spørgsmål, deres meninger er udtrykt om, er det ikke som troens grundsætninger. De beskylder ikke dem, de er uenige med, for at have forladt den sande tros fold. Det, hver af dem gør, er at række sine argumenter frem, som viser, at han har gjort sit bedste for at efterforske sagen grundigt. Derefter bliver det overladt til domstolene (i juridiske anliggender) og til den offentlige opinion (hvis sagen angår samfundet som helhed) enten at foretrække det synspunkt, der virker sundest, eller at acceptere begge opfattelser som lige tilladelige.

Skismaer opstår, når selve grundlaget er gjort til genstand for diskussion og kontrovers. Der kan også ske det, at en eller anden lærd, mystiker, mufti eller leder udtaler sig om et spørgsmål, som Allåh og Hans budbringer ikke har tillagt nogen fundamental vigtighed, og overdriver betydningen af spørgsmålet i den sådan grad, at det bliver omformet til et grundlæggende spørgsmål om tro. Sådanne mennesker går som regel et skridt videre og erklærer alle dem, som er uenige med deres opfattelse, for at have forladt den sande tro og anbragt sig selv uden for de sande troendes samfund. De kan endda gå så langt som til at organisere dem, der er enige med dem, i en sekt og påstå, at denne sekt er identisk med det islamiske samfund, og erklære, at alle, der ikke tilhører den, er dømt til Helvedes ild!

Hvor som helst Koranen tager afstand fra uenighed og skismaer, er dens formål at fordømme denne sidste form for uenighed. Angående uenigheder af den første kategori møder vi mange eksempler på dem i løbet af Profetens liv. Ikke alene accepterede Profeten værdien af sådanne uenigheder – han udtrykte endda sin billigelse af dem. For denne slags uoverensstemmelser viser, at samfundet ikke mangler evnen til tænkning, til forespørgsler og undersøgelser, og til at gribe og brydes med de problemer, det står over for. Desuden viser det, at samfundets medlemmer er oprigtigt bekymrede for deres religion, og hvordan man anvender dens påbud på menneskelivets praktiske problemer. Det viser også, at deres intellektuelle evner arbejder inden for deres religions rammer frem for at søge uden for den efter løsninger på deres problemer. Og det viser, at samfundet følger moderationens gyldne vej. En sådan moderation bevarer samfundets enhed gennem bred enighed om det grundlæggende og forsyner samtidig dets lærde og tænkere med fuld frihed til at sætte spørgsmålstegn, så de kan opnå friske indsigter og nye fortolkninger inden for islåms grundlæggende principper.

XIAFXI

Det er ikke meningen her at vurdere alle de spørgsmål, der kan opstå i sindet af en, der studerer Koranen. Mange spørgsmål handler om specifikke sûraher eller vers og bliver forklaret i noterne til dem i forskellige kommentarer. Denne introduktion begrænser sig til de grundlæggende spørgsmål, der vedrører forståelse af Koranen som et hele.

الملك

سورة

67

Åbenbaret i Mekka

HERREDØMMET (Sûrat al-Mulk)

Introduktion til sûrah 67

TEMA OG EMNEOMRÅDE

I denne sûrah er islams lære på den ene side blevet introduceret kort, og på den anden side er folk, der lever i tankeløshed, blevet vækket fra deres slummer på den mest virkningsfulde måde. Det er et kendetegn for de tidligste sûraher fra Mekka-perioden, at de fremlægger hele islams lære og formålet med Profetens mission, ikke i detaljer, men i korte træk, således at folk let kan fordøje det. Desuden er de særligt rettet mod at få folk til at sky tankeløshed, at få dem til at tænke og at vække deres slumrende samvittighed.

I de første fem vers har mennesket måttet indse, at det univers, det bor i, er et højt organiseret og befæstet kongerige, hvori det ikke har kunnet finde nogen fejl, svaghed eller defekt, uanset hvor hårdt det har prøvet. Dette kongerige er kommet fra intet til eksistens ved Almægtige Allâh Selv, og alle kræfterne til styring, administration og herredømmet over det ligger også helt i Allâhs hånd, og Hans magt er uendelig. Derudover har mennesket fået at vide, at i dette vise system er det ikke blevet skabt uden formål. Det er blevet sendt hertil for en prøve, og denne prøve kan det kun bestå ved retfærdige handlinger og retfærdig adfærd.

I versene 6-11 omtales de forfærdende følger af vantro, der vil komme frem i Det Hinsidige, og folk fik at vide, at Allâh ved at sende Sine profeter har advaret dem om disse konsekvenser i selve denne verden, som for at sige: "Nu, hvis I ikke tror på det, profeterne siger, og retter op på jeres holdning og adfærd i henhold hertil, vil I selv i Det Hinsidige blive nødt til at indrømme, at I virkelig fortjente den straf, der blev udmålt jer."

I versene 12-14 er den sandhed blevet gentaget for sindene, at Skaberen ikke kan være uvidende om Sit skaberværk, som for at sige: "Han er opmærksom på enhver af jeres åbne og skjulte hemmeligheder, selv i jeres hjerters inderste kroge og i jeres tanker. Derfor er det rette grundlag for moral, at mennesket skal undgå det onde og frygte den usete Guds regnskab, uanset om der i verden findes nogen magt til at stille det til regnskab eller ej, og uanset om der i verden findes nogen mulighed for at blive skadet af sådan en magt eller ej. Alene de, der har en sådan adfærd i verden, vil fortjene tilgivelse og en rig belønning i Det Hinsidige."

Ved i versene 15-23 at gøre hentydninger, den ene efter den anden, til disse almindelige sandheder, der forekommer i det daglige, som mennesket ikke anser som værdige til megen opmærksomhed, bliver mennesket opfordret til at betragte dem alvorligt. Det er blevet sagt: "Se: Den jord, hvorpå I bevæger jer rundt med stor tilfredshed og fred i sindet, og hvorfra I henter jeres næring, er blevet underkastet til jer af Allâh. Ellers ville denne jord måske, når som helst, ryste pludseligt og således forårsage ødelæggelse af jer, eller en tyfon kunne opstå, som måske ville udslætte jer to-

talt. Se på fuglene, der flyver over jer; det er kun Allâh, Der opretholder dem i luften. Se på jeres egne midler og ressourcer: Hvis Allâh ønsker at plage jer med en svøbe, kan ingen redde jer fra den, og hvis Allâh ønsker at lukke dørene til (livs)underhold for jer, kan ingen åbne dem for jer. Disse ting er der for at gøre jer bevidste om sandheden, men I ser dem ligesom dyr, der er ude af stand til at drage konklusioner af iagttagelser, og I bruger ikke jeres synsevne, hørelse og sind, som Allâh har skænket jer som mennesker. Derfor ser I ikke den rette vej.”

I versene 24-27 er det blevet sagt: “I skal i sidste ende stå frem for jeres Gud under alle omstændigheder. Det er ikke op til Profeten at fortælle jer det nøjagtige tidspunkt og dato for denne begivenhed. Hans eneste opgave er at advare jer på forhånd om dens uundgåelige komme. I dag lytter I ikke til ham, og I forlanger, at han skal få begivenheden til at komme og vise sig for jer før tid. Men når den virkelig sker, og I ser den med egne øjne, da vil I blive forbavsede. Da vil det blive sagt til jer: “Dette er selve den sag, I ønskede skulle blive fremskyndet.”

I versene 28-29 er der blevet svaret på det, Mekkas vantro sagde imod Den Hellige Profet (må fred være med ham) og hans ledsagere. De forbandede Den Hellige Profet og bad for hans og hans følgers ødelæggelse. Dertil er der blevet sagt: “Uanset om de, der beder jer gå den rette vej, bliver ødelagt eller bliver vist nåde af Allâh, hvordan kan deres skæbne ændre jeres skæbne? I burde tage vare på jer selv og tænke over, hvem der skulle redde jer, hvis I blev overvældet af Guds svøbe. I anser dem, der tror på Gud og sætter sin lid til Ham, som de vildledte. En tid vil komme, da det bliver indlysende, hvem der faktisk var vildledte.”

Som konklusion er folk blevet stillet følgende spørgsmål og har fået lov til at tænke over det: “Hvis det vand, der kommer ud fra jorden et sted i den arabiske ørken eller højland, og som hele jeres livsaktivitet afhænger af, pludselig skulle synke ned i jorden og forsvinde der, hvem andre end Allâh ville kunne give jer dette livgivende vand tilbage?”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^{67:1}

Tabâarakal-ladhî biyadihil-mulku wahuwa 'alâ kulli sjay-in qadîr(un)

(1) Velsignet være Han, i hvis hånd herredømmet er, og Han er Mægtig over alle ting.

Tabâaraka er en superlativ af *barakah* بركة. Barakah omfatter betydningerne ophøjelse og storhed, overflod og rigelighed, vedvarenhed og mangfoldighed af dyder og fortræffeligheder. Når superlativen *tabâaraka* تبارك bliver dannet af det, giver det den mening, at Allâh er uendelig ædel og stor, Han er overlegen i forhold til alt ud over Ham Selv i Hans essens og værker, Hans godhed er uendelig, og Hans fortræffeligheder er permanente og evigtvarende. For yderligere forklaring se [7:54], [23:14] samt [25:1 og 10].

Eftersom ordet *al-Mulk* الملك er i bestemt form, kan det ikke forstås i nogen begrænset betydning. Det vil uundgåeligt indebære suverænitet over alt, der findes i universet. "... i Hvis hånd herredømmet er" betyder ikke, at Han har fysiske hænder, men at Han besidder al magt og autoritet, og at ingen anden har nogen del i det.

Han kan gøre, hvad Han end vil. Intet kan bremse Ham eller forhindre Ham i at gøre, hvad Han ønsker.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ^{67:2}

Al-ladhî khalaqal-mawta wal-hayata liyablukum ay-yukum ahsanu 'amalan wahuwal-'azîzul-ghafûr(ul)

(2) (Han), Som skabte død og liv for at prøve jer (og se); hvem af jer der er bedst i gerninger, og Han er Den Mægtige, og Den Tilgivende.

Hensigten med at give liv til mennesker i verden og forårsage deres død er at prøve dem og se, hvem af dem der udfører de bedste gerninger. I denne korte sætning hentydes der til et antal sandheder:

- I. Liv og død gives af Allâh. Ingen anden kan skænke liv eller forårsage død.
- II. Hverken livet eller døden er formålsløst for en skabning som mennesket, som er blevet givet magten til at gøre både godt og ondt. Skaberen har sat mennesket i verden til testen. Livet er testperioden, og døden betyder, at den tid, testen varer, er forbi.
- III. For denne tests skyld har Skaberen givet ethvert menneske en mulighed for handling, så det kan gøre godt eller ondt i verden og i praksis vise, hvilket slags menneske det er.
- IV. Skaberen alene vil afgøre, hvem der har gjort godt og ondt. Det er ikke op til os at sætte kriterier for de gode og de onde gerninger, men op til Allâh den Almægtige. Derfor bliver enhver, der ønsker at bestå testen, nødt til at finde ud af, hvad kriteriet for en god handling er i Hans øjne.
- V. Det femte punkt er indeholdt i meningen med selve testen. Det er, at ethvert menneske vil blive tilbagebetalt i henhold til sine gerninger, for hvis ikke der var nogen belønning eller straf, ville testen være meningsløs.

Dette har to betydninger, og de er begge underforstået her: (I) At Han er almægtig: På trods af at Han hersker over alle Sine skabninger, er Han barmhjertig og tilgivende over for dem, ikke tyrannisk og grusom. (II) At Han har fuld magt til at straffe synderne: Ingen kan undslippe Hans straf, men Han er til gengæld tilgivende over for den, der føler anger, afholder sig fra det onde og beder om Hans tilgivelse.

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن ۖ
تَفَٰوُتٍ فَاَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُوْرٍ

Al-ladhî ḵalaqa sab‘a samâwatin ṭibâqam-mâ tarâ fi ḵalqir-raḥmâni
min tafâwut fardjji’ il-baṣara hal tarâ min fuṭûr(in)

(3) (Han), Som skabte syv himle, i lag. I Den Nådiges skabelse ser du ikke nogen disharmoni. Send derfor blikket igen (mod himlen)! FINDER DU NOGEN REVNER?

For forklaring se [13:2], [23:15] og [37:5].

Bogstaveligt er *tafâwut* تفاوت misforhold: to ting, der ikke stemmer overens eller er uenige. Så det Guddommelige ord betyder: "I vil ikke se nogen mangel på disciplin, ingen uorden eller uoverensstemmelse nogetsteds i universet. Der er intet usammenhængende eller noget ude af proportioner i denne verden, som Allâh har skabt: Alle dens dele er vel forbundne og i fuldkommen harmoni og koordinering.

Ordet *fuṭûr* فطور betyder en revne, ridse, spalte eller en ting, der bliver delt og brudt. Verset ønsker at sige, at hele universet er så tæt sammenvævet, og alt i det – fra en partikel på jorden til vældige galakser – er så vel forbundet og sammenhængende, at kontinuiteten af universets system ikke synes at blive brudt noget sted, uanset hvor hårdt man graver og undersøger. For yderligere forklaring se sûrah [50:6].

ثُمَّ اَرْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيْرٌ ۗ

Thumma irdjii’ -ilbaṣara kar-ratayni yanqalib ilaykal-baṣaru
ḵâsi’aw-wahuwa ḥasîr(uw)

(4) Send derefter blikket atter igen (over den), så vil blikket vende tilbage til dig opgivende og i udmattet tilstand.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ

Walaqad zay-yannas-samâ’ ad-dunya bimaṣâbîḥa wadja’ alnâhâ
rudjûman lişj-sjayâtîni wa a’tadnâ lahum ‘adhâbas-sa’îr(i)

(5) Vi har sandelig udsmykket den nederste himmel med lys og gjort dem til kastevåben mod satanerne, og til dem har Vi beredt den flammende ilds straf.

“Den nederste himmel”: den himmel, hvor stjernerne og planeterne, der kan ses med det blotte øje, befinder sig. De genstande, der er hinsides disse, og som kun kan ses med teleskop, er den fjerne himmel, og himlene endnu længere væk er dem, der endnu ikke er set, selv ikke med teleskoper.

Ordet *maṣābīh* مصابيح i originalen er blevet brugt som et almindeligt navneord og giver automatisk den betydning, at lampen er storslået og prægtig. Det betyder: “Vi har ikke skabt dette univers mørkt, dystert og øde, men har fyldt det op og besmykket det med stjerner, hvis stråleglans og storhed om natten slår mennesket med forundring.”

Dette betyder ikke, at stjernerne selv bliver kastet imod satanerne, eller at meteoritterne kun skyder hen over himlen for at skræmme satanerne bort. Men det betyder, at de talløse meteoritter, der opstår fra stjernerne og vandrer i rummet med ufattelige hastigheder, og som også falder ned på jorden i en konstant regn, forhindrer jordens sataner i at stige op til himlene. Hvis de prøver på at stige mod himlene, driver disse meteoritter dem bort. Dette bliver nævnt her, fordi araberne troede om spåmændene – og det var også en påstand, spåmændene selv fremsatte – at satanerne var under deres kontrol, eller at de havde en nær kontakt med dem og gennem dem modtog nyheder fra det usete og på denne måde kunne forudsige folks skæbner. Derfor er det adskillige steder i Koranen blevet fastslået, at der absolut ikke er nogen mulighed for, at satanerne kan stige til himlene og bringe nyheder fra det usete. For forklaring se [15:16-18] og [37:6-10].

Menneskets information om sandheden om meteoritter er stadig uden en videnskabelig basis. Imidlertid siger den teori, der bedst synes at tage hensyn til alle de fakta, man kender i dag, og de informationer, der er samlet fra undersøgelser af meteoritter, der er landet på jorden, at meteoritter opstår fra opløsningen af en eller flere planeter og vandrer i rummet og sommetider falder ned på jorden under dens gravitationsmæssige træk. (Se Encyclopaedia Britannica, vol. XV, under “Meteorites”).

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ^{67:6}

Walil-ladhīna kafarū birab-bihim ‘adhābu djahan-nama wabi’sal-maṣīr(u)

(6) Og for dem, som fornægter deres Herre, er (der) helvedes straf. Sikken slem skæbne!

Skæbnen for alle dem, mennesker eller sataner, som ikke tror på deres Herre. (For meningen med ikke at tro på Herren (*Rabb*) رب se [2:161] og [4:173].

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ تَفُورُ^{67:7}

Idhā ulqū fihā sami’ū lahā shahīqan wahiya tafūr(u)

(7) Når de bliver kastet deri, hører de et brøl (derfra), mens det koger op,

Ordet *shahīq* شهيق bliver brugt om at frembringe et brøl ligesom et æsels skryden. Sætningen kan også betyde, at det kan være lyden af Helvede selv, såvel som at det kunne være lyden, der kommer fra Helvede, hvor de mennesker, der allerede er kastet deri, skriger og græder. Denne anden betydning støttes af sûrah Hud, hvor det bliver sagt: “Deri vil de gispe og syde (på grund af tørst)”. Den første betydning bekræftes af [25:12], som siger: “Når de ser Helvede på lang afstand, vil de høre lydene af dets raseri og brølen.” På dette grundlag er den korrekte betydning, at det er lyden, der frembringes både af Helvede og Helvedes beboere.

67:8 تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

Takâdu tamay-yazu minal-ghayzi kullamâ ulqiya fihâ fawdjun
sa'alahum qazanatuhâ alam ya'tikum nadhîr(un)

(8) – nær ved at bryde af vrede. Hver gang en flok (af syndere) bliver kastet deri, spørger dets vogtere dem: «Kom der (aldrig) en advarer til jer?»

Dette spørgsmåls virkelige natur er ikke, at Helvedes vogtere vil spørge dem om, hvorvidt en advarer fra Allâh var kommet til dem eller ej. Hensigten er at få dem til at indse, at der ikke er blevet begået nogen uretfærdighed imod dem, ved at de bliver kastet i Helvede. De forsøger at få dem til at indrømme, at Allâh ikke havde ladet dem være uvidende og uinformerede. Han havde sendt profeterne til dem; Han havde informeret dem om sandheden og den rette vej; Han havde advaret dem om, at hvis de fulgte nogen anden vej end den rette vej, ville den føre dem til Helvede, hvori de var blevet smidt. Men de havde ikke lyttet til profeterne. Derfor fortjente de retteligen den straf, der blev dem udmålt på den tid.

Det er blevet påpeget igen og igen i Koranen, at den test, som Allâh har sendt mennesket til verden for at tage, ikke er blevet udført ved at lade mennesket i absolut uvidenhed og uoplystthed om testens krav bare for at se, om det kunne finde den rette vej selv eller ej.

Derimod har Allâh gjort de mest passende arrangementer, der muliggør menneskets styring til den rette vej – Han har nemlig oprejst profeterne og sendt bøgerne ned. Menneskets test består nu i, om det accepterer profeterne og de bøger, de bragte, og går ad den rette vej eller vender sig bort fra dem for at følge sine egne begær, ønsker og spekulationer. Således er profetgerningen rent faktisk Allâhs argument, som Han har opstillet over for mennesket, og af dets accept eller forkastelse afhænger hele dets fremtidige liv. Ingen kan, efter udpegelsen af profeterne, komme med den undskyldning, at han var uvidende om sandheden, eller at han blev fanget og udsat for den hårde test uafvidende, eller at han bliver straffet, mens han var uskyldig. Dette tema er blevet præsenteret på talrige forskellige måder i Koranen – se f.eks. [2:217], [6:130], [35:37] og [41:40].

67:9 قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ

Qâlû balâ qad djâ'nâ nadhîrun fakadh-dhabnâ waqulnâ
Mâ-naz-zalal-lahû min shay'-in in antum il-lâ fi dhalâlin kabîr(in)

(9) De vil sige: «Jo, sandelig kom der en advarer til os, men vi nægtede at tro (ham), og sagde: 'Allah har intet sendt ned. I er kun i stor vildfarelse'.»

“Ikke bare jer, men de folk, der troede på og fulgte jer, er også vildledte og fortabte med alvorlige fejl.”

67:10 وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

Waqâlû law kunnâ nasma'u aw-na'qilu
mâ kun-na fi aṣ-ḥâbis-sa'îr(i)

(10) Og de vil sige: «Havde vi dog blot hørt (efter) eller været forstandig, så ville vi ikke have været blandt den flammende ilds folk!»

“Havde vi dog blot hørt (efter) eller forstået”: “Havde vi dog lyttet til profeterne med opmærksomhed som søgere efter sandhed eller brugt vort intellekt til at forstå, hvad der egentlig var det budskab, de lagde frem for os.” Her er lytning prioriteret over forståelse. Grunden til dette er, at en forudsætning for at få vejledning er at lytte til, hvad Profeten lærer én (eller læse det, hvis det er i skriftlig form, som en søger efter sandhed). At gruble over det for at forstå sandheden kommer i anden række. Mennesket kan ikke uden Profetens vejledning nå til sandheden direkte ved at bruge intellektet og almindelig sund fornuft.

67:11 فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ

Fa'tarafû bidhanbihim fasuḥqan li-'aṣ-ḥâbis-sa'îr(i)

(11) Således vil de erkende deres synd. Bort med den flammende ilds folk!

Ordet *dhanb* ذنب (synd) er blevet brugt i entalsform. Det betyder, at den virkelige synd, som gjorde dem værdige til Helvede, var at mistro budbringerne og nægte at adlyde dem. Alle andre synder er denne synds følger.

67:12 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

In-nâl-ladhîna yaḥşawna rab-bahum bil-ghaybi
lahum maghfiratun wa'adjrun kabîr(un)

(12) Sandelig, de som frygter deres Herre i det usete (selv om Han ikke kan ses eller opfattes) – for dem (vil der være) tilgivelse og en stor belønning.

Dette er det virkelige grundlag for moral i religion. Det er et meget flygtigt grundlag for moral, at et menneske afstår fra et onde, fordi det efter hans personlige mening er ondt, fordi verden anser det som ondt, fordi dets følger sandsynligvis medfører tab i verden, eller fordi det kan medføre en straf af en verdslig magt. Et menneskes personlige mening kan være forkert – han anser måske en god ting for dårlig og en dårlig ting for god på grund af en eller anden hjemmelavet filosofi. I første omgang har de verdslige standarder for godt og ondt aldrig været de samme: De har ændret sig fra tid til anden.

Man finder i dag ingen universel og evig standard inden for moralfilosofi, ligesom man heller ikke tidligere har kunnet finde en. Ligeledes udgør frygten for verdsligt tab ikke noget fast grundlag for moral. Den, der undgår et onde, fordi han frygter det tab, som det kan medføre for ham selv, kan ikke lade være med at gøre det, når der ikke er nogen frygt for at lide et sådant tab. Ligeledes er heller ikke faren for en straf ved en verdslig magt noget, der kan gøre et menneske til en gentleman.

Enhver ved, at ingen verdslig magt har kendskab til både det synlige og det usynlige (det usete). Mange forbrydelser kan begås uset og uagttaget. Der er også mange mulige anordninger, der gør, at man kan undslippe straf fra enhver verdslig magt, og de love, verdslige magter har lavet, dækker ikke alle onder. De fleste onder ligger ikke inden for de daglige loves rammer, selvom de end-

da er værre end de onder, de verdslige magter betragter som strafbare. Det er derfor, Sandhedens Religion har rejst moralens bygningsværk på det grundlag, at man skal afholde sig fra det onde af frygt for den usete Gud, Som ser mennesket under alle forhold, fra Hvis greb mennesket ikke kan undslippe på nogen måde, og Som har givet mennesket et altgennemtrængende, universelt og evigt kriterium for godt og ondt. At forsage det onde og antage det gode udelukkende af frygt for Ham er det virkelig gode, der kan anbefales i religion. Men hvis et menneske afstår fra at begå et onde af nogen anden grund eller udfører handlinger, der set udefra bliver betragtet som gode handlinger, har disse hans moralske handlinger ikke nogen værdi eller merit i Det Hinsidige, for de er som bygninger, der er bygget på sand.

Det vil sige, at der findes to uundgåelige resultater af at frygte den usete Gud: (1) at man vil blive tilgivet, uanset hvilke synder og fejl man har begået på grund af menneskelig svaghed, hvis ikke de blev begået på grund af mangel på frygt for Gud, og (2) at man vil blive rigeligt belønnet for alle gode gerninger, man begår på grundlag af denne tro.

67:13 وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوْ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Wa'asir-rû qawlakum awidjharû bihi in-nahu 'alîmun bidhâtis-şudûr(i)

(13) I kan tale hemmeligt eller højlydt; Han ved visse, hvad der bor i hjernerne.

Henvendelsen er til alle mennesker, uanset om de er troende eller ikketroende. For en troende rummer den en advarsel om, at mens mennesket lever sit liv i verden, skal det altid huske på, at hverken dets åbne eller dets hemmelige gerninger, end ikke dets hemmelige intentioner og inderste tanker, er skjult for Allâh. For de ikketroende rummer henvendelsen en advarsel om, at de kan gøre, hvad end de vil, uden at frygte Gud, men intet, de gør, vil Han være uopmærksom på og uvidende om.

67:14 أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

Alâ ya'lamu man şalaqa wahuwal-laţîful-ķabîr(u)

(14) Ville Han ikke vide, hvad Han har skabt? Han er Den skarpsynet, Den Indsigtsfulde.

En anden oversættelse kan være: "Ville Han ikke kende Sine egne skabninger?" I originalen er man *ķalaqa* خلق blevet brugt, som kan betyde "Som har skabt" såvel som "som Han har skabt". I begge tilfælde forbliver meningen den samme. Dette er argumentet for det, der er blevet sagt i den foregående sætning. Det vil sige, hvordan skulle det være muligt, at Skaberen skulle være uvidende om Sin skabelse? Skaberværket kan måske være uvidende om sig selv, men Skaberen kan ikke være uvidende om det. Han har skabt hver en blodåre i den krop, hver fiber af dit hjerte og din hjerne. I trækker vejret, fordi Han sætter jer i stand til at ånde, og jeres lemmer fungerer, fordi Han gør dem i stand til at fungere. Hvordan kan da noget som helst af jeres være skjult for Ham?

Ordet *laţîf* لطيف betyder, som brugt i originalen, "Den, Som arbejder på umærkelige måder" såvel som "Den, Som kender de skjulte sandheder og realiteter".

67:15 هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

Huwal-ladhî dja'ala lakumul-arḍa dhalûlan famsjû
fi manâkibiha wakulû min riz-qihi wa-ilayhin-nusjûr(u)

(15) Han er den, der gjorde jorden tjenlig for jer: Færdes (derfor omkring) i dens dale og spis af Hans underhold, og (husk at) til Ham er Opstandelsen.

Det vil sige: "Denne jord har ikke ladet sig underkaste jer af sig selv, og de forsyninger, I spiser, er ikke blevet tilgængelige af sig selv. Allâh har arrangeret det ved Sin visdom og kraft, så jeres liv blev muligt her, og denne strålende globe blev så fredelig, at I bevæger jer rundt på den med fuld sindsro, og den er blevet så vældigt et bord, der er dækket med mad, at den rummer uendelige og grænseløse forsyninger til jeres understøttelse. Hvis ikke I er fortabt i tankeløshed, men hvis I ser jer omkring med forstand, vil I opdage, hvor megen visdom der ligger bag beboeligheden af denne jord og de utallige lagre af forsyninger til jer, som er arrangeret i den." For forklaring se [27:73, 74 og 86], [36:33-39], [41:39], [45:12-13] samt [50:6-10].

Det vil sige: "Mens I bevæger jer rundt på jorden og spiser af det, Allâh har forsynet jer med her, bør I ikke glemme, at I i sidste ende skal stå frem for Gud en dag."

67:16 أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ

A'amintum man fis-samâ-i an yaksifa bikuml-arḍa
fa-idhâ hiya tamûr(u)

(16) Kan I være sikre på, at Han, der er i himlen, ikke lader jorden opsluge jer; så den (pludselig) ville bæve?

Dette betyder ikke, at Allâh lever i himlene. Man har sagt sådan, fordi mennesket naturligt kigger op mod himlen, når det vil vende sig mod Allâh, løfter sine hænder mod himlen i bøn og bønfalder Allâh, idet det vender øjnene mod himlen, når det er plaget og befinder sig i en hjælpeløs situation. Så hver gang en lidelse rammer mennesket pludseligt, siger det, at den er kommet fra himlen, og hver gang noget usædvanligt sker, siger det, at det er kommet fra himlen, og mennesket kalder de bøger, Allâh åbenbarede, for himmelske bøger. Ifølge en tradition i Abû Dâ'ûd kom en person hen til Den Hellige Profet med en sort slavepige og sagde: "Det er blevet obligatorisk for mig at sætte en slave fri. Kan jeg sætte denne slavepige fri?" Den Hellige Profet spurgte slavepigen: "Hvor er Allâh?" Hun pegede mod himlen med sin finger. Den Hellige Profet spurgte: "Hvem er jeg?" Først pegede hun mod ham og derefter mod himlen, hvormed hun tydeligvis ønskede at sige: "Du er kommet fra Allâh." Derpå sagde Den Hellige Profet: "Sæt hende fri. Hun er en troende." (En historie, der ligner denne meget, er blevet fortalt i Mu'waṭ-ṭa, også i Muslim og Nasâ'î). Om Ḳawla bint Tha'labah sagde 'Umar engang til folket: "Hun er den kvinde, hvis klage blev hørt oven over de syv himle". Se [58:1].

Alt dette viser tydeligt, at det er naturligt for mennesket, at hver gang det tænker på Gud, vender dets sind sig mod himlen foroven og ikke mod jorden forneden. Det er i lyset heraf, at ordene man *fis-samâ* في السماء (Han, Som er i himlen) er blevet brugt om Allâh. Her er der ikke plads til nogen tvivl om, at Koranen betragter Allâh den Almægtige som værende i himlen. Faktisk kan der ikke være nogen basis for tvivl om det, for helt i begyndelsen af denne sûrah al-Mulk erklæres det: "(Han), Som skabte syv himle, i lag." Og i sûrah al-Baqarah er det blevet sagt: "Du vil møde Allâh, i hvilken retning du end vender dit ansigt." [2:115].

67:17 **أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ**

Am amintum man fis-samâ-i an yursila 'alaykum hâşiban
fasata 'lamûna kayfa nadhîr(i)

(17) Eller kan I være sikre på, at Han, der er i himlen, ikke sender et uvejr over jer; så vil I få at vide, hvad (Min) advarsel indebære?

Hensigten er at indprente dette: "Selve jeres overlevelse og velbefindende på jorden er til alle tider afhængige af Allâh den Almægtiges nåde og overflod. I spankulerer ikke rundt på denne jord ved egen kraft. I er under Allâhs beskyttelse i hvert øjeblik af jeres liv, som I tilbringer her. Ellers kan Allâh hvert øjeblik forårsage sådan et jordskælv, at selve denne jord bliver jeres grav i stedet for at være den vugge, den er, eller få en stormende vind til at blæse og jævne alle jeres byer og bosteder med jorden."

"Min advarsel": den advarsel, der blev givet gennem Den Hellige Profet (må fred være med ham) og Koranen til Mekkas vantro med betydningen: "Hvis ikke I stopper jeres vantro og polyteisme og ikke tager imod tawhîds budskab, der bliver givet til jer, vil I blive overvundet af Guds svøbe."

67:18 **وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ**

Walaqad kadh-dhabal-ladhîna min qab-lihim fakayfa kâna nakîr(i)

(18) Sandelig, de, der levede før (Mekkas høvdinge), fornægtede (også Min advarsel); og hvordan var Min misbilligelse (af dem)?

Hentydningen er til de samfund, der havde løjet om de budbringere, der var kommet til dem tidligere, og følgelig var blevet ramt af Guddommelig straf.

67:19 **أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَاقَاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ**

Awalam yaraw ilaţ-ţayri fawqahum şâf-fâtin wayaq-bið-na
mâ yumsikuhun-na il-lar-raĥmânu in-nahu bikul-li şjay-in başîr(un)

(19) Har de ikke set fuglene over sig, der breder vingerne ud og slå dem sammen? Intet holder dem oppe, kun Den Nådige. Sandelig, Han ser alle ting.

Det vil sige, at hver fugl, der flyver i luften, gør således under Den Mest Barmhjertige Guds beskyttelse. Ham er det, Som har givet hver fugl den form og struktur, hvormed den er i stand til at flyve, Ham er det, Som har lært hver fugl dens metode til at flyve, Ham er det, Som har fået luften til at adlyde de love, hvorved det blev muligt for genstande tungere end luft at flyve i den, og Ham er det, Som holder hver en fugl oppe i luften. Ellers, i samme øjeblik Allâh trækker Sin beskyttelse væk fra den, falder den til jorden.

Dette er ikke kun begrænset til fugle – alt, hvad der findes i verden, eksisterer på grund af Allâhs støtte og værgemål. Han alene sørger for de nødvendige midler til forekomsten af enhver ting, og Han alene holder øje med, at alt, Han har skabt, er forsynet med livsfornødenhederne.

67:20 **أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ**

Am-man hâdhal-ladhî huwa dġundun lakum yanşurukum min dônir-raĥmâni inil-kâfirûna il-lâ fi ġhurûr(in)

(20) Eller hvem, bortset fra Den Nådige, kan bistå jer (med styrken af) en hærske? Sandelig, de vantro befnder sig kun i selvbedrag!

Kan også oversættes til: "Hvem er der, ud over Den Barmhjertige, som kommer jer til redning som en hær?" Den oversættelse, vi har benyttet i teksten ovenfor, har relevans for den følgende sætning, og denne anden for den foregående tekst.

67:21 **أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ**

Am-man hâdhal-ladhî yarzuqukum in amsaka rizqahu bal laġj-dġû fi 'utuw-win wanufûr(in)

(21) Eller hvem, som kan forsørge jer, hvis Han holder Sit underhold tilbage? Nej, de fremturer i hovmod og modvilje.

67:22 **أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ**

Afaman yamsġî mukib-bân 'alâ wadġihi ahdâ am-man yamsġî sawiy-yan 'alâ şîrâtîm-mustaġîm(in)

(22) Er den, der går krumbøjet med ansigtet mod jorden, er mere retledet, eller den, der går rank ad en lige vej?

"Går krumbøjet med ansigtet mod jorden": gående med ansigtet vendt nedad, ligesom kvæg, der fortsætter ad det spor, nogen har sat dem i.

67:23 **قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ**

Qul huwal-ladhî ansja'akum wadġa'ala lakumus-sam'a wal-abşâra wal-af-idata qalîlan mâ tasġurûn(na)

(23) Sig (O Muĥammad): «Han er den, der har frembragt jer og givet jer høreelse, syn og sind; men I er kun lidt taknemmelige»

"Allâh har skabt jer som mennesker, ikke kvæg. Det er ikke meningen, at I blindt skal følge fejl og afvigelse, som I ser som førende i verden, uden bare et øjeblik at overveje, om den vej, I har valgt, er rigtig eller forkert. I har ikke fået disse ører, så I kan nægte at lytte til Ham, der forsøger at skelne rigtigt og forkert for jer, og kan fortsætte, i hvilke falske forestillinger I end har i sinde. I har ikke fået disse øjne, for at I skal følge andre, ligesom den blinde, og måske ikke gide undersøge, om de tegn, der er spredt omkring jer i verden, bevidnede Guds Enhed, som Guds budbringer forkynder, eller hvorvidt universets system er gudløst eller bliver drevet af mange guder samtidig.

På samme måde har I ikke fået denne viden og intelligens, for at I skal overlade tænkning og forståelse til andre og indføre enhver løgnagtig måde, der blev påtvunget af nogen i verden, og måske ikke bruge jeres intellekt til at undersøge, om det var rigtigt eller forkert. Allåh har velsignet jer med viden og intelligens, syn og hørelse, så I kan genkende sandheden, men I er utaknemmelige over for Ham, når I benytter disse evner til ethvert andet formål end det ene, som var grunden til, at I blev dem skænket.” For yderligere forklaringer se [27:73, 74] samt [46:26].

67:24 قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Qul huwal-ladhî dhara'akum fil-ardi wa-ilayhi tuhsjarûn (na)

(24) Sig (O Muḥammad): «Han er den, der har spredt jer ud over jorden; og til Ham skal I føres sammen».

“Efter at I er opstået fra døden, vil I blive samlet sammen fra alle hjørner af jorden og blive vist frem for Allåh.”

67:25 وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Wayaqûlûna matâ hâdhâh-al-wa'du in kuntum şâdiqîn(na)

(25) Og de siger: «Hvornår (indfries) dette løfte, hvis I er sandfærdige?»

De stillede ikke dette spørgsmål for at kende tiden og datoen for Opstandelsen, sådan at hvis de fik et år, en måned, en dag og et tidspunkt at vide, ville de tro på det. I virkeligheden mente de, at Genopstandelsen var en umulighed, og dens forekomst langt fra fornuft, og de stillede dette spørgsmål for at få en undskyldning for at benægte den. De ville sige: “Hvornår skulle denne besynderlige historie om genopstandelse og samling af alle materialisere sig? Hvorfor er den blevet udsat? Hvorfor får du den ikke til at vise sig lige på stedet, så vi kan være sikre på den?” I denne forbindelse bør man forstå, at man kun kan være sikker på genopstandelse gennem rationelle begrundelser, og de er blevet grundigt gennemarbejdet mange steder i Koranen.

Kun en uvidende person ville stille sådan et spørgsmål om datoen for Opstandelsens komme, for selv hvis den bliver fortalt, gør det ingen forskel. Den ikketroende vil sige: “Godt, når den kommer på den dag, du siger, da skal jeg tro dig. Men hvordan kan jeg i dag tro på, at den rent faktisk vil komme på den dag?” For yderligere forklaring se [31:4] samt [36:48].

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ 67:26

Qul in-namal-'ilmu 'indal-lâhi wa-in-namâ ana nadhîrum-mubîn (un)

(26) Sig (O Muḥammad): «Sandelig, viden (derom) er hos Allah, og sandelig er jeg (blot) en åbenlys advarer.»

Dette ved jeg: at den med sikkerhed vil komme. Og at vide så meget er tilstrækkeligt til at advare folk før dens faktiske komme. Kundskaben om, hvornår den faktisk vil komme, er udelukkende hos Allâh, ikke hos mig, og der er ikke brug for denne viden for at fremkomme med advarslen. Dette kan bedre forstås ud fra et eksempel. Det nøjagtige tidspunkt for, hvornår et menneske skal dø, kendes kun af Allâh, men alle ved, at enhver skal dø en dag. Denne vor viden er til for, at vi måske advarer en tankeløs ven, vi har, om, at han skal passe på sig selv og sine interesser før døden. For sådan en advarsel er det ikke nødvendigt at kende den nøjagtige dato for, hvornår han vil dø.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّتَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ 67:27

Falam-ma ra'awhu zul-fatan s'at wudjûhul-ladhîna kafarû waqîla hâdhal-ladhî kuntum bihi tad-da'ûn(na)

(27) Når de ser, (at) den er nær, formørkes de vantros ansigter, og det vil blive sagt: Dette er, hvad I plejede at bede om.

De befinder sig i samme angst, som lides af forbryderen, der føres til galgen.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ 67:28

Qul ara'aytum in ahlakaniyâl-lâhu waman ma'iyâ aw rahimanâ faman yudjîrul-kâfirîna min 'adhâbin alîm(in)

(28) Sig (O Muḥammad): «Fortæl mig! Om Allah tilintetgør mig og dem, der er sammen med mig (som I ønsker det), eller Han viser os nåde (ved at udskyde vores død), hvem skal da beskytte de vantro mod en smertlig straf (i det næste liv)?»

Da Den Hellige Profet (må fred være med ham) begyndte sin mission i Mekka, og medlemmer af de forskellige klaner af Quraisj begyndte at tage imod islam, begyndte folk i hvert hus at forbande ham og hans ledsagere. De begyndte at udøve magi og bruge amuletter mod ham for at forårsage hans død og udtænkte endda planer om at dræbe ham. Til dette blev der sagt: "Sig til dem: Hvad vil det gavne jer, hvorvidt vi går til grunde, eller vi lever ved Guds nåde? I burde bekymre jer om jer selv, om, hvordan I vil frelse jer selv fra Allâhs straf."

67:29 قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Qul huwar-raĥmânu 'âman-nâ bihî wa' alayhi tawak-kalnâ
fasata' lamûna man huwa fî ðalâlim-mubîn (in)

(29) Sig (O Muĥammad): «Han er den nådige! Vi tror på Ham, og Ham sætter vi vores led til, og I vil (snart) få at vide, hvem (blandt os) der er i åbenlys vildfarelse»

“Vi har troet på Gud, og I benægter Ham. Vi har sat vor lid til Ham, og I sat jeres lid til jer selv, jeres egne ressourcer og falske guder ud over Allâh. Derfor er det kun os, der fortjener at blive vist barmhjertighed af Allâh, ikke jer.”

67:30 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِينٍ

Qul ara'aytum in aṣṣbaĥa mâ'ukum ġhawram
faman ya'tîkum bimâ-im-ma'în(in)

(30) Sig (O Muĥammad): «Fortæl mig! Hvis (al)jeres vand skulle synke (i dybet af jorden), hvem ville da bringe jer kildevand?»

“Har nogen anden ud over Allâh magt til at genetablere disse vandkilder for jer? Hvis ingen anden har denne magt, og I ved fuldt ud, at det er der ingen, der har, hvem er da værdig til tilbedelse: Gud eller jeres falske afguder, der ikke har magt til at genetablere dem? Og spørg da jer selv om, hvem der er vildledt: dem, der tror på Én Gud, eller dem, der tror på mange guder?”

القلم

سورة

68

Åbenbaret i Mekka

PENNEN (Sûrat al-Qalam)

Introduktion til sûrah 68

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Den består af tre temaer: svar på modstandernes indvendinger, administration af advarsler og formaninger til dem samt ansporing af Den Hellige Profet (fred være med ham) om tålmodighed og vedholdenhed.

I begyndelsen bliver der sagt til Den Hellige Profet: "De vantro kalder dig en galning, hvorimod den bog, du fremlægger, og den ophøjede opførsel, du har, i sig selv er nok til at tilbagevise deres løgnagtige påstande. De vil snart få at se, hvem der var gal, og hvem der var normal. Giv derfor overhovedet ikke op. Overhør den larm af modstand, der hvirvles op imod dig, for alt det har faktisk til hensigt at kue dig og få dig til at ty til et kompromis med dem."

Så for at oplyse almindelige mennesker blev karaktertrækkene af en fremtrædende mand blandt modstanderne, som Mekkas folk udmærket genkendte, præsenteret uden at nævne ham ved navn. På den tid var Den Hellige Profets rene og ophøjede opførsel for øjnene af dem, og ethvert skelkende øje kunne også se, hvad slags karaktertræk Mekkas ledende høvdinge, som førte an i modstanden mod ham, besad.

Så, i versene 17-33, præsenteres lignelsen om ejerne af en have, som, efter at være blevet velsignet af Allâh, blev utaknemmelige over for Ham og ikke lyttede til de advarsler, de fik fra den bedste mand iblandt dem. Som følge heraf blev de frataget velsignelsen, og de indså dette, da alt det, de havde, lå ødelagt for dem. Med denne lignelse blev Mekkas folk advaret således: "Med udpegelsen af Den Hellige Profet (fred være med ham) til profetstatus er I, oh, Mekkas folk, også blevet sat på en prøve, der ligner den, ejerne af haven var blevet sat i. Hvis ikke I lytter til ham, vil I også blive ramt af en straf i verden, og straffen i Det Hinsidige er langt større."

Derpå, i versene 34-47, bliver de troende hele tiden formanet, hvor henvendelsen sommetider vender sig direkte til dem, og sommetider advares de gennem Den Hellige Profet (fred være med ham). Et sammendrag af det, der blev sagt, er: Velbefindende i Det Hinsidige tilhører uundgåeligt dem, der tilbringer deres liv i verden i fuld bevidsthed om Gud. Det er aldeles fornuftsstridigt, at de lydige tjenere i Det Hinsidige skulle møde samme skæbne som de skyldige. Der er absolut intet grundlag for de vantros misforståelse om, at Gud vil behandle dem på en måde, de selv vælger. I hvert fald har de ingen garanti for dette.

De, der bliver kaldet til at bøje sig for Gud i verden, og som nægter at gøre det, vil være ude af stand til at gøre prostration på Genopstandelsens Dag, selv hvis de skulle ønske at gøre det, og de vil derfor stå vanærede og fordømte. Ved at have benægtet Koranen kan de ikke undslippe Gud-

dommelig straf. Den frist, de var blevet givet, har narret dem: De tror, at eftersom de ikke var blevet straffet på trods af deres benægtelse, måtte de være på rette vej, hvorimod de fulgte vejen til ødelæggelse. De har ingen fornuftig grund til at modsætte sig budbringeren, for han er en prædikant uden nogen personlige interesser: Han beder ikke om nogen belønning til sig selv, og de kan heller ikke påstå, at de ved med sikkerhed, at han ikke er en sand budbringer – ej heller at det, han siger, er løgn.

Kort sagt er Den Hellige Profet (fred være med ham) blevet tilskyndet således: “Bær med tålmodighed de byrder, du måske kommer til at møde på vejen med at prædike troen, indtil Allâhs dom kommer, og undgå den utålmodighed, der bragte lidelse og smerte til profeten Jonas (fred være med ham).”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-raḥmâni ar-raḥîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

68:1 ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

Nûn walqalami wamâ yastûrûn(a)

(1) Nûn. (Jeg sværger) ved pennen og ved det, som de skriver!

Den store kommentator Mudjâhid siger, at han sværger ved pennen (her menes den pen, hvormed Koranen blev skrevet ned). Af dette følger automatisk, at det, som blev skrevet ned, betyder Den Hellige Koran selv.

68:2 مَا أَنْتَ بِنِعْمَةٍ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

Mâ anta binî' mati rab-bika bimadjnûn(in)

(2) Du er (O Muḥammad), ved din Herres nåde ikke gal.

Det er for dette, en ed er blevet sværget ved pennen og ved Bogen. Det betyder, at denne Koran, som bliver indskrevet af åbenbaringens skrivers hænder, i sig selv er nok til at tilbagevise de vantro bagvaskelser, der siger, at Den Hellige Profet (må fred være med ham) er, Gud forbyde det, en galning. Inden hans hævde af profetstatus anså Mekkas folk ham som en af deres bedste mænd og havde tillid til hans ærlighed, intelligens og klogskab. Men da han begyndte at recitere Koranen for dem, begyndte de at kalde ham en galning. Dette betød, at Koranen selv i deres øjne var årsagen til, at de beskyldte ham for vanvid. Derfor blev det sagt:

“Koranen i sig selv er tilstrækkeligt bevis til at tilbagevise denne bagvaskelse. Fremlæggelsen af denne yderst veltalende åbenbaring, der består af sublime temaer, er et argument, der beviser, at Muḥammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) er blevet særlig begunstiget af Allâh, og ikke et argument, der kan bruges til at bevise, at han, Gud forbyde det, er blevet gal.”

Her bør man huske på, at selvom henvendelsen tilsyneladende er rettet mod Den Hellige Profet, er dens virkelige hensigt at spidde de vantro bagvaskelse. Derfor skal ingen tro, at dette vers kun blev sendt ned for at forsikre Den Hellige Profet om, at han ikke var gal. Tydeligt nok havde Den Hellige Profet selv ingen sådanne tanker og havde ikke brug for nogen forsikring til at fjerne nogen tvivl. Hensigten var at fortælle de ikketroende, som for at sige: “Koranen, som er grunden til, at I kalder ham, der præsenterer den, for en galning, er i sig selv et argument for, at jeres beskyldning er løgn.” [For yderligere forklaring se sûrah aţ-Ťûr 52:29].

68:3 وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ

Wa-inna laka la'adjan ghayra mamnûn(in)

(3) Og du har sandelig en grænseløs belønning (i vente).

“Du vil få en ubegrænset og fortsat belønning, for selvom du må høre nedslående og foruroligende ting som svar på de anstrengelser, du gør for at instruere og vejlede folket, arbejder du til sandighed på din mission med at kalde dem til den rette vej.”

68:4 وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ
Wa-in-naka la'âlâ ḵuluqin 'adhîm (in)

(4) Og du har sandelig en høj moralsk natur.

Her rummer sætningen to betydninger:

- I. "At du står ophøjet til en høj og ædel karakter. Det er derfor, du udholder alle disse vanskeligheder i din mission med at lede folk til den rette vej, hvilket en mand af svag karakter ikke kunne gøre".
- II. At ved siden af Koranen er din høje og ædle karakter også et tydeligt bevis på, at de beskyldninger om vanvid, de ikketroende slynger mod dig, er absolut løgn, for høj moral og vanvid kan ikke sameksistere i én og samme person. En galning er den, hvis sindsligevægt er forstyrret – som har mistet sin midlertidige ligevægt. I modsætning hertil vidner en persons høje moral om, at vedkommende er et retsindet menneske og har en sund natur, som ejer perfekt midlertidig ligevægt.

Mekkas indbyggere var ikke uvidende om den moral og karakter, Allåhs Hellige Budbringer besad. Derfor var det nok blot at henvise til den, så ethvert tænkende menneske i Mekka måtte tænke, hvor skamløse de mennesker var, som kaldte en mand med så sublim moral og karakter for en galning. Deres absurde opførsel skadede overhovedet ikke Den Hellige Profet (må fred være med ham), men dem selv, for i den vanvittige modstands galskab sagde de sådan noget om ham, som ikke under nogen omstændigheder kunne betragtes som troværdigt for et forstandigt menneske. Det samme gælder de mennesker af lærdom og kundskab, der i vore dage beskylder Den Hellige Profet (må fred være med ham) for at have haft anfald af vanvid og epilepsi.

Koranen er tilgængelig overalt i verden, og Den Hellige Profets liv findes også i skrevet form i alle detaljer. Enhver kan se med egne øjne, hvilken tåbelig og meningsløs ting der blev ytret i blindt fjendskab af dem, der anså dén mand som mentalt afsporet, som bragte denne unikke og enestående bog, og som besad så sublim en moral og karakter. Den bedste beskrivelse af Den Hellige Profets karakter er blevet givet af 'Â'isjah i hendes udtalelse: "*Kâna ḵuluqu-hul-Qurân*" كان خلقه القرآن: "Koranen var hans karakter."

Imâm Ahmad, Muslim, Abû Dâ'ûd, an-Nasâ'î, Ibn Mâdjah, ad-Dârimi og Ibn Djarîr har citeret denne udtalelse, med små variationer i ordlyden, med adskillige kæder af overleveringer. Dette betyder, at Den Hellige Profet ikke bare havde præsenteret Koranens lære for verden, men også havde givet dens praktiske demonstration gennem sit personlige eksempel. Hvad end Koranen påbød, gjorde han selv i praksis første gang. Hvad end der var forbudt, blev undgået og taget afstand fra, af ham selv mest af alle. Hans eget selv var først og fremmest kendetegnet ved de moralske kvaliteter, der blev erklæret sublime, og hans eget selv var aldeles frit for de kvaliteter, der var erklæret som mest afskyeligt og frastødende.

I en tradition har 'Â'isjah erklæret: "Den Hellige Profet (må fred være med ham) slog aldrig en tjener, lagde aldrig hånd på en kvinde, brugte aldrig sin hånd til at dræbe med uden for slagmarken og hævnede sig aldrig på nogen for en forårsaget skade, medmindre nogen krænkede noget ukrænkeligt påbudt af Allâh, og han hævnede det for Allåhs skyld.

Hans sædvane var, at når som helst han måtte vælge mellem to ting, valgte han den letteste, medmindre det var en synd. Og hvis det var en synd, ville han holde sig fra det, mest af alle." [Musnad Ahmad].

Anas siger: “Jeg tjente Den Hellige Profet (må fred være med ham) gennem ti år. Han aldrig så meget som udtrykte det mindste ubehag over, hvad jeg gjorde eller sagde: Han spurgte aldrig, hvorfor jeg havde gjort, som jeg havde, og udsurgte mig aldrig om, hvorfor jeg ikke havde gjort de ting, jeg ikke havde gjort.” [al-Buḫārī, Muslim].

68:5 فَسْتَبْصِرْ وَيَبْصِرُونَ

Fasatubṣīru wayub-ṣīrūn(na)

(5) Og du vil (snart) se, og de vil (også) se;

68:6 بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ

Bi-ayyikumul-maftūn(nu)

(6) – Hvem af jer, der er forført (af djævlén).

68:7 إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مِمَّنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

In-na rab-baka huwa a'lamu biman ḍal-la'an sabīlihi wahuwa a'lamu bil-muhtadīn (na)

(7) Sandelig, din Herre ved bedst, hvem der er faret vild fra Hans vej, og Han ved bedst, hvem der er de retledte.

68:8 فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ

Falâ tuṭī'il-mukadh-dhibīn(na)

(8) Adlyd derfor ikke dem, der fornægter (sandheden)!

68:9 وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

Wad-dû law tud-hinu fayud-hinūn(na)

(9) De ville helst have, at du skulle komme (dem) I møde, så de også kunne komme (dig) I møde.

“Hvis du slækkede lidt på din udbredelse af islam, ville de også slække lidt på deres modstand over for dig. Eller hvis du blev tilbøjelig til at udvirke nogle ændringer i din tro, så den passede til disse mennesker, ville de også indgå et kompromis med dig.”

68:10 وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ

Walâ tuṭī' kul-la ḥal-lâfim-mahīn(in)

(10) Og adlyd ingen skændig, store sværger;

Ordet *mahīn* مهين bruges om en foragtelig, nedrig og ond person. Dette er virkelig en nødvendig kvalitet for en person, der sværger mange eder. Han sværger en ed for hver mindre ting, fordi han selv har en følelse af, at folk anser ham for en løgner og ikke ville tro ham, uden at han sværgede en ed. Af denne grund er han fornedret, ikke blot i sine egne øjne, men opnår heller ingen respekt i samfundet.

68:11 هَمَّازٌ مَّشَاءٍ بِنَمِيمٍ

Ham-mazim masj-sjâ-im binamîm(in)

(11) – (ingen) bagtaler, der går rundt med rygter;

68:12 مَنَّاعٌ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٌ

Man-nâ'in lil-ḳayri mu'tadin aḥîm(in)

(12) – (ingen), der hindrer det gode; (ingen) som er overtræder og synder;

ḳayr خير bruges på arabisk både om velstand og om godt. Hvis man tog det i betydningen velstand, ville meningen være, at han er elendig og nærig – han ville ikke engang bruge en femøre på nogen som helst. Og hvis *ḳayr* skulle forstås i betydningen godhed og dyd, ville det betyde, at han skaber en forhindring for hvert et godt arbejde, såvel som at han er meget aktiv i at hindre folk i at acceptere islam.

68:13 عَتُلٌ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٌ

'utul-lim ba'da ḥhâlika zanîm(in)

(13) – (heller ingen), der er grusom, dertil påtrængende (person),

Ordet *'utul* عتل bruges om en person, der er korpulent og stærk og grådig, når han spiser og drikker, og som desuden har dårlige manerer og er stridbar og grusom på samme tid.

Ordet *zanîm* زنيم bruges til at beskrive en person af illegitim fødsel, som faktisk ikke tilhører en familie, men har sluttet sig til den. Sa'îd bin Djubair og Sja'bi siger, at dette ord bruges om en person, der er berygtet blandt folk for sin ondsindethed. Kommentatorernes syn på den person, der er blevet beskrevet i disse vers, er forskellige. Nogle siger, at det var Walîd bin Mughîrah, en anden siger, det var Aswad bin 'Abd-i Yaghûth, og atter én har tillagt denne beskrivelse Aḳnas bin Sjurayq, mens nogle andre har peget på forskellige andre personer. Men Koranen har blot beskrevet hans egenskaber uden at nævne hans navn. Dette viser, at den berørte mand i Mekka var så berygtet for disse kvaliteter, at der ikke var nogen grund til at nævne hans navn direkte. Ved at høre denne beskrivelse kunne alle forstå, hvem der var tale om.

68:14 أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ

An kâna ḥhâ mâliw wabanîn(a)

(14) (Blot) fordi han har rigdom og sønner!

Denne sætning er måske forbundet med det foregående tema såvel som med den følgende sætning. I første tilfælde ville den betyde: "Giv ikke efter for sådan en persons indflydelse, bare fordi han har masser af rigdom og børn." I det andet tilfælde: "Han er blevet stolt, fordi han besidder en overflod af rigdom og børn, så når Vore åbenbaringer bliver reciteret for ham, siger han: 'Dette er fabler fra gamle tider.'"

68:15 إِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

Idhâ tutlâ 'alayhi 'âyâtunâ qâla asâţîrul-aw-walîn(a)

(15) Når Vore tegn bliver reciteret for ham, siger han: (Det er bare) fabler fra forgangne tiders folk.

68:16 سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطومِ

Sanasimuhu 'alal-ķurtûm(i)

(16) Vi vil brændemærke ham på snablen!

68:17 إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ

Inna balawnahum kamabalawna as-haba aljannati
ith aqsamoolayasrimunnaha musbiheen(a)

(17) Sandelig, har Vi prøvet dem, ligesom Vi prøvede havens ejere, da de sværgede, at de visselig vil afhøste (havens frugter) næste morgen,

Her skal man også holde sig al-Kahf [18:32-44] for øje, hvori lignelsen om ejerne af to haver er blevet citeret for at lære en lektie.

68:18 وَلَا يَسْتُنُونَ

Walâ yastathnûn(a)

(18) – uden at tage forbehold (idet de ikke sagde: Om Allah vil).

De var så sikre og overbeviste om deres magt og autoritet, at de svor, at de helt sikkert ville plukke frugten i deres have den næste morgen uden at føle noget behov for at sige: "Vi skal gøre sådan, om Allâh vil det."

68:19 فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ

Faţâfa 'alayhâ ţâ-ifum-mir-rab-bika wahum nâ'imûn(a)

(19) Da kom noget overvældende fra din Herre over den, mens de sov,

68:20 فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ

Fa'aşbaĥat kaş-şarîm(i)

(20) – og den så ud, som om den var (en have, hvor alle frugter var) høstet.

68:21 فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ

Fatanâdaw muşbiĥîn(a)

(21) Så da det blev morgen, råbte de til hinanden:

68:22 أَنْ اْعْدُوا عَلَيَّ حَرْثَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ

Anighdû 'alâ ĥarĥikum in-kuntum şârimîn(a)

(22) «Gå tidligt ud til jeres mark, hvis I vil høste!».

Ordet *ĥarĥ* حرث er muligvis blevet brugt, fordi der i haven også var marker med afgrøder mellem træerne.

68:23 فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ

Fan-ṭalaqû wahum yataĥâfatûn(a)

(23) Så drog de af sted, mens de hviskede til hinanden:

68:24 أَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ

Al-lâ yadĥulan-nahâ alyawma 'alaykum miskîn(un)

(24) «I dag skal ingen fattig komme ind i den til jer!»

68:25 وَغَدَوْا عَلَيَّ حَرْدٍ قَادِرِينَ

Waghadaw AAala ĥardin qadireen(a)

(25) Og de drog tidligt ud, selvsikre (og fast besluttet på at være nærige).

Ordet *ĥard* حرد på arabisk bruges om at hindre og tilbageholde med et formål og beslutsomhed og om at have hastværk. Det er grunden til den sammensatte oversættelse, vi har brugt.

68:26 فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ

Falam-mâ ra'awĥâ qâlû in-nâ laḍâl-lûn(a)

(26) Men da de så den, sagde de: «Sandelig, vi er faret vild».

68:27 **بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ**

Bal nahnu mahrûmûn(a)

(27) – (Men da de indså, hvad der var sket, råbte de): «Nej, vi er blevet frataget (vores frugter)»

Da de så deres have, troede de ikke på, at det var deres egen have, og de sagde: “Måske er vi faret vild og kommet et andet sted hen.” Men da de betragtede det seriøst og fandt ud af, at det var deres egen have, råbte de højt: “Ak, vi er færdige!”

68:28 **قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ**

Qâla awṣaṭuhum alam aqul lakum lawlâ tusab-biḥûn(a)

(28) Da sagde den mest rimelige blandt dem: «Sagde jeg det ikke til jer: «Hvorfor lovpriser I ikke (Allah)?»

Det betyder, at når de sagde eden “Vi skal visselig plukke frugterne af vor have i morgen”, advarede denne person dem ved den tid, idet han sagde: “Har I glemt Gud? Hvorfor siger I ikke ’Hvis Allâh vil det?’” Men de lyttede ikke til ham. Så mens de besluttede sig til ikke at give noget til de nødlidende, rådede han dem igen til at huske Allâh og afstå fra deres onde intention. Men de fremturede med det, de havde besluttet sig for.

68:29 **قَالُوا سُبْحَانَ رَبَّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ**

Qâlû subḥâna rab-binâ in-nâ kun-nâ dhâlimîn (a)

(29) (Nu) sagde de: Lovpriset være vor Herre. Sandelig, Vi har været uretfærdige.

68:30 **فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ**

Fa’aqbala ba’ḍuhum ‘alâ ba’ḍin yatalâwamûn(a)

(30) Og så vendte de sig mod hinanden med (gensidige) bebrejdelser.

Hver bebrejdede og gav skylden til en anden, for på grund af hans fejlagtige råd havde de glemt Gud og besluttet sig for en ond kurs.

68:31 **قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ**

Qâlû yâ waylanâ in-nâ kun-nâ ṭaghîn(a)

(31) (Til sidst) Sagde de: «Ve os! Vi har sandelig været overmodige».

عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ 68:32

'asâ rab-bunâ an yub-dilanâ kayram minhâ in-nâ ilâ rab-binâ râghibûn(a)

(32) Måske giver vores Herre os en bedre (have) i stedet for den. Vi beder visselig hengivent til vor Herre.»

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ 68:33

Kadhâlikal-adhâbu wala adhâbul-âqirati
ak-baru law kânû ya'lamûn(a)

(33) Sådan var straffen (i livet); men straffen i det hinsidige bliver sandelig større, hvis de blot forstod.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ 68:34

In-na lil-mut-taqîna 'inda rab-bihim djân-nâtin-na'im(i)

(34) Sandelig, for de gudfrygtige er der lyksalighedens haver hos deres Herre (i vente).

Dette er et svar til Mekkas høvdinge, der skændtes med muslimerne: "De velsignelser, vi nyder i verden, er et tegn på, at vi er Allåhs yndlinge, og de elendige liv, I lever, er et bevis på, at I er under Allåhs vrede. Så selv hvis der er et liv efter døden, som I siger, vil vi have en god tid her også, og lidelsen vil gå ud over jer, ikke over os!"

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ 68:35

Afanadj-'alul-muslimîna kal-mudjrimîn(a)

(35) Skulle Vi så sætte dem, der underkaster sig (Allah), lige med synderne?

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ 68:36

Mâ-lakum kayfa tahkumûn(a)

(36) Hvad fejler jer? Hvorledes dømmes I?

Det er fornuftsstridigt, at Gud ikke skulle skelne mellem den lydige tjener og den skyldige. Hvordan kan I anse det for rimeligt, at universets Skaber, ligesom en blind regent, ikke skulle dømme efter, hvilke mennesker i verden der adlød Hans befalinger og afstod fra synd, og hvilke mennesker der begik hver en synd og forbrydelse og forøvede enhver grusomhed uden frygt for Hans straf? I har set de troendes besværligheder og jeres egen velstand, men I har ikke indset forskellen på deres gode moral og jeres egen ondskab, og I har afsagt jeres dom og regner med, at disse lydige mennesker vil blive behandlet som forbrydere af Gud, og de skyldige, som jer, vil blive skænket Paradis.

68:37 **أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ**
'Am-lakum kitâbum fîhi tadrusûn(a)

(37) Eller har I en bog, som I forsker i,

Det er Bogen, sendt ned fra Allâh.

68:38 **إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ**
In-na lakum fîhi lamâ taḡay-yarûn(a)

(38) – at I visselig skulle få alt, hvad I vælger?

68:39 **أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بِالِغَةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ**
Am-lakum 'aymânun 'alaynâ bâlighatun-ilâ yawmil-qi-yâmati
in-na lakum lamâ taḡkumûn(a)

(39) Eller har I en pagt med Os, der gælder til opstandelsens dag, om at I visselig får det, I selv bestemmer?

68:40 **سَلِّمُوا إِلَيْهِمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ**
Salhum ay-yuhum biḡhâlika za'îm(un)

(40) Spørg dem (O Muhammad), hvem af dem der vil stå inde for det!

Za'im زعيم bruges på arabisk om en person, der står som garant for en anden eller er en talsmand for andre. Derfor er meningen i versets spørgsmål: "Hvem af jer vil komme frem og sige, at han har indgået den og den pagt med Allâh på jeres vegne?"

68:41 **أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ**
Am lahum ṡjurakâ'u fal-ya'tû biṡjurakâ-ihim in kânû ṡâdiqîn(a)

(41) Eller har de guder? Så skal de tilkalder deres guder, hvis de da taler sandt.

Den dom, I giver jer selv, har overhovedet intet grundlag. Den går imod fornuft, og I kan heller ikke fremvise noget sådant skrevet i nogen Guddommeligt bog. Ingen kan hævde, at han har fået Allâh til at love noget sådant, og I kan ikke få nogen af jeres guddomme til at påtage sig ansvaret for at sikre Paradiset for jer fra Gud. Hvordan kan I da være offer for sådan en misforståelse?

68:42 يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

Yawma yukşjafu 'an sâqin wayud' awna ilas-sujûdi
fala yastatî-ûn(a)

(42) Den dag, hvor ulykken kommer, og de opfordres til at kaste sig ned (i tilbedelse), men ikke kan,

Bogstaveligt: يوم يكشف عن ساق *“Den dag, skinnebenet skal blive blottet”*. En del af ledsagerne og deres efterfølgere siger, at disse ord er blevet brugt idiomatisk, for ifølge arabisk formsprog indebærer *kasjif-i sâq* كشف الساق at gennemgå en lidelse.

'Abdullah bin 'Abbâs giver også samme mening om dette og har støttet det med bevis fra arabisk poesi. Ifølge et andet udsagn, citeret fra Ibn 'Abbâs og Rabi' bin Anas, betyder *kasjif-i sâq* at afdække kendsgerningerne og sandhederne. I denne fortolknings lys ville meningen være: “Den dag, hvor alle sandheder bliver afdækket, og folkets gerninger skal blive åbne og synlige.”

68:43 خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ

Ķâsjjî' atan abşâruhum tarhaquhum dhil-la(tun)
waqad kânû yud' awna ilas-sujûdi wahum sâlimûn(a)

(43) – deres blikke vil være nedslagne, overvældet af skam. De blev jo, (allerede i livet) opfordret til at bøje sig (i tilbedelse), dengang de var uskadte, (men nægtede).

Det betyder: På Genopstandelsens Dag vil det åbent og offentligt blive demonstreret, hvem i verden der faktisk tilbad Allâh, og hvem der var utilbøjelige til at gøre det. Til dette formål vil folk blive kaldt frem for at gøre prostration for Allâh. De, som oprigtigt tilbad Allâh i verden, vil gøre prostration, og de, som afviste at bøje sig for Ham i verden, vil være ude af stand til at gøre det. Det vil være umuligt for dem at lade, som om de er tilbedere. Derfor vil de forblive stående, vanærede og nedbøjede af skam.

68:44 فَذَرْنِي وَمَنْ يُكْذِبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

Fadharnî wa-man yukadh-dhibu bihâdhal-hadîthi
sanas-tad-ridjuhum min haythu lâ ya 'lamûn(a)

(44) Lad Mig derfor (O Muhammad) om dem, der forkastede dette budskab. Vi skal føre dem (i ødelæggelsen) skridt for skridt, uden at de ved hvorfra (ødelæggelsen kommer fra).

“Lad være med at bekymre dig om, hvordan de skal behandles. Det er op til Mig at tugte dem.” En form for at føre nogen til ødelæggelse på umærkelig vis er, at en fjende af sandheden og en ond person kan være velsignet i verden og få skænket sundhed, rigdom, børn og verdslige succeser, hvorved han kan blive forført til at tro, at alt, hvad han gør, er rigtigt og ret – at der intet er galt med hans handlinger. På denne måde kan han blive mere og mere optaget af fjendskab over for sandhed og begå nedrigthed og oprørsk adfærd og måske ikke indse, at de velsignelser, han er begunstiget med, ikke er nogen belønning, men i realiteten er et middel til hans egen ødelæggelse.

68:45 وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

Wa 'umli lahum 'in-na kaydī matīn(un)

(45) Jeg vil give dem henstand, for sandelig Min plan er sikker.

Ordet *kayd* كيد i originalen betyder at udtænke en hemmelig plan mod en anden. Det er kun ondt, hvis den udtænkes for at skade en anden uretfærdigt. Ellers er der ikke noget galt i det, især ikke hvis sådan en plan bruges imod en person, der har gjort sig fortjent til det.

68:46 أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَّغْرَمٍ مُتَّقِلُونَ

'Am tas'aluhum 'adjran fahum min maghramim-muthqalûn(a)

(46) – Eller forlanger du (O Mohammad) et gebyr fra dem (for at viderebringe budskabet), således at de nu er tyngt af gæld?

Spørgsmålet stilles tilsyneladende til Den Hellige Profet (må fred være med ham), men dets egentlige tilhørere er folket, som overskred alle grænser i deres modstand over for ham.

De bliver spurgt: “Beder vor budbringer om en belønning, som gør jer ophidsede? I ved selv, at han er absolut uselvisk i sin invitation og slider sig op udelukkende til jeres egen gavn og velfærd. Hvis I ikke ønsker at tro på det, han siger, så lad være, men hvorfor bliver I så ophidsede over, at han har inviteret jer?” [For yderligere forklaring se sûrah aţ-Ťûr 52:31].

68:47 أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ

'Am 'indahumul-ghaybu fahum yak-tubûn(a)

(47) – Eller har de (viden om) det usete, så de kan skrive (det) ned?

Dette spørgsmål synes også at være rettet mod Den Hellige Profet, men i virkeligheden er dets tilhørere hans modstandere. Det betyder: “Har I, oh, folk, kigget bag det usete og fundet, at budbringeren i virkeligheden ikke er en budbringer sendt fra Gud, og at de sandheder, han fremlægger for jer, også er løgne? Hvorfor er I så stædige og dementerer det, han siger?”

[For yderligere forklaring se sûrah aţ-Ťûr 52:32].

68:48 فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ

Faş-bir liħukmi rab-bika walâ takun kaşâhibil-hûti
'idh nâdâ wa huwa makzûm(un)

(48) Så afvent derfor tålmodigt (O Mohammad) din Herres dom, og vær ikke som ham i fisken (Jonas), da han anråbte (sin Herre), fuld af bitterhed!

Tiden, da Allâh vil udstede Sit dekret om din succes og sejr og dine modstanderes nederlag, er stadig langt borte. Indtil da skal du fortsætte med tålmodigt at udholde alle vanskeligheder og lidelser, du må møde på vejen af at prædike troen.

“Opfør dig ikke utålmodigt sådan som profeten Jonas (fred være med ham), som på grund af sin utålmodighed blev drevet ind i fiskens mave.” Umiddelbart efter at have formanet Den Hellige Profet (må fred være med ham) om at have tålmodighed, indtil Allâh udsteder Sit dekret, beder

Han ham om ikke at opføre sig ligesom profeten Jonas. Sidstnævnte havde udvist en slags utålmodighed, før Allâh gav Sin afgørelse, og vækkede således Hans vrede. For yderligere forklaring se [10:98 og 99], [21:87-88] og [37:139-148].

I sûrah al-Anbiyâ' er det blevet forklaret således: "Fra inden i fiskens mave og havets mørke påkaldte profeten Jonas Allâh, idet han sagde: *Lâ ilâha illâ anta sub-hânaka innî kuntu min-az-zâlimîn*: لا إله إلا أنت سبحانك إني كنت من الظالمين. Der er ingen gud ud over Dig. Priset være Du: Jeg begik sandelig en synd. Derpå hørte Allâh hans bøn og befriede ham fra hans lidelse". [21:87-88].

68:49 لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ

Lawlâ 'an tadârakahu ni`matun mirab-bihi lanubidha bil-'arâ'i wahuwa madhmûm(un)

(49) Hvis ikke nåde fra hans Herre havde nået ham, så var han visselig blevet kastet i det nøgne land, en dadelværdig.

Når verset læses med aş-Şâffât: 142-146, lærer man, at ved den tid profeten Jonas blev slugt af fisken, var han dadelværdig. Men på det tidspunkt, hvor han lovpriste Allâh og indrømmede sin fejl – selvom han blev kastet op af fisken i en tilstand af kvalme på den nøgne strand – var han ikke dadelværdig. Allâh lod ved Sin nåde en slyngplante vokse over ham, så dens blade gav ham skygge og dens frugter mad og drikke.

68:50 فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

Fadj-tabâhu rab-buhu fadjja' alahu minas-şâlihiîn(a)

(50) Men hans Herre udvalgte ham og gjorde ham til en af de retfærdige.

68:51 وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ

Wa-in yakâdul-ladhîna kafarû layuz-liqûnaka bi-abşârihim lam-mâ sami'u-dh-dhikra wayaqûlûna in-nahu lama-djnûn(un)

(51) (Vær tålmodig), selv hvis de vantro havde nær styrtet dig omkuld med deres blikke, efter at de havde hørt Koranen, og de siger: Han er visselig gal.

"Nær styrter dig ned": "Ville opæde dig med deres øjne". For et lignende udtryk for mekkanernes vantros raseri og had mod Den Hellige Profet se også Banî Isrâ'îl: [17:73-77].

68:52 وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

Wamâ huwa il-lâ dhikrul-lil-'âlamîn(a)

(52) Men denne (Koran) er kun en påmindelse til alle verdener!

الحاققة

تعارف

69

Åbenbaret i Mekka

KENDSGERNINGEN (Sûrat al-Ĥâq-qah)

Introduktion til sûrah 69

PERIODEN FOR ÅBENBARINGEN

Dette er også en af de tidligste sûraher, der blev åbenbaret i Mekka. Dens emneområde viser, at den blev sendt ned på en tid, da modstanden mod Den Hellige Profet (må fred være med ham) var begyndt, men endnu ikke blevet tyrannisk.

Musnad Ahmad indeholder en tradition fra 'Umar, der siger: "Inden jeg modtog islam, gik jeg en dag ud af mit hus i den hensigt at skabe problemer for Den Hellige Profet, men han var gået ind i Mas-djid al-Ĥarâm før mig. Da jeg ankom, hørte jeg ham i færd med at recitere sûrah al-Ĥâqqah i bønningen. Jeg stod bag ham og lyttede. Mens han reciterede, blev jeg forundret over dens litterære sødme og skønhed. Så pludselig kom den idé til mig, at han måtte være digter, sådan som Quraisj påstod. Lige i det øjeblik reciterede han ordene: 'Dette er et ord fra en retskaffen budbringer: Det er ikke en digters ord.'

Jeg sagde til mig selv: Så må han være en spåmand, hvis ikke en digter. Derpå reciterede han ordene: 'Det er heller ikke en spåmands ord: Lidet er det, du reflekterer. Det er en åbenbaring fra Verdens Herre og Opretholder.' Da jeg hørte dette, trådte islam dybt ind i mit hjerte." Denne tradition fra 'Umar viser, at denne sûrah var blevet sendt ned længe før hans accept af islam, for selv efter denne begivenhed troede han ikke i lang tid, og han fortsatte med at blive påvirket til gunst for islam af forskellige tildragelser fra tid til anden, indtil han endelig, i sin egen søsters hus, oplevede det, der fik ham til at underkaste sig fuldkommen til troen.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Den første sektion [versene 1-37] er om Det Hinsidige, og den anden [versene 38-52] om, at Koranen er en åbenbaring fra Allâh, og at Den Hellige Profet er en ægte budbringer fra Allâh. Den første sektion åbner med en forsikring om, at Genopstandelsens komme og Det Hinsidiges virkelighed er en sandhed, der uundgåeligt vil indtræffe.

I versene 4-12 er det blevet fastslået, at de samfund, der benægtede Det Hinsidige i fortiden, i sidste ende blev hjem søgt af Allâhs svøbe.

I versene 13-17 er forekomsten af Genopstandelsen blevet skildret.

I versene 18-37 bliver der gjort rede for den virkelige hensigt med et andet liv for menneskeheden efter det verdslige liv. I dem får vi at vide, at på den dag skal alle mennesker stå frem i deres Her-

res ret, hvor ingen af deres hemmeligheder vil forblive skjulte, og hvert menneskes optegnelse er anbragt i dets hånd. De, som har tilbragt livet i verden med den indsigt, at de en dag skulle gøre regnskab for deres gerninger over for deres Herre, og som har arbejdet retfærdigt i verden og på forhånd har sørget for deres velbefindende i Det Hinsidige, vil glæde sig over at have klaret frisag og blive velsignet med Paradisets evige fryd – i modsætning til dem, der hverken anerkendte Allåhs ret eller opfyldte menneskenes ret. De vil ikke have nogen til at redde sig fra Allåhs straf og vil blive smidt i Helvede.

I den anden sektion [versene 38-52] er der en henvendelse til Mekkas vantro, og det bliver fortalt: "I tror, at denne Koran er ord af en digter eller en spåmand, hvorimod den er en åbenbaring sendt ned af Allåh, som bliver lagt frem af ædle budbringere. Budbringeren selv havde ingen magt til at forøge eller formindske den med ét ord. Hvis han finder på noget selv i den, vil Vi afskære hans halspulsåre (eller hjertepulsåre). For dette er sandheden absolut og ren, og de, der tillægger den en løgn, vil i sidste ende fortryde og angre."

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-låhi ar-rahmāni ar-rahīm(i)

I Allåhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

69:1 الْحَاقَّةُ

Al-hāqqah(tu)

(1) Den (uundgæelige) Kendsgerning,

Ordet *al-Hāqqah* الحاقَّة , som brugt i teksten, betyder en hændelse, der uundgåeligt må finde sted, og hvis forekomst i fremtiden er så sikker, at der ikke er plads til nogen tvivl eller mistanke. At bruge dette ord om Genopstandelsen og begynde forelæsningen med den viser i sig selv, at folk benægtede dens forekomst. De får at vide: "Det, I benægter, er uundgåeligt: Jeres benægtelse vil ikke forhindre dens forekomst."

69:2 مَا الْحَاقَّةُ

Mal-hāqqah(tu)

(2) Hvad er den (uundgæelige) Kendsgerning?

69:3 وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ

Wamâ adrâka mal-hāqqah(tu)

(3) Og hvad ved du om, hvad den (uundgæelige) Kendsgerning er?

Disse to spørgsmål, det ene efter det andet, er blevet stillet for at vække tilhørerne og få dem til at forstå temaets vigtighed og med fuld opmærksomhed lytte til det, der følger.

69:4 كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ

Kadh-dhabat thamûdu wa`âdun bil-qâri`ah(ti)

(4) Thamûd(-stammen), og 'Âd(-stammen) fornægtede den slagkraftige (time).

Mens Mekkas vantro fornægtede Genopstandelsen og tog let på efterretningerne om dens komme, var de blevet advaret fra begyndelsen af, som for at sige: "Genopstandelsen er uundgåelig: Uanset om I tror på den eller ej, vil den under alle omstændigheder finde sted." Derpå får de at vide: "Det er ikke en enkel og almindelig ting, om et menneske modtager nyhederne om en kommende begivenhed eller ej, men det har en inderlig relation til nationernes moral og deres fremtid. Nationernes historie viser om dem, der fandtes før jer, at den nation, der nægtede at tro på Det Hinsidige og troede, at dette verdslige liv var det virkelige liv, og nægtede, at mennesket i sidste ende skulle aflægge en rapport om sine gerninger over for Gud, ødelagde sig selv moralsk, indtil Guds straf overtog nationen og udryddede den fra verden."

Ordet *al-Qâri`ah* القارعة er afledt fra *qar`a* قرع , som betyder at hamre, at slå, at banke og at slå en ting mod en anden. Dette andet ord for Genopstandelsen er blevet brugt for at give en idé om dens frygt og rædsel.

فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ 69:5

Fa'am-mâ Thamûdu fa'uhlikû biṭ-ṭâghiyah (ti)

(5) Hvad Thamûd da angår, så blev de tilintetgjort af et frygteligt brøl,

I Sûrah al-Arâf [7:78] er det blevet kaldt *ar-Radjjah* الرجفة (et frygteligt jordskælv), i sûrah Hûd [11:67] *as-Sayḥah* الصيحة (en voldsom eksplosion), og i sûrah Hâ'-mîm as-Sajdah [41:17] er det blevet sagt: "De blev underlagt *ṣâ'iqa-tul-'adhâb* صاعقة العذاب (en ydmygende svøbe), og her er den samme straf blevet beskrevet som *aṭ-Ṭaghhiyah* الطاغية (et frygteligt brøl). Disse ord beskriver forskellige aspekter af den samme ulykke.

وَأَمَّا عَادُ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ 69:6

Wa 'am-mâ `âdun fa'uh-likû birîhin ṣarṣarin `âtiyah(tin)

(6) – Og hvad 'Âd angår, så blev de tilintetgjort af en iskold, hylende vind,

69:7 سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَزُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ

Saḡ-ḡaraha 'alayhim sab 'a layâ-lin waṭṭhamâniyata ay-yâmin ḥusûman fataral-qawma fiha ṣar 'a ka-an-nahum a 'djâzu naḡlin ḡâwiya(tin)

(7) – Som Han lod falde på dem I syv nætter og otte dage I træk, så du kunne se folket ligge dér som hule palmestammer.

69:8 فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ

Fahal tarâ lahum min bâqiya(tin)

(8) Kan du se nogen rest af dem (i dag)?

69:9 وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ

Wadḡâ' fir'awnu waman qab-lahu walmu'tafikâtu bil ḡâṭ'ah(tin)

(9) Også Farao og de, (der levede) før ham, og byerne af ruiner, forsyndede sig,

Henvisningen er til profeten Lots folks byer og bosteder, om hvilke det er blevet sagt i sûrah Hûd [11:82] og al-Ḥidjr [15:74]: "Vi vendte op og ned på dem."

69:10 فَعَصَا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً

Fa' aṣaw rasūla rab-bihim fa aḡadhahum aḡdḡatan rābiyah(tan)

(10) – og var u lydige mod deres Herres sendebud, så Han tog dem med et hårdere greb.

69:11 إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

In-nā lam-mā ṡaḡhalmâ-u ḡamal-nâkum fil-djâriyah(ti)

(11) Sandelig, da vandet oversvømmede, bar Vi jer i arken,

Der henvises til profeten Noahs flodbølge, hvor en hel nation druknede på grund af selvsamme forbrydelse, og kun de mennesker blev frelst, som havde lyttet til, og adlydt, Allåhs budbringer.

“Vi fik jer ombord ...”, fordi hele den menneskerace, der findes i dag, nedstammer fra de mennesker, der gik ombord i arken for tusinder af år siden og dermed blev reddet fra flodbølgen. Det betyder: “I eksisterer i verden i dag, fordi Allåh i den flodbølge kun fik de vantro til at drukne og frelste de troende.”

69:12 لَنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيهَا أَدْنُ وَاَعِيَّةٌ

Linadj'alahâ lakum tadḡ-kirataw wata'iyahâ udḡu-nun wâ'iyah(tun)

(12) – for at Vi kunne gøre dette (arken) til en påmindelse for jer, og for at et agtsomt øre kunne bevare (beretningen om) den.

“et agtsomt øre...”: de ører, der hører det bevidst og tager det ind. Selvom ordet øre er blevet brugt, gælder det de lyttere, der hører begivenheden og altid husker den, lærer af den og aldrig vil glemme den grusomme skæbne, benægterne af Det Hinsidige og de, der ikke troede på Guds budbringer, i sidste ende ville lide.

69:13 فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ

Fa-idḡhâ nufiḡa fiṡ-ṡûri nafḡatun wâḡidah(tuw)

(13) Så når der blæses i hornet med et eneste stød,

Når man læser de følgende vers, bør man holde sig for øje, at nogle steder i Koranen vil Genopstandelsens tre stadier, der optræder det ene efter det andet på forskellige tidspunkter, blive nævnt separat, og andre (steder) er alle tre blevet kombineret og omtalt som en enkelt begivenhed.

F.eks. i sûrah an-Naml, [27:87] er det første stød i trompeten blevet nævnt, når alle pludselig bliver slået med rædsel. Til den tid vil de være vidner til den almene forvirring og forstyrrelse af universets orden, som beskrevet i al-Hadj, [22:1-2], Yâ Sîn, [36:49-50] og at-Takwîr, [81:1-6].

I sûrah az-Zumar [39:67-70] er det andet og tredje stød i trompeten omtalt. Ved det andet stød i den vil alle falde døde om, og når der bliver blæst i den for tredje gang, vil alle de døde mennesker genopstå til livet og præsentere sig for Allåh. I sûrah Ṥâ Ha [20:102-112], al-Anbiya' [21:101-103], Yâ Sîn [36:51-53] og Qâf [50:20-22] er kun det tredje stød blevet nævnt. For forklaring se [20:78], [22:1] og [36:46-47].

Men her og mange andre steder i Koranen er alle Genopstandelsens begivenheder, fra det første stød i trompeten til folks indgang til Himlen og Helvede, blevet beskrevet som en enkelt hændelse.

69:14 **وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً**

Waḥumilatil-ardu wal-djibâlu faduk-katâ dak-kataw-wâhidah(tan)

(14) – Og jorden og bjergene løftes op og med ét slag knuses;

69:15 **فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ**

Fayawma-idhin waqa'atil-wâqi'ah(tu)

(15) – På den dag vil begivenheden indtrffe.

69:16 **وَأَنشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ**

Wan-sjaq-qatis-samâu fahiya yawma-idhiw wâhiyah(tuw)

(16) – Og himlen vil blive splittet, for på den dag skal den være skræbelig.

69:17 **وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ**

Wal-malaku `alâ `ardjâ'ihâ wa yahmilu `arsha rab-bika
fawqahum yawma'idhin thamâniyah(tun)

(17) – Og englene vil stå ved dens sider, og otte (engle) vil på den dag bære din Herres trone over sig.

Dette er et tvetydigt vers, hvis betydning det er svært at fastslå. Vi kan hverken vide, hvad tronen er, eller forstå, hvad de otte engles natur er, som holder den oppe på Genopstandelsens Dag.

Men det er utænkeligt, at Allâh den Almægtige skulle sidde på tronen, og at de otte engle skulle bære den med Ham på. Verset siger heller ikke, at Allâh på det tidspunkt vil sidde på tronen. Derudover forhindrer det gudsbegreb, Koranen giver, én i at forestille sig, at det Væsen, Som er fri af fysisk eksistens, såsom krop, retning og sted, skulle opholde Sig noget sted, og Hans skabninger skulle opretholde Ham. Derfor er enhver stræben efter at forstå gudsbegrebets mening næsten det samme som vantrø.

Men man bør forstå, at for at give en idé om Almægtige Allâhs herskeret og suveræniteten og om de sager, der er forbundet hermed, er det samme sceneri blevet skildret af Koranen som et jordisk kongedømme, og de samme termer er blevet brugt om det, som er almindeligt for kongedømmer og deres følger, for at sætte os i stand til at forstå sager, der vedrører universets suveræniteten i nogen grad, netop ved at benytte den selvsamme scene og terminologi. Alt dette har til hensigt at bringe den virkelige sandhed inden for menneskelig fatteevne. Derfor er det ikke korrekt at forstå det bogstaveligt.

69:18 **يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنْكُمْ خَافِيَةٌ**

Yawma'idhin tu`radûna lâ taḵfâ minkum ḵâfiyah (tun)

(18) På den dag vil I blive ført frem; intet (skjult) ved jer forbliver skjult.

69:19 **فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَٰؤُلَاءِ أَقْرَأُوا كِتَابِيَهٗ**

Fa'am-mâ man 'ûtia kitâbahu biyamînihi fayaqûlu hâ'um iqra'û kitâbiyah

(19) Så hvad angår det (menneske), som får sin bog i højre hånd, han vil sige: Her! Læs min bog,

At optegnelserne bliver givet i højre hånd, vil i sig selv vise, at et menneske er klar og parat, og det fremstår for Den Guddommelige Ret som et retskaffent menneske og ikke som en forbryder.

Det er muligt, at ved den tid, hvor livsoptegnelserne bliver uddelt, vil det retfærdige menneske selv række sin højre hånd frem for at modtage sin optegnelse. For på grund af den gode behandling, han vil have modtaget siden dødsøjeblikket, til han står frem på Samlingens Slette ved Genopstandelsen, vil han have fået den tilfredsstillende følelse af, at han var her for at blive velsignet og ikke for at blive straffet.

Mange steder i Koranen er det udtrykkeligt blevet fastslået, at det bliver klart for ethvert menneske lige i dødsøjeblikket, om det træder ind i den næste verden i en velsignet eller fordømt tilstand. Så fra dødsøjeblikket og frem til Genopstandelsen bliver det retfærdige menneske behandlet som en gæst, og det onde menneske som en forbryder taget i forvaring.

Derefter, fra den tid, hvor det næste liv starter på Genopstandelsens Dag, er den retfærdiges forhold og tilstand fuldstændig forskellige fra forholdene og tilstandene hos de vantro, hyklerne og forbryderne. For detaljer se [8:50], [16:28-32], [17:97], [20:102-103 og 124-126], [21:1-3], [25:24], [27:89], [34:51], [36:26-27], [40:45-46], [47:27] og [50:19-23].

Det vil sige, at han bliver frydefuld, lige så snart han modtager sin optegnelse og vil vise den til sine venner. I sûrah al-Insjiqâq [84:9] bliver der sagt: "– Og han vil vende lykkelig om til sin familie (i Paradiset)."

69:20 **إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهٗ**

'In-nî zanantu 'an-nî mulâqin ḥisâbiyah

(20) Jeg vidste visselig, at jeg skulle (én dag) møde min afregning.

Han havde lykke, for han havde været bevidst om Det Hinsidige i verden og havde levet sit liv med den overbevisning, at han skulle stå frem for Gud en dag og aflægge sit regnskab for Ham.

69:21 **فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ**

Fahuwa fi 'îsjatin râdiyah(tin)

(21) Så vil han da være i et tilfredsstillende liv,

69:22 فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

Fî djan-natin `âliyah(tin)

(22) – I et ophøjet paradis,

69:23 فُطُوفَهَا دَانِيَةً

Qutûfuhâ dâniyah(tun)

(23) – Dens frugter vil være nær ved hånden.

69:24 كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا مِمَّا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ

Kulû wasj-rabû hanî'an bimâ 'aslaftum fil-'ay-yâmil-ķâliyah(ti)

(24) (Der vil blive sagt til dem:) Spis og drik med velbehag, (det er jeres belønning for), hvad I tidligere gjorde i forgangne dage.

69:25 وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيهِ

Wa 'am-mâ man 'ûtiya kitâbahu bisjimâlihi

fayaqûlu yâ laytanî lam 'ûta kitâbiyah

(25) Men med hensyn til ham, som bliver givet sin bog i venstre hånd, han vil sige: Gid jeg aldrig havde fået min bog,

I sûrah al-Insjiqâq er det blevet sagt: "Og den, hvis optegnelse bliver givet ham bag hans ryg..." Sandsynligvis vil det blive således: Eftersom forbryderen allerede ved, at han er en forbryder, og vil være klar over, hvad hans optegnelse rummer, vil han afvisende række sin venstre hånd frem for at modtage den og så hurtigst muligt gemme den bag ryggen, så ingen anden skal se, hvad han modtog. Han tænkte: "Jeg burde ikke have fået denne optegnelse på Forsamlingens Slette og på denne måde blive offentligt vanæret for hele menneskeheden, men burde i hemmelighed have fået den straf, jeg fortjener, hvad den end er".

69:26 وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهِ

Walam 'adrî mâ hisâbiyah

(26) – Og aldrig havde erfaret, hvad mit regnskab er,

Det betyder: "Jeg burde ikke blive fortalt, hvad jeg har gjort i verden."

En anden betydning af dette vers kan også være: "Jeg har aldrig vidst, hvad et regnskab var: Jeg havde aldrig forestillet mig, at jeg en dag også skulle fremlægge mit regnskab, og at alle mine gerninger skulle fremlægges for mig."

69:27 **يَا لَيْتَهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةَ**

Yâ laytahâ kânatil-qâḏīyah(ta)

(27) Gid (døden) havde været enden (for mig),

Det vil sige: “Jeg skulle være blevet udslettet efter døden i verden og skulle ikke opleve et andet liv efter døden.”

69:28 **مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيهِ**

Mâ ‘aghñâ `an-nī mâliyah

(28) Min rigdom nytter mig ikke,

69:29 **هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيهِ**

Halaka `an-nī sulṭāniyah

(29) Min magt er gået tabt for mig!

Ordet *sulṭān* سلطان i teksten bruges både som et argument og som magt og autoritet. Hvis man forstår det som et argument, vil meningen være: “De argumenter, jeg plejede at bruge, vil ikke virke her. Jeg har intet argument, jeg kan fremføre i selvforsvar.” Og hvis det forstås som magt, vil det betyde: “Den magt, jeg var så stolt af i verden, findes ikke mere: Jeg har ingen hær her, og der er ingen til at adlyde mig. Jeg står som en miserabel, hjælpeløs skabning, som intet kan gøre for at forsvare sig selv.”

69:30 **خُذُوهُ فَغُلُّوهُ**

Ḳudhûhu faghul-lûh(u)

(30) (Der vil blive sagt til englenerne): Grib ham og lænk ham,

69:31 **ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلُّوهُ**

Thum-mal-djahîma ṣal-lûh(u)

(31) – Og kast ham så i helvede,

69:32 **ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ**

Thum-ma fī sil-silatin dhar`uhâ sab`ûna dhîrâ`an faslukûh(u)

(32) Bind ham så i en kæde, hvis længde er halvfjerds alen.

69:33 إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ
 'In-nahu kâna lâ yu'uminu bil-lâhil-'azîm(i)

(33) Han troede ikke på den Almægtige Allah,

69:34 وَلَا يَحْضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ
 Walâ yahud-ðu `alâ ẓa`âmil-miskîn(i)

(34) – og han opfordrede ikke til bespisning af den fattige.

Ikke nok med at han ikke selv ville give mad til en fattig, han ville ikke engang opfordre andre til det.

69:35 فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ
 Falaysa lahul-yawma hâhunâ hamîm(un)

(35) Derfor har han ingen fortrolig ven her i dag,

69:36 وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ
 Walâ ẓa`âmun 'il-lâ min ghislîn(in)

(36) – Og heller ingen fødevarer undtagen smudsigt pus,

69:37 لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ
 Lâ ya'kuluhu 'il-lal-ẓâṭi'ûn(a)

(37) – som kun synderne skal spise.

69:38 فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ
 Falâ 'uqsimu bimâ tubṣirûn(a)

(38) Nej! Jeg sværger (både) ved det, I ser,

69:39 وَمَا لَا تُبْصِرُونَ
 Wamâlâ tubṣirûn(a)

(39) – og ved de, som I ikke ser.

69:40 **إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ**
'In-nāhu laqawlu rasūlin karīm(in)

(40) Sandelig er det her (skrift) en ædel budbringers ord!

Her betyder “en retskaffen budbringer” Den Hellige Profet Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham), mens i sûrah at-Takwîr [81:19] menes englen Gabriel (fred være med ham). Efter at have beskrevet Koranen som en retskaffen budbringers ord er det blevet sagt: “det er ikke en digters ord... eller en spåmands”. Og åbenbart havde Mekkas vantro kategoriseret Den Hellige Profet Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham), og ikke Gabriel, som en digter og en spåmand. Tværtimod, i sûrah at-Takwîr, efter at have beskrevet Koranen som ordet af “en ædel budbringer” er det blevet sagt: “Den budbringer har stor magt og har høj rang med Tronens Ejer: Der bliver han adlydt og anses som troværdig... og Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) har set ham på den klare horisont.” [versene 20-23].

Næsten det samme er blevet fastslået i sûrah an-Nadjm [53:5-10] om Gabriel.

Her opstår spørgsmålet: I hvilken forstand er Koranen blevet beskrevet som Muhammads ord (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) og Gabriels? Svaret er: Folket hørte den blive reciteret ved Den Hellige Profets tunge, og Den Hellige Profet ved Gabriels tunge. Derpå var det på en måde Den Hellige Profets ord og på en anden måde Gabriels, men nedenfor er det udtrykkeligt fastslået: “Den er i sandhed en åbenbaring fra Verdnernes Herre.” Dette bliver præsenteret for Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) ved Gabriels tunge (fred være med ham) og for folket ved Muhammads tunge (må Allåhs fred og velsignelser være med ham).

Ordet budbringer peger i sig selv på den sandhed, at ordet ikke tilhører nogen af dem, men at de har fremlagt det som budbringere for Den Ene, Som har sendt det ned.

69:41 **وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ**
Wamâ huwa biqawli şâ'ir qalîlam-mâ tu'minûn(a)

(41) – Og det er ikke nogen digters ord. Ringe er jeres tro.

En af betydningerne af “lidet er det, at I tror” kan ifølge arabisk sprogbrug være: “I tror overhovedet ikke på det.”

En anden betydning kan være: “Når I hører Koranen, råber jeres hjerte sommetider selv ud: 'Det kan ikke være dødelige ord'. Alligevel handler I stædigt og nægter at tro på den.”

69:42 **وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ**
Walâ biqawli kâhinin qalîlam-mâ tadḥak-karûn(a)

(42) Ej heller er den en spåmands ord. Ringe er det, I husker!

69:43 تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Tanzîlum mir-rab-bil-`âlamîn(a)

(43) (Men det er) en åbenbaring fra Verdenernes Herre!

Sagt kort: "Jeg sværger, ved hvad end I ser, og ved hvad end I ikke ser, at denne Koran ikke er en digters eller spåmands ord. Den er en åbenbaring fra Verdenernes Herre, som bliver fremlagt af Budbringeren, som er ædel og venlig."

Lad os nu betragte, i hvilken forstand denne ed er blevet svoret. Det, der var synligt for folk, var:

- I. Dette ord blev præsenteret af en person, som, idet han var ædel og venlig, ikke var skjult for nogen i Mekkas samfund. Alle vidste, at han var den bedste i opførelse i deres nation. Man kunne ikke forvente af sådan en mand, at han ville finde på en løgn og tilskrive den Allâh, Verdenernes Herre.
- II. De så også tydeligt, at han ikke havde noget selvsk motiv for at præsentere dette ord for folk, men tværtimod havde ofret alle personlige interesser for det: Det havde ruineret hans forretning, han havde fralagt sig enhver lethed og magelighed, han blev forbandet og udskældt af de samme mennesker, der tidligere havde vist ham den højeste anerkendelse og ære, og det havde endda fået hans familie og børn til at blive udsat for de samme lidelser som ham selv. En person med selviske motiver kunne ikke have udsat sig selv for sådanne prøvelser.
- III. De kunne også se, at tilværelsen for de mennesker i deres eget samfund, der troede på ham, gennemgik en pludselig forandring. Ingen ord af en digter eller spåmand var kendt for at have udvirket sådan en vidunderlig moralsk forandring i folk, at hans følgere var klar til at møde alle slags vanskeligheder og udholde enhver slags forfølgelse for hans skyld.
- IV. De var heller ikke ubekendte med spåmændenes digteriske sprog og udtale. Bortset fra stædige fornægttere kunne ingen sige, at Koranens sprog var en digters eller spåmands sprog. For en detaljeret diskussion af dette se [21:7], [26:142-145] og [24:22].
- V. Det var også tydeligt for deres øjne, at ingen i hele Arabien var så veltalende, at hans ord kunne sammenligne sig med Koranens – for ikke at tale om at ligestille dem med den. Ikke engang den største digters veltalenhed kunne nogensinde bare nærme sig Koranens.
- VI. Det var heller ikke nogen hemmelighed for dem, at det sprog, Muhammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) selv brugte, var meget forskelligt i sin litterære skønhed og fortrin fra Koranens sprog. Ingen arabisktalende person kunne efter at have hørt Den Hellige Profets egen tale og Koranen sige, at de stammede fra én og samme person.
- VII. Folk i Mekka havde aldrig hørt noget, der relaterede sig til de temaer, Koranen bestod af, selv ikke en dag før Muhammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) påstod sin profetstatus, og de vidste heller intet om, at han havde nogle midler til at skaffe sig den viden og information. Det er der derfor ingen i Mekka, der var klar til at tro på, selv ikke hvis hans modstandere hævdede, at han fik sine informationer i hemmelighed fra et eller andet sted. For forklaring se [16:107] og [25:12].
- VIII. De kunne også se eksistensens vidunderlige værksted, fra jorden til himlene, som virkede for øjnene af dem, og i hvilken de kunne se en højeste vis lov og en altgennemtrængende orden og system i arbejde. De så ikke noget tegn på den polyteisme og benægtelse af Det Hinsidige, som araberne havde taget som deres overbevisning, men der var tegn og beviser på eksistensen af Én Gud og sandheden i Det Hinsidige, som Koranen præsenterede.

Alt dette kunne de se, og det, de ikke så, var, at Allåh den Almægtige alene er universets Skaber og Herre og Hersker. Alle andre er bare skabninger – ingen ved siden af Ham er gud! Genopstandelsen må uundgåeligt finde sted. Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) er virkelig blevet udpeget som budbringer af Allåh Selv, Som sender Koranen ned til ham. En ed er blevet sværget ved begge sandheder for at bekræfte det, der er blevet fastslået i de foregående vers.

69:44 **وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ**
Walaw taqaw-wala `alaynâ ba`dal-'aqâwîl(i)

(44) Havde han (Muhammad) udspreedt løse udsagn om Os,

69:45 **لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ**
La'aqadhnâ minhu bil-yamîn(i)

(45) – Ville Vi visselig have taget ham I højre (hånd),

69:46 **ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ**
Thum-ma laqaṭa`nâ minhul-watîn(a)

(46) – Og så have skåret hans hjerte pulsåre over,

69:47 **فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ**
Famâ minkum min `ahadin `anhu hâdjizîn(a)

(47) – Og ingen af jer ville kunne have holdt (Vor straf) væk fra ham.

Hensigten er at understrege den pointe, at Profeten overhovedet ingen autoritet har til at foretage nogen ændringer i åbenbaringen. Hvis han gjorde det, ville han blive alvorligt afstraffet.

Stilen skildrer en konges prompte og hastige handling, når han kapper hovedet af en embedsmand, idet han holder ham i hånden, hvis han begår falskneri i hans navn.

Nogle mennesker har misfortolket dette vers, så det betød, at hvis en bedragers hjerte- eller halspulsåre ikke øjeblikkeligt blev revet over, var det et bevis på, at han var en ægte profet. Derimod tales der i dette vers om en ægte profet og ikke om bedragerne.

Nogle bedragerer har endda påstået at være Gud og har trivedes og haft lange liv i verden, så det kunne ikke bruges som bevis på deres påstand. For en fuld diskussion af dette spørgsmål se [10:23].

وَإِنَّهُ لَتَذِكْرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ 69:48

Wa'in-nahu lata^hkiratul lilmut-taqîn(a)

(48) (Men) denne (koran) er sandelig en påmindelse til de gudfrygtige;

Koranen er en formaning til dem, der vil undgå synder og deres onde følger.

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُم مَّكَذِبِينَ 69:49

Wa'in-nâ lana 'lamu 'an-na minkum mukadh-dhibîn(a)

(49) – Og Vi ved sandelig, at der er fornægtere blandt jer,

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ 69:50

Wa'in-nahu lahasratun `alal-kâfirîna(a)

(50) – Og at den sandelig er en fortrydelse for de vantro.

De vil til sidst fortvivle og fortryde, at de forkastede denne Koran.

وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ 69:51

Wa'in-nahu lahaq-qul-yaqîn(i)

(51) Men den er sandelig den visse sandhed.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ 69:52

Fasab-biñ bismi rab-bikal-`azîm(i)

(52) Så lovpris din Herres navn, Den Almægtige.

المعارج

سورة

70 | Himmelstigerne

70

Åbenbaret i Mekka

HIMMELSTIGERNE (Sûrat al-Ma'âridj)

Introduktion til sûrah 70

NAVN

Sûrahen har fået sit navn fra ordet *dhil-ma'âridj* i vers 3.

PERIODEN FOR ÅBENBARING

Emneområdet tyder på, at denne sûrah blev sendt ned under omstændigheder, der mindede stærkt om dem, hvorunder sûrah al-Hâq-qah blev sendt ned.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Den formaner og advarer de vantro, som lavede grin med nyhederne om Genopstandelsen og Det Hinsidige samt Helvede og Himmel og udfordrede Den Hellige Profet (må fred være med ham) til at forårsage den Genopstandelse, han truede med, ville finde sted, hvis det, han sagde, var sandt, og de havde fortjent straffen i Helvede ved at benægte den. Hele sûrahen har til hensigt at svare på denne benægtelse.

Sûrahen åbner med ord, der siger: "Nogle spørger om straffen, der (snart) skal falde, og når den finder sted, er der ingen, der kan forhindre den, men den vil finde sted på sit eget udpegede tidspunkt. Allåh har Sin Egen måde at gøre tingene på, men Han er ikke uretfærdig. Derfor, oh, profet, hav tålmodighed med det, de siger. De tror, den er langt borte, men Vi ser den nært forestående."

Derpå siges det: "Genopstandelsen, som de ønskede at fremskynde for spøg og sjov, er frygtelig, og når den kommer, vil den give forbryderne stor uro. Til den tid vil de være klar til at give deres koner og børn og nærmeste slægtninge i løsesum for at undslippe straffen, men de vil ikke kunne flygte fra den."

Derpå er folk blevet advaret således: På den dag vil menneskers skæbner blive afgjort udelukkende på basis af deres tro og deres adfærd. De, der vender sig bort fra sandheden i verden og hober rigdomme sammen og tilbageholder dem fra de nødlidende, vil være fordømt til Helvede, og de, der frygter Guds straf her, tror på Det Hinsidige, overholder bønnen, giver de nødlidende deres ret ud af deres formue, strengt undgår amoralske og lavtstående handlinger, udøver ærlighed i alle deres handlinger, holder deres løfter og tillid og fører sande vidnesbyrd, vil have en æresplads i Paradis."

Man kan konkludere, at de vantro af Mekka, som flokkedes om Den Hellige Profet (må fred være med ham) fra alle sider for at lave grin med ham, så snart de så ham, er blevet advaret således: “Hvis I ikke tror, vil Allâh erstatte jer med et andet folk, som vil være bedre end jer.” Og Den Hellige Profet (fred være med ham) er blevet trøstet, som blev der sagt: “Tag det ikke så nært, at de håner og laver sjov. Lad dem svælge i deres tomme snak og tåbelige adfærd, hvis de så gerne vil opleve Genopstandelsens vanære og ydmygelse. De vil selv få deres onde afslutning at se.”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

70:1 سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ
Sa'ala sâ'ilum bi'adhâbin wâqi'(in)

(1) Nogen spørger om straffen, der (snart) skulle falde;

Nogle kommentatorer har fortolket verbet *sa'ala* سأل i teksten i betydningen at spørge og har forstået verset som: "Spørgeren har spurgt: Hvem vil den lidelse, vi trues med, ramme?" Og Allâh har besvaret det ved at sige: "Den vil ramme de vantro." Men de fleste kommentatorer har forstået sa'ala her i betydningen at forlange.

An-Nasâ'i og andre traditionister har fortalt en tradition fra Ibn 'Abbâs, og Hâkim anser den som autentisk, at Nadr bin al-Hârith havde sagt: "Oh, Gud, hvis det virkelig er sandheden, sendt ned fra Dig, lad da sten regne ned over os fra himlene, eller send en anden smertefuld plage over os." [8:32].

Ud over det er der mange steder i Koranen, hvor de vantros udfordring er blevet omtalt: "Hvorfor sender du ikke den lidelse ned, som du truer os med?" Se f.eks. [10:46-48], [21:36-41], [27:67-72], [34: 26-30], [36: 45-52] og [67:24-27].

70:2 تُلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ
Lilkâfiryna laysa lahu dâfi'(un)

(2) – og for de vantro kan intet afværge den,

70:3 مَنْ أَلَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ
Minal-lâhi dhil-ma'âridj(i)

(3) – fra Allah, Herren over himmelstigerne.

Ma'aridj er flertalsform af *mi'radj*, معراج som betyder en trappe, en stige eller noget, der gør en i stand til at stige op. At kalde Allâh for *dhil-ma'aridj* (Ejer af De Opstigende Trin) betyder, at Han er den højeste, og for at komme op til Hans nærvær skal englene stige op ad mange højder, den ene over den anden, som det bliver fortalt i de følgende vers.

70:4 تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ
Ta'rudjul-malâ'ikatu war-rûhu 'ilayhi fi yawmin kâna miqdâruhu Çamsîna 'alfa sanah(tin)

(4) Englene og ånden stiger op til Ham på en dag, hvis mål er halvtreds tusind år,

"Ånden": englen Gabriel (fred være med ham), der er blevet omtalt separat fra englene for at give et indtryk af hans enestående stråleglans og storhed. I sûrah asj-Sju'ara' er det blevet sagt: "Den pålidelige ånd er kommet ned med denne Koran på dit hjerte" (vers 193). Og i sûrah al-Baqarah: "Sig til dem: Enhver, der er fjende af Gabriel, bør forstå, at han på Allâhs ordre har åbenbaret denne Koran på dit hjerte." (vers 97).

Når man læser disse vers sammen, viser de, at *ar-Rûh* الروح (ånden) betyder englen Gabriel.

Dette er et flertydigt tema, hvis mening ikke kan fastlægges præcist. Vi har hverken nogen viden om engles realitet eller er i stand til at forstå naturen af deres opstigning, ligesom vi heller ikke kan fatte den stige, som de stiger op ad. Derudover kan man heller ikke forestille sig, at Han bor et bestemt sted, for Han er ophøjet og fri af tidens og rummets begrænsninger.

I sûrah [22:47] er det blevet sagt: “Disse mennesker forlanger af dig, at du fremskynder lidelsen. Allâh vil aldrig undlade at holde Sin trussel, men én dag med jeres Herre er lig med 1.000 år, så-dan som I tæller (dem).”

I sûrah [32:5] er det blevet sagt: “Han bestyrer verdens anliggender fra himlene til jorden, og Hans administrationsrapport stiger op (for at blive præsenteret) for Ham på en dag, hvis længde, ifølge jeres beregning, er 1.000 år.” Og her, som respons til kravet om lidelse, er målet for Allâhs dag blevet sat til 50.000 år. Så blev Den Hellige Profet (fred være med ham) beroliget, idet der siges: “Hav tålmodighed med et krav om lidelse, som folk stiller for sjov og spøg.” Og derpå siges det: “De tror, den er langt borte, men Vi ser den som lige ved.”

Når alle disse vers læses sammen, bliver det indlysende, at: “Folk måler, på grund af deres snævre og begrænsede udsyn, tiden for Allâhs dekretter efter deres egen tidsskala og betragter derfor 100 år eller deromkring som værende meget lang tid, hvorimod der i den Guddommelige ledelse af ting findes planer, der strækker sig over 1.000 år hver eller 50.000 år hver, som I tæller dem, og dette mål er også kun et eksempel – andre skemaer for universet kan også strække sig over millioner og milliarder af år.

Et af disse er det (tids)skema, hvorunder menneskeheden blev skabt på jorden, og der er blevet sat en tidsgrænse for, hvor længe den har lov til at fungere her. Intet menneske kan vide, hvornår dette skema begyndte, hvilken tidsgrænse der er for dets færdige gennemløb, hvilken time der er udpeget til at bringe det til afslutning, hvornår Genopstandelsen vil finde sted, og hvilken tid der er fastsat til Genopstandelsen for alle mennesker, der er født siden skabelsens begyndelse indtil Genopstandelsen, og ligeledes hvilken tid der er fastsat fra døden indtil indkaldelsen af dem til regnskab for deres gerninger.

Vi kender kun til dels den del af skemaet, der er sket før os, eller en partiel historie om de forgangne tider, som findes med os. Vi har ikke engang evnen til at forstå dets begyndelse og slutning, for ikke at tale om at vide det eller forstå den visdom, der arbejder bag det og ligger under det.

Der er mennesker, der forlanger, at skemaet bliver forkortet, og at dets afslutning øjeblikkeligt bliver fremlagt for dem. Og hvis dette ikke sker, bruger de det som et argument for, at universet ikke har nogen ende og afslutning, men det beviser i virkeligheden deres egen uvidenhed og dårskab. For yderligere forklaring se [22:47] og [32:10].

70:5 فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا
Faṣbir ṣabran djamīla(n)

(5) Så udvis, (O Muhammad) smuk tålmodighed

“En betragtelig tålmodighed”: “En slags tålmodighed, der passer sig til en storslået person som dig.”

70:6 إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا

'In-nahum yarawnahu ba`idâ(n)

(6) De ser den (straffe) visselig som noget fjernt,

70:7 وَنَرَاهُ قَرِيبًا

Wanarâhu qarîbâ(n)

(7) – Men Vi ser den nær,

Dette kan have to betydninger: (I) “at disse mennesker mener, at den umuligt kan finde sted, og efter Vor mening vil den finde sted meget snart”, og (II) “at disse folk mener, at Genopstandelsen stadig er fjern og langt borte, og i Vore øjne er den nær ved og kan forekomme når som helst.”

70:8 يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ

Yawma takûnus-samâ'u kalmuhl(i)

(8) På den dag, hvor himlen er som smeltet kobber,

Det betyder, at den vil forandre sin farve igen og igen.

En del af kommentatorerne betragter denne sætning som relateret til “en dag, hvis mål er 50.000 år”. De siger, at den dag, hvis mål er fastlagt til 50.000 år, er Genopstandelsens Dag.

I Musnad Ahmad og i Tafsir af ibn Djarîr fortælles en tradition med autoritet fra Abû Sa`id al-Kudrî, der siger: “Da der blev udtrykt undren og forbløffelse over for Den Hellige Profet (må fred være med ham) om længden på denne dag med henvisning til dette vers, svarede han: ‘Ved Ham, i Hvis hånd mit liv ligger, den troende vil finde dagen endda lettere (af kortere varighed) end den tid, han bruger på en obligatorisk bøn i verden.’”

Var denne tradition blevet rapporteret gennem autentiske kanaler, kunne dette vers ikke fortolkes på nogen anden måde, men to af dens overleverere, Darradj og dennes lærer, Abul Haytham, er begge svage og utroværdige.

70:9 وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

Watakûnul-djibâlu kal`ihn(i)

(9) – Og bjergene vil være som uld,

Da bjergenes farver er forskellige, vil de, når de bliver rykket op med rode og driver vægtløse omkring, se ud som flager af kartet uld i forskellige farver.

70:10 وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا

Walâ yas`alu hamîmun hamîma(n)

(10) – Og (på hvilken) en ven ikke vil spørge efter en ven.

70:11 **يَبْصُرُونَهُمْ يَوْمَ الْمُجْرِمِ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ**

Yubaşşarûnahum yawad-dul-mudjrimu law yaftadî
min `adhâbi yawmi`idhim bibanîh(i)

(11) De vil se hinanden(s tilstand). Synderen ville ønske at kunne løskøbe sig fra straffen på den dag, med sine børn,

Den skyldige vil prøve at betale sig fri for den dags lidelse ved at tilbyde sine børn – ikke sådan, at de ikke kan se hinanden og derfor ikke vil spørge til hinandens velvære, men hver vil se den anden i smerte og frygt. Alligevel vil han ignorere ham, idet han er fuldt optaget af sin egen lidelse.

70:12 **وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ**

Waşâhibatihi wa `aķîh(i)

(12) – Og sin ægtefælle og sin broder,

70:13 **وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ**

Wa faşîlatihil-latî tu`uwîh(i)

(13) – Og sin slægt, som beskyttede ham,

70:14 **وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ**

Waman fil-`arđi đjamî`an thum-ma yundjîh(i)

(14) – Og med alle, der er på jorden, hvis blot dette kunne frelse ham.

70:15 **كَلَّا إِنَّهَا لَأَنْزِلٌ**

Kal-lâ `in-nahâ lazâ

(15) Men nej! Sandelig, dette er en flamme af ild,

70:16 **نَزَّاعَةً لِّلشَّوْىِ**

Naz-zâ `atan lilşj-sjawâ

(16) – Som flår huden af hovedet,

70:17 **تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى**

Tad`û man `ad-bara watawal-lâ

(17) – Og kalder på den, der vendte ryggen til og gik sin vej;

70:18 وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ

Wadjama`a fa'aw`â

(18) – Som samlede (rigdomme) sammen og gemte væk.

Også her, som i al-Hâqqah 33-34 er der nævnt to grunde til et menneskes onde endeligt i Det Hinsidige: (I) dets afvisning af sandheden og uvilje til at bekræfte troen og (II) dets tilbedelse af verden og nærighed, som er grunden til, at det hober rigdomme sammen og nægter at bruge dem i nogen god sags tjeneste.

70:19 إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا

'In-nal-'insâna ḵuliqa halû`â(n)

(19) Sandelig, mennesket er skabt som et ængsteligt væsen;

“Mennesket er skabt som et ængsteligt væsen”: Det er menneskets natur, eller dets naturlige svag-hed, at være ængsteligt og utålmodigt.

Her skal man holde sig for øje, at der mange steder i Koranen, efter at menneskehedens fælles mo-ralske svagthed er omtalt, er blevet gjort en undtagelse for dem, der tror og har valgt retfærdighed. Det samme er blevet udtrykt i de følgende vers.

Dette forklarer i sig selv den sandhed, at disse nedarvede svagheder ikke er uforanderlige: Hvis et menneske tager imod den vejledning, Gud har sendt ned, og prøver at reformere sig selv i praksis, kan det fjerne svaghederne, og hvis han giver sit selv frie tøjler, vil disse (svagheder) blive dybt ind-groede. For yderligere forklaring se [21:37], [39:49] og [42:48].

70:20 إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

'Idhâ mas-sahusj-sjar-ru djazû`â(n)

(20) – Når ondt rører det, er det skræmmende;

70:21 وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا

Wa 'idhâ mas-sahul-ḵayru manû`â(n)

(21) – Og når godt rører det, er det gerrigt.

70:22 إِلَّا الْمُصَلِّينَ

'il-lal-muṣal-lin(a)

(22) Dog ikke dem, der beder;

Et menneskes udførelse af *salah* الصلاة indebærer nødvendigvis, at det tror på Allâh, Hans budbrin-ger, Hans bog og Det Hinsidige, ligesom det forsøger at handle i overensstemmelse med sin tro.

70:23 **الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ**

Al-ladhîna hum `alâ şalâtihim dâ'imûn(a)

(23) – Som er vedholdende i deres bøn,

Det betyder, at ingen dovenskab eller kærlighed til lethed og behagelighed, ingen beskæftigelse eller interesse forhindrer dem i at være punktligt og regelmæssige i deres bøn.

Når bønnetiden er inde, forlader de ethvert foretagende og aktivitet og står op for at tilbede deres Gud. En anden betydning, som 'Uqbah bin 'Âmir har givet af *`alâ şalâtihim dâ'imûn* على صلاتهم دائمون, er, at de udfører bønnen med fuld sindsro, fred og ydmyghed. De skynder sig ikke med at yde bønnen for på en eller anden måde at blive færdig med den, ligesom de heller ikke tænker på uvedkommende ting under bønnen.

70:24 **وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ**

Wal-ladhîna fî `amwâlihim haq-qum ma'lûm(un)

(24) – Som fastsætter en bestemt andel af deres rigdomme,

70:25 **لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ**

Lis-sâ'ili wal-mahrûm(i)

(25) – Til den, der tigger, og den nødlidende.

I sûrah adh-Dhâriyât [51:19] er det blevet sagt: "I deres rigdom er tiggerens og den nødlidendes ret". Og her: "I deres rigdom er tiggerens og den nødlidendes bestemte andel."

Nogle mennesker har forstået dette i betydningen, at den "bestemte andel" betyder den obligatoriske zakât, for i zakât findes både fritagelsesgrænsen og en fastlagt procentdel. Men denne kommentar kan ikke godkendes, fordi sûrah al-Ma'âridj utvetydigt er en mekkansk åbenbaring, mens zakât med sine specifikke undtagelsesbestemmelser og fastlagte rate blev påbudt i Medina. Derfor er den korrekte betydning af den "bestemte andel", at de selv har sat en del til side af deres rigdom til tiggeren og de nødlidende, som de betaler regelmæssigt og ærligt. Den samme forståelse af verset er blevet givet af 'Abdullah bin 'Abbâs, 'Abdullah bin 'Umar, Muđjahid, asj-Sja'bi og Ibrahim an-Naġa'i.

Her henviser *sâil* سائل ikke til en tigger, men til en nødlidende person, der beder nogen om hjælp, og *mahrûm* محروم betyder en person, der er uden arbejde, eller en, der prøver på at tjene til livets opretholdelse, men ikke tjener nok til sine behov, eller en, der er blevet uarbejdsdygtig på grund af en ulykke eller sygdom, og som er ude af stand til at brødføde sig selv. Lige så snart det bliver kendt, at sådanne mennesker er i nød og har brug for hjælp, venter en Gudtilbeder ikke på, at de beder om hjælp, men hjælper af sig selv med det samme. For yderligere forklaring se [51:19].

70:26 وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ
Wal-ladhîna yuṣad-diqûna biyawmid-dîn(i)

(26) – Som tror på afregningsdagen,

“Som tror... Afregningens Dag”: der ikke tror, at de er uden ansvar, men tror, at de en dag skal stå frem for deres Gud og aflevere et regnskab over deres gerninger til Ham.

70:27 وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ
Wal-ladhîna hum min `adhâbi rab-bihim muşfîqûn(a)

(27) – Som frygter deres Herres straf,

Med andre ord er de ikke ligesom de vantro, der ikke frygter Gud, selv efter at de har begået enhver frygtelig synd og forbrydelse og bedrevet enhver grusomhed i verden. Derimod frygter de Gud, på trods af at de har antaget en retfærdig holdning i moral og handlinger efter bedste evne, og fortsætter med at være i konstant ærefrygt, i frygt for at deres mangler skulle overgå deres gode gerninger foran Ham, og at de skulle fortjene straf. For yderligere forklaring se [23:57] og [51:37].

70:28 إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ
`In-nâ `adhâba rab-bihim ghayru ma`mûn(in)

(28) Sandelig, ingen er sikker mod deres Herres straf.

70:29 وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ
Wal-ladhîna hum lifurûdjihim hâfizûn(a)

(29) – Og som vogter over deres ærbarhed,

“Som vogter over deres ærbarhed”: som afstår fra hor såvel som fra nøgenhed og at fremvise deres private dele for andre. For forklaring se [23:5-7], [24:30-31] og [33:59].

70:30 إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ
`Il-lâ `alâ `azwâdjihim `awmâ malakat `aymânuhum
fa`in-nahum ghayru malûmîn(a)

(30) – Dog ikke i forholdet til deres ægtefæller eller deres slaverinder, for det skal de ikke bebrejdes.

For forklaring se også [23:6].

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ 70:31

Famanib-taghâ warâ'a dhâlîka fa'ulâ'îka humul-'âdûn(a)

(31) Men de, der eftertragter noget derudover, er overtræderne.

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ 70:32

Wal-ladhîna hum li'mânâtihim wa'ah-dihim râ'ûn(a)

(32) – Som er påpasselige med det, der er betroet dem, og med deres løfter;

“Det, der er betroet dem”, betyder de betroede midler, Allâh har betroet menneskene, såvel som dem, som et menneske betror et andet på baggrund af tillid og tiltro. På samme måde betyder “løfter” de løfter, mennesket gør over for Gud, såvel som dem, et menneske gør over for et andet.

At holde begge disse slags betroelser og løfter er et nødvendigt karaktertræk ved en troende. I en Hadith har Anas (må Allâh velsigne ham) fortalt, at hver gang Den Hellige Profet (må fred være med ham) henvendte sig til sine ledsagere, gav han dem denne instruktion: “Vær på vagt. Den, som ikke overholder det betroede, har ingen tro, og den, der ikke holder sine løfter, har ingen religion.” (Baihaqî, Sjuab al-Imân).

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قٰٓئِمُونَ 70:33

Wal-ladhîna hum bisjahâdâtihim qâ'imûn(a)

(33) – Som er oprigtige i deres vidnesbyrd,

De hverken skjuler beviser eller ændrer dem på nogen måde af selviske motiver.

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ 70:34

Wal-ladhîna hum `alâ ṣalâtihim yuḥâfîzûn(a)

(34) – Og som er omhyggelige med deres bønner;

Dette giver en idé om vigtigheden af bønnen (*salâh*). Beskrivelsen af den høje og sublime karakters fortjenester hos dem, der er blevet erklæret som værdige til Paradis, begynder og slutter med bønnen. Deres første karakteregenskab er at udøve bønnen, og deres andet karaktertræk er at være urokkelige og altid konstante med hensyn til bønnen, og deres sidste karaktertræk er at vogte deres bøn.

“Er omhyggelige med deres bønner” indebærer mange ting: at foretage bønnen til rette tid, at sikre sig, inden bønnen, at ens krop og klæder er rene og uplettede, at have foretaget afvaskningerne og at have vasket lemmerne godt, at udøve bønnens grundlæggende elementer med de obligatoriske og ønskværdige dele med passende omhyggelighed og opmærksomhed, at overholde bønnens krævede ritualer nøje, at undgå ulydighed mod Gud, hvilket er ødelæggende for bønnen. Alt dette er inkluderet i bevogtningen af bønnen.

أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ^{70:35}

'Ulâ'ika fi dġan-nâtim mukramûn(a)

(35) Disse er det, som vil være i (paradisets) haver, højtærede.

فَمَا لِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُّهْطِعِينَ ^{70:36}

Famâ lil-ladhġina kafarû qibalaka muhṭi'în(a)

(36) Hvad er der med dem, der er vantro, at de kommer løbende til dig (O Muḥammad), (med strakt hals),

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ^{70:37}

'Anil-yamîni wa `anisj-šjimâli `izîn(a)

(37) – Fra højre og fra venstre i grupper?

Dette henviser til de vantro, som styrtede sig ind på Den Hellige Profet (må fred være med ham) fra alle sider for at håne og latterliggøre ham, når de hørte ham forkynde islam og recitere Koranen.

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ^{70:38}

'Ayaṭma `u kul-lumri'in minhum `ay-udġala dġan-nata na `îm(in)

(38) Håber hver eneste af dem at betræde en have af lyksalighed?

Det betyder, at Guds Paradis kun er for de retfærdige mennesker, hvis karaktertræk netop er blevet beskrevet ovenfor. Kan nu disse mennesker, der overhovedet ikke er tilbøjelige til at lytte til sandheden, og som styrter sig ind på Profeten for at undertrykke enhver invitation til sandheden, være kandidater til Paradiset? Har Gud forberedt Sit Paradis blot til sådanne mennesker som dem? Her bør man også holde sig versene 35-41 af sûrah al-Qalam for øje, hvori svaret er blevet givet i denne udtalelse af Mekkas vantro: "Selv hvis der er et liv efter døden, vil vi også have en god tid der, ligesom vi har i verden, og lidelsen vil kun overgå Muḥammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) og hans følgere, ikke os."

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ^{70:39}

Kal-lâ `in-nâ ḡalaq-nâhum mim-mâ ya `lamûn(a)

(39) Nej! Vi skabte dem sandelig af det, de ved.

Denne sætning kan her have to betydninger:

- I. Hvis man forstår dette som relateret til det foregående tema, vil det betyde: Med hensyn til det stof, disse mennesker er skabt af, er alle mennesker skabt lige. For hvis stoffet i sig selv skulle være årsagen til menneskets indgang i Paradis, da skulle den gode og den onde, den nedrige og den retfærdige, den skyldige og den uskyldige alle komme i Paradis.

En smule sund fornuft er nok til at fastslå, at menneskets kvalifikationer til Paradiset ikke er skabt på basis af det materiale, det er skabt af, men udelukkende på grundlag af dets fortjeneste og udmærkethed.

- II. Hvis denne sætning betragtes som en introduktion til det følgende tema, vil den betyde: “Disse mennesker tror, at de er i sikkerhed mod Vor plage, og håner den, som advarer dem om Vor straf, hvorimod Vi straffer dem selv i denne verden, hvordan og hvornår Vi vil, såvel som genoprejer dem efter døden, hvordan og hvornår Vi ønsker det. De ved selv, at Vi begyndte deres skabelse fra en ubetydelig dråbe af sperm og udviklede dem til et levende menneske. Hvis bare de havde betragtet denne side af deres skabelse, ville de aldrig være blevet ofre for den misforståelse, at de nu har undsluppet Vort greb, eller at Vi ikke har nogen magt til at skabe dem atter en gang.”

70:40 فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ

Falâ 'uqsimu birab-bil-masjâriqi wal-maghâribi 'in-nâ laqâdirûn(a)

(40) Nej! Jeg sværger ved østens og vestens Herre, at Vi er sandelig I stand til,

Det vil sige, at sandheden ikke er det, disse mennesker tror, den er. Her har Allâh svoret en ed ved Sig Selv. Ordene østene og vestene er blevet brugt, fordi solen stiger op og går ned i en ny vinkel hver dag i årets løb og fortsætter med at stå op og gå ned på forskellige på hinanden følgende tidspunkter kloden rundt. Betraget på denne måde er østene og vestene ikke én, men mange. Fra en anden synsvinkel, som imod nord og syd, er der en retning mod øst og en retning mod vest.

Ordene *rab-bil-masjâriqi wal-maghârib* المشارق والمغرب er blevet brugt med denne basis i Sûrah asj-Sju'arâ: [26:28] og al-Muzzammil [73:9].

Set fra endnu en synsvinkel har jorden to øste og to veste, for når solen går ned over den ene halvkugle, står den op på den anden. På denne basis er ordene *rab-bul-masjriqayn wa rab-bul-maghribayn* رب المشرقين ورب المغربين (Herre over to øste og to veste) blevet brugt i Sûrah ar-Rahmân [55:17].

70:41 عَلَىٰ أَنْ تُبَدَّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

'Alâ 'an nubad-dila kayran minhun wamâ naḥnu bimas-bûqîn(a)

(41) – At skifte dem ud med andre, der er bedre end dem, og Vi kan ikke kommes i forkøbet.

Det er for dette, Allâh den Almægtige har svoret en ed ved, at Han er Herre over østene og vestene. Det betyder: “Eftersom Vi er ejere af østene og vestene, er hele jorden under Vor kontrol og magt, og I har ingen magt til at undslippe Vor straf: Vi kan ødelægge jer, hvordan og hvornår Vi vil, og kan skabe et andet folk, der måske er bedre end jer.”

70:42 فَذَرَهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

Fadhharhum yaḵūḍū wabayal`abū ḥat-tá yulâqū
Yawmahumul-ladhî yû`adûn(a)

(42) Så lad dem da (O Muḥammad) vrøvle og fordrive tiden indtil de møder deres dag, som er blevet lovet dem.

70:43 يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِصُونَ

Yawma yaḵrudjûna minal-`adjjdâthi sirâ`â(n)
ka`an-nahum `ilâ nuṣubin yûfifdûn(a)

(43) På den dag, hvor de skal komme frem af gravene i hast, som om de ilede mod deres afguders altre.

Der er forskel på kommentatorenes mening om betydningen af ordet *nuṣub* نصب .

Nogle har fortolket det til at betyde afguder, og ifølge den fortolkning vil meningen lyde: “De skyndte sig mod det sted, Genopstandelsens Herre havde udpeget, ligesom de i dag skynder sig til deres afguders helligdomme”. Nogle andre har forstået nuṣub som de målskilte, der sættes til deltagere i et konkurrenceløb, så hver prøver at nå og berøre den udpegede post før nogen anden.

70:44 خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكِ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

ḵâsjj`atan `abṣâruhum tarhaquhum dhil-la(tun)
dhâlikal-yawmul-ladhî kânû yû`adûn(a)

(44) – (Og deres) blikke vil være nedslagne. Skændsel vil dække dem. Dette er dagen, som er blevet lovet dem.

فوح

استراتيجية

71

Åbenbaret i Mekka

NOAH (Sûrat Nûh)

Introduktion til sûrah 71

NAVN

“Nûh” er navnet på denne sûrah såvel som titlen på dens emne, for i den, fra begyndelse til slut, fortælles historien om profeten Noah.

PERIODE FOR ÅBENBARINGEN

Dette er også en af de tidligste sûraher, der blev åbenbaret i Mekka, men de indre tegn i dens emne viser, at den blev sendt ned i en periode, hvor Mekkas vantros modstand mod Den Hellige Profets budskab om islam var blevet meget stærk og aktiv.

TEMA OG EMNE

I denne sûrah bliver historien om profeten Noah fortalt, ikke bare for at fortælle en historie – dens emne er at advare Mekkas vantros, som for at sige: “I, oh, Mekkas folk, I er ved at indtage over for Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) den samme holdning, som profeten Noahs folk indtog over for ham. Hvis ikke I ændrer denne holdning, vil I også få den samme skæbne.”

Dette er ikke blevet sagt med så mange ord noget sted i sûrahen, men på baggrund af de forhold, hvorunder denne historie blev fortalt til Mekkas folk, bliver emnet selvindlysende.

Versene 2-4 forklarer kort, hvordan han påbegyndte sin mission, og hvad han forkyndte.

Så efter at have kæmpet mod vanskeligheder og modgang med at forkynde sin mission gennem tidsaldre er den rapport, han aflagde til sin Herre, blevet givet i versene 5-20. I den forklarer han, hvordan han har forsøgt at bringe sit folk til den rette vej, og hvordan hans folk stædigt har modsat sig ham.

Efter dette er profeten Noahs endelige fremlæggelse blevet optegnet i versene 21-24, hvori han priser sin Herre og siger: “Disse mennesker har afvist min invitation. De følger blindt deres ledere, som har udtænkt et enormt plot af bedrag og list. Tiden er nu inde til, at disse mennesker bør fratages al nåde og ret til at modtage vejledning.”

Dette var ikke et udtryk for utålmodighed fra profeten Noahs side, men efter at have prædikeret sit budskab under yderst prøvende omstændigheder gennem århundreder blev han ekstremt skuffet over sit folk og fik den opfattelse, at der overhovedet ikke var nogen chance tilbage for, at de ville komme til den rette vej. Denne hans opfattelse var helt i overensstemmelse med Allâhs egen beslutning. Derfor er det blevet sagt i det næste vers (vers 25): “På grund af deres synder blev de druknet og derpå ført ind i Ilden. De fandt ikke andre end Allâh til at komme dem til hjælp.”

I slutningen af sûrahen blev profeten Noahs beretning, som han fortalte sin Herre, skrevet ned, og netop på dette tidspunkt kom plagen ned. I den beder han for sin egen og alle troendes tilgivelse og beder Allâh om følgende: “Og Noah sagde: ‘Min Herre, efterlad ikke på jorden en eneste af de vantro – for visselig, hvis Du lader dem (leve), vil de vildlede Dine tjenere og vil ikke avle andet end skamløse syndere og vantro.’”

Når man studerer denne sûrah, bør man holde sig detaljerne ved profeten Noahs historie, som er blevet givet i Koranen ovenfor, for øje.

For dette se al-’Arâf [7:59-64], Yunus [10:71-73], Hûd [12:25-49], al-Mu’min [40:23-31], ash-Shua’râ [26:105-122], al-’Ankabût [29:14-15], aş-Şâffât [37:75-82] og al-Qamar[54:9-16].

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

71:1 **إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ**

'In-nâ 'arsalnâ nûḥan 'ilâ qawmihi 'an 'andḥir qawmaka
min qabli 'an ya'tiyahum `adhḥâbun `alîm(un)

(1) Sandelig, Vi sendte Noah til hans folk (og vejledte ham): Advar dit folk, før en smertelig straf kommer over dem.

“Advar dit folk...”: Advar dem om, at de fejl og moralske onder, de var involverede i, blot ville skaffe dem Allåhs straf, hvis de ikke afholdt sig fra dem, og fortæl dem, hvilken vej de burde gå med henblik på at afværge den afstraffelse.

71:2 **قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ**

Qâla yâ qawmi 'in-nî lakum nadḥîrum mubîn(un)

(2) (Noah sagde:) «O mit folk, jeg er sandelig en klar advarer for jer.

71:3 **أَنْ اَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا**

'Ani`-budul-lâha wat-taqûhu wa `aṭî`ûn(i)

(3) At I skal tilbede Allah (alene) og frygte Ham og adlyde mig.

De tre ting, profeten Noah præsenterede for sit folk ved påbegyndelsen af sin mission som profet, var:

- I. Tilbedelse af Allâh
- II. Tilegnelse af fromhed (taqwâ)
- III. Lydighed over for Budbringeren

Tilbedelse af Allâh betød, at de skulle opgive tilbedelse og tjeneste af alle andre og skulle anerkende Allâh alene som deres Guddom og skulle tilbede og udføre Hans befalinger alene.

Taqwâ تقوى (tilegnelse af fromhed) betød, at de skulle holde sig fra al den slags, der medførte Allåhs vrede og utilfredshed, og i stedet skulle antage en sådan holdning til livet, som Guds frygtige mennesker bør antage. “Adlyde mig” betyder, at de skulle adlyde de befalinger, han gav som Allåhs budbringer.

71:4 **يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ**

Yaghfir lakum min dhunûbikum wayu'uaḵ-ḵir-kum 'ilâ `adjalim musam-mâ
'in-na `adjalal-lâhi 'idḥâ djâ'a lâ yu'uaḵ-ḵaru law kuntum ta'lamûn(a)

(4) Så vil Han tilgive jer nogle af jeres synder og give jer henstand til en fastsat tidsfrist. Sandelig, når Allahs frist indtræffer, gives der ingen (yderligere) henstand. Hvis I blot vidste det!»

Sætningen *yaghfir lakum min dhunûbikum* يغفر لكم من ذنوبكم i originalen betyder ikke, at Allâh vil tilgive dem nogen af deres synder. Dens korrekte mening er: "Hvis I accepterer og erkender de tre ting, der fremlægges for jer, vil Han tilgive alle de synder, I har begået i fortiden."

Det vil sige: "Hvis I accepterer disse tre ting, får I henstand til at leve i verden indtil den tid, Allâh har udpeget til jeres naturlige død."

"Allâhs frist indtræffer...": den frist, Allâh har fastsat til at sende en plage ned over et folk. I den henseende har Koranen forskellige steder udtrykkeligt sagt, at når Allâhs plage er blevet foreskrevet for et bestemt folk, bliver de ikke undskyldt, selv ikke hvis de bekræfter troen efter den.

Det vil sige: "Måske kommer I til den fulde viden om, at den tid, der nu går, efter at I har modtaget Allâhs budskab gennem mig, i virkeligheden er en periode af henstand, der er blevet skænket jer for at bekræfte troen – og at der ingen mulighed er for at flygte fra Allâhs plage, efter at perioden med henstand er forbi. Hvis I gør det, vil I bekræfte troen uden tøven og vil ikke udskyde det, indtil plagen faktisk begynder at komme ned over jer."

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا 71:5

Qâla rab-bi 'in-nî da' awtu qawmî laylaw wanahârâ(n)

(5) Han sagde: Min Herre, jeg har kaldt mit folk (både) nat og dag,

Ved at undlade historien om en lang periode med forkyndelse bliver profeten Noahs bøn, som han bad til Allâh i den sidste del af sin verdslige mission, nu fortalt.

فَلَمَّ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا 71:6

Falam yazid-hum du' âî 'il-lâ firârâ(n)

(6) – Men min kalden har kun forøget deres afvisning.

Det vil sige: "Mens jeg blev ved med at kalde dem til Dig, fortsatte de med at flygte længere og længere bort fra Dig."

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ 71:7

وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا

Wa 'in-nî kul-lamâ da` awtuhum litaghfira lahum dja` alû 'aşâbi` ahum fî 'âdhânihim wastagh-sjaw thiyâbahum wa 'aşar-rû was-takbarus-tikbâra(n)

(7) Hver gang jeg kaldte dem, for at Du måtte tilgive dem, puttede de deres fingre i ørerne, og hyllede sig i deres klæder og fremturede i stivsindet hovmod.

"... for at Du kunne tilgive dem": at de må opgive deres ulydighedsholdning og bede om Allâhs tilgivelse, for kun på den måde kan de blive tilgivet af Allâh. De indhyllede deres ansigter, enten fordi de ikke engang brød sig om at skulle se på profeten Noahs ansigt, for ikke at tale om at høre på, hvad han havde at sige, eller for at skjule deres ansigt for ham, når de gik forbi ham, så han ikke

kunne genkende dem eller henvende sig til dem. Dette var præcis den holdning og adfærd, som Mekkas vantro antog over for Den Hellige Profet (må fred være med ham). I sûrah Hûd [11:5] er deres attitude blevet beskrevet således: “Se, de vender bort deres bryst for at skjule sig for ham. Husk på, at selv når de indhyller sig i klæder, ved Allâh lige så vel det, de skjuler, som det, de viser. Han kender endda de hemmeligheder, de skjuler i deres bryst.” [For forklaring se sûrah Hûd, 11:5].

“... og fremturede i stivsindet hovmod” indebærer, at de mente, at det var under deres værdighed at bøje sig for sandheden og tage imod Allâhs budbringers formaning. Hvis en fin mand f.eks. formaner et nedrigt menneske, og dette ryster på hovedet som svar og hovmodigt går sin vej, svarer det til at afvise formaningen hovmodigt.

71:8 ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا

Thum-ma 'in-nî da`awtuhum djihârâ(n)

(8) Derpå kaldte jeg dem åbenlyst,

71:9 ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا

Thumma 'Innî 'A`lantu Lahum Wa 'Asrartu Lahum 'Isrârâan

(9) Så prædikede jeg for dem offentligt, og (også) talte til dem i hemmelighed,

71:10 فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا

Faqltus-taghfirû rab-bakum 'in-nahu kâna ghaf-fârâ(n)

(10) Og jeg sagde (til dem): Bed jeres Herre om tilgivelse. Han er sandelig den Alltilgivende.

71:11 يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا

Yursilis-samâ'a `alaykum midrârâ(n)

(11) Så vil Han sende (regn ned fra) himlen over jer i strømme,

71:12 وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا

Wa yumdidkum bi'amwâliw-wabanîna

wa yadjj`al lakum djân-nâtiw-wayadjj`al lakum `anhârâ(n)

(12) – Og vil forsyne jer med rigdomme og børn, og skænke jer haver og skænke jer floder.

Dette tema er blevet udtrykt adskillige steder i Koranen: at den oprørske holdning over for Gud får et menneske til at leve et elendigt liv, ikke alene i Det Hinsidige, men også i denne verden.

I modsætning hertil gælder det, at hvis en nation vedtager troens og fromhedens vej og lydighed over for Guddommelige befalinger i stedet for ulydighed, gavner det den ikke alene i Det Hinsidige, men også i verden. Den bliver begunstiget med enhver slags velsignelse.

I sûrah Ța-Ha er det blevet sagt: "Og enhver, der vender sig væk fra Min advarsel, vil få et elendigt liv i verden, og Vi vil genoplive ham blind på Genopstandelsens Dag." [20:124].

I sûrah al-Mâ'idah er det blevet sagt: "Havde Bogens folk overholdt Torahen og evangelierne og andre bøger, der var blevet sendt ned af deres Herre, ville en overflod af forsyninger være blevet givet dem fra oven og fra nedent." [5:66].

I sûrah al-A'râf: "Havde bebyggelsesernes folk troet og indført fromhedens vej, ville Vi have åbnet dørene af velsignelser til dem fra himlen og jorden." [7:96].

I sûrah Hûd henvendte profeten Hûd sig til sit folk og sagde: "Og oh, mit folk, bed om tilgivelse fra jeres Herre. Vend jer derpå i tålmodighed til Ham, og Han vil åbne himlens porte for jer og lægge mere styrke til jeres nuværende styrke." [11:52].

Gennem Den Hellige Profet selv blev Mekkas folk formanet i denne sûrah Hûd: "Og I skal bede om tilgivelse af jeres Herre og så vende tilbage til Ham, og Han vil forsyne jer med livets gode forsyninger til et fastsat tidspunkt." [11:3].

Ifølge Hadith sagde Den Hellige Profet til Quraysj: "Der er et ord, som, hvis I accepterer det, vil gøre jer i stand til at herske over den arabiske såvel som den ikkearabiske verden." 'Umar handlede i henhold til denne instruktion i Koranen, da han engang under en hungersnød gik ud for at bede Allâh om regn og bare bad om tilgivelse fra Ham.

Folket sagde: "Oh, de troendes overhoved, du har ikke bedt om regn." Han svarede "Jeg har banket på himlens dør, hvorfra regnen bliver sendt ned", og derpå reciterede han disse vers fra sûrah Nûh til dem. (Ibn djarîr, Ibn Kathîr).

Da en person i forsamlingen hos Hasan al-Başrî klagede over tørke, sagde han på samme måde til ham: "Bed om tilgivelse fra Allâh." En anden person klagede over fattigdom, en tredje sagde, at han ikke var blevet velsignet med børn, en fjerde sagde, at hans høst var slået fejl, og han fortsatte med at minde hver og en om at bede om Allâhs tilgivelse. Folket spurgte: "Hvordan kan det være, at du har foreskrevet folk den ene og samme kur mod forskellige klager?" Han svarede ved at recitere disse vers fra sûrah Nûh for dem (al-Kasj-sjâf).

71:13 مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا

Mâlakum lâ tardjûna lil-lâhi waqârâ(n)

(13) Hvad fejler jer: sætter I ikke jeres håb på Allahs majestæt?

Det betyder: "I tror, at det ville være farligt at gøre noget imod verdens ynkkelige ledes værdighed. Men I forventer ikke, at universets Skaber og Herre også er et væsen med værdighed. I gør oprør mod Ham, sidestiller andre med Hans Guddommelighed, er ulydige over for Hans befalinger, og alligevel er I overhovedet ikke bange for, at Han vil straffe jer for jeres forseelser."

71:14 وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا

Waqad qalaaqakum 'aṭwârâ(n)

(14) – Når Han har skabt jer i (forskellige) stadier?

Han har bragt jer til det nuværende stadie efter at have ført jer gennem forskellige trin af skabelse og udviklingsfaser. I begyndelsen lå I i form af sperm og æg separat i jeres faders og moders lænder. Så blev de to kombineret ved Allåhs kraft, og I blev undfanget.

Derpå blev I, gennem ni måneder i jeres moders liv, formet til en perfekt menneskelig form og blev begavet med alle de evner, som I behøvede for at fungere som menneske i verden. Så kom I ud som barn fra jeres moders skød, og I blev konstant udviklet fra ét trin til det næste, indtil I opnåede fuld ungdom og derefter alderdom.

Mens I kom gennem alle disse stadier, lå I fuldstændig i Allåhs magt hele tiden. Havde Han villet det sådan, ville Han ikke have ladet dig undfange, men ladet en anden person blive undfanget i dit sted.

Havde det passet ham, kunne Han have gjort dig blind, døv, stum eller til krøbling i selve moderskødet eller gjort dig mentalt tilbagestående. Havde Han villet det, var du ikke blevet født som et levende barn. Selv efter fødslen kunne Han have ødelagt dig til hver en tid ved at lade dig blive offer for en eller anden pludselig ulykke. Hvordan har I fået det ind i jeres hoveder, at I kunne begå enhver fornærmelse af den Gud, under Hvis magt I er så magtesløse, kunne betragte Ham med ethvert forræderi og utaknemmelighed, kunne gøre oprør mod Ham, som I ville, og når I ville, og kunne gøre alt dette straffrit?

71:15 أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا

'Alam taraw kayfa qalaaqal-lâhu sab`a samâwâtin ṭibâqâ(n)

(15) Har I ikke set, hvordan Allah skabte syv himle i lag?

71:16 وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا

Wadja`alal-qamara fihin-na nûran wadja`ala-sj-sjamsa sirâjâ(n)

(16) – Og har anbragt månen deri som lys og gjorde solen som en (glødende) lampe?

71:17 وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا

Wal-lâhu 'ambatakum minal-'arḍi nabâtâ(n)

(17) Og Allah har ladet jer vokse op af jorden som planter,

Her bliver menneskets skabelse af jordens substanser sammenlignet med væksten af planter. Ligesom der engang ikke var nogen vegetation på jorden, før Allâh fik den til at gro, var der også et tidspunkt, hvor mennesket ikke eksisterede. Og så skabte Allâh det.

71:18 ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا

Thum-ma yu `idukum fihâ wayuḵridjukum 'iḵrâdjâ(n)

(18) – Derpå vil Han (senere) få jer til at vende tilbage dertil, og lader jer (atter) opstå (deraf).

71:19 وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بَسَاطًا

Wal-lâhu dja`ala lakumul-`arḍa bisâṭâ(n)

(19) Og Allah har gjort jorden til jer som et tæppe,

71:20 لَتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا

Litaslukû minhâ subulan fidjâdjâ(n)

(20) – Så at I kan bygge rummelige stier deri.

71:21 قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالَهُ
وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا

Qâla nûḥun rab-bi 'in-nahum `aşawnî wat-taba`û
mal-lam yazid-hu mâluhu wawa-laduhu 'il-lâ ḵasârâ(n)

(21) Noah sagde: «Min Herre, de har ikke adlydt mig, men har fulgt ham, hvis rigdom og børn kun vil forøge hans tab,

71:22 وَمَكْرُؤًا مَكَرًا كَبِيرًا

Wamakarû makran kub-bârà(n)

(22) – Og de har udtænkt en mægtig sammensværgelse,

“En vældig sammensværgelse”: alle de løgne, svig og bedrag, som høvdingene og de religiøse ledere benyttede i et forsøg på at vildlede almindelige mennesker mod profeten Noahs lære. F.eks. sagde de: “Noah er ikke mere end et menneske som jer selv. Hvordan kan man tro, at Allâh sender åbenbaringer til ham?” [7:63, 11:27].

“Vi ser ligeledes, at kun de laveste af os er blevet hans følgere, uden passende overvejelse. Havde der været nogen vægt i det, han siger, ville folkets ældste have troet på ham.” [11:27].

“Havde Allâh villet det, havde Han sendt engle ned.” [23:24].

“Var han blevet sendt af Allâh, ville han eje skatte, han ville kende det usete, og han ville være fri for alle menneskelige behov, ligesom englene.” [11:31].

“Vi fandt intet i ham, der kunne gøre ham overlegen i forhold til os.” [11:27].

“Han er kun ude på at opnå overlegenhed over jer.” [23:24].

“Tydeligvis er denne mand besat.” [23:25].

Det var lignende ting, Quraysjs ledere sagde for at vildlede folket væk fra Den Hellige Profet (må fred være med ham).

71:23 وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا

Waqâlû lâ tadharun-na 'âlihatakum walâ tadharun-na
wad-daw walâ suwâ`aw walâ yaghûthâ waya`ûqa wanasrâ(n)

(23) – Og de sagde (til hinanden): «Opgiv ikke jeres guder; og opgiv (heller) ikke Wadd eller Suwâ', heller ikke Yaghûth, Yaûq, og Nasr!»

Af profeten Noahs folks guder er kun de guder blevet nævnt, som senere folk i Arabien også begyndte at tilbede, og hvis helligdomme kunne findes i hele landet ved islams komme. Det er ikke umuligt, at senere generationer hørte navnene på Noahs folks gamle guder fra de mennesker, der blev reddet fra flodbølgen, og da uvidenhed igen begyndte at brede sig blandt deres børn, lavede de afgudsbilleder af de samme guder og begyndte at tilbede dem igen.

- I. *Wadd* ود var gud for Banî Kalb, som har bosat sig ved al-Djundul, en gren af *Quda'ah-stammen* قبيلة قضاة, hvis helligdom var blevet bygget ved Dumat al-djundul. Al-Kalbî har fortalt, at billedet, der blev bygget af ham, viste en mand af enorm størrelse. Quraysj havde også anerkendt ham som gud og kaldte ham for Wudd. Det er efter ham, at en person blev kaldt for 'Abd-i Wudd (slave af Wudd) i historien.
- II. *Suwa* سواع var gudinde for *Hudhayl-stammen* قبيلة هذيل, og billedet af hende viste en kvindeskikkelse. Hendes tempel fandtes ved Ruhaţ nær Yanbu'.
- III. *Yaghûth* يغوث var gud for An'um, en gren af *Ṭay'-stammen* قبيلة طيء og for nogle grene af Madh-hadj-stammen. Madh-hadj's folk havde opstillet deres afgud, billedet af en løve, ved Djuraşj, et sted mellem Yaman og Hidjâz. Blandt Quraysj havde også nogle mennesker fået navnet 'Abd-i Yaghûth.
- IV. *Ya'ûq* يعوق var gud for Kaħlân, en gren af *Hamdân-stammen* قبيلة همدان, i territoriet Hamdân i Yemen. Billedet af den viste en hests skikkelse.
- V. *Nasr* نسر var gud for Al-i dhul-Kula', en gren af *Ĥimyar-stammen* قبيلة حمير, i området Ĥimyar. Den havde et billede af sig opstillet ved Balqa', og billedet viste en grib. Dens tempel blev kaldt for bayt Nasor (Nasors hus), og dens tilbedere for ahl Nasor (Nasors folk). Der er et billede af gribben på dørene i de fleste af de ruiner af gamle templer, man kan finde i Arabien og tilstødende lande.

71:24 وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا

Waqad 'adal-lû kaṭṭîraw walâ tazidiz-zâlimîna 'il-lâ ḍalâlâ(n)

(24) Og de har ledt mange på vildspor. Du skal, (O Allah) ikke give disse uretfærdige, noget forøgelse, kun i deres vildfarelse!»

Som vi har forklaret i introduktionen til denne sûrah, påkaldte profeten Noah ikke denne forbandelse på grund af utålmodighed. Han påkaldte den, da han, efter at have ydet fuld retfærdighed til forkyndelsen af sin mission gennem mange århundreder, blev fuldkommen fortvivlet over den manglende succes med sit folk.

Det var under lignende omstændigheder, at profeten Moses også forbandede Farao og hans folk på denne måde: “Herre, ødelæg deres rigdom, og gør deres hjerter hårde på sådan en måde, at de ikke tror, før de ser den smertelige pinsel.” Og Allâh sagde som svar: “Bønnerne fra jer begge er blevet opfyldt” [10:88-89].

Også både profeten Moses' og profeten Noahs forbandelse var i fuldstændig overensstemmelse med Guddommelig vilje. I sûrah Hûd er det blevet sagt: “Og det blev åbenbaret til Noah: Ikke flere af dit folk vil tro på dig nu end dem, der allerede tror. Så sørg ikke over deres misgerninger.” [11:36].

71:25 مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا

Mim-mâ kaṭṭî'âtihim 'ughriqû fa'udkilû nârâ(n)
falam yaḍjidû lahum min dûnil-lâhi 'anṣârâ(n)

(25) På grund af deres synder blev de druknet og derpå ført ind i Ilden. De fandt ikke andre end Allah til at komme dem til hjælp.

“Drukning var ikke deres afslutning, men efter døden blev deres sjæle øjeblikkeligt underkastet Ildens straf.” Dette var præcis den straf, der blev udmålt til Farao og hans folk, som det er beskrevet i sûrah [40:45-46]. For forklaring se også [40:63].

Dette vers er også et af de vers, der beviser straffen af *barzaq* برزخ (det mellemliggende stadie mellem død og genopstandelse).

Det vil sige: “Ingen af de guder, som de så op til som deres støtter og hjælpere, kom til deres redning.” Dette er i realiteten en advarsel til Mekkas folk, som for at sige: “Hvis I også bliver underkastet Allâhs pinsler, vil de guder, som I har anbragt al jeres tillid hos, ikke nytte jer det fjerneste.”

71:26 وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَيَّ الْأَرْضَ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

Waqâla nuḥur rab-bî lâ tadhar `alal-'arḍi minal-kâfirîna day-yârâ(n)

(26) Og Noah sagde: «Min Herre, efterlad ikke på jorden en eneste af de vantro,

71:27 إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا

'In-naka 'in tadharhum yuḏil-lû `ibâdaka
walâ yalidû 'il-lâ fâdjiran kaf-fârâ(n)

(27) – For visselig, hvis Du lader dem (leve) vil de vildlede Dine tjenere, og vil ikke avle andet end skamløse syndere og vantro.

71:28 رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا

Rab-bighfir li wa liwâliday-ya wa liman daḡala baytiya mu'uminâ(n)
walil-mu'uminîna wal-mu'uminâti walâ tazidiz-zâlimîna 'il-lâ tabârâ(n)

(28) Min Herre, tilgiv mig og mine forældre, og den, der træder ind i mit hus som troende; og (alle) troende mænd og troende kvinder, og forøg ikke synderne i andet end fortabelse.

البحر

سورة

72

Åbenbaret i Mekka

JINNERNE (Sûrat al-Djinn)

Introduktion til sûrah 72

NAVN

“*Al-djinn*” الجن er navnet på denne sûrah såvel som titlen på dens emneområde, for heri fortælles der detaljeret om begivenheden, hvor djinnerne hørte Koranen og vendte tilbage til deres folk for at forkynde islam.

PERIODE FOR ÅBENBARING

Ifølge en tradition, fortalt af al-Buḳârî og Muslim med autoritet fra Abdullah bin ‘Abbâs, var Den Hellige Profet (fred være med ham) på besøg på markedet i Ukâz sammen med nogle af sine ledsagere. På vejen ledte han fredagsbønnen ved Naḳlah. På det tidspunkt kom et selskab af djinner tilfældigvis forbi. Da de hørte Koranen blive reciteret, stoppede de op og lyttede opmærksomt til den. Netop denne begivenhed er blevet beskrevet i denne sûrah.

De fleste kommentatorer mener, på basis af denne tradition, at dette henviser til Den Hellige Profets velkendte rejse til aṭ-Ṭâif الطائف, som var foregået tre år før Hidjrah i profetgerningens tiende år. Men dette er ikke korrekt af flere grunde.

At djinnerne hørte Koranen under rejsen til aṭ-Ṭâif, er blevet fortalt i sûrah al-Aḥqâf [29-32]. En overfladisk læsning af de vers viser, at de djinner, som troede efter at have hørt Koranen ved den lejlighed, allerede troede på profeten Moses og de tidligere skrifter. Modsat hertil viser versene 2-7 af denne sûrah tydeligt, at de djinner, der hørte Koranen ved denne lejlighed, var polyteister og benægttere af Det Hinsidige og profetgerning. Desuden er det bekræftet historisk, at på hans rejse til aṭ-Ṭâif var der ingen andre end Zaid bin Ḥârithah, der ledsagede Den Hellige Profet. Tværtimod siger Ibn ‘Abbâs, at Den Hellige Profet (fred være med ham) var i følge med nogle af sine ledsagere på denne rejse.

Desuden er traditionerne også enige om, at djinnerne på denne rejse hørte Koranen, da Den Hellige Profet var standset ved Naḳlah på sin tilbagerejse fra aṭ-Ṭâif til Mekka, og ifølge Ibn ‘Abbâs’ traditioner skete hændelsen med, at djinnerne hørte Koranen, da Den Hellige Profet var på vej fra Ukâz til Mekka på denne rejse.

Af disse årsager synes det at være korrekt, at det i sûrah al-Aḥqâf og sûrah al-djinn ikke er én og samme begivenhed, der fortælles om, men to forskellige hændelser, som fandt sted på to forskellige rejser.

Der er enighed om, at den begivenhed, der nævnes i sûrah al- Ahqâf, skete på tilbagerejsen fra aţ-ţâif i profetgerningens tiende år. Svaret på spørgsmålet om, hvornår denne anden begivenhed fandt sted, gives ikke af Ibn 'Abbâs' tradition, ligesom heller ingen andre historiske traditioner viser, hvornår Den Hellige Profet var taget til markedet i Ukâz sammen med nogle af sine ledsagere.

Imidlertid viser en smule overvejelser over versene 8-10 i denne sûrah, at dette kun kunne have været en begivenhed i det tidligste stadie af profetgerningen. I disse vers hævdes det, at før Den Hellige Profet (må fred være med ham) blev udpeget til Guddommelig mission, plejede djinnerne at få en eller anden lejlighed til at smuglytte til himlene for at høre nyheder om det usete. Men efter det opdagede de pludselig, at engle var blevet anbragt som vagter, og meteorer skød fra alle sider, så de ikke kunne finde noget sikkert sted, hvorfra de kunne høre de hemmelige nyheder.

Derpå drog de ud for at finde den usædvanlige ting, der var sket på jorden eller skulle til at ske, og som var grunden til, at sikkerhedsforanstaltningerne var blevet skærpet. Siden da har mange grupper af djinner sandsynligvis bevæget sig rundt i søgen efter den usædvanlige hændelse, og en af disse må efter at have hørt Koranen fra Den Hellige Profet (fred være med ham) have dannet sig den opfattelse, at dette var selve den ting, for hvis skyld alle himlens porte var blevet lukket for djinnerne.

VIRKELIGHEDEN AF DJINN

Før man påbegynder studiet af denne sûrah, skal man klart vide, hvad der er djinners virkelighed, så man undgår mulig mental forvirring. Mange mennesker i denne moderne tid er ofre for den misforståelse, at djinner ikke er virkelige, men bare er en rest fra gammel overtro og myter. Denne mening har de ikke fået på grundlag af, at de har indset alle universets realiteter og sandheder og således har opdaget, at djinner ikke eksisterer. De kan heller ikke påstå at have sådan en viden. Men de har, uden fornuft eller bevis, vedtaget, at intet eksisterer i universet, undtagen det, de kan se. Men omfanget af menneskelig sansning i forhold til universets umådelige udstrækning kan ikke engang sammenlignes med en dråbe i forhold til havet.

Det menneske, som tror, at det, han ikke kan opfatte, ikke eksisterer, og det, der eksisterer, nødvendigvis må kunne opfattes, giver faktisk her et bevis på sit eget sinds snæverhed. Med denne tænkemåde, kan mennesket ikke bare acceptere og erkende nogen virkelighed, det ikke direkte kan opleve og iagttage – det kan ikke engang indrømme Guds eksistens for ikke at tale om nogen anden uset virkelighed.

De muslimer, der er blevet påvirket af modernisme, men heller ikke kan fornægte Koranen, har givet sære fortolkninger af Koranens tydelige udtalelser om djinnerne, Iblis og Satan. De siger, at dette ikke henviser til nogen skjult skabning, der kunne have en uafhængig eksistens, men sommetider er menneskets egne dyriske kræfter blevet kaldt for Satan, og sommetider betyder det vilde og brutale bjergstammer, og sommetider de mennesker, der plejede at lytte til Koranen i hemmelighed. Men Koranens erklæringer i den henseende er så klare og udtrykkelige, at disse fortolkninger overhovedet ikke har nogen relevans for dem.

Koranen omtaler jævnligt djinner og mennesker på en måde, der indikerer, at de er to separate skabninger.

Om dette se [7:38], [41:25-29], [46:18], [51:56] og hele sûrah 55, der fremkommer med så tydelige beviser, at der ikke er nogen plads til at betragte djinner som en menneskelig art.

I sûrah [7:12], [15:26-27] og [55:14-15] er det udtrykkeligt blevet sagt, at mennesket blev lavet af ler og djinn af ild.

I sûrah [15:27] siges det, at djinn blev skabt før mennesket. Historien om Adam og Iblis vidner om det samme og er blevet fortalt syv forskellige steder i Koranen, og hvert sted bekræfter, at Iblis allerede fandtes ved skabelsen af mennesket. Desuden siges det i sûrah [15:50], at Iblis hørte til djinnerne.

I sûrah [7:27] erklæres det med tydelige ord, at djinnerne kan se menneskene, men at menneskene ikke kan se dem.

I sûrah [15:16-18], sûrah [37:6-10] samt sûrah [67:5] er det blevet sagt, at selvom djinner kan stige op til himlene, kan de ikke overskride en bestemt grænse. Hvis de forsøger at overskride denne grænse og prøver på at høre, hvad der foregår i himlene, får de ikke lov til det, og hvis de forsøger at smuglytte, bliver de drevet bort med meteorsværme.

Hermed er de polyteistiske araberes tro på, at djinnerne besad viden om det usete eller havde adgang til Guddommelige hemmeligheder, blevet tilbagevist. Den samme misforståelse er ligeledes blevet tilbagevist i sûrah [34:14].

Sûrah [2:30-34] og sûrah [18:50] viser, at Allâh har betroet mennesket viceregentkabet over jorden, og at menneskene er overlegne i forhold til djinnerne. Selvom djinnerne også har fået visse usædvanlige kræfter og evner, som der findes eksempler på i sûrah [27:39], ligesom dyrene også har fået nogle kræfter, der er større end menneskets, er det dog ikke noget argument for, at hverken djinnerne eller dyrene er menneskene overlegne.

Koranen forklarer også, at djinner, ligesom mennesker, er skabninger, der ejer evner og autoritet, og at de, ligesom dem, kan vælge mellem lydighed og ulydighed, tro og vantrø. Dette bekræftes af historien om Satan og begivenheden, hvor djinnerne bekræfter troen, som det ses i sûraherne 46 og 72.

Masser af steder i Koranen er det også blevet fastslået, at Iblis ved menneskets skabelse besluttede at vildlede menneskeheden, og siden da har de sataniske djinner ihærdigt forsøgt at føre mennesket på vildspor, men de har ikke kræfter til at overvælde det og tvinge det til at gøre noget. De kan dog inspirere mennesket med ugudelige idéer, fortrylle det og få det onde til at se ud som godt for det. For dette se sûrah [4:117-121], [7:11-17], [14:22], [15:30-42], [16:98-100] samt [17:61-65].

Koranen fortæller os også, at i den præislamiske uvidenhed anså de polyteistiske arabere djinnerne som associerede med Gud. De tilbød dem og troede, at de kom ned fra Gud. Angående dette se sûrah [6:100], [34:40-41] samt [37:158].

Ud fra disse detaljer bliver det overvældende tydeligt, at djinnerne har deres egen objektive eksistens og er en forsejlet skabning af en helt anden art end mennesket. På grund af deres mystiske egenskaber har uvidende mennesker skabt overdrevne begreber og opfattelser om dem og deres kræfter og har endda tilbedt dem. Men Koranen har forklaret hele sandheden om dem og viser, hvad de er, og hvad de ikke er.

TEMA OG EMNER

I denne sûrah, i versene 1-15, er det blevet fortalt, hvad Koranens påvirkning var på gruppen af djinner, da de hørte den, og hvad de sagde til deres djinnfæller, da de vendte tilbage til dem. I denne forbindelse har Allâh ikke nedskrevet hele deres konversation, men kun de særlige ting, som er værd at omtale. Det er grunden til, at stilen ikke er en fortsat tale, men at sætninger er blevet citeret som for at vise, at de sagde dette og dette. Hvis man omhyggeligt studerer de sætninger, djinnerne sagde, kan man let forstå den virkelige hensigt med beretningen om denne begivenhed. De forklaringer, vi har givet af deres udtalelser i vore noter, vil yderligere kunne hjælpe i forståelsen af dette emne.

Efter dette, i versene 16-18, er folket blevet advaret således: "Hvis I holder jer fra flerguderi og følger retfærdighedens vej urokkeligt, vil I blive velsignede. Hvis I derimod vender jer væk fra den formaning, Allåh har sendt ned, vil I møde en streng straf."

Derpå, i versene 19-23, er Mekkas vantro blevet kritiseret, som for at sige: "Når Allåhs budbringer kalder jer til Allåh, omringer I ham og håner ham fra alle sider, hvorimod Budbringerens eneste opgave er at overbringe Allåhs budskaber. Han påstår ikke, at han kan skaffe nogen fortjeneste eller nogen skade på folket."

Derpå, i versene 24-25, er de vantro blevet advaret således: "I dag prøver I at overmande og undertrykke Allåhs budbringer, idet I ser, at han er hjælpeløs og venneløs, men der vil komme en tid, hvor I vil vide, hvem der i virkeligheden er hjælpeløs og venneløs. Om den tid stadig er langt borte eller lige ved hånden, har Budbringeren ingen viden om, men den vil under alle omstændigheder finde sted."

Som konklusion er folket blevet fortalt: Kenderen af det usete er Allåh alene. Budbringeren modtager kun den viden, Allåh ønsker at give ham. Denne viden omhandler sager, der er forbundet med udøvelsen af profetgerningens opgaver, og den bliver givet til ham med en sådan sikkerhed, at overhovedet ingen ydre påvirkning kan lade sig gøre.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-raḥmâni ar-raḥîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

72:1 قُلْ أُوْحِيَّ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

Qul 'ûhiya 'ilay-ya 'an-nahustama`a nafarum minal-djinn(i)
faqâlû 'in-nâ sami`nâ qur`ânan `adjabâ(n)

(1) Sig, (O Muhammad): «Det er blevet mig åbenbaret, at en flok djinner (opmærksomt) har lyttet og sagde: «Sandelig, vi har hørt en forunderlig Koran»,

Dette viser, at djinnerne på den tid ikke var synlige for Den Hellige Profet (må fred være med ham), ligesom han heller ikke vidste, at de hørte Koranen blive reciteret, men Allâh oplyste ham om begivenheden senere ved åbenbaring. 'Abdullah bin 'Abbâs har også i denne forbindelse udtalt: "Allâhs hellige budbringer havde ikke reciteret Koranen for djinnerne, ligesom han heller ikke så dem." (*Muslim, at-Tirmidhî, Musnad Ahmad, Ibn djarîr*).

72:2 يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآَمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا

Yahdî 'ilar-rusjdi fa`âman-nâ bihi walan nusjrika birab-binâ `ahadâ(n)

(2) « – Som fører til den Rette Vej; så vi er kommet til at tro på den, og vi sætter ikke nogen ved siden af vor Herre»,

Ordene i originalen er: *Qur-ân-an 'adjabâ* قرآنا عجبًا . Qurân betyder "noget, der bliver læst igen og igen", og djinnerne brugte sandsynligvis dette ord i netop denne betydning, for de blev introduceret til denne Guddommelige åbenbaring for første gang, og de vidste måske ikke, at det, de hørte, var Koranen selv. *'Adjab* عجب er en superlativ, som på arabisk bruges om en vidunderlig ting.

Så det, djinnerne sagde, betyder: "Vi har hørt så vidunderlig en recitation, som er enestående både i sit sprog og i sit emneområde."

Dette viser desuden, at djinner ikke alene hører, hvad mennesker siger, men også fuldt ud forstår deres sprog, selvom det ikke nødvendigvis er alle djinner, der kender alle menneskets sprog. Det er muligt, at de af dem, der bor i et særligt område af jorden, måske kender sproget hos de folk, der lever i det område. Men under alle omstændigheder viser denne udtalelse tydeligt, at de djinner, der lyttede til Koranen på den tid, var så velbevandrede i det arabiske sprog, at de ikke blot bifaldt veltalenheden af det Guddommelige ord, men også forstod dets sublime emneområde rigtig godt.

Dette kaster lys over adskillige ting:

- I. At djinnerne ikke benægter Allâhs eksistens, og at Han er Herre og Opretholder.
- II. At der også blandt dem findes polyteister, som ligesom polyteistiske mennesker tilskriver guddommelighed til andre end Allâh. Derfor var det samfund af djinner, hvis medlemmer hørte Koranen, polyteistisk.
- III. At profetskab og åbenbaring af Guddommelige skrifter ikke eksisterer blandt djinnerne, men de af dem, der tror, tror på de profeter, der er vokset op blandt mennesker, samt de bøger, de bragte. Det samme bliver bekræftet ved sûrah [46:29-30], hvor det siges, at de djinner, der hørte Koranen, var blandt profeten Moses' følgere, og at de efter at have hørt Koranen havde inviteret deres folk til at tro på åbenbaringen, der var blevet sendt ned fra Gud, der bekræftede de tidligere skrifter. Sûrah [55] peger ligeledes på dette, for dens hele emne viser, at tilhørerne til Den Hellige Profets invitation både er mennesker og djinner.

وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا 72:3

Wa'an-nahu ta`âlâ djad-du rab-binâ mat-taḵadḥa ṣâhibataw walâ waladâ(n)

(3) – Og «at Han – ophøjet være Hans Majestæt – (sandelig) ikke har taget Sig hverken en hustru eller nogen afkom»;

Ud fra dette ved vi to ting:

- I. At disse djinner enten var fra de kristne djinner eller fulgte en anden religion, hvori Allâh be-
tragtedes som havende børn og familier.
- II. At Den Hellige Profet (fred være med ham) reciterede en del af Koranen, som fik djinnerne
til at indse fejlen i deres tro og indse, at det var idel uvidenhed og frækhed at tilskrive hustru
og børn til Allâhs høje og ophøjede Væsen.

وَأَنَّهُ كَانَ يَاقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا 72:4

Wa'an-nahu kâna yaqûlu safîhunâ `alal-lâhi sjaṭaṭâ(n)

(4) – Og «tåberne iblandt os plejede at sige oprørende ting om Allah»,

Ordet *safîhunâ* سفيها , som brugt i teksten, kan siges om et individ såvel som om en gruppe. Hvis
det siges om et tåbeligt enkeltindivid, vil det betyde Iblis, og hvis det siges om en gruppe, vil det
betyde en gruppe tåbelige djinner, der sagde den slags ting.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا 72:5

Wa'an-nâ zanan-nâ `al-lan taqûla al-'insu wal-djin-nu `alal-lâhi kadhibâ(n)

(5) – Og «vi mente (ellers), at hverken mennesker eller jinn, aldrig ville sige (nogen) løgn om Allah».

Vi blev vildledt af disse løgne, for vi kunne aldrig tro, at menneskene eller djinnerne nogensinde
ville turde finde på en løgn om Allâh. Men efter at have hørt denne Koran ved vi, at de i virkelig-
heden var løgnere.

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ 72:6

فَزَادُوهُمْ رَهَقًا

Wa'an-nahu kâna ridjâlum minal-'insi ya`udhûna biridjâlim minal-djin-n(i)
fazâdûhum rahaqâ(n)

(6) – Og «nogle folk blandt menneskene plejer at søge tilflugt hos nogle folk fra djinnerne, og (således) bestyrkede de djinnernes hovmod»,

Ibn 'Abbâs siger, at i uvidenhedens førislamiske dage, da araberne blev nødt til at tilbringe en nat i
en eller anden ubeboet, øde dal, råbte de ud: "Vi søger tilflugt hos de djinner, der ejer denne dal."
Det samme er jævnligt blevet rapporteret i andre traditioner af den førislamiske uvidenhed.

Hvis de på et sted f.eks. løb tør for vand og foder, sendte de vandrende beduiner en af deres mænd til et andet sted for at se, om der var vand og foder der, og når de nåede til det nye sted under hans vejledning, råbte de ud, inden de stoppede og slog lejr: “Vi søger tilflugt hos opretholderen af denne dal og håber, at vi må bo her i fred for enhver ulykke.” De troede, at ethvert ubeboet sted var under kontrol af en eller anden *djinn*, og hvis nogen blev der uden at søge hans tilflugt, ville *djinn*-nen enten selv give nybyggerne ubehageligheder eller lade andre volde dem besvær.

Disse troende *djinner* refererede til netop dette. De mente, at når mennesket, jordens viceregent, begyndte at frygte dem uden grund og begyndte at søge tilflugt hos dem i stedet for hos Gud, fik det *djinn*-folket til at blive endnu mere arrogante, hovmodige og ugudelige, og de blev endnu mere frygtløse og frække, når de indførte fejl og vantrø.

72:7 وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

Wa'an-nahum zan-nû kamâ zanantum 'al-lan yab-'athal-lâhu 'ahadâ(n)

(7) – Og «De mente ligesom I troede, at Allah aldrig ville genopvække nogen»,

En anden betydning af denne sætning kan være: “Allâh vil ikke genrejse nogen efter døden.” Eftersom ordene er omfattende, kan de forstås i betydningen, at ligesom blandt menneskene var der også blandt *djinnerne* folk, der benægtede både profetgerning og Det Hinsidige. Men i lyset af det tema, der følger, foretrækker vi den betydning, der er givet i teksten ovenfor, for ifølge den siger de troende *djinner* til deres folk: “Jeres synspunkt om, at Allâh ikke vil udpege nogen til budbringer, er forkert. Faktisk er himlens porte blevet lukket for os, udelukkende fordi Allâh allerede har udpeget en budbringer.”

72:8 وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مَلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا

Wa'an-nâ lamas-nas-samâ'a fawadjad-nâhâ muli'at harasan sjadîdan wa-sjuhûbâ(n)

(8) – Og «vi søgte himmelen, og fandt, at den var fuld af strenge vogtere og meteoreskud»,

72:9 وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا

Wa'an-nâ kun-nâ naq`udu minhâ maqâ'ida lis-sam`i faman yastami'il-'âna yadjid lahu sjihâbar raşadâ(n)

(9) – Og «vi plejede at sætte os på nogle af dens pladser for at lytte, men den, der nu (forsøger at) lytte, da finder han et meteorskud lurende på sig»;

Dette er grunden til, at disse *djinner* nu var ude for at lede efter det særlige, der var sket eller skulle til at ske på jorden, som havde nødvendiggjort strenge sikkerhedsforanstaltninger imod aflytning, så de blev drevet bort fra hvert sted, de på nogen måde forsøgte at aflytte.

72:10 وَأَنَا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا

Wa'an-nâ lâ nadrí 'asjar-run 'urída biman fil-'arđi
'am'arâda bihim rab-buhum rasjadâ(n)

(10) – Og «vi ved ikke, om der ønskes noget ondt for dem på jorden (ved denne profets komme), eller om deres Herre ønsker den rette vej for dem».

Dette viser, at sådanne ekstraordinære foranstaltninger kun blev benyttet af himlene ved to lejligheder:

- For det første hvis Allâh havde besluttet at påføre jordens beboere en plage, og den Guddommelige vilje ikke ønskede, at djinnerne vidste det, inden det rent faktisk skete, og måske viderebragte nyhederne for at advare deres menneskevenner om den truende katastrofe.
- For det andet hvis Allâh ville udpege en budbringer på jorden, og der måtte indføres strenge sikkerhedsforanstaltninger, så de budskaber, der blev overført til ham, hverken kunne blive forstyrret af satanerne, eller de på forhånd ville kunne vide, hvilke instruktioner der blev givet til Budbringeren.

Derfor betyder djinnernes udtalelse: “Da vi bemærkede, at der var indført strenge sikkerhedsforanstaltninger i himlene for at vogte over nyhederne, og meteoritterne regnede overordentlig meget ned, ønskede vi at vide, hvilken af to ting der var sket: hvorvidt Allâh havde fået en plage til at komme ned over nogle af jordens folk, eller en budbringer var blevet oprejst et eller andet sted på jorden. Vi var ude at lede efter dette, da vi hørte den vidunderlige åbenbaring, som fører til den rette vej, og vi kom til kundskab om, at Allâh ikke havde sendt nogen plage ned, men havde oprejst en budbringer til at vise den rette vej til folket.” For yderligere forklaring se [15:8-12], [37:7] samt [67:1].

72:11 وَأَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا

Wa'an-nâ min-nâ aṣ-ṣâliḥûna wamin-nâ dûna dḥâlîka
kun-nâ ṭarâ'iqa qidadâ(n)

(11) - «Nogle af os er (sandelig) retfærdige, og nogle af os er anderledes, for vi er forskellige partier».

Også moralsk er der gode og dårlige djinner blandt os. Lige såvel som med trosbekendelse følger ikke alle én og samme religion, men vi er opdelt i forskellige grupper.

Med disse ord ønsker de troende djinner at overbevise andre djinner i deres samfund om, at de sandelig havde brug for at finde den rette vej og ikke kunne fravige dette behov.

72:12 وَأَنَا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُنْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا

Wa'an-nâ zanan-nâ 'al-lan nu' djizal-lâha fil-'arđi
walan nu' djizahu harabâ(n)

(12) – Og «vi mente, at vi ikke kunne sætte Allah ud af spillet på jorden, og at vi ikke kunne forpurre Ham ved flugt».

Det vil sige: “Vi blev ført til netop denne idé til vejen til succes. Vi var ikke frygtløse over for Al-

lâh og troede på, at vi ikke kunne undgå Hans straf, hvis vi ikke adlød Ham. Så da vi hørte den Guddommelige åbenbaring, der var blevet sendt for at vise den rette vej, havde vi ikke modet og frækheden til at fortsætte med de overbevisninger, som vore tåbelige folk havde spredt blandt os.”

72:13 وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ
بَخْسًا وَلَا رَهَقًا

Wa'an-nâ lam-mâ sami`nal-hudâ `âman-nâ bih(i)
faman yu'umin birab-bihi falâ yaqâfu baqsaw walâ rahaqâ(n)

(13) – Og at «da vi hørte retledningen, troede vi på den, og den, der tror på sin Herre, skal ikke frygte uret eller tab».

“Frygt for tab”: frygt for at modtage en mindre belønning, end man egentlig fortjener for sine gode gerninger, og “uretfærdighed”, ved at man måske bliver frataget belønningen for de gode gerninger, man har gjort, men behørigt afstraffet for begåede fejl eller straffet uskyldigt. Ingen troende har nogen frygt for sådan en uret fra Allâh.

72:14 وَأَنَا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ
تَحَرَّوْا رَشَدًا

Wa'an-nâ min-nal-muslimûna wa min-nal-qâsiûn(a)
faman `aslama fa`ulâ`ika taħar-raw rasjadâ(n)

(14) – Og at «Nogle af os er Muslimer, mens andre er kommet på afveje. Og de, der blev Muslimer, er dem, der søger retfærdighed».

72:15 وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

Wa'am-mâ al-qâsiûna fakânû lidjahan-nama ħaṭabâ(n)

(15) « – Men de, der er kommet på afveje, så vil de blive brændsel til Helvede».

Her kan man spørge: Når djinner, ifølge Koranen, er blevet skabt af ild, hvad skade kan da Helvedes ild gøre dem? Svaret er: Også ifølge Koranen er mennesket skabt af jord, men hvorfor føler mennesket så smerte, når det bliver ramt af en klump jord?

Sandheden er, at selvom hele menneskekroppen er lavet af jordiske elementer, bliver de til noget helt andet, når et levende menneske af kød og blod bliver skabt af dem. Så kan andre ting skabt af de samme elementer blive til midler, der kan skade det. Det er på samme måde, når djinner er blevet skabt af ild: Når et levende og sansende væsen bliver skabt af ild, bliver den samme ild et middel til at skade det og give det smerter. For yderligere forklaring se sûrah [55:15].

72:16 وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا

Wa'al-lawis-taqâmû `alaṭ-ṭarîqati l'asqaynâhum mâ'an ghadaqâ(n)

(16) « – Og hvis de holder sig på den rette vej, vil Vi have givet dem vand at drikke i overflod»,

Djinnernes samtale er afsluttet. Med dette begynder Allåhs tale.

Dette er det samme, som er blevet sagt ovenfor i sûrah [71:10-11]. “Søg tilgivelse fra Allåh... Han vil sende rigelig regn til jer fra himlen.” For forklaring se sûrah [71:10-11].

Rigelige mængder af vand er metaforisk blevet brugt for rigeligt med velsignelser, for menneskets liv og beboelse afhænger af vand. Uden vand kan der ikke være nogen menneskelig bebyggelse, og menneskets grundlæggende behov kan ikke opfyldes, ligesom dets foretagsomhed ikke virker og trives.

72:17 لَنُنْفِثَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا

Linaftinahum fîh(i) wa man yu'riḍ `an dhikri rab-bih(i)

yasluk-hu `adhâban ṣa`adâ(n)

(17) « – For derved at sætte dem på prøve (gennem denne overflod). Og den, der vender sig bort fra sin Herres ihukommelse, ham vil Han føre til en (stadig) voksende straf.»

“Vi kunne prøve dem gennem denne overflod”: “Vi kunne se, hvorvidt de forbliver taknemmelige efter at have fået velsignelsen eller ej, og hvorvidt de bruger Vor velsignelse rigtigt eller ej.”

At “vende sig bort fra Allåhs ihukommelse” betyder, at man måske forkaster de råd og advarsler, Allåh har sendt ned, eller at man måske foragter at lægge øre til Allåhs ihukommelse, eller at man måske vender sig væk fra tilbedelsen af Allåh.

72:18 وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

Wa'an-nal-masâdjida lil-lâhi falâ tad'û ma'al-lâhi 'ahadâ(n)

(18) – Og (Vi havde bestemt) at «moskeer tilhører Allah (alene), så påkald ingen sammen med Allah»,

Kommentatorerne har generelt forstået “moskéer” som værende steder for tilbedelse. Derfor betyder verset: “Ingen skal associeres med Allåh på stederne for tilbedelse.” Hasan Başrı siger:

“Hele jorden er et sted for tilbedelse, og meningen med verset er at sige: Polyteisme burde ikke dyrkes noget sted på Guds jord.” Han havde tænkt denne mening ud fra Den Hellige Profets Ḥadīth: “For mig er hele jorden blevet til et sted for tilbedelse og et middel til at opnå renhed.”

Sa'id bin dġubair har fortolket *masâdjid* مساجد til at betyde de dele af kroppen, hvorpå man gør prostration, dvs. hænderne, knæene, tærne og panden. Ifølge denne forklaring betyder verset: Disse lemmer er blevet skabt af Allåh. Ingen skulle gøre prostration på disse for nogen anden end Allåh.

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا 72:19

Wa'an-nahu lam-mâ qâma `abdu-lâhi yad`ûhu
kâdû yakûnûna `alayhi libadâ(n)

(19) – Og «da Allahs tjener (Muhammad) stod op for at påkalde Ham, trængtes de omkring ham i en sværm (med henblik på at lytte til hans recitation).»

“Allåhs tjener”: Den Hellige Profet (fred være med ham).

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا 72:20

Qul `in-namâ `ad`û rab-bî walâ `usjriku bihi `ahadâ(n)

(20) Sig, (O Muhammad): «Sandelig, jeg påkalder min Herre (alene), og sætter ingen ved Hans side.»

Det vil sige, at det at påkalde Gud ikke er nogen stødende ting, der i den grad kan provokere folk. Men den onde ting er, at man ville associere en anden med Allâh i Hans Guddommelighed, og det gør jeg (dvs. Muhammad) aldrig. Det gøres af dem, der flokkes om mig og omringer mig, når de hører Gud nævnt af mig.

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا 72:21

Qul `in-nî lâ `amliku lakum ðar-raw walâ rasjadâ(n)

(21) Sig, (O Muhammad): «Sandelig, jeg formår hverken at skade jer eller at lede jer på rette vej.»

قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا 72:22

Qul `in-nî lay yuðjirânî minal-lâhi `ahaduw
walan `adjjida min dûnihi multaḥadâ(n)

(22) Sig, (O Muhammad): «Sandelig, ingen kan beskytte mig mod Allah, og ud over Ham finder jeg ingen tilflugt,»

72:23 **إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا**

'Il-lâ balâghan minal-lâhi warisâlatih(i)
waman ya`šil-lâha warasûlahu
fa'in-na lahu nâra djahan-nama ðalidîna fihâ 'abadâ(n)

(23) « – (Min pligt er ikke andet end) at aflevere Allahs budskab og Hans meddelelser. Og enhver, der er ulydige overfor Allah og Hans Budbringer, sandelig Helvedes Ild venter ham; deri vil han opholde sig evindeligt.»

“Jeg påstår ikke at have nogen del i Allâhs Guddom, eller at jeg besidder nogen magt til at skabe eller ødelægge folks skæbner. Jeg er kun en budbringer, og den mission, der er betroet mig, er ikke andet, end at jeg skal overbringe Allâhs besked til jer. Guddommens kræfter tilhører fuldstændig Allâh. For ikke at tale om at gavne eller skade andre – jeg har ikke engang magten til at gøre godt eller ondt over for mig selv. Hvis jeg er ulydig mod Allâh, kan jeg ikke finde og få tilflugt noget sted mod Hans straf, og jeg har ingen hjælper og beskytter ved siden af Allâh.”

Det betyder ikke, at enhver synd og ulydig handling vil få en til at leve i Helvede for evigt, men set i den sammenhæng, dette er blevet sagt i, betyder verset: Den, der ikke accepterer den invitation til Tauhid, som Allâh og Hans budbringer har givet, og ikke afstår fra flerguderi, vil lide i Helvede for evigt.

72:24 **حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا**

Ĥat-tâ 'idhâ ra'aw mâ yû'adûna fasaya`lamûna man `ad`afu nâširâ(n)
wa'aqal-lu `adadâ(n)

(24) « – Men når de ser, hvad der er blevet lovet dem, så vil de vide, hvem der er svagere på hjælpere og ringere i antal.»

Baggrunden for dette vers er, at de af Quraisj, som plejede at håne og omringe Den Hellige Profet (fred være med ham), lige så snart de hørte hans invitationskald til Allâh, var under den illusion, at de havde en stærk gruppe i ryggen, og at Den Hellige Profet kun havde en håndfuld mand med sig, og at de derfor let kunne overmande ham. Til dette bliver der sagt: I dag finder disse mennesker Budbringeren hjælpeløs og venneløs og de selv støttet og styrket af store skarer, og derfor føler de sig opmuntrede og opildnede til at undertrykke invitationen til sandheden. Men når den onde tid, de bliver truet med, kommer, vil de vide, hvem der i realiteten er hjælpeløs og venneløs.

72:25 **قُلْ إِن أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا**

Qul 'in `adri `aqařibun mâtu`adûna `am yağj`alu lahu rab-bi `amadâ(n)

(25) Sig, (O Muĥammad): «Jeg ved ikke, om det, der er lovet jer, er nær – eller om min Herre vil forlænge dets tidsfrist,»

Stilen i sig selv viser, at dette er et svar, der er blevet givet uden at citere spørgsmålet. Når man hører det, der er blevet sagt ovenfor, har opponenterne sandsynligvis spurgt hånligt og drillende: “Hvornår vil den tid, du truer os med, komme?” Som svar blev Den Hellige Profet (må fred være med ham) befalet at sige: “Tiden vil visselig komme, men jeg har ikke fået kendskab til dagen for dens komme. Kun Allâh ved, om den vil komme snart, eller om en fjern periode er blevet sat af til den.”

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا 72:26

'Âlimul-ghaybi falâ yuz-hiru `alâ ghaybihi 'ahadâ(n)

(26) « – Han er Den, der kender det usete, og Han afslører ikke Sit usete for nogen,»

Det vil sige: Kundskaben om det usete hviler helt og aldeles hos Allâh – Han giver ikke hele den-
ne viden til nogen.

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا 72:27

'Il-lâ manir-tadâ mir-rasûlin fa'in-nahu yasluku mim bayni yadayhi
wamin kalfihi rasadâ(n)

(27) « – Undtagen for den, Han udvælger som Sendebud, og så udpeger Han vagter, der går foran ham og bagved ham,»

Det vil sige, at Budbringeren i sig selv ikke er nogen kender af det usete, men når Allâh vælger ham
til at udføre profetgerningens mission, skænker Han ham viden om de usete sandheder, Han øn-
sker at skænke.

“Vagter”: engle. Det betyder, at når Allâh sender kundskaben om usete realiteter ned til Budbrin-
geren ved åbenbaring, udpeger Han engle på alle sider for at vogte den, så kundskaben når Bud-
bringeren i en sikker tilstand, fri for enhver slags forfalskning. Det er det samme, der er blevet ud-
trykt i versene 8-9 ovenfor, der siger: Efter udpegelsen af Den Hellige Budbringer opdagede
djinnerne, at alle døre til himlene var blevet lukket, og de bemærkede, at der var indført strenge
sikkerhedsforanstaltninger, som ikke gav dem nogen mulighed for at smuglytte.

72:28 لَيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ
وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا

Liya`lama `anqad `ablagħû risâlâti rab-bihim wa`ahâṭa bimâ ladayhim
wa`ahṣâ kul-la ṣjay`in `adadâ(n)

(28) “ – så Han kan vide, om de har overbragt deres Herres budskaber. Og Han omfatter alt, hvad der er hos dem, og Han fører nøje regnskab over alle ting.”

Dette kan betyde tre ting:

- I. At Budbringeren kan vide, at englenerne har leveret Allåhs besked til ham præcist og nøjagtigt.
- II. At Allåh kan vide, at englenerne har overbragt deres Herres budskaber til Hans budbringer præcist og nøjagtigt.
- III. At Allåh kan vide, at Budbringeren har overbragt sin Herres budskaber til Hans tjenere præcist og nøjagtigt.

Ordene i verset er omfattende og har muligvis alle tre betydninger.

Derudover peger verset også på to andre ting: for det første at Budbringeren får den viden om det usete, der er nødvendig for hans mission som profet, og for det andet at englenerne holder øje med, at åbenbaringen når Budbringeren sikkert, og at Budbringeren overbringer sin Herres budskaber til Hans tjenere præcist og nøjagtigt.

Det vil sige, at Allåhs magt omfatter Budbringeren såvel som englenerne så meget, at hvis de bare slingrer en smule fra Hans vilje, bliver de opdaget med det samme. Derudover er en fuldstændig fortegnelse ført over hvert bogstav i de budskaber, Allåh har sendt ned. Budbringerne og englenerne vover ikke at tilføje eller fratække bare et bogstav fra dem.

المزمل

سورة

73

Åbenbaret i Mekka

INDHYLLET (Sûrat al-Muzzammil)

Introduktion til sûrah 73

NAVN

Sûrahen er blevet betegnet således efter ordet *al-muzzammil* المزمّل, der optræder i det allerførste vers. Dette er blot et navn og ikke titlen på dens emneområde.

PERIODEN FOR ÅBENBARING

De to sektioner af denne sûrah blev åbenbaret i to forskellige perioder.

Den første sektion (versene 1-19) er entydigt en Mekkaåbenbaring, og dette understøttes både af dens emneområde og af Hādiths traditioner. Spørgsmålet om, i hvilken specifik periode af livet i Mekka den blev åbenbaret, bliver ikke besvaret af traditioner, men denne sektionens emneområdes indre evidens hjælper med at fastslå perioden for dens åbenbaring.

For det første: I den sûrah er Den Hellige Profet (må fred være med ham) blevet instrueret således: "Stå op i løbet af natten, og tilbed Allâh, så du kan udvikle evnen til at bære profetgerningens tunge byrde og varetage dens ansvar." Dette viser, at befalingen må være blevet givet i profetgerningens tidligste periode, da Den Hellige Profet modtog træning af Allâh til dette embede.

For det andet gives der en befaling i den sûrah om, at Koranen skal reciteres i *Tahadj-djud* تهجد bønnen, i det halve af natten eller deromkring. Denne befaling påpeger i sig selv, at på det tidspunkt var i det mindste så meget af Koranen blevet åbenbaret, som kunne reciteres så længe.

For det tredje er Den Hellige Profet (fred være med ham) i denne sektion blevet formanet til at have tålmodighed med de udskejelser, hans modstandere begår, og Mekkas vantro er blevet truet med pinen. Dette viser, at denne sektion blev åbenbaret på et tidspunkt, hvor Den Hellige Profet (fred være med ham) var begyndt at forkynde islam åbent, og modstanden imod ham i Mekka havde vokset sig aktiv og stærk.

Om den anden sektion (vers 20) har mange kommentatorer udtrykt den opfattelse, at den også blev sendt ned i Mekka. Alligevel anser andre kommentatorer den som en Medinaåbenbaring, og denne opfattelse støttes af denne sektionens emneområde. For den omtaler kamp på Allâhs vej, og det er indlysende, at der ikke var tale om det i Mekka. Den indeholder desuden befalingen til at betale den obligatoriske *zakât* زكاة, og det er fuldt ud bekræftet, at zakât på en specifik rate, og en undtagelsesgrænse *nişâb* نصاب blev pålagt i Medina.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

I de første syv vers er Den Hellige Profet (fred være med ham) blevet befalet: “Forbered dig på at bære ansvaret for den store mission, der er blevet betroet dig. Dens form for udøvelse indebærer, at du bør stå op i nattens timer og stå i bøn i halvdelen af natten eller en smule mere eller mindre end det.”

I versene 8-14 er han blevet formanet: “Hengiv dig udelukkende til den Gud, Som er Ejeren af hele universet. Betro alle dine anliggender til Ham med hjertets fulde tilfredshed. Bær med tålmod alt, hvad dine modstandere må sige mod dig. Lad være med at omgås dem. Overlad deres anliggende til Gud – Han vil Selv tage sig af dem.”

Så, i versene 15-19, bliver de folk af Mekka, der var imod Den Hellige Profet (fred være med ham), advaret, som for at sige: “Vi har sendt en budbringer til jer, ligesom Vi sendte en budbringer til Farao. Bare tænk på den skæbne, Farao mødte, da han ikke tog imod invitationen fra Allåhs budbringer. Hvis I går ud fra, at I ikke bliver straffet med en pine i denne verden, hvordan vil I så frelse jer selv fra straffen for vantro på Genopstandelsens Dag?”

Dette er emneområdet for den første sektion. Den anden sektion blev ifølge en tradition fra *Sa'id bin djobair* سعيد بن جبیر sendt ned ti år senere, og i den blev den første befaling – givet i forbindelse med *Tahadj-djud* bønner i begyndelsen af den første sektion – indskrænket.

Den nye befaling påbød: “Giv så meget af *Tahadj-djud*-bønner, som du let kan, men det, muslimerne særligt skal passe og udføre, er de fem obligatoriske bønner om dagen. De skal etablere dem regelmæssigt og punktligt, de skal aflevere deres skyldige *zakât* nøjagtigt, og de skal bruge deres rigdom med oprigtig hensigt om, at det er for Allåhs skyld.

Sammenfattet er muslimerne blevet formanet, som blev der sagt: “Hvad end I gør af godt arbejde i verden, går det ikke til spilde, men de gode gerninger er som en forsyning, en rejsende sender op i forvejen til sin permanente bolig. Alt godt, I sender op fra verden, vil I finde hos Allåh, og den forsyning, der således bliver sendt op, er meget bedre end det, I må lade tilbage i verden, og med Allåh vil I også få en langt bedre og rigere belønning end det, I sendte op i forvejen.”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-raḥmâni ar-raḥîm(i)

I Allåhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

73:1 يَا أَيُّهَا الْمَرْمَلُ

Yâ 'ay-yuhal-muz-zam-mil(u)

(1) O du, som er indhyllet (i din kappe),

At henvende sig til Den Hellige Profet (fred vær med ham) med disse ord og derpå befale ham at stå op og blive ved med at stå i bønningen om natten viser, at ved den tid lå han enten og sov eller havde hyllet sig ind for at falde i søvn. Her er henvendelsen til ham med "Oh, du, der sover hyllet ind" i stedet for "Oh, profet" eller "Oh, budbringer" en fin form for henvendelse, der i sig selv giver betydningen: "Borte er den tid, da du plejede at nyde en fredelig søvn, når du ville. Nu ligger du under byrden af en stor mission, hvis krav og pligter er forskellige såvel som belastende."

73:2 قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا

Qumil-layla 'il-lâ qalîla(n)

(2) Stå op om natten (for at holde bøn), undtagen en lille del af den,

Dette kan have to betydninger:

- I. "Tilbring natten stående op i bøn, og brug kun en lille del af den på søvn."
- II. "Der er intet krav om, at du skal tilbringe hele natten i bønningen. Få også lidt hvile, og brug også en lille del af natten på tilbedelse."

Men set i lyset af det tema, der følger, synes den første mening at være mest relevant, og dette bliver også støttet af Ad-Dahr, 26, hvori det er blevet sagt: "Gør prostration for Ham om natten, og lovpris Ham i nattens lange timer."

73:3 نَصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا

Niṣṣfahu 'awinquṣ minhu qalîlâ(n)

(3) – Halvdelen af den, eller lidt mindre,

73:4 أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

'Aw zid `alayhi warat-tilil-qur`âna tartîlâ(n)

(4) – eller lægge (lidt) til, og reciter Koranen med klar udtale (og stabil rytme).

Dette er en forklaring på varigheden af den tid, der befales at blive tilbragt i tilbedelse. I den får Den Hellige Profet (fred være med ham) valget mellem at tilbringe det halve af natten i bønningen eller en smule mindre end det eller en smule mere end det. Men stilen viser, at halvdelen af natten var at foretrække, for målet er det samme, og tiden kan formindskes eller forøges, alt efter hvad folk kan lide og vælger.

"Reciter Koranen...": Reciter den ikke for hurtigt og med hastværk, men langsomt og tydeligt: Hold pause ved hvert vers, så sindet forstår meningen og hensigten med Guddommeligt åbenba-

ring godt og lader den påvirke det. Den indeholder omtalen af Allåhs væren og attributter. Den kan indgyde ærefrygt i hjertet med Hans stråleglans og majestæt. Hvis den udtrykker Hans barmhjertighed, kan hjertet blive fyldt med følelser af taknemmelighed over for Ham. Hvis den nævner Hans vrede og straf, bliver hjertet måske overvældet af frygt for Ham. Hvis den påbyder noget eller forbyder noget, kan man forstå, hvad der er blevet påbudt, og hvad der er blevet forbudt.

Kort sagt består recitationen ikke blot i at ytre ordene med tungen. Den skal involvere eftertænkning som overvejelse af betydningen. Da Anas blev spurgt om Den Hellige Profets måde at recitere Koranen på, svarede han: Den Hellige Budbringer strakte ordene, når han reciterede dem. Når han f.eks. reciterede *bismillåh ar-Rahmån ir-Rahîm*, strakte han og forlængede lydene af Allåh, *rahmån* og *rahîm* (al-Buḳārî).

Da Umm Salamah blev stillet det samme spørgsmål, svarede hun, at Den Hellige Profet (må fred være med ham) reciterede hvert vers separat og tydeligt og holdt en pause ved slutningen af hvert vers. F.eks. reciterede han *al-hamdu-lillåh-i Rabb-ilålamîn*, holdt en pause og reciterede så *ar-Rahmån ir-Rahîm* og holdt pause og reciterede så *målik-i yaumid-dîn*. (Musnad Ahmad, Abu Dâ'ûd, at-Tirmidhî).

I en anden tradition har Umm Salamah udtalt, at Den Hellige Profet reciterede hvert ord tydeligt og klart. (at-Tirmidhî, an-Nasâ'î).

Hudhaifah bin Yamån siger: "Engang stod jeg ved siden af Den Hellige Profet i nattebønnen for at se, hvordan han reciterede Koranen. Jeg bemærkede, at han lovpriste Allåh, hvor Han skulle lovprises, påkaldte og anmodede Allåh, hvor Han skulle påkaldes og anmodes, og søgte tilflugt hos Allåh, hvor der skulle søges tilflugt hos Ham." (Muslim, an-Nasâ'î).

Abu Dharr har fortalt, at Den Hellige Profet (fred være med ham) engang under nattebønnen kom til sætningen: *in-to adh-dhib-hum*. *إِنَّ تَعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ*... (Hvis Du straffer dem, da er de Dine tjenere, og hvis Du tilgiver dem, da er Du almægtig, mest vis) [5:118]. Og han blev ved med at gentage det igen og igen, indtil dagen gryede." (Musnad Ahmad, al-Buḳārî).

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا 73:5

'In-nâ sanulqî `alayka qawlan *thaqîlâ(n)*

(5) Sandelig, Vi vil snart pålægge dig en vægtig tale.

Det vil sige: "Du bliver kommanderet til at stå op i nattebønnen, fordi Vi vil sende et vægtigt ord ned til dig, og du skal kunne bære den byrde, så du må udvikle den nødvendige kraft i dig selv. Du kan kun udvikle denne kraft ved at opgive din natlige lethed og behagelighed og ved at stå op i bønnen og tilbringe halvdelen af natten eller deromkring i tilbedelse af din Herre." Koranen er blevet kaldt et vægtigt ord, også fordi dét at handle på dens befalinger, at demonstrere dens lære i praksis, at udvide dens invitation for øjnene af hele verden og at afstedkomme en revolution i hele tros- og tankesystemet, moral og skikke, civilisation og socialt liv i henhold til den i sandhed er den tungeste opgave, noget menneske nogensinde er blevet pålagt. Den er også blevet kaldet for et vægtigt ord, fordi dét at bære byrden af dens åbenbaring var en vanskelig og tung pligt.

Zaid bin Thâbit siger: "Engang kom åbenbaring ned til Den Hellige Profet, mens han hvilede hovedet på mit knæ. Jeg mærkede så stort et pres af vægten på mit knæ, at jeg troede, det ville brække."

Â'isjah siger: "Jeg har set Den Hellige Profets tilstand, mens han modtog åbenbaring i isnende kulde, og dråber af sved begyndte at falde fra hans pande." (al-Buḳārî, Muslim, Målik, at-Tirmidhî, an-Nasâ'î).

I en anden tradition har 'Âisjah sagt: "Når åbenbaring kom ned til Den Hellige Profet (fred være med ham), mens han red på sin hunkamel, ville hun blive tvunget til at hvile sit bryst mod jorden og kunne ikke røre sig, før åbenbaringen var ovre." (Musnad Ahmad, al-Ĥâkim, Ibn djarîr).

73:6 **إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلاً**

'In-na nâ-sji'atal-layli hiya 'asjad-du waṭ'an wa 'aqwamu qilâ(n)

(6) Sandelig, nattevågen er det bedste (middel) til selvforbedring, og er mest velegnet til ren tale (med de rigtige ord fra hjertet).

Om betydningen af ordet *nâsjî'at al-lail*, som brugt i originalen, har kommentatorerne og leksikograferne udtrykt fire forskellige synsvinkler:

- I. At *nâsjî'at* indebærer personen selv, som står op om natten
- II. At det betyder nattens timer
- III. At det betyder, at man står op om natten
- IV. At det ikke betyder at stå op om natten, men at stå op efter at have fået noget søvn.

'Âisjah og Muđjâhid antog den fjerde synsvinkel.

Ordet *asjaddu waṭ'an*, som brugt i teksten, er så omfattende i sin betydning, at det ikke kan forklares i en enkelt sætning. En af dets betydninger er: Eftersom det at stå op for tilbedelse om natten og stå i lang tid i bønner er imod den menneskelige natur, og menneskets selv søger lethed og hvile på dette tidspunkt, er denne handling den øvelse, der er mest virkningsfuld til at kontrollere og disciplinere selvet. Det menneske, der hersker over sig selv ved denne metode og får herredømme over sin krop og sit sind, bliver i stand til at benytte denne kraft på Guds vej – det kan arbejde mere effektivt og fast på at få budskabet om ægte tro til at vinde i verden.

Den anden betydning er: Dette er et meget virkningsfuldt middel til at frembringe harmoni og samklang mellem hjertet og tungen, for i løbet af disse nattetimer kommer ingen anden imellem tjeneren og hans Gud, og hvad end mennesket siger i denne tilstand, er hans hjertes egen stemme.

Den tredje betydning er: Dette er en meget effektiv metode til at frembringe ensartethed mellem menneskets ydre og indre, for den person, der i nattens ensomhed vil fornægte sig sin behagelighed og lethed og stå op til tilbedelse, vil kun gøre det af oprigtighed: Der kan ikke være noget spor af fremvisning eller hykleri i dette.

Den fjerde betydning er: Da denne tilbedelse er sværere for mennesket end tilbedelsen i dagtimerne, udvikler det standhaftighed i mennesket: Det evner at gå mere fast på Guds vej og kan møde og udholde den vejs vanskeligheder med større bestandighed og beslutsomhed. Bogstaveligt: "Gør talen mest opret og sund." Men hensigten er at sige, at på den tid kan mennesket læse Koranen med større fred i sindet, opmærksomhed og forståelse. Ibn 'Abbâs har forklaret det således: "Det er det mest passende tidspunkt for mennesket til at tænke godt over Koranen." [Abu Dâ'ûd].

73:7 **إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا**

'In-na laka fin-nahâri sabhan ṭawilâ(n)

(7) Sandelig, du har mange ærinder om dagen (med at udbrede sandheden).

73:8 **وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا**

Wadhkur isma rab-bika watabat-tal 'ilayhi tabtilâ(n)

(8) – Og ihukom derfor din Herres navn, og hellig dig helt til Ham.

Efter at have omtalt optagelsen af dagtimerne giver formaningen om at “huske din Herres navn” i sig selv meningen: “Vær aldrig skødesløs med ihukommelsen af din Herre, selv ikke når du er dybt involveret i dine verdslige gøremål, og fortsæt med at huske Hans navn på den ene eller anden måde hele tiden.”

73:9 **رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا**

Rab-bul-masjriqi wal-maghribi lâ 'ilâha 'il-lâ huwa
fat-takîdh-hu wakîlâ(n)

(9) (Han er) østens og vestens Herre; der er ingen anden gud end Ham. Så gør Ham til din beskytter!

“*Wakil* وكيل er en person, man stoler fuldkomment på – i så høj grad, at man kan betro alle sine anliggender til ham med hjertets fulde tilfredshed. Således betyder dette vers: “Bliv ikke urolig ved de vanskeligheder, du oplever ved den storm af modstand, der har rejst sig ved din invitation til troen. Din Herre er Ham, der er ejer af østen og vesten (dvs. hele universet). Ved siden af Ham besidder ingen anden Guddommens kræfter. Overlad dine anliggender til Ham, og vær tilfreds med, at Han vil kæmpe din sag. Han vil tage sig af dine modstandere og vil tage godt vare på alle dine interesser.”

73:10 **وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا**

Waşbir `alâ mâ yaqûlûna wah-djurhum hadjran djjamîlâ(n)

(10) Og udhold tålmodigt, hvad de (vantro) siger, og fjern dig fra dem på en pæn måde.

“Forlad dem” betyder ikke “afbryd alle bånd til dem, og stop med at forkynde for dem”. Det betyder: “Plej ikke nær og venskabelig omgang med dem. Se bort fra deres tåbelige adfærd og deres vrøvl.” Men du skal gøre det uden at vise nogen sorg, vrede eller temperament, men med ynde som en adelsmand, der ville se bort fra et lavtstående menneskes grove bemærkninger uden at tage noget som helst hensyn til dem.

Dette bør ikke føre til den misforståelse, at Den Hellige Profets adfærd på nogen måde adskilte sig fra den. Derfor gav Allâh denne instruktion. Det er et faktum, at Den Hellige Profet (fred være med ham) allerede fulgte netop denne form for adfærd. Denne instruktion blev givet i Koranen for således at fortælle de vantro: “Det skyldes ikke nogen svaghed fra Profetens side, at han ikke svarer på det, I siger imod ham. Allâh Selv har nemlig lært Sin budbringer at antage denne ædle form for adfærd som svar på jeres tåbelige adfærd.”

73:11 **وَدَّرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهَّلَهُمْ قَلِيلًا**

Wa dharnî wal-mukadh-dhibîna 'ulin-nâ'mati wa mah-hilhum qalîlâ(n)

(11) Og lad Mig alene med fornægterne, dem, som lever et liv i velstand (uden at tænke på evigheden), og lad dem få en smule henstand!

Disse ord rummer klart den opfattelse, at de mennesker, der rent faktisk fornægtede Den Hellige Profet (fred være med ham) i Mekka, og som ophidsede de almindelige mennesker til at modstå ham og give ham modstand ved at oppiske fordomme og ved svig og bedrag, var de velhavende og velstående. For det var deres interesser, der blev ramt af islams budskab om reform.

Koranen fortæller os, at dette ikke var særligt, kun i Den Hellige Profets tilfælde. I hver en tidsalder har netop denne klasse af mennesker været hovedforhindringen for enhver reformbevægelse. Se f.eks. [7:60, 64, 75, 88], [23:33], [34:34-35] og [43:23].

73:12 **إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا**

'In-na ladaynâ 'ankâlan wa-djâhîmâ(n)

(12) Sandelig, hos Os er der tunge lænker og helvedesild,

Tunge lænker i Helvede bliver ikke sat på forbrydernes fødder for at forhindre dem i at flygte, men for at de ikke skal kunne stå op og bevæge sig. Disse vil ikke blive brugt til at forebygge deres flugt, men som et torturinstrument.

73:13 **وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا**

Waṭa'âman dhâ ghuṣ-ṣatiw wa'adhâban 'alîmâ(n)

(13) – Og mad, som sætter sig fast i halsen og kvaler, og smertefuld straf.

73:14 **يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَّهِيلًا**

Yawma tardjuful-'arḍu wal-djibâlu wa kânatil-djibâlu kathîbam mahîlâ(n)

(14) – På den dag, hvor jorden og bjergene ryster, og bjergene bliver som bunker af rindende sand.

Eftersom den sammenhængende kraft til at binde bjergenes dele sammen til den tid vil ophøre med at virke, vil de først blive ligesom smuldrende klitter af fint sand, og på grund af det jordskælv, der vil ryste jorden, vil sandet blive spredt og skifte, og hele jorden vil blive til en tom, flad slette.

Dette sidste stadie er blevet beskrevet i [20:105-107] på denne måde: “De spørger dig: Hvor vil bjergene blive af på den dag? Sig: Min Herre vil reducere dem til fint støv og sprede det bort. Han vil gøre jorden til en tom, jævn slette, hvori I hverken vil se nogen kurve eller nogen fure.”

73:15 **إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا**

'In-nâ 'arsalnâ 'ilaykum rasûlan şâhidan `alaykum kamâ 'arsalnâ 'ilâ fir`awnâ rasûlâ(n)

(15) Sandelig, har Vi sendt jer et sendebud til at vidne over jer, ligesom Vi sendte til Farao et Sendebud.

Nu vender henvendelsen sig til Mekkas vantro, som fornægtede Den Hellige Profet (fred være med ham) og forfulgte ham ubarmhjertigt.

At sende Den Hellige Profet for at være et vidne over folket betyder også, at han skal bevidne sandheden i sine ord og handlinger for dem i verden. Også i Det Hinsidige, når Allåhs ret bliver nedsat, vil han bevidne, at han har præsenteret hele sandheden for verdens folk. For yderligere forklaring se [2:146], [4:64], [16:84, 89], [33:66] og [48:12].

73:16 **فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيًّا**

Fa`aşâ fir`awnur-rasûla fa`ağadhnâhu `ağ-dhan wabilâ(n)

(16) (Men) Farao var ulydig imod Sendebuddet, derfor greb Vi ham med et frygteligt greb.

73:17 **فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا**

Fakayfa tat-taqûna 'inkafartum yawmay yadj`alul-wildâna şîbâ(n)

(17) Hvorledes vil I da, når I er vantro, beskytte jer mod en dag, der vil gøre børnene gråhårede?

Det vil sige: "I første omgang skulle I være bange, for hvis I ikke accepterer Budbringerens invitation, sendt af Os, vil I skulle møde det samme endeligt i denne verden, som Farao allerede mødte som følge af netop denne forbrydelse. Men selv hvis ingen plage sendes til jer i verden, hvordan vil I frelse jer fra straffen på Genopstandelsens Dag?"

73:18 **السَّمَاءِ مُنْقَطِرٍ بِهِ كَان وَعْدُهُ مَفْعُولًا**

As-samâ`u munfaţîrum bihi kâna wa`duhu maf`ûlâ(n)

(18) Den dag, da himlen derved vil søndersplittes; og Hans løfte bliver opfyldt.

73:19 **إِنَّ هَذِهِ تَذْكَرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا**

'In-na hâdhîhi tadhkîratun faman şâ`at-tağadha 'ilâ rab-bihi sabîlâ(n)

(19) Denne (Koran) er sandelig en påmindelse; så lad den, der vil, søge en vej, der fører til sin Herre.

73:20 إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ
 وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّنْ
 نَحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُمْ
 مَّرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
 عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

'In-na rab-baka ya 'lamu 'an-naka taqûmu 'adnâ min thuluthayil-layli wa nişfahu wa thuluthahu
 wa tâ'ifatun minal-ladhîna ma'aka wal-lâhu yuqad-dirul-layla wan-nahâra `alima `al-lan tuḥşûhu
 fatâba `alaykum faqra'û mâ tayas-sara minal-kur'âni `alima `an sayakûnu minkum mardâ wa'
 âḡarûna yaḡribûna fil-'ardi yabtaghûna min faḡlil-lâhi wa'âḡarûna yuqâtilûna fi sabîlil-lâhi
 faqra'û mâ tayas-sara minhu wa'aqîmû aṣ-şalâta wa'âtuz-zakâta wa'aq-riḡul-lâha qardan
 hasanan wamâ tuqad-dimû li'anfusikum min ḡayrin taḡjîdûhu `indal-lâhi huwa ḡayran wa'a`
 žama 'adjran wastaghfirul-lâha `in-nal-lâha ḡhafûrur raḡîm(un)

(20) (O Muhammad), Din Herre ved visselig, at du står i bøn (nogen gange) næsten to tredjedele af natten, (andre gange) halvdelen af den eller (nogen gange) en tredjedel. Og (det samme gør) en gruppe af dem, som er med dig. Allah inddeler natten og dagen. Han viste, at I ikke kan holde en nøjagtig optælling af tiden, og Han har tilgivet jer. Læs derfor op, hvad der falder jer let af Koranen. Han viste, at nogle af jer ville være syge, at andre ville rejse omkring for at skaffe sig nogle af Allahs gunst, og atter andre ville kæmpe for Allahs sag. Læs derfor op, hvad der falder jer let af den, og hold (den foreskrevne) bøn, giv zakât og skænk Allah et smukt lån. For alt, hvad I gør for egen regning, skal I genfinde hos Allah. Han er den Bedste og Største til (at skænke) belønning. Og bed Allah om tilgivelse, for Allah er sandelig tilgivende og barmhjertig.

Om dette vers, hvor der er gjort reduktion i påbuddet vedrørende Tahadj-djud-bønnen, er der forskellige traditioner. Musnad Ahmad, Muslim og Abû Da'ud har fortalt en tradition med autoritet fra 'A'isjah, der siger, at denne anden befaling blev sendt ned et år efter den første befaling, og den natlige ståen op i bøn blev gjort frivillig i stedet for obligatorisk.

En anden tradition, som Ibn Djarir og Ibn Abi Hâtim har fortalt, igen med autoritet fra 'A'isjah, siger, at denne befaling kom ned otte måneder efter den første befaling, og en tredje tradition, som Ibn Abi Hâtim har fortalt, igen fra hende, siger, at den kom ned 16 måneder senere. Abû Da'ud, Ibn Djarir og Ibn Abi Hâtim har citeret perioden på et år fra 'Abdullah bin 'Abbâs. Men Sa'id bin Djubair har erklæret, at den blev sendt ned ti år senere.

Efter vor mening er dette sidste synspunkt det sundeste, for den første sektionens emneområde viser klart, at den blev sendt ned i Mekka og dertil på det tidligste trin, da der højst kan være gået fire år siden fremkomsten af profetgerningen. I modsætning hertil synes denne anden sektion, set ud fra det udtrykkelige bevis for dens emneområde, at være blevet åbenbaret ved Medina, da kampene mod de vantro var begyndt, og zakât også var blevet påbudt som en obligatorisk pligt. På dette grundlag skulle de to sektioner uundgåeligt være blevet sendt ned med et interval på mindst ti år mellem dem.

Selvom den oprindelige befaling til Den Hellige Profet var at holde sig stående i bønningen i det halve af natten eller deromkring, var det vanskeligt at beregne tiden præcist i opslugthed af bønningen, især da der heller ikke var nogen ure til at udmåle tiden nøjagtigt. Derfor gik der sommetider to tredjedele af natten i bøn, og sommetider kun en tredjedel af den.

I den oprindelige befaling var det kun Den Hellige Profet (fred være med ham), henvendelsen var rettet til, og som blev instrueret til at stå op i bønningen om natten. Men eftersom muslimerne på den tid havde et brændende ønske om at følge ham i alt, hvad han gjorde, og tjene mere og mere godt og være dydig, var der mange af ledsagerne, der også udførte denne nattebøn regelmæssigt.

Da bønningen bliver forlænget, hovedsageligt på grund af en langvarig recitation af Koranen, bliver det sagt: "Læs derfor op, hvad der falder jer let af Koranen i *Tahadj-djud*-bønningen. Dette vil automatisk forkorte bønningen." Selvom ordene tilsyneladende er i bydemåde, er alle enige om, at *Tahadj-djud* ikke er en obligatorisk, men en frivillig bøn.

I *Hadith* er det ligeledes blevet forklaret, at på et spørgsmål fra en person svarede Den Hellige Profet (fred være med ham): "Fem gange bøn om dagen og natten er obligatorisk for jer." Han spurgte: "Er noget ud over dette også bindende for mig?" Den Hellige Profet sagde: "Nej, medmindre du ønsker at tilbyde noget af egen lyst". (al-Buḳārī, Muslim).

Dette vers viser også en anden ting. På samme måde som bøjningen (*rukū'* ركوع) og prostration (*sudjūd* سجود) er obligatoriske i bønningen, er også recitation af Koranen det.

For ligesom Allāh på andre steder har brugt ordene *rukū'* og *sudjūd* om bønningen, har Han her nævnt recitation af Koranen, hvilket betyder dens recitation i bønningen.

Måske er der nogle, der protesterer mod denne konklusion ved at sige: Når *Tahadj-djud*-bønningen selv er frivillig, hvordan kan så recitation af Koranen være obligatorisk? Svaret er: Selv i tilfælde af den frivillige bøn påhviler det en at opfylde alle forudsætninger for bønningen og at udføre alle dens grundlæggende elementer og obligatoriske dele. Ingen kan sige, at i tilfældet med frivillig bøn er renlighed i klæder og krop, afvaskning og tildækning af *sātir* ساتر (minimale del af kroppen, der skal tildækkes) ikke obligatorisk, og at det at stå op og sætte sig og udføre *rukū'* og *sudjūd* også kun er frivilligt.

"... andre ville rejse omkring for at skaffe sig nogle af Allāhs gunst..."

At rejse for at tjene til livets ophold ved lovlige og tilladte måder er blevet beskrevet mange steder i Koranen som at søge Allāhs overflod.

Allāh har omtalt opsøgning af en ren levevej og at kæmpe på Allāhs vej sammen og erklæret, at disse to, ud over tvang på grund af sygdom, er grunde til undtagelse fra *Tahadj-djud*-bønningen eller forkortning af den, og det viser, hvor fortjenstfuldt det er i islam at tjene til sit livsophold ved lovlige metoder.

I *Hadith* har 'Abdullah bin Mas'ūd fortalt, at Den Hellige Profet (fred være med ham) sagde:

"Den person, der kommer til en muslimsk by med (spise)korn og sælger det til dagens pris, vil få en plads nærmest Allāh." Og derpå reciterede Den Hellige Profet netop: "... andre ville rejse omkring for at skaffe sig nogle af Allāhs gunst..." (Ibn Marduyah),

'Umar sagde engang: "Bortset fra at kæmpe på Allāhs vej er den tilstand, hvori jeg helst vil rammes af døden, den tilstand, jeg er i, når jeg passerer gennem et bjergpas i søgen efter en levevej." Og derpå reciterede han dette vers: "... andre ville rejse omkring for at skaffe sig nogle af Allāhs gunst...". (al-Baihaqī, Sjuab al-Īmān).

Kommentatorer er blevet enige om, at dette indebærer overholdelse af de obligatoriske bønner fem gange om dagen og at give den obligatoriske *zakāt*. Ibn Zaid siger, at dette indebærer at bruge sin velstand på Allāhs sag ved siden af *zakāt*, hvad enten det er i sagen om at kæmpe på Allāhs vej

eller til at hjælpe de nødlidende eller til offentlige hjælpeprogrammer eller andre gode arbejder.

Betydningen af at skænke Allâh et smukt lån er blevet forklaret forskellige steder i Koranen. Se [2:245], [5:12], [57:11, 18] og [64:17].

“For alt, hvad I gør for egen regning, skal I genfinde hos Allâh.” Det betyder: “Alt det, I har sendt i forvejen til jeres gavn i Det Hinsidige, er mere gavnligt for jer end det, I holdt tilbage i verden og ikke brugte på nogen god sag til Allâhs velbehag.”

Ifølge en Hadith fortalt af 'Abdullah bin Mas'ûd spurgte Den Hellige Profet (fred være med ham) engang: “Hvem af jer har en større kærlighed til jeres egen rigdom end til jeres arvings rigdom?” Folket sagde: “Der er ingen iblandt os, oh, Guds budbringer, der ikke har større kærlighed til sin egen rigdom end til sin arvings rigdom.” Han sagde: “Tænk nøje over det, I siger.” Folket svarede: “Dette er virkelig vor velovervejede opfattelse, oh, Allâhs budbringer.”

Derpå sagde Den Hellige Profet: “Jeres egen ejendom er kun det, som I har sendt i forvejen (til jeres gavn i Det Hinsidige), og hvad end I holdt tilbage, tilhører sandelig arvingen.” (al-Buġârî, an-Nasâ'î, Musnad Abû Ya'lâ).

المدثر

سورة

74

Åbenbaret i Mekka

INDSVØBT (Sûrat al-Muddath-thir)

Introduktion til sûrah 74

NAVN

Sûrahen har fået sit navn efter ordet *al-Muddath-thir* المدهثر det første vers. Dette er også bare et navn, ikke titlen på dens emneområde.

PERIODEN FOR DENS ÅBENBARING

De første syv vers af denne sûrah tilhører den tidligste periode i Mekka. Ifølge nogle traditioner, der er blevet relateret til al-Buqârî, Muslim, at-Tirmidhî, Musnad Ahmad osv., med autoritet fra Djâbir bin 'Abdullah, er selve disse vers endda de allerførste vers af Koranen, der blev åbenbaret for Den Hellige Profet (fred være med ham).

Men den muslimske Ummah var stort set enig om, at den tidligste åbenbaring til Den Hellige Profet (fred være med ham) bestod af de fem første vers af sûrah al-'Alaq (96). Imidlertid er det blevet slået fast gennem autentiske traditioner, at efter denne første åbenbaring kom der ingen åbenbaringer ned til Den Hellige Profet (må fred være med ham) i ret lang tid. Da de blev genoptaget, begyndte de med versene af sûrah al-Muddath-thir.

Imâm Zuhri har givet følgende detaljer vedrørende det:

“Åbenbaring til Den Hellige Profet hørte op i ret lang tid, og det var sådan en periode af dyb sorg og bekymring for ham, at han begyndte at gå tidligt ud til bjergtoppene for at kaste sig selv ud fra dem, men hver gang han stod på kanten af en top, dukkede englen Gabriel op og fortalte ham, at han var Allâhs profet. Dette trøstede ham og gengav ham fuld sindsro.” (Ibn Djarîr).

Efter dette fortæller Imâm Zuhri følgende tradition med autoritet af Djâbir bin Abdullah:

Da Allâhs hellige budbringer beskrev perioden af *fatrat al-wahi* فترة الوحي (afbræk i åbenbaring), sagde han: “En dag, da jeg gik hen ad vejen, hørte jeg pludselig et kald fra himlen. Jeg løftede hovedet og så, at den samme engel, som havde besøgt mig i Hîrâ'-hulen, sad på en trone mellem himlen og jorden. Jeg blev slået af rædsel i mit hjerte, og jeg kom hurtigt hjem og sagde: 'Dæk mig til, dæk mig til!' Folkene i huset dækkede mig til med et tæppe. I samme stund sendte Allâh åbenbaringen ned: *Ya ayyuhal-Muddath-thir*... يا أيها المدهثر... Derfra blev åbenbaringen intens og kontinuerlig.” (al-Buqârî, Muslim, Musnad Ahmad, Ibn Djarîr).

Resten af sûrahen (vers 8-56) blev åbenbaret, da den første Hædj-årstid kom, efter at offentlig forkyndelse af islam var påbegyndt i Mekka. Det er blevet rigtig godt beskrevet i sirah af Ibn Hisjâm, og vi vil citere den nedenfor.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Som forklaret ovenfor bestod den første åbenbaring til Den Hellige Profet (må fred være med ham) af de første fem vers af sûrah al-ʿAlaq, hvori der er blevet sagt: “Læs (oh, profet), i din Herres navn, Som skabte mennesket af en klump stivnet blod. Læs: Og jeres Herre er mest generøs og lærte kundskab ved pennen, lærte mennesket det, det ikke ved.”

Dette var den første oplevelse af åbenbaring, som pludselig mødte Den Hellige Profet (må fred være med ham). I dette budskab bliver det ikke fortalt, hvilken stor mission han var blevet betroet, eller hvilke pligter han måtte påtage sig i fremtiden. Han blev blot indviet til missionen og derpå ladet alene i nogen tid, for at den store anspændelse, denne oplevelse havde medført, skulle fortage sig, og han mentalt kunne blive forberedt på at modtage åbenbaringen og udføre den profetiske mission i fremtiden.

Efter pausen, da åbenbaringen blev genoptaget, blev de første syv vers af denne sûrah åbenbaret. I disse blev han for første gang beordret til at rejse sig og advare folket om konsekvenserne af det liv, de førte, samt at erklære Guds storhed i den verden, hvor andre blev hyldet uden nogen ret. Sammen med dette fik han en instruktion: Kravet til den unikke mission, du skal udføre, er, at dit liv nu skal være rent i enhver henseende, og at du skal gennemføre pligten til at reformere dit folk oprigtigt uden hensyn til nogen verdslig fortjeneste. Så, i sidste sætning, blev han formanet om for sin Herres skyld i tålmodighed at udholde alle de vanskeligheder og problemer, han måske ville møde, mens han udførte sin mission.

I implementeringen af denne Guddommelige befaling, da Allåhs budbringer begyndte at prædike islam og recitere Koranens sûraher, som de fortløbende blev åbenbaret, følte folkene i Mekka sig foruroledede, og det fremkaldte en storm af modstand og fjendtlighed.

Nogle måneder gik i denne tilstand, indtil Hædj-sæsonen nærmede sig. Folkene i Mekka var bange for, at Muhammad (må Allåhs fred være med ham) begyndte at besøge pilgrimmenes karavener, der kom fra hele Arabien, ved deres rastepladser og ville recitere Koranens tryllebindende og unikke åbenbaringer i deres forsamlinger ved begivenheden Hædj, og hans budskab ville nå hver en afkrog af Arabien og påvirke talløse mennesker. Derfor holdt Quraysjs ledere en konference og aftalte, at de ville starte en propagandakampagne mod Den Hellige Profet (fred være med ham) blandt pilgrimene, så snart de ankom.

Efter at de var blevet enige om dette, sagde Walid bin al-Mughîrah til de forsamlede mennesker: “Hvis I siger modstridende ting om Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham), mister vi alle vor troværdighed over for folk. Lad os derfor blive enige om en opfattelse, vi alle skal sige uden diskussion.”

Nogle sagde, at de ville kalde Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham) en spåmand. Walid sagde: “Nej, ved Gud, han er ikke nogen spåmand. Vi har set spåmændene – det, de mumler, og det, de udtaler, har ikke den fjerneste lighed med Koranen.”

Nogle andre folk sagde: “Så siger vi, at han er besat.” Walid sagde: “Han er ikke besat: Vi har set skøre og sindssyge mennesker. Den måde, hvorpå man taler usammenhængende og opfører sig tåbeligt i den tilstand, er velkendt for alle. Hvem ville tro, at det, Muhammad (fred være med ham) fremlægger, er en tosses usammenhængende snak?”

Så sagde folk: "Så siger vi, at han er digter." Walid sagde: "Nej, han er ikke nogen digter, for vi kender poesi i alle dens former, og det, han præsenterer, passer ikke ind i nogen af dens former."

Folket sagde: "Så er han en troldmand." Walid sagde: "Han er heller ikke nogen troldmand. Vi har set troldmænd, og vi ved også, hvilke metoder de benytter til deres trolderi. Dette passer heller ikke på Muhammad."

Så sagde han: "Uanset hvilke af disse ting I sagde om Muhammad, ville man vide, at det var en løgnagtig beskyldning. Ved Gud, hans tale er sød, hans rødder stikker dybt, og hans grene bærer megen frugt." Ved dette sagde Abu Djahl, idet han pressede på Walid: "Dit folk vil aldrig være tilfreds med dig, medmindre du siger noget om Muhammad." Han sagde: "Lad mig tænke over det en stund."

Efter længere tænkning og overvejelse sagde han: "Det nærmeste sandheden er, at I fortæller araberne, at han er en troldmand, som har bragt et budskab, hvorved han adskiller en mand fra hans fader – og fra hans broder og fra hans hustru og børn og fra hans familie." De blev alle enige om det, Walid havde foreslået. Så, ifølge en plan, spredtes mænd af Quraysj blandt pilgrimmene i Hadj-sæsonen, og de advarede alle, de mødte, om Muhammads (må fred være med ham) trolderi og om, hvordan han fremkaldte splittelser i familien ved det. Men resultatet blev, at ved deres plan gjorde Quraysj selv Den Hellige Budbringers navn kendt over hele Arabien. (Ibn Hisjâm, s. 288-289. At Walid havde fremsat dette forslag på Abu Djahls insisteren, er blevet fortalt af Ibn Djarir i hans Tafsir med autoritet af Ikrimah).

Den selvsamme begivenhed er blevet gennemset og kommenteret i denne sûrahs anden sektion. Sekvensen af dens indhold er som følger:

I versene 8-10 er sandhedens fornægttere blevet advaret, ved at der siges: "I vil se det onde resultat af det, I gør i dag, på Genopstandelsens Dag."

I versene 11-26 fortælles det, uden at nævne Walid bin al-Mughîrahs navn, hvordan Allâh havde velsignet ham, og hvor skadelig han viste sig at være over for sand tro. I denne forbindelse skildres hans mentale konflikt ved at sige, at han på den ene side var fuldt overbevist om Muhammads (må fred være med ham) sandhed og Koranen, men at han på den anden side ikke ønskede at risikere sit lederskab og sin position blandt sit folk. Ikke alene troede han derfor ikke selv, men efter en langtrukken konflikt med sin samvittighed kom han også ud med forslaget om, at Koranen skulle mærkes som magi for at forhindre folk i at tro. Efter at have fremlagt hans onde natur er det blevet sagt: "Trods sådanne onde tilbøjeligheder og ugerninger ønsker denne person, at han skulle blive yderligere velsignet, hvorimod han nu har gjort sig fortjent til Helvede og aldrig til yderligere velsignelser."

I versene 27-48 er Helvedes forfærdeligheder blevet skildret, og det er blevet forklaret, at det er for mennesker, hvis karakter og moral virkelig fortjener det.

I versene 48-53 er den grundlæggende årsag til de vantros modvilje blevet udpeget, idet der siges: "Eftersom de er frygtløse over for Det Hinsidige og ser på dette liv som et mål i sig selv, flygter de fra Koranen, som var de vilde æsler på flugt fra løven: Derfor fremsætter de urimelige betingelser for at tro, hvorimod selv hvis hver eneste af deres betingelser blev opfyldt, kunne de ikke komme en tomme frem på troens vej med deres benægtelse af Det Hinsidige."

Kort sagt er det blevet udtrykkeligt fastsat: Allâh har intet behov for nogens tro, således at Han vil opfylde vedkommendes betingelser. Koranen er en formaning, der er lagt åbent frem for folket. Nu kan enhver, der ønsker det, tage imod den. Allâh har ret til, at folk skulle frygte ulydighed over for Ham, og Han alene har magten til at tilgive den, der antager fromhed og en holdning af Gudsbevidsthed, selvom man måske har begået mange ulydigheder i fortiden.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

74:1 يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

Yâ 'ayyuhal-muddath-thir(u)

(1) O du, (der er) indsvøbt (i din kappe).

Et studie i baggrunden for åbenbaringen af disse vers, som givet i introduktionen ovenfor, kan hjælpe en til at forstå, hvorfor Den Hellige Profet (fred være med ham) ved denne lejlighed bliver kaldt for *ya ayyuhal-muddath-thir* يا أيها المدثر i stedet for *ya ayyuhal-rasûl* يا أيها الرسول (oh, budbringer) eller *ya ayyuhan-nabiyy* يا أيها النبي (oh, profet).

Den Hellige Profet blev slået af rædsel, da han pludselig så englen Gabriel (fred være med ham) siddende på en trone mellem himmel og jord, og han var hastigt vendt hjem og havde bedt husets folk om at dække ham til. Så henvendte Allâh Sig til ham med *ya ayyuhal-muddath-thir*. Af denne fine måde at henvende sig på vil den mening, der automatisk følger, være: "Oh, Min kære tjener, hvorfor har du lagt dig ned således indhyllet? Du er blevet sat under en stor missions byrde. Nu må du rejse dig fra din ensomhed for at gennemføre denne mission med fasthed og mod."

74:2 قُمْ فَأَنْذِرْ

Qum fa'andhir

(2) Rejs dig, og advar (dit folk)!

En befaling af netop denne art var blevet givet til profeten Noah (fred være med ham), da han blev udpeget til profetgerningsembedet: "Advar din nations folk, inden de bliver ramt af en smertefuld lidelse." [71:1].

Verset betyder: "Oh, du, som ligger indhyllet, rejs dig, og væk folket, der lever i tankeløshed omkring dig. Advar dem om den skæbne, der med bestemthed vil ramme dem, hvis de forbliver involveret i den samme tankeløshed. Advar dem om, at de ikke bor i et lovløst kongerige, hvor de er fri til at opføre sig, som de vil, og hvor de kan gøre, hvad end de vil, uden frygt for at blive stillet til regnskab for det."

74:3 وَرَبِّكَ فَكْبِّرْ

Wa rab-baka fakab-bir

(3) – og din Herre skal du lovprise!

Dette er en profets primære pligt, som han skal udføre i denne verden. Hans fremmeste pligt er at tilbagevise storheden af alle dem, som uvidende mennesker måske anser som store, og offentligt erklære, at storhed i dette univers udelukkende tilhører Allâh alene. Af netop denne grund bliver udtrykket Allâhu akbar anset som værende af yderste vigtighed i islam.

Adhân أذان (kaldet til bøn) begynder med erklæringen af *Allâhu akbar*. Muslimen indleder selve bønnen med Allâhu akbar og gentager *Allâhu akbar*, hver gang han sidder eller står. Han siger *bis-millahi Allâhu akbar* بِسْمِ اللّٰهِ اَكْبَرُ, også når han slakter et dyr.

Sloganet *Allâhu akbar* er blevet et yderst genkendeligt og fremtrædende emblem for muslimer over hele verden i dag, for denne Ummahs profet begyndte selv på sin mission med herliggørelse og lovprisning af Almægtige Allâh.

Her er der et andet fint punkt, som bør forstås godt. Som vi har lært fra baggrunden for åbenbaringen af disse vers, var dette den første gang, Den Hellige Profet (må fred være med ham) var blevet befalet at rejse sig og foretage pligterne for den store mission som profet, og det var indlysende, at den by og det samfund, hvori han blev beordret til at udføre denne mission, var flegguderiets centrum. Ikke alene var menneskene omkring ham polyteister, ligesom de almindelige arabere, men derudover var byen Mekka blevet det mest hellige sted for pilgrimsrejser for de polyteistiske arabere, og Quraysj var pilgrimsrejsende tjenere. Det var risikofyldt for et menneske at rejse sig sådan et sted helt alene og forkynde Guds Enhed over for polyteismen.

Det er derfor, formaningen om at “forkynde din Herres storhed” lige efter “rejs dig og advar” også rummer denne betydning: “Tag dig overhovedet ikke af de forfærdelige og frygtelige kræfter, der synes at forhindre og hæmme dit værk, og erklær offentligt, at din Herre er større end alle dem, som kan hindre og hæmme dig i at give dit budskab. Dette er i sandhed den største opmuntring til et menneske, der går i gang med en Guddommelig mission. Den, der har Allåhs storhed og majestæt dybt indlejret i sit hjerte, vil overhovedet ikke tøve med at stå over for hele verden og slås mod den alene for Allåhs skyld.

74:4 وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ

Wa thiyâbaka faṭah-hir

(4) – og din klæder skal du rense!

Disse er meget omfattende ord, der er fulde af mening. De betyder dette: “Hold dine klæder fri for enhver slags smuds og urenhed, for kroppens og klædernes renhed og åndens renhed hænger sammen og afhænger af hinanden.” En ren ånd og en uren krop med urene klæder kan ikke leve sammen. Det samfund, hvori Den Hellige Profet (fred være med ham) var vokset op med invitationen til islam, var ikke alene dybt involveret i vantroens og umoralitetens onder, men manglede også selv de mest grundlæggende begreber om renhed og renlighed, og Den Hellige Profets opgave var at lære samfundets medlemmer renlighed på alle livets områder.

Derfor blev han instrueret til at oprette og præsentere en høj standard af renlighed også i sit ydre liv. Således er det resultatet af denne instruktion, at Den Hellige Profet (må fred være med ham) gav menneskeheden så detaljeret en lære om kroppens og klædernes renlighed, som end ikke de mest civiliserede nationer i dag besidder, for slet ikke at tale om araberne i de præislamiske uvidenhedens dage.

På de fleste af verdens sprog intet ord findes, der er synonym med “*ṭahârah*” طهارة . Dette står i modsætning til islam, hvor hver en bog om *Ḥadîth* og *Fiqh* begynder med påbud og instruktioner om *ṭahârah* (renhed), der skelner mellem renhed og urenhed og giver minutøse detaljer om metoder og midler til at opnå renhed.

Disse ords anden betydning er: “Hold jeres klæder pæne og rene.” Det kriterium for religiøsitet, klosterlivets begreber gav, var, at et menneske var helligt, i forhold til hvor ren vedkommende var. Hvis et menneske tilfældigvis fik rent tøj på, blev han anset for en verdslig mand, hvorimod det er en kendsgerning, at menneskets natur afskyr snavs og urenhed, og at ethvert menneske af almindelig god smag kun ønsker at blive associeret med en net og ren person.

Netop af denne grund var det gjort bydende nødvendigt, at den, der skulle kalde folk til Allåh, også skulle se så net og ren ud, at folk ville betragte ham med agtelse, og hans personlighed måtte ikke være plettet på nogen måde, så han frastødte andre.

Den tredje betydning af denne Guddommelige befaling er: “Hold dine klæder fri for alle moralske onder: Din klædedragt skal være pæn og ren, men den må ikke have spor af forfængelighed og stolthed, fremvisning og udstilling, pomp og pragt.” Klædedragten er det første, der introducerer en personlighed for andre. Den slags klædedragt, et menneske bærer, får folk til ved første blik at afgøre, hvad slags menneske det er. Herskeres og prinsers klædedragt, religiøse funktionærs klædedragt, klædedragten hos forfængelige og indbildske mennesker, klædedragten hos de almindelige og overfladiske mennesker samt ondsindede og karakterløse personers klædedragt repræsenterer alle smagen og temperamentet hos den, der bærer dem.

Temperamentet hos ham, der kalder folk til Allâh, er naturligvis forskelligt fra alle sådanne menneskers. Derfor skal hans klædedragt også nødvendigvis være forskellig fra alle deres. Han burde bære en sådan dragt, at den får alle andre til at føle, at han er en ædel og forfinet person, der ikke er involveret i nogen af selvets onder.

Disse ords fjerde betydning er: Hold dig borte fra moralske onder.

Ibn 'Abbâs, Ibrahim Naḳa'î, Sja'bî, 'Aṭâ, Muḏjâhid, Qatâdah, Said bin D̲jubair, Hasan al-Baṣrî og andre af de store kommentatorer har givet netop denne betydning til dette vers: “Hold dig (selv) moralsk ren, og undgå alt, der er dadelværdigt.” I arabisk sprogbrug siges det også: “Den og den er ren i sin klædedragt.” Det betyder, at han er moralsk god og ren, i modsætning til hvis der siges: “Han er snavset i sin klædedragt.” Det betyder, at han er uærlig og svigagtig i sine anliggender – at han er upålidelig.

74:5 وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

War-rudjza fahdjur

(5) – og undgå det afskyelige!

“Afsky” betyder enhver slags smuds, uanset om det er i tro og tanke, i moral og handlinger, i kroppen, i klædedragten eller i levevis. Verset betyder: “Hold dig fri af snavset af de onder, der hersker i samfundet omkring dig: Ingen skal nogensinde tilskrive dig eller beskyldte dig for, at dit eget liv i nogen grad er plettet med de onder, du beder andre om at undgå.”

74:6 وَلَا تَمَنَّ تَسْتَكْثِرُ

Wala tamnun tastak-thir(u)

(6) – og udfør ikke nogen tjenester for at få dem forøgede tilbage!

Ordene *lâ tamnun tastakthir* لا تمنن تستكثر i originalen er så omfattende i betydning, at de ikke kan oversættes fuldt ud til en enkelt sætning. En af deres meninger er: “Uanset hvem du favoriserer, skal du favorisere ham uden noget selvisk motiv. Skænker du en gave og donation, skal din gavmildhed og gode behandling kun være for Allâhs skyld: Der må intet være i det af ønsket om, at du skulle modtage nogen verdslig fortjeneste til gengæld for den tjeneste, der er gjort. Med andre ord: Gør godt for andre for Allâhs skyld, ikke for at søge nogen goder.”

Den anden betydning er: “Den mission som profet, du udfører, er en stor gave i sig selv, for folket får sand vejledning gennem den, men lad være med at minde folket om denne gave. Forsøg heller ikke på at få nogen personlige fordele af den.”

Den tredje mening er: “Selvom du udfører en stor tjeneste, skal du aldrig prale af det. Du skal heller aldrig få den idé, at du gør din Herre nogen tjeneste ved at udføre dine profetiske pligter med fare for dit liv.”

74:7 وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ

Walirab-bika faṣbir

(7) – og hold ud for din Herres skyld!

Det vil sige: “Den opgave, du er blevet betroet, er fyldt med farer: Du vil møde store vanskeligheder og problemer på denne vej. Selv dit eget folk vil være fjendtligt over for dig, og hele Arabien vil blive din fjende. Alligevel skal du holde ud med tålmodighed for din Herres skyld, hvad du end måtte møde på denne vej, og udføre alle dine pligter fast og resolut. Frygt, grådighed, venskab, fjendskab, kærlighed – alle disse vil være hindringer på din vej, men du bør stå fast urokkelig og trofast.” Dette var de foreløbige instruktioner, Allåh gav Sin budbringer (må fred være med ham) på det tidspunkt, Han befalede ham at rejse sig og påbegynde profetgerningens arbejde.

Hvis et menneske tænker over disse korte sætninger og deres betydning, vil dets hjerte bevidne, at der ikke kunne gives bedre instruktioner til en profet ved påbegyndelsen af hans profetiske mission. I disse instruktioner fik han at vide, hvad der krævedes, han skulle gøre, og hvilken slags liv, moral og handlinger han skulle antage, og han blev belært om, hvilken intention, mentalitet og tankemåde han skulle bruge i sin mission, og blev også på forhånd advaret om, hvilke slags forhold han ville møde i udøvelsen af sin mission, og hvordan han ville blive nødt til at stå over for dem og overmande dem.

De mennesker, der i dag – forblændede af deres fordomme – siger, at disse ord var, Gud forbyde det, fremsagt af Den Hellige Profet (må fred være med ham) under epileptiske anfald, de burde studere disse sætninger omhyggeligt og selv bedømme, om de er frembragt af nogen (slags) epileptiske anfald eller instruktioner, som Han gav Sin tjener, da Han udpegede ham til apostelgerningens mission.

74:8 فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ

Fa'idhâ nuqira fin-nâqûr(i)

(8) Når der da stødes i basunen -

74:9 فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ

Fadhâlika yawma'idhin yawmun `asîr(un)

(9) – Da vil det være en tung dag,

Som allerede forklaret i introduktionen var denne del af sûrahen sendt ned nogle få måneder efter de indledende vers ved begyndelsen af den allerførste Hadj-sæson efter islams fremkomst. Quraysjs chefer besluttede på en konference at indlede en stærk propagandakampagne for at råde de fremmede, der kom for at besøge Ka'bahen, til at holde sig fra Koranen og Den Hellige Profet Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham).

I disse vers bliver selve denne plan gennemgået, og gennemgangen er begyndt med nogle ord, hvis mening er: “I gør, som I vil, men selv hvis det lykkes jer at nå jeres mål ved hjælp af disse midler, hvordan vil I så frelse jer selv fra jeres onde skæbne på den dag, da trompeten vil lyde og Genopstandelsen være sat i gang?” For forklaring på trompeten se [6:47], [14:48], [22:1], [36:49-54], [39:46-48] og [50:41-45].

74:10 عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَاسِرٍ
`Alal-kâfirîna għayru yasîr(in)

(10) – ikke nogen let dag for de vantro,

Disse ord støtter i sig selv den konklusion, at den dag vil være let for de troende, og dens vanskeligheder vil særligt ramme sandhedens benægttere. Derudover rummer disse ord også den betydning, at den dags alvor vil være af en vedvarende og permanent natur for de vantro. Det vil ikke være en alvor, der kan forventes at mildnes, som tiden går.

74:11 ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا
Dħarnî waman ḳalaqtu waḥîda(n)

(11) Overlad (O Muhammad) til Mig ham som Jeg skabte alene,

Henvendelsen er direkte til Den Hellige Profet (fred være med ham), og den betyder: “Oh, profet, overlad den persons (Walîd ben al-Mughîrah) sag til Mig, som i de vantros konference foreslog, at du skulle mærkes som en troldmand blandt pilgrimmene, der kommer fra Arabiens forskellige dele. Det er nu op til Mig at behandle ham. Du behøver overhovedet ikke at bekymre dig om det.”

Denne sætning kan have to betydninger, og begge er korrekte: (I) “at da Jeg skabte ham, var han på det tidspunkt ikke født med nogen rigdom, børn, autoritær stilling eller lederskab, og (II) “at Jeg alene var hans Skaber: Disse andre guder, hvis guddom han så ihærdigt forsøgte at opretholde, og som står i modstrid til din invitation til Den Ene Gud af netop denne grund, var ikke Mine associerede i skabelsen af ham.”

74:12 وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا
Wa dĵa`altu lahu mâlam mamdûda(n)

(12) – Og som Jeg har skænket udstrakt rigdom,

74:13 وَبَنِينَ شُهُودًا
Wa banîna sjuhûda(n)

(13) – Og børn, som er (altid) til stede;

Walîd bin al-Mughîrah havde ti eller tolv sønner, af hvilke Ḳâlîd bin al-Walîd blev den mest berømte. Ordet *sjuhûd* شهود er blevet brugt om disse sønner, hvilket kan betyde flere ting: (I) De behøver ikke at løbe rundt og rejse udenlands for at skaffe sig levebrød. De har forsyninger nok derhjemme, så derfor er de altid klar til at adlyde deres faders mindste vink. (II) Alle hans sønner er fremtrædende og indflydelsesrige mennesker: De sidder i forsamlinger og konferencer med ham. (III) De er folk af høj rang og position, og deres vidnesbyrd godtages i alle livets forhold.

74:14 **وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا**

Wamah-hadtu lahu tamhida(n)

(14) – Og for hvem Jeg har lagt alt til rette for.

74:15 **ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ**

Thum-ma yaṭma`u `an `azid(a)

(15) Og som derpå grådigt begærer at Jeg skulle skænke ham mere.

Meningen er, at der stadig ingen ende er på hans grådighed. På trods af at han har alt dette, ønsker han stadig, at han blev givet hver en god ting i verden.

En anden mening, som al-Ḥasan al-Baṣrî og nogle andre lærde har givet, er: “Han plejede at sige: Hvis det, Muḥammad (fred være med ham) siger, virkelig er sandt – altså at der er et andet liv efter døden, og der også vil være et Paradis i det – da er dette Paradis også gjort klar til mig.”

74:16 **كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا**

Kal-lâ `in-nahu kâna li`âyâtinâ `anîda(n)

(16) Men, nej! Han værgede sig stædigt mod Vores tegn.

74:17 **سَأُرْهِقُهُ صَعُودًا**

Sa`urhiquhu ṣa`ûda(n)

(17) Jeg vil tynge ham med tiltagende (straffe).

74:18 **إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ**

`In-nahu fak-kara waqad-dar(a)

(18) Sandelig, han tænkte sig om; og beregnede.

74:19 **فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ**

Faquṭila kayfa qad-dar(a)

(19) Død over ham. Hvor han bergenede.

74:20 **ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ**

Thum-ma quṭila kayfa qad-dar(a)

(20) Igen, død over ham. Hvor han dog beregnede.

74:21 ثُمَّ نَظَرَ

Thum-ma nažar(a)

(21) Så så han sig om,

74:22 ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ

Thum-ma `abasa wabasar(a)

(22) – Så rynkede han panden og skulede;

74:23 ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ

Thum-ma `adbara wastak-bar(a)

(23) – Så vendte han ryggen og voksede (sig) stolt;

74:24 فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ

Faqâla 'inhâdhâ 'il-lâ şihruy-'uthar(u)

(24) – og sagde: «Denne (Koran) er blot en troldkunst, overleveret;

74:25 إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

'In hâdhâ 'il-lâ qawlul-başjar(i)

(25) – den er ikke andet end bare menneskeord».

Her refereres der til det, der skete i konferencen for Mekkas vantro. Fra de detaljer om den, vi er blevet givet i introduktionen, bliver det tydeligt, at denne mand i sit hjerte var blevet fuldkommen overbevist om, at Koranen var et Guddommeligt ord, men for at bevare sin position som leder for sit folk var han ikke rede til at bekræfte sin tro.

Da han på konferencen selv forkastede alle de beskyldninger, som Quraysjs ledere foreslog imod Den Hellige Profet (må fred være med ham), blev han tvunget til at udtænke en beskyldning selv, der kunne spredes blandt araberne for at give Den Hellige Profet et dårligt ry. Derpå er den måde, han kæmpede mod sin samvittighed på, og måden, hvorpå han udtænkte en beskyldning til sidst, levende blevet skildret her.

74:26 سَأُصْلِيهِ سَقَرَ

Sa'uşlîhi saqar(a)

(26) Jeg vil lade ham brænde i Şaqar.

74:27 وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ

Wamâ 'adrâka mâ saqar(u)

(27) Og hvad ved du om, hvad Şaqar er?

74:28 لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ

Lâ tubqî walâ tadhar(u)

(28) Det efterlader (intet) og skåner (ingen);

Dette kan have to betydninger: For det første at det vil brænde enhver, der bliver kastet deri, til aske, men selv efter døden vil han ikke undslippe straf: Han vil blive givet liv endnu en gang og brændes endnu en gang. Dette emne er blevet behandlet et andet sted således: "Han vil hverken dø i det eller leve." [87:13].

En anden betydning kan være: "Det udelader ingen, der har fortjent straffen, og det vil ikke spare nogen for at blive straffet."

74:29 لَوَاحِئُ اللَّبَشِ

Law-wâhatun lil-bashar(i)

(29) – Det brændemærker huden.

Efter at have sagt, at det ikke vil lade noget af kroppen uforbrændt, synes det ret unødvendigt at omtale formuleringen "brændemærker huden" separat. Denne slags straf er blevet nævnt separat, særligt fordi det er menneskets hud på kroppen og ansigtet, som faktisk gør mennesket personligt iøjnefaldende, og det er hudens hæslighed, der får mennesket til at føle sig mest ilde til mode. Det har ikke så mange kvaler med sin krops indre problemer, som hvis f.eks. ansigtet er grimt, eller der er pletter på den synlige del af huden, hvilket frastøder andre. Derfor er det blevet sagt: Hvis folk er stolte af deres personligheder i verden, på grund af at de har smukke ansigter og pragtfulde kroppe, (og) håner Allåhs åbenbaringer, som Walid bin al-Mughirah gjorde, vil deres ansigter blive svedne, og deres hud brændt sort.

74:30 عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

'Alayhâ tis'ata `asjar(a)

(30) Over det er nitten (engle som vogtere).

74:31 وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ
 آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ
 الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
 كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ
 رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ

Wamâ dj' alnâ 'aṣḥâban-nâri 'il-lâ malâ'ikatan wamâ dj'a alnâ 'id-datahum 'il-lâ
 fitnatal-liladhîna kafarû liyastay-qinal-ladhîna 'ûtul-kitâba wayazdâdal-ladhîna 'âmanû
 'îmânan walâ yartâbal-ladhîna 'ûtul-kitâba wal-mu'uminûna wa liyaqûlal-ladhîna fî qulûbihim
 maradun wal-kâfirûna mâdhâ 'arâdal-lâhu bihâdhâ mathâlan kadhâlika yuḍîl-lul-lâhu man yasjâ'u
 wayahdî man yasjâ'u wamâ ya 'lamu djunûda rab-bika 'il-lâ huwa wamâ hiya 'il-lâ dhikrâ lil-basjar(i)

(31) Vi har ikke sat andet end engle som Ildens vogtere. Deres antal har Vi sat som en prøvelse for de vantro, så at de, der har fået skriften, kan blive overbevist, og for at de, der tror, kan blive bestyrket i troen, så hverken de, der er blevet givet Bogen eller de troende vil være i tvivl. Mens de, der bærer en sygdom i deres hjerte, og de vantro skal sige: «Hvad ønsker Allah med dette som eksempel?». Således vildleder Allah hvem Han vil, og retleder hvem Han vil. Kun Han kender din Herres hærskarer. Og dette (Helvede) er blot en påmindelse til menneskene!

Hele passagen herfra til “Kun Han kender din Herres hærskarer” er en parentetisk sætning, der er indsat her for at besvare en af de vantros indvendinger, som var begyndt at håne Koranen, da de hørte, at Den Hellige Profet (må fred være med ham) sagde, at der var blevet udpeget 19 vogtere over Helvede.

Deres indvending var: “Hvor er det sært, at vi på den ene side får at vide, at alle mennesker, fra profeten Adams tid indtil Genopstandelsens Dag, der var vantro og havde begået ondt, skal kastes i Helvede, og på den anden at der kun vil være 19 vogtere, der skal administrere straffen til det talløse antal mennesker i sådan et vældigt Helvede.” Dette fremkaldte stor latter blandt Quraysjs ledere.

Abû Djahl sagde: “Brødre, er I så svage, at selv så mange som ti af jer ad gangen ikke ville kunne overmande en enkelt af Helvedes politimænd?” Hertil sagde en bryder af *Banî Džumah* بني جمح : “Godt, jeg vil tage mig af og overmande mindst 17 af dem selv. De sidste to kan I fælde sammen.” Som respons er disse sætninger blevet indsat som en parentetisk klausul.

Kommentatorer har forklaret det således: “Det er tåbeligt for jeres del at sammenligne englekræfter med menneskekræfter. De vil være engle, ikke mennesker, og I kan ikke forestille jer, hvilke frygtelige kræfter Allâh har skænket de engle, Han har skabt.”

“Selvom der tilsyneladende ikke var nogen grund til at nævne antallet af Helvedes vogtere, har Vi alligevel nævnt det, så det bliver en prøvelse for ethvert menneske, der måske skjuler en eller anden slags vantro i sit hjerte. Sådan et menneske giver måske et flot billede af sin tro, men hvis det bare skjuler en anelse af tvivl om Guddommen og Guds suveræne kræfter eller om åbenbaringen og profetgerningen noget sted i sit hjerte, vil dets vantro øjeblikkeligt komme til syne, så snart det hører, at kun 19 politimænd skulle kontrollere det umådelige antal forbrydere blandt dñinner og mennesker i sådan et vældigt fængsel og samtidig skulle administrere straffen for hver enkelt individuelt.”

Nogle kommentatorer har forklaret det på denne måde: “Eftersom der i jødernes og de kristnes skrifter findes det samme antal engle nævnt som Helvedes vogtere, ville de blive overbeviste om, at denne ting virkelig var fra Allâh, lige så snart de hørte det.” Men efter vor mening er denne kommentar ikke korrekt af to grunde.

For det første har vi ikke noget sted i de eksisterende jødiske og kristne skrifter kunnet se, trods eftersøgning, at antallet af engle udpeget over Helvede er 19. For det andet er der mange ting i Koranen, der også er blevet omtalt i jødernes og de kristnes skrifter, men alligevel bortforklarer de dem, idet de siger, at profeten Muhammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) plagiede dem fra deres bøger.

Af disse grunde er den korrekte mening i denne udtalelse efter vor mening: Profeten Muhammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) vidste udmærket, at han ville blive latterliggjort, lige så snart de vantro hørte, at 19 engle var blevet udpeget over Helvede, men på trods af det tøvede han ikke, men fremlagde offentligt og uden frygt for folket det, der var blevet åbenbaret for ham fra Allâh, og han var fuldkommen ligeglad med folks hån og spøgefuldheder.

De arabiske hedninge kendte intet til profeternes unikke særkende, men følgerne af de tidligere skrifter var fuldt ud klar over, at profeterne i hver en tidsalder plejede at overbringe alt, som de modtog fra Gud, intakt til deres folk, uanset om de kunne lide det eller ej.

Netop af denne grund forventedes det af jøderne og de kristne, at de ville være overbevist om profeten Muhammads sandhed, for kun en profet kunne uden at tøve fremlægge en tilsyneladende mærkelig ting for folket i et miljø, der var ladet med modsætningsforhold og fjendtlighed.

Det er også evident, at Den Hellige Profet viste sådan noget ved mange andre lejligheder. Det mest fremtrædende eksempel er begivenheden *al-mi'radj* المعراج (opstigningen), som han fortalte åbent om foran en almen forsamling af vantro, og hvor han var fuldstændig ligeglad med, hvordan hans opponenter ville opføre sig og reagere, efter at de havde hørt historien om den underbare begivenhed.

Det er blevet forklaret adskillige steder i Koranen ovenfor, at det gælder ved alle prøvelser, at når en troende forbliver urokkelig i sin tro og forsager tvivlens og benægtelsens vej, ulydighed eller illoyalitet over for troen og antager troens vej, lydighed og loyalitet over for den, forøges og styrkes vedkommende så meget mere i tro og overgivelse. For forklaring se [3:173], [8:2], [9:124-125], [33:22] og [48:4].

Eftersom “sygdom i hjertet” i Koranen almindeligvis forstås som hykleri, har nogle kommentatorer, ved at se dette ord her, udtrykt den mening, at dette vers blev åbenbaret i al-Madînah. Men denne opfattelse er ikke korrekt af flere grunde.

For det første er påstanden om, at der ikke fandtes hyklere i Mekka, usand, og dens løgnagtighed er blevet afdækket i sûrah [29:10-11]. For det andet er det efter vor mening ikke en korrekt måde at skrive en kommentar på, når man påstår, at en særlig sætning, der optræder i en særlig lektion, der blev åbenbaret ved en særlig lejlighed under særlige omstændigheder, skulle være blevet sendt ned ved en anden lejlighed, men er blevet indsat her uden nogen relevans.

Den historiske baggrund for denne del af sûrah al-Muddath-thîr er velkendt for os fra autentiske traditioner. Dette blev åbenbaret i forbindelse med en særlig begivenhed i den tidligste periode af livet i Mekka. Hele sammenhængen har fuld relevans for den begivenhed.

Hvad kunne derfor være begivenheden i denne sammenhæng, (der gør,) at denne ene sætning, hvis den blev åbenbaret mange år senere i Medina, skulle sættes ind her? Svaret på, hvad hjertets sygdom betyder her, er tvivlens sygdom.

Ikke bare i Mekka, men også i resten af verden har der været, og er endnu, meget få sådanne mennesker, som fuldstændig benægter Gud, Det Hinsidige, åbenbaring, profetgerning, Himmel, Helvede osv. I hver tidsalder har langt det største flertal været dem, der har været optaget af tvivlen om, hvorvidt der er en Gud eller ingen Gud, Det Hinsidige eller intet hinsidige, om Himlen og Helvede virkelig eksisterer eller bare er fantasiens hjernesvind, og om budbringerne virkelig kom og modtog åbenbaring eller ej. Denne tvivl har ført de fleste til mangel på tro. Ellers har antallet af sådanne mennesker i verden, der benægter disse sandheder absolut, aldrig været stort. For et menneske med bare nogen sund fornuft ved, at der overhovedet ikke er nogen rationel grund til at benægte muligheden for disse tings eksistens eller at erklære dem for fuldstændig umulige.

Dette betyder ikke, at de modtog det som et Guddommeligt ord, men undrede sig over, hvorfor Allâh havde sagt noget sådant. Men det, de i virkeligheden mente, var: "En lektion, der indeholdt så irrationel og umulig en ting, kunne ikke være en åbenbaring fra Allâh."

Det vil sige, at Allâh sommetider sender sådanne ting ned i løbet af Sine åbenbaringer og befalinger, og de bliver til midler for prøver og prøvelser for folket. Det er den ene og samme ting, som en sandhedselskende, sund og retsindig person hører, og han forstår dens rette betydning på den rette måde og antager den rette vej, men når den høres af en stædig, urimelig og villende synder, misfortolker han den og gør den til en undskyldning for at flygte fra sandheden.

Eftersom det første menneske selv er en elsker af sandheden, skænker Allâh det vejledning, for det er ikke Allâhs metode at føre sandhedssøgere på afveje med magt, og eftersom det andet menneske ikke selv ønsker vejledning, men kun vælger fejl til sig selv, skubber Allâh det også videre på vejen af fejl og afvigelse, for det er heller ikke Allâhs metode med magt at trække den, som har aversion mod sandheden, i retning af sandheden.

Spørgsmålet om, hvordan Allâh giver vejledning og vildledning, er blevet fuldt forklaret mange steder. Se f.eks. [2:10, 16, 19 og 20], [4:173], [6:17, 28, 88 og 89], [10:13], [18:54] og [28:71].

Det vil sige, at ingen, ud over Allâh, kender til, hvilke slags og hvor mange skabninger Han har skabt i universet, hvilke kræfter Han har givet dem, og hvilke tjenester Han modtager fra dem. Hvis det menneske, der klynger sig til den lillebitte jordklode, og som ser den lille verden omkring sig med sit begrænsede udsyn, er grebet af den misforståelse, at Guds univers ikke rummer andet end det, man kan opfatte med sanserne eller med instrumenter, vil det blot være dets egen nærsynethed. Ellers er universet så vældigt og grænseløst, at det ikke er inden for menneskets evner at få fuld viden om nogen af tingene der, for ikke at tale om mentalt at fatte hele dets udstrækning.

"Helvede er blot en påmindelse til menneskene" betyder, at folk må tage sig i agt og måske komme til fornuft og vågne op, før de gør sig fortjent til Helvede og lider dets straf, og de skulle måske tænke på at frelse sig fra det.

74:32 كَلَّا وَالْقَمَرَ
Kal-lâ wal-qamar(i)

(32) Nej! Ved månen,

Det er ikke nogen hul ting, der kan hånes som sådan.

74:33 وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ

Wal-layli 'idh 'ad-bar(a)

(33) – Og ved natten, når den fjerner sig,

74:34 وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ

Waṣ-ṣubḥi 'idhâ 'asfar(a)

(34) – Og ved morgengryet, når det bryder frem.

74:35 إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكُبَرِ

'In-nahâ la'îhdal-kubar(i)

(35) Dette (Helvede) er visselig et af de største (tegn).

Det vil sige: “Ligesom månen og natten og dagen er de store tegn på Allåhs kræfter, er også Helvede et stort tegn på Hans kræfter. Hvis månens eksistens og den regelmæssige vekslen mellem nat og dag ikke var umulige, hvorfor skulle Helvedes eksistens så være umulig, som I tror, det er? I ser disse fænomener dag og nat. Derfor overrasker de jer ikke. Ellers er disse ting i sig selv store mirakler af Allåhs kræfter.

Hvis I ikke havde set dem, og nogen kom og fortalte jer, at der fandtes sådan noget som månen i verden, eller at der er en sol, der lader verden være mørk, når den skjuler sig, og får verden til at skinne af lys, når den dukker frem, ville folk som jer have lavet sjov med det også, ligesom I laver sjov med Helvede.”

74:36 نَذِيرًا لِلْبَشَرِ

Nadhîran lil-baṣjar(i)

(36) – Som en advarsel for menneskene.

74:37 لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ

Liman ṣjâ'a minkum 'an yataqad-dama 'aw yata'aḳ-ḳar(a)

(37) (En advarsel) for den blandt jer, som ønsker at gå fremad eller blive tilbage.

Det vil sige, at folket er blevet advaret herom. Lad nu den, der lytter til denne advarsel, gå fremad på den rette vej, og lad den, der vil, sakke bagud.

74:38 كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

Kul-lu nafsīm bimâ Kasabat rahînah (tun)

(38) Enhver sjæl er gidsel af gerninger, den har fortjent.

For forklaring se [52:16].

74:39 إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ

'Il-lâ 'aṣ-ḥâbal-yamîn(i)

(39) Undtagen den højre hånds folk.

74:40 فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ

Fî dġjan-nâtin yatasâ'alûn(a)

(40) – Som vil være i Haverne, og vil spørge (hinanden),

Med andre ord vil venstrehåndsfolk blive grebet som følge af deres misgerninger, men højrehåndsfolk vil få ordnet deres gæld. For forklaring på højrehåndsfolk og venstrehåndsfolk se [56:7-9].

74:41 عَنِ الْمُجْرِمِينَ

'Anil-mudġrimîn(a)

(41) – Om de uretfærdige (og spørger dem):

Adskillige steder i Koranen ovenfor erklæres det, at indbyggerne i Paradis og indbyggerne i Helvede kan se og kommunikere direkte med hinanden uden brug af noget instrument, når som helst de har lyst til det, selvom de bor hundredtusinder kilometer fra hinanden.

Se f.eks. [7:44-50] og [37:27-33, 50-59].

74:42 مَا سَأَلَكُمْ فِي سَقَرٍ

Mâ salakakum fî saqar(a)

(42) «Hvad har bragt jer i Saqar?»

74:43 قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصَلِينَ

Qâlû lam nakum minal-muṣal-în(a)

(43) De vil sige: «Vi var ikke blandt dem, der overholdt bøn,

Det vil sige: “Vi var ikke af dem, der efter at have troet på Allâh og Hans budbringer og Hans bog, udførte den fremmeste pligt pålagt af Allâh, dvs. bønnen.”

Her skal man forstå klart, at medmindre et menneske har troet, kan det slet ikke bede bønnen. Derfor vil det, at man er en af dem, der beder bønnen, i sig selv indebære, at man er troende. Men ved at tilskrive sin kommen i Helvede, at man ikke er blandt dem, der udfører deres bøn, er det blevet gjort klart, at man ikke kan undslippe Helvede, selv ikke efter at have troet, hvis man ikke regelmæssigt har bedt sine bønner.

74:44 **وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ**

Walam naku nuṭ`imul-miskîn(a)

(44) – Og vi plejede ikke at bespise de fattige,

Dette viser, hvor stor en synd det er i islam at se et sultent menneske og ikke give det mad, hvis man kan, for dette er særligt blevet nævnt som en af grundene til, at man kommer i Helvede.

74:45 **وَكُنَّا نَحْوُضُ مَعَ الْخَائِضِينَ**

Wa kun-nâ naḵûḍu ma`al-ḵâ`idîn(a)

(45) – Og vi kastede os ud i tom snak med dem, der gør det,

74:46 **وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ**

Wakun-nâ nukadh-dhibu biyawmid-dîn(i)

(46) – Og vi fornægtede afregningsdagen,

74:47 **حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ**

Ḥat-tâ `atânal-yaqîn(u)

(47) – Indtil den sikre viden (om den uundgåelige) overhalede os».

“Indtil det uundgåelige overhalede os”: indtil døden kom til os. Her betyder “det uundgåelige” døden såvel som Det Hinsidige.

74:48 **فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ**

Famâ tanfa`uhum sjafâ`atusj-sjâfi`în(a)

(48) Det nytter dem ikke (noget) forbøn fra dem, der kan indgive forbøn.

Det vil sige: “Selv hvis en forbeder gik i forbøn for en person, der vedblev med denne måde at leve på, indtil han døde, ville han ikke blive tilgivet.”

Spørgsmålet om forbøn er blevet så fyldigt forklaret så mange steder i Koranen, at ingen kan have svært ved at vide eller forstå, hvem der kan gå i forbøn, og hvem der ikke kan, hvornår man kan gå i forbøn, og hvornår man ikke kan, hvem man kan gå i forbøn for, og hvem ikke, og for hvem forbøn er gavnlig, og for hvem den ikke er.

Da en af de største årsager til menneskers afvigelser i verden er deres falske forestillinger om forbøn, er den blevet forklaret så udførligt i Koranen, at der ikke er plads til nogen tvivl og tvetydighed. Se f.eks. [2:255], [6:94], [7:53], [10:3, 18], [19:87], [20:109], [21:28], [34:23], [39:43-44], [40:18], [44:41], [53:26] og [78:37-38].

74:49 فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ

Famâ lahum `anit-tadhkirati mu`ridîn(a)

(49) Hvad er der i vejen med dem (de vantro), at de (fortsat) vender sig bort fra påmindelsen,

74:50 كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ

Ka'an-nahum humurum mustanfirah (tun)

(50) – som om de var skræmte vildæsler,

74:51 فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ

Far-rat min qaswarah (tin)

(51) – På flugt fra en løve?

Dette er et mundret udtryk på arabisk, der skildrer karakteren af vilde æsler, der flygter bedøvede og lammede, lige så snart de lugter en løve eller hører en jæger.

74:52 بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مِّنْشَرَّةٍ

Bal yurîdu kul-lum ri'in minhum `an yu'utâ şuhufan munaşj-sjarah (tan)

(52) Nej, enhver af dem ønsker, at få fremlagte sider (af åbenbaring).

Det vil sige, at de ønsker, at hvis Allâh havde udpeget Muḥammad (Allâhs fred og velsignelser være med ham) som Sin profet, burde Han sende et brev til hver af Mekkas ledere og ældste, der fortalte dem, at Muḥammad er Allâhs profet. Derfor skulle de adlyde og følge ham.

Og disse breve skulle kunne overbevise dem om, at de var blevet skrevet af Allâh Selv. Et andet sted i Koranen er denne udtalelse af Mekkas vantro blevet citeret: "Vi vil ikke tro det, før vi bliver givet det samme som det, der er blevet givet Allâhs budbringere." [6:124].

På endnu et sted citeres dette krav fra dem: "Eller du stiger op i himlen og bringer ned til os en skrivelse, som vi kan læse." [17:93].

74:53 كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ

Kal-lâ bal lâ yaḵâfûnal-`âḵirah(ta)

(53) Nej, de frygter ikke det Hinsidige,

Det vil sige, at den virkelige grund til, at de ikke vil bekræfte troen, ikke er, at deres krav ikke bliver opfyldt. Den virkelige grund er derimod, at de ikke er bange for Det Hinsidige. De tror, at denne verden er et mål i sig selv, og de har ingen idé om, at der er et andet liv efter dette verdslige liv, hvori de skal stå til regnskab for deres gerninger. Netop derfor er de blevet ligeglade og uansvarlige i verden.

De anser spørgsmålet om sandhed og løgn som fuldstændig meningsløst, for de kan ikke se nogen sandhed, som nødvendigvis havde ført til et godt resultat i verden. Ej heller ser de nogen løgn, der altid ville føre til onde resultater i verden. Derfor mener de, at det er nytteløst bare at overveje, hvad der virkelig er sandt, og hvad der er løgn. Dette spørgsmål kan kun være værd at tænke alvorligt over for det menneske, der betragter det nuværende liv som flygtigt og indrømmer, at det virkelige og evige liv er livet hinsides, hvor sandheden nødvendigvis vil føre til et godt resultat og løgn nødvendigvis til et ondt resultat.

Sådan et menneske vil bestemt tro, når det ser de rationelle argumenter og den rene lære, der præsenteres i Koranen, og vil bruge sin sunde fornuft til at forstå, hvad der egentlig er galt med de overbevisninger og gerninger, som Koranen kalder fejlagtige. Men fornægteren af Det Hinsidige, som ikke er det fjerneste seriøs i sin søgen efter sandheden, vil hver dag opstille nye krav for ikke at tro og vil komme med en ny undskyldning for sin fornægtelse, selv hvis alle hans krav bliver opfyldt.

Det samme er blevet udtrykt i sūrah [6:7] således: "Oh, profet, selv hvis Vi havde sendt dig en bog skrevet på papir, og selv hvis de havde rørt den med egne hænder, ville de vantro have sagt: 'Dette er ikke andet end åbenbar trolddom.'"

74:54 كَلَّا إِنَّهُ تَذَكَّرٌ

Kal-lâ 'in-nahu tadḥ-kirah(tun)

(54) Nej sandelig, denne (Koran) er en påmindelse;

Det vil sige, at ingen af deres krav af denne art nogensinde vil blive opfyldt.

74:55 فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ

Faman sjâ'a dhakarrah(u)

(55) – Og hvem der vil, kan lægge sig den på sinde.

74:56 وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

Wamâ yadhkurûna 'il-lâ 'an yasjâ'al-lâhu huwa 'ahlut-taqwâ wa 'ahlul-maghfirah(ti)

(56) Men de vil ikke lægge sig den på sinde, hvis ikke Allah vil. Han er værdig til at blive frygtet; og Han er værdig til at tilgive (dem, som frygter Ham).

Det vil sige, at en persons tagen sig i agt ikke fuldstændig afhænger af hans egen vilje, men at han kun tager sig i agt, når Allâh ønsker at skænke ham nåden til at tage sig i agt.

Med andre ord er den sandhed, der her er blevet udtrykt, at ingen menneskelig handling tager konkret form udelukkende ved dets egen vilje. Hver handling bliver kun implementeret, når Guds vilje kombineres med menneskets vilje. Dette er et meget ømtåleligt spørgsmål, hvoraf manglen på forståelse ofte har fået menneskets tanke til at vakle.

I korte træk kan det forstås således: Hvis ethvert menneske havde kraften til at opnå alt, hvad det ønskede at opnå, ville verdens system blive forstyrret. Dette system fortsætter kun, fordi Allâhs vilje hersker over alle andre viljer. Mennesket kan kun opnå alt, hvad det ønsker at opnå, når Allâh vil, at det tillades at opnå det.

Det samme er tilfældet med vejledning og fejl. Alene menneskets eget ønske om at modtage vejledning er ikke nok til, at det får vejledning. Mennesket modtager først vejledning, når Allåh har besluttet at opfylde dets ønske.

På samme måde er menneskets eget ønske om at fare vild ikke tilstrækkeligt i sig selv, men når Allåh, med hensyn til dets ønske, beslutter at lade det fare vild ad onde veje, da vandrer det ad de onde veje, Allåh lader det vandre ad. Hvis f.eks. et menneske ønsker at blive tyv, er dets ønske ikke nok til at lade det gå ind i et hvilket som helst hus og slippe væk med alt, hvad det vil. Det kan først opfylde dette ønske på det tidspunkt og i den udstrækning og form, Allåh tillader det at blive opfyldt, i henhold til Hans suveræne visdom og hensigtsmæssighed.

Det vil sige: "Den påmindelse, der er blevet givet jer for at undgå Allåhs utilfredshed, skyldes ikke, at Allåh har brug for den, og at Allåh ville blive skadet, hvis ikke I tog den. I bliver formanet således, fordi det er Allåhs ret, at Hans tjenere skulle søge Hans tilfredshed og velvilje og skulle undgå at gøre noget som helst imod Hans vilje."

Det vil sige, at "det kun sømmer sig for Allåh, at Han ind i Sin barmhjertighed skulle modtage enhver, der afstår fra ondt, uanset hvor mange u lydige handlinger han har begået i fortiden. Allåh er ikke hævngherrig over for Sine tjenere, så Han kunne nægte at tilgive deres fejl og være opsat på at straffe dem i hvert tilfælde."

القيامة

سورة

75

Åbenbaret i Mekka

GENOPSTANDELSEN (Sûrat al-Qiyâmah)

Introduktion til sûrah 75

NAVN

Sûrahen har fået navn efter ordet *al-Qiyâmah* i det første vers. Dette er ikke bare navnet, men også titlen på denne sûrah, for den er viet til Genopstandelsen selv.

PERIODE FOR ÅBENBARING

Selvom der ikke findes nogen tradition, der kan pege på perioden for sûrahens åbenbaring, er der dog i dens emneområde et indre bevis, der viser, at den er en af de tidligste sûraher, der blev sendt ned ved Mekka.

Efter vers 15 bliver foredraget pludselig afbrudt, og Den Hellige Profet (må fred være med ham) får at vide: "Du behøver ikke (O, Muhammad) at lade din tunge løbe hurtigt for at fremskynde recitationen af Koran. Sandelig, Os tilkommer dens samling og dens recitation. Og derpå tilkommer det Os at fortolke den."

Derefter, fra vers 20 og fremefter, bliver det samme tema, der blev afbrudt i vers 15, genoptaget. Denne parentetiske passage er, ifølge både sammenhæng og traditioner, blevet indsat her af den grund, at når englen Gabriel reciterede denne sûrah for Den Hellige Profet, gentog Den Hellige Profet dens ord i samme øjeblik, for at han ikke skulle glemme dem senere.

Dette skete faktisk på en tid, da åbenbaringens kommen ned og modtagelsen af den endnu var en ny erfaring for ham, og han endnu ikke fuldt ud havde vænnet sig til at modtage den roligt. Der er også to andre tilfælde af dette i Koranen.

For det første har Den Hellige Profet (må fred være med ham) fået dette fortalt i sûrah 75: "Forhast dig ikke med at læse op, førend du har fået den fulde åbenbaring!" (vers 114). Så er det også blevet sagt i sûrah al-A'lâ: "Vi skal gøre dig i stand til at recitere. Så vil du aldrig glemme." (vers 6). Senere, da Den Hellige Profet var blevet vant til at modtage åbenbaringen godt, var det ikke længere nødvendigt med en sådan instruktion. Det er derfor, der i Koranen, ud over disse tre, ikke er andre eksempler på dette.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

De fleste af sûraherne, herfra og til Koranens slutning, virker ud fra deres indhold og stil til at være blevet sendt ned i perioden, da åbenbaringen af Koranen begyndte som en regnbyge – efter de første syv vers af sûrah al-Muddath-thir: Således blev islam og dens grundlæggende begreber og moralske lære fremlagt i de på hinanden følgende åbenbarede sûraher så stærkt og virkningsfuldt i fyndige, korte sætninger, og Mekkas folk advaret så heftigt mod deres fejl og afvigelser, at Quraysjs høvdinge var fuldstændig forvirrede. Så inden den næste sæson for Hadj kom, holdt de derfor en konference for at udtænke planer om at besejre Den Hellige Profet (fred være med ham), som det er blevet omtalt i introduktionen til sûrah al-Muddath-thir ovenfor.

I denne sûrah, der henvender sig til benægterne af Det Hinsidige, gives der svar på alle deres tvivlsspørgsmål og indvendinger, og der gives stærke argumenter for bevis for muligheden, forekomsten og nødvendigheden for Genopstandelsen og Det Hinsidige. Den har ligeledes klart peget på, at den virkelige grund til, at folk benægter Det Hinsidige, er ikke, at de anser det som rationelt umuligt, men fordi deres selviske motiver ikke tillader, at de bekræfter det.

Samtidig bliver folk advaret, som blev der sagt: “Den begivenhed, hvis forekomst I benægter, vil uundgåeligt komme: Alle jeres gerninger vil blive hentet og anbragt foran jer. I virkeligheden vil enhver af jer, allerede før han ser sin optegnelse, være fuldt ud klar over, hvad han har gjort i verden, for intet menneske er uvidende om det selv, uanset hvilke undskyldninger og forstillelser det tilbyder for at bedrage verden og bedrage sig selv med hensyn til sine misgerninger.”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

75:1 لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ

Lâ 'uqsimu biyawmil-qiyâmah(ti)

(1) Nej, jeg sværger ved opstandelsens dag;

At begynde talen med "Nej" peger i sig selv på, at sûrahen blev sendt ned for at tilbagevise et argument, der allerede var fremsat. Det tema, der følger, viser, at argumentet var om Genopstandelsen og liv efter døden, som Mekkas folk benægtede og samtidig håned. Dette kan forstås ved et eksempel. Hvis en person kun ønsker at bekræfte Budbringerens sandhed, vil han sige: "Ved Gud, Budbringeren er kommet med sandheden." Men hvis nogle mennesker måske vil benægte Budbringerens sandhed, vil de svare således: "Nej, ved Gud, Budbringeren er ikke kommet med sandheden." Det ville betyde: "Det, du siger, er ikke sandt. Jeg sværger, at sandheden er det og det."

75:2 وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ

Walâ 'uqsimu bin-nafsil-law-wâmah(i)

(2) Atter nej, jeg sværger ved den selvbebrejdende sjæl!

Koranen har nævnt tre slags af menneskets selv:

- I. *Ammârah* الأمانة : det selv, der tilskynder mennesket til ondt.
- II. *Lawwâmah* اللوامة : det selv, der angrer at gøre forkert, tænke forkert og ville forkert og bebrejder mennesket for dette. Det kaldes for samvittighed i moderne terminologi.
- III. *Muṭma'innah* المطمئنة : det selv, der føler fuld tilfredshed ved at følge den rette vej og fraskrive sig den forkerte vej.

Her er de ting, Allâh har svoret en ed ved, nemlig Genopstandelsen (al-Qiyâmah) og det selvbebrejdende selv, ikke blevet nævnt, for den følgende sætning udpeger det selv. Eden er blevet svoret for at understrege den sandhed, at Allâh med bestemthed vil lade mennesket genopstå efter døden, og Han har den fulde magt til at gøre det.

Nu opstår spørgsmålet: Hvad er relevansen af at sværge en ed ved disse to sandheder? Grunden til at sværge ved Genopstandelsens Dag er dens sikkerhed. Hele universets system beviser, at det hverken er evigt eller uendeligt. Dets egen natur fortæller, at det hverken har eksisteret uden begyndelse eller kan vare i en evighed.

Menneskets intellekt har aldrig haft noget stærkt argument for at understøtte det grundløse synspunkt, at denne stadig foranderlige verden har eksisteret i en evighed og vil vare ved for evigt. Men efterhånden som menneskets viden om denne verden bliver ved med at forøges, bliver det mere og mere klart for mennesket selv, at dette livets værksted havde en begyndelse i tid, før hvilken det ikke fandtes, og det har også nødvendigvis en slutning, efter hvilken det ikke findes. Af denne grund har Allâh svoret en ed ved Genopstandelsen selv på forekomsten af Genopstandelsen, og dette er en ed af den slags, vi måske ville sværge ved at henvende os til en skeptisk person, der måske er skeptisk om sin egen eksistens, ved at sige: "Ved dig, dig selv, eksisterer du, dvs. din egen væren beviser, at du eksisterer." Men en ed ved Genopstandelsens Dag er kun et argument for, at det system en dag vil blive forstyrret.

Angående den sandhed, at mennesket skal genopstå og blive kaldt til regnskab for sine handlinger og komme til at se de gode eller onde følger deraf, er en anden ed blevet svoret ved den selvbebrejdende sjæl. Intet menneske eksisterer i verden uden at have en egenskab ved navn samvittighed i sig. Denne samvittighed er nødvendigvis bevidst om det gode og det onde, og uanset hvor perver-

teret og nedrigt et menneske end er, tjekker drager dets samvittighed altid det til regnskab for at gøre ondt og ikke gøre godt uden hensyn til den kendsgerning, at de kriterier for godt og ondt, det har sat for sig selv, måske i sig selv er sande eller forkerte.

Dette er et tydeligt tegn på, at mennesket ikke blot er et dyr, men et moralsk væsen. Det kan naturligt skelne det gode fra det onde, det betragter sig selv som ansvarligt for det gode eller det onde, som det gør, og selvom det kan glæde sig over at lykkes med at undertrykke sin samvittigheds bebrejdelser over det onde, det har gjort mod en anden, vil det derimod føle et krav indefra om, at en anden, der har gjort det samme onde mod mennesket selv, fortjener en straf.

Ingen fornuftig mand kan nægte, at hvis mennesket bliver ikkeeksisterende efter døden, vil det sandelig blive berøvet belønningerne for sine gode gerninger og undslippe den retfærdige og lov-befalede straf for mange af sine onde gerninger. Så medmindre man er kommet til at tro på den absurde idé, at et rationelt væsen som en selv er snublet ind i et irrationelt system af universet, og et moralsk væsen som en selv tilfældigt er blevet født i en verden, der grundlæggende intet har at gøre med moral, kan man ikke benægte det hinsidige liv.

På samme måde er filosofien om sjælevandring heller ikke noget svar på dette naturlige krav, for hvis mennesket bliver ved med at blive født og genfødt i netop denne verden med den hensigt at blive belønnet eller straffet for sine moralske handlinger, vil det i hver livscyklus foretage yderligere moralske handlinger, der igen nødvendigvis skal belønnes og straffes, og dermed kommer dets regnskab til at slumre længe og kompliceret på en endeløs måde i stedet for at blive afsluttet én gang for alle. Derfor bliver dette krav fra naturen kun opfyldt, i tilfælde af at mennesket i denne verden kun har ét liv, og der derefter, når hele menneskeracen er afsluttet, kommer et andet liv, i hvilket alle menneskets handlinger bliver bedømt og vurderet ret og retfærdigt og fuldt ud bliver belønnet eller straffet som følge deraf. For yderligere forklaring se [7:30].

75:3 أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَهُ عِظَامَهُ

'Ayaḥsabul-'insānu 'al-lan nadjma' a 'izâmah(u)

(3) Tror mennesket mon, at Vi ikke kan samle dets knogler?

De ovennævnte to argumenter, der er blevet præsenteret i form af ederne, beviser kun to ting: for det første at verdens ende (dvs. Genopstandelsens første trin) er vis, og for det andet at et andet liv efter døden er en nødvendighed, for uden det kan det menneskelige moralske værens logiske og naturlige krav ikke opfyldes. Dette vil visselig ske, for eksistensen af samvittigheden vidner om det. Nu er dette tredje argument blevet givet for at bevise, at liv efter døden er muligt.

Folkene i Mekka, som benægtede det, sagde igen og igen: "Hvordan kan det lade sig gøre, at folk, der døde for hundredtusinder år siden, hvis legemer er opløst i partikler og blandet med støv, hvis knogler er forrådnede og blev spredt med vindene, hvoraf nogle blev brændt til aske, andre fortæret af vilde dyr, atter andre druknet på havet og ædt af fisk, at deres legemers materielle bestanddele skulle samle sig igen, og hvert menneske rejse sig igen som den samme person, som han var 10.000 eller 20.000 år før?" Allåh har givet dette yderst rationelle og stærke svar i form af dette korte spørgsmål: "Tror mennesket, at Vi ikke vil være i stand til at sætte dets knogler sammen?" Det vil sige: "Hvis I er blevet fortalt, at kroppens spredte partikler af sig selv vil genforenes engang i fremtiden, og at I vil komme tilbage til live af jer selv med netop denne krop, vil I med rette anse det for umuligt. Men det, I faktisk er blevet fortalt, er, at sådan en ting ikke vil ske af sig selv – Allåh den Almægtige vil gøre dette. Tror I nu virkelig, at universets Skaber, Som I selv betragter som Skaberen, ikke har kræfter til at gøre sådan?" Det var sådan et spørgsmål, som ingen, der troede på Gud som værende universets Skaber, kunne besvare – hverken dengang eller nu – med, at selv Gud Selv ikke kunne gøre det, selv hvis Han ønskede det. Og hvis en ikketroende skulle sige noget sådant,

kunne man spørge ham: “Hvordan lavede Gud i første omgang den krop, som du i øjeblikket er i, ved at samle dens talløse partikler fra luften, vand og jord og mange andre steder, I ikke kender, og hvordan kan I sige, at den samme Gud ikke kan samle dens bestanddele sammen igen?”

75:4 **بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نَسُوِّيَ بَنَانَهُ**

Balâ qâdirîna `alâ `an nusaw-wiya banânah(u)

(4) Jovist! Vi er sandelig i stand til (endog) at forme dets fingerspidser.

“For ikke at tale om atter at bygge jeres skelet ved at samle de store knogler sammen? Vi er i stand til at hele de mest skrøbelige dele af jeres krop, selv jeres fingerspidser, sådan som de var før.”

75:5 **بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ**

Bal yurîdul-`insânu liyafdjura `amâmah(u)

(5) Men mennesket ønsker at synde fremover;

I denne korte sætning er den virkelige sygdom hos benægterne af Det Hinsidige blevet diagnosticeret. Det, der får dem til at benægte Det Hinsidige, er i virkeligheden ikke, at de anser Genopstandelsen og Det Hinsidige for umulige, men accept af Det Hinsidige pålægger dem visse moralske restriktioner, hvilket de afskyr. De ønsker, at de kan fortsætte med at tumle rundt i verden, som de vil, ligesom de har tumlet før. De vil have den fulde frihed til at fortsætte med at begå en hvilken som helst uretfærdighed, uærlighed, synd og nedrigheid, som de har begået før, og der skal ikke være noget afskrækkende til at hindre deres frihed og advare dem om, at de en dag vil skulle stå frem og aflægge regnskab over deres gerninger for Gud. Derfor er det ikke deres intellekt, der forhindrer dem i at tro på Det Hinsidige, men deres selviske begær.

75:6 **يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ**

Yas`alu `ay-yâna yawmul-qiyâmah(i)

(6) – Og spørger: «Hvornår er opstandelses dag?»

Dette spørgsmål blev ikke stillet som et spørgsmål, men hånligt og for at benægte Genopstandelsen. Det betyder, at de ikke ville spørge om, hvornår Genopstandelsen skulle finde sted, men hånligt spurgte: “Hvad er der sket med den dag, du truer os med?”

75:7 **فَإِذَا بَرِقَ الْبَصْرُ**

Fa`idhâ bariqal-başar(u)

(7) Når så blikket blændes;

Bogstaveligt betyder ordene *bariqal-başar* برق البصر blænding af øjnene ved lyn, men i arabisk sprogbrug har disse ord ikke udelukkende specifikt den mening, men bruges også om et menneske, der bliver slået af rædsel og forbløffelse, eller hvis væsen bliver forstumlet over pludselig at komme ud for en ulykke, og hvis øjne bliver slørede af et frygteligt syn foran sig. Dette emne er blevet udtrykt således et andet sted i Koranen: “Allâh udskyder blot deres sag til den dag, da øjnene skal stirre med bestyrtelse.” [14:42].

75:8 وَخَسَفَ الْقَمَرُ

Waḳasafal-qamar(u)

(8) – Og månen mister sit lys,

75:9 وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

Wadjumi`asj-sjamsu wal-qamar(u)

(9) – Og solen og månen sluttet sammen;

Dette er en kort beskrivelse af systemets kaotiske forhold, der vil herske på Genopstandelsens første trin. Formørkelsen af månen og sammensmeltningen af månen og solen kan også betyde, at ikke alene vil månen miste sit lys, der er lånt fra solen, men solen selv vil blive mørk, og begge vil blive tømt for lys samtidig.

En anden betydning kan være, at jorden pludselig vil begynde at rotere den anden vej rundt, og på den dag vil både solen og månen stå samtidig op i vest. Og en tredje mening kan være, at månen pludselig vil skyde ud af jordens påvirkningsområde og vil falde ind i solen. Der kan muligvis også være andre meninger med dette, som vi ikke kan forstå i dag.

75:10 يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ

Yaqûlul-`insânu yawma`idhîn `aynal-mafarr(u)

(10) På den dag vil mennesket sige: «Hvor kan man flygte hen?»

75:11 كَلَّا لَا وَزَرَ

Kal-lâ lâwazar(a)

(11) Nej! Der findes intet tilflugt.

75:12 إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ

`Ilâ rab-bika yawma`idhinel-mus-taqarr(u)

(12) På den dag vil skæbnen være til din Herre (alene).

75:13 يُنَبِّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ

Yunab-ba`ul-`insânu yawma`idhim bimâ qad-dama wa `aḳ-ḳar(a)

(13) På den dag bliver mennesket underrettet om, hvad det har sendt forud (af gode gerninger), og hvad det har ladet tilbage (af forspildte chancer).

Bimâ qaddama wa aḳ-ḳar وما قدّم وأخّر er en meget omfattende sætning, som kan have adskillige betydninger, og de er sandsynligvis alle gældende:

- I. at mennesket på den dag vil blive fortalt, hvad godt eller ondt det har optjent i sit verdslige liv inden døden, og sendt frem til sit hinsidige samt blive informeret om, hvilke virkninger af dets gode eller onde gerninger det har efterladt sig, og som fortsætter med at virke og påvirke de kommende generationer i tiden efter mennesket
- II. at det vil blive fortalt alt det, det burde have gjort, men ikke gjorde, og alt det, det gjorde, som det ikke burde have gjort
- III. at det fuldt opdaterede regnskab over, hvad det gjorde før, og hvad det gjorde senere, vil blive lagt foran det
- IV. at det vil blive fortalt, hvad end godt eller ondt det har gjort, såvel som blive informeret om det gode eller det onde, det har ladet ugjort.

75:14 **بَلِ الْإِنْسَانِ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ**

Balil-'insânu `alâ nafsîhi baṣîra(tun)

(14) Nej, men mennesket kommer til at vidne mod sig selv,

75:15 **وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ**

Walaw 'alqâ ma`âdhîrah(u)

(15) – Selvom det fremfører undskyldninger for sig selv.

Det vil sige, at hensigten med at anbringe menneskets optegnelse foran det, ikke vil være at informere forbryderen om hans forbrydelser. Det vil blive gjort, fordi retfærdighedens krav ikke er opfyldt, før beviserne for forbrydelsen fremlægges for retten. Derudover ved ethvert menneske ganske udmærket, hvad det er.

Hvad angår selvkundskab, behøver et menneske ikke, at en anden skal fortælle det, hvad det er. En løgner kan bedrage hele verden, men han ved selv, at han lyver. En tyv kan udtænke tusinder af måder at skjule sin forbrydelse på, men han er selv klar over, at han er en tyv. En person, der er involveret i fejl, kan fremlægge tusinder af argumenter for at forsikre folket om, at han er ærligt overbevist om den vantro, ateisme eller polyteisme, han bekender sig til og følger, men hans egen samvittighed er aldrig uopmærksom på, hvorfor han vedbliver i den overbevisning, og hvad der i virkeligheden forhindrer ham i at forstå og indrømme dens fejl og løgn.

En uretfærdig, ondsindet, uærlig, umoralsk og korrump person kan endda undertrykke sin egen samvittigheds stemme ved at opfinde den ene eller anden undskyldning, så den kan stoppe med at bebrejde ham og være tilfreds med, at han gør det, han gør, simpelthen på grund af bestemte tvangshandlinger, hensigtsmæssighed og ægte behov. Men på trods af dette har han under alle omstændigheder kundskaben om, hvilken uret han har begået over for en bestemt person, hvordan han har frataget en anden hans rettigheder, hvordan han bedrog atter en anden, og de ulovlige metoder, han brugte for at tjene det, han har tjent. Når man derfor står frem foran Det Hinsidiges domstol, vil enhver vantro, enhver hykler, hver en ondsindet person og forbryder selv være klar over, hvad han gjort i verden, og for hvilken forbrydelse han er stillet over for sin Gud.

75:16 لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ

Lâ tuhar-rik bihi lisânaka lita`djala bih(i)

(16) Du behøver ikke (O Muḥammad) at lade din tunge løbe hurtigt for at fremskynde den.

Hele passagen herfra til “Og derpå tilkommer det Os at fortolke den” er en parentes, der er blevet indført her som en henvendelse til Den Hellige Profet (fred være med ham). Som vi har forklaret i introduktionen ovenfor, var Den Hellige Profet (fred være med ham) i begyndelsen af profetgerningen, da han endnu ikke fuldt ud havde vænnet sig til at modtage åbenbaringen, bange for, når åbenbaring kom over ham, at han ikke ville kunne huske, nøjagtigt hvad englen Gabriel (fred være med ham) reciterede for ham. Derfor prøvede han øjeblikkeligt at indlejre det i hukommelsen, som han hørte fra englen Gabriel.

Det samme skete, da Gabriel reciterede disse vers af sûrah al-Qiyâmah. Idet der blev afbrudt for det, der blev åbenbaret, blev Den Hellige Profet instrueret: “Prøv ikke at memorere åbenbaringens ord, men lyt til den meget opmærksomt og omhyggeligt. Det er Vort ansvar at gøre dig i stand til at huske den udenad og derpå recitere den nøjagtigt. Vær rolig og overbevist om, at du ikke vil glemme et eneste ord af denne åbenbaring eller begå en fejl i recitationen af den!”

Efter denne instruktion genoptages temaet med “Nej, under ingen omstændigheder! Kendsgerningen er...” Folk, der ikke kender denne baggrund, betragter disse sætninger som fuldstændig ude af forbindelse med konteksten, når de ser dem sat ind her. Men man ser ingen irrelevans, når man har forstået deres baggrund.

Dette kan forstås ved et eksempel. En lærer, der opdager en elevs uopmærksomhed i løbet af undervisningen, vil måske afbryde lektionen for at sige “Hør nu omhyggeligt efter” til ham og derpå vende tilbage til sit foredrag. Denne sætning vil givetvis forekomme irrelevant for dem, der ikke kender til hændelsen og måske læser foredraget, når det er blevet trykt og offentliggjort ord for ord. Men den, der kender til den hændelse, der var årsag til, at sætningen blev sat ind, vil være tilfreds med, at lektionen er blevet gengivet ordret, og intet er blevet lagt til eller trukket fra i reproduktionsprocessen.

Den forklaring, vi har givet ovenfor om interpolationen af parenteserne i den indeværende kontekst, er ikke bare baseret på gætværk. Det er blevet forklaret på samme måde i de autentiske traditioner.

Imâm Ahmad, al-Buḳârî, Muslim, an-Nasâ’î, at-Tirmidhî Ibn Djarîr, aṭ-Ṭabarâni, al-Baihaqî og andre traditionister har via en autentisk kæde af overleverere fortalt en tradition fra ’Abdullâh bin ’Abbâs, der siger, at da Koranen blev åbenbaret for Den Hellige Profet (fred være med ham), startede han med at gentage åbenbaringens ord i en fart, mens englen Gabriel reciterede dem, idet han var bange for at glemme nogen del af den senere. Derpå blev han instrueret: “Bevæg ikke din tunge for at huske denne åbenbaring hastigt...”

Det samme er blevet fortalt af Sja’bî, Ibn Zaid, Ðah-hâk, Hasan al-Başrî, Qatâdah, Mudjâhid og andre tidlige kommentatorer.

75:17 إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ

’In-na `alaynâ djam`ahu waqur`ânah(u)

(17) Sandelig, Os tilkommer dens samling og dens recitation.

75:18 فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ

Fa'idhâ kara'nâhu fat-tabi` kur'ânah(u)

(18) Når Vi da forelæser den, så følg du dens recitation.

Selvom det var Gabriel (fred være med ham), der reciterede Koranen for Den Hellige Profet (må Allåhs fred være med ham), og eftersom han reciterede den på Allåhs vegne og ikke på egne vegne, sagde Allåh: "Når Vi reciterer den."

75:19 ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيِّنَاتِهِ

Thum-ma 'in-na `alaynâ bayânah(u)

(19) Og derpå tilkommer det Os at fortolke den.

Dette giver fornemmelse af, og nogle tidlige kommentatorer har udtrykt det samme, at Allåhs hellige budbringer i begyndelsen sandsynligvis plejede at spørge englen Gabriel om meningen med et vers eller et ord eller en befaling i Koranen, selv midt i selve åbenbaringen.

Derfor fik Den Hellige Profet ikke blot instruktion om, at han skulle lytte stille til åbenbaringen, når den kom ned til ham, og blev forsikret om, at hvert ord ville blive bevaret præcist i hans hukommelse, og at han ville blive i stand til at recitere Koranen, nøjagtig som den blev åbenbart. Samtidig blev det også lovet, at han ville komme til at forstå meningen og hensigten med hver befaling og hver instruktion i den Guddommelige åbenbaring.

Dette er et meget vigtigt vers, der beviser visse fundamentale principper, som, hvis de forstås rigtigt, kan beskytte én imod de fejl, nogle mennesker har udbredt tidligere, ligesom de bliver spredt i dag.

Først beviser det tydeligt, at Den Hellige Profet (må fred være med ham) ikke blot modtog den åbenbaring, der er nedskrevet i Koranen. Ud over det fik han også en viden, der ikke er nedskrevet i den. For hvis meningen og hensigten med Koranens befalinger, dens lignelser, dens ord og specifikke terminologi, som Den Hellige Profet kom til at forstå, var blevet skrevet ned i Koranen, ville det ikke være nødvendigt at sige, at det også var Allåhs eget ansvar at forklare dens mening, for så ville det stå i Koranen selv. Derfor må man indrømme, at de forklaringer, der blev givet af Allåh på meningen med indholdet af Koranen, i alle tilfælde var en tilføjelse til Koranens ord. Dette er et andet bevis på den hemmelige åbenbaring til Den Hellige Profet, som Koranen gav.

Dernæst blev forklaringen på meningen og hensigten med Koranen og dens påbud givet af Allåh til Den Hellige Profet (må fred være med ham) med det formål, at han skulle få folk til at forstå Koranen ved sine ord og handlinger i henhold til den og lære dem at handle på dens befalinger. Hvis ikke dette var hensigten, og forklaringen kun blev givet, for at han kunne begrænse dens kundskab til sig selv, da var det en øvelse i nytteløshed, for det kunne på ingen måde hjælpe i udøvelsen af de profetiske pligter.

Derfor vil kun en tåbe sige, at dette forklarende arbejde ikke har nogen legal værdi overhovedet. Allåh Selv sagde: "Og oh, profet, Vi har sendt denne advarsel ned til dig, så du kan gøre den jævn og forklare folkene den lære, der er blevet sendt til dem." [16:44].

Op fire steder i Koranen har Allåh slået fast, at Den Hellige Profets opgave ikke alene bestod i at recitere Allåhs bogs vers, men også at undervise i Bogen. [2:129, 151], [3:164] og [62:2].

Hvordan kan en, der tror på Koranen, efter dette nægte, at Koranens korrekte og autoritative, faktisk officielle udlægning kun er den, som Den Hellige Profet (fred være med ham) har givet ved sit ord og gerning, for det er ikke hans egen personlige udlægning, men i stedet den udlægning, der er givet af den Gud, Der sendte Koranen ned til ham. Bortset fra det vil tilsidesættelse af dette af enhver person, der forklarer et vers eller et ord af Koranen i henhold til sit personlige indfald eller ønske, være en frækhed, som ingen sand troende nogensinde ville begå.

For det tredje: Selv hvis et menneske kun har læst Koranen af nysgerrighed, kan han ikke undgå at føle, at der er mange ting i den, hvis egentlige mening og intention ikke kan forstås af en, der læser arabisk, kun ud fra ordene i Koranen, ligesom han heller ikke vil kunne vide, hvordan han skulle handle på de befalinger, der pålægges i dem. Tag f.eks. ordet *salah* صلاة: den handling, Koranen har betonet mest efter trosbekendelsen, er handlingen af *salah*, men intet menneske kan kun ved hjælp af en ordbog fastlægge dens virkelige mening.

Det meste, man kan forstå ud fra den måde, hvorpå den gentagne gange i Koranen bliver omtalt, er, at dette arabiske ord er blevet brugt på en eller anden særlig terminologisk måde, og at det sandsynligvis indebærer en eller anden særlig handling, som det kræves, at de troende udfører. Men ved kun at læse Koranen kan ingen arabisklæsende fastslå, hvilken bestemt handling det er, og hvordan den skal udføres.

Spørgsmålet er: Hvis Senderen af Koranen ikke havde udpeget en lærer fra Sig Selv og forklaret ham den præcise og nøjagtige mening af denne term og i fulde detaljer vist ham, hvordan man udfører befalingen om *salah*, kunne der da findes bare to muslimer i verden, der var blevet enige om én metode til at handle på befalingen om *salah* ved bare at læse Koranen?

Grunden til, at muslimerne har udført *salah* på én og samme måde generation efter generation gennem mere end 1.500 år, og at millioner og atter millioner af muslimer udfører befalingen til *salah* på samme måde i alle verdens dele, er, at Alláh ikke blot har åbenbaret Koranens ord til Sin budbringer, men også har forklaret ham den fulde mening af de ord. Den samme mening lærte han de mennesker, der accepterede Koranen som Alláhs bog og ham som Alláhs budbringer.

For det fjerde er midlet til at kende udlægningen af Koranens ord, som Alláh lærte Sin budbringer og Budbringeren sin Ummah i ord og gerning, intet andet end Hadith og Sunnah. Hadith består af de traditioner, som de tidligste følgere gav videre til senere generationer om Budbringerens udtalelser og handlinger, med sund autoritet, og Sunnah består af den levevis, der blev fremherskende i muslimernes individuelle og kollektive liv ved Den Hellige Budbringers mundtlige og praktiske belæring, hvis detaljer er blevet overleveret af de førnævnte til senere generationer ved pålidelige traditioner såvel som at have set dem i virkeligheden i de tidligste følgers liv.

Den person, der nægter dette middel til kundskab, siger i virkeligheden, at Alláh, efter at have taget ansvaret for at forklare Koranens mening til Sin budbringer, havde, Gud forbyde det, fejlet i at opfylde Sit løfte. For dette ansvar var ikke blevet taget for kun at forklare meningen til Budbringeren i hans personlige egenskab, men med den hensigt, at *Ummahen* også kommer til at forstå Den Guddommelige Bogs mening gennem Budbringerens kanal.

Og lige så snart Hadith og Sunnah nægtes at blive en kilde til lov, svarer det faktisk til at sige, at Alláh har svigtet i at bære sit ansvar. Må Alláh beskytte os mod sådan blasfemi! Til den, der indvender, at mange mennesker også fremstillede Hadith, vil vi sige, at fremstilling af Hadith i sig selv er det største bevis på det faktum, at den samlede Ummah i begyndelsen gav Den Hellige Budbringers (fred være med ham) udtalelser og handlinger status af lov – hvorfor skulle folk, der ville sprede misforståelser, ellers have fremstillet falske Hadith? For kun de mønter bliver forfalsket, som allerede findes på markedet; ingen ville lave falske penge, der ingen værdi har på markedet. Så de, der siger sådan noget, ved måske ikke, at denne Ummah lige fra begyndelsen havde holdt øje med, at ingen løgn blev tilskrevet den hellige mand, hvis udtalelser og handlinger havde lovstatus, og ef-

terhånden som faren for at tilskrive ham løgnagtige ting steg, gjorde *Ummah*ens sympatisører sig større og større anstrengelser for at skelne det ægte fra forfalskninger.

Videnskaben med at skelne de ægte fra de falske traditioner er en unik videnskab, der kun er opfundet og udviklet af muslimerne. Virkelig ulyksalige er de, der uden at have fået denne viden, bliver vildført af de vestlige orientaler til at betragte *Hadîth* og *Sunnah* som uautentiske og upålidelige, og som ikke erkender, hvor alvorligt de skader islam ved deres dumdristighed.

75:20 كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ

Kal-lâ bal tuhib-bûnal-`âdjilah(a)

(20) Men nej! I elsker det nærværende (liv).

Temaet bliver taget op igen derfra, hvor det blev afbrudt af parenteser. “Under ingen omstændigheder” betyder: “I benægter Det Hinsidige, ikke fordi I anser universets Skaber som ude af stand til at fremkalde Genopstandelsen og genoplive de døde, men på grund af denne og hin anden grund.”

75:21 وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ

Wataḏharûnal-`âkirah(a)

(21) – Og forsømmer det kommende (liv).

Dette er den anden grund til at benægte Det Hinsidige. Den første er den, der omtales i vers 5 ovenfor, der siger: Eftersom mennesket ønsker at undgå de moralske restriktioner, der uundgåeligt følger af troen på Det Hinsidige, presser dets selviske motiver det faktisk til at benægte Det Hinsidige, og derpå prøver det at fremlægge argumenter for at rationalisere sin benægtelse.

Den anden grund, der bliver fremlagt nu, er, at benægterne af Det Hinsides er snæversynede og kortsigtede: For dem er kun de resultater vigtige, som materialiserer sig i denne verden, og de lægger ingen betydning til de virkninger, der vil fremkomme i Det Hinsidige. De mener, at de skal bruge alt deres arbejde og indsats til at opnå alle de fordele, nydelser eller fornøjelser, de kan få her, for hvis man får dette, har man opnået alt, uanset hvilke onde følger det vil få i Det Hinsidige.

På samme måde mener de, at de savn eller vanskeligheder eller sorger, der kan ramme én her, er noget, man skal undgå, uanset hvor stor en belønning det ville kunne give én i Det Hinsidige, hvis man udholdt det her. De er kun interesseret i kontant afregning. En ting så fjern som Det Hinsidige er noget, for hvis skyld de hverken kan forsage profit eller lide et tab i dag. Når de diskuterer spørgsmålet om Det Hinsidige rationelt, er det ikke ægte rationalisme, men et tankesæt, som gør, at de ikke er besluttede på at erkende Det Hinsidige under nogen omstændigheder, selv i tilfælde af at deres samvittighed måske græd indeni, for de argumenter, der gives i Koranen på muligheden for forekomsten og nødvendigheden af Det Hinsidige, er højst rationelle, og deres egne indvendinger imod dem er yderst svage.

75:22 **وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ**

Wudjûhun yawma'idhin nâdirah(tun)

(22) (Nogle) ansigter vil på den dag være strålende,

“Nogle ansigter vil være strålende”: vil stråle af glæde og fryd, for Det Hinsidige, de troede på, vil være foran dem, nøjagtig som de troede. Når de derfor ser Det Hinsidige, for hvis skyld de opgav verdens ulovlige goder og led de lovlige tab, rent faktisk virkeliggjort for øjnene af dem, vil de have tilfredsstillelsen ved, at de havde valgt den rette afgørelse omkring deres levevis, og tiden er kommet til, at de kan nyde dens bedste og rigelige frugter.

75:23 **إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ**

'Ilâ rab-bihâ nâzirah(tun)

(23) – Seende hen til deres Herre,

Nogle kommentatorer har forstået dette allegorisk. De siger, at ordene “se mod nogen” bruges sprogligt om at nære forventninger til nogen, at vente på nogens afgørelse i håbet om barmhjertighed og venlighed i så høj grad, at selv en blind også siger, at han ser mod nogen i håbet om at se, hvordan han hjælper ham. Men i et stort antal Ĥadīth er den kommentar, der er blevet nedskrevet fra Den Hellige Profet (fred være med ham), at i Det Hinsidige vil Allåhs glørværdige tjenere blive velsignet med at se deres Herre.

Ifølge en tradition i al-Buĥârî: “I vil åbent se jeres Herre.” Muslim og at-Tirmidhî har fortalt med autoritet fra Şuĥaib, at Den Hellige Profet sagde: “Når de retfærdige folk træder ind i Paradis, vil Allåh spørge dem: ’Vil I, at Jeg skulle velsigne jer med noget mere?’ De vil svare: ’Har Du ikke gjort vore ansigter lysende klare: Har Du ikke indført os i Paradis og frelst os fra Helvede?’ Derpå vil Allåh fjerne sløret, og ingen af de velsignelser, de var blevet velsignet med indtil da, ville være dem kærere, end at de skulle blive velsignet med synet af deres Herre.” Og netop denne belønning er den ekstra belønning, hvorom Koranen siger: “De, som har gjort fremragende arbejder, vil få fremragende belønninger og endda noget i tillæg til det.” [10: 26].

Al-Buĥârî og Muslim har fortalt, med autoritet fra Abû Sa'îd al-Ĥudrî og Abû Hurairah: “Folkene spurgte: ’Oh, Allåhs budbringer, skal vi se vor Herre på Genopstandelsens Dag?’ Den Hellige Budbringer svarede: ’Har I nogen vanskelighed ved at se solen og månen, når der ikke er nogen sky foran dem?’ De sagde, at det havde de ikke. Den Hellige Budbringer sagde: ’På samme måde vil I se jeres Herre.’”

En anden tradition med næsten samme emne er blevet fortalt i al-Buĥârî og Muslim fra Djarîr bin 'Abdullâh.

Imâm Ahmad, at-Tirmidhî, ad-Dâraqutnî, Ibn Djarîr, Ibn al-Mundhir, at-Ṭabarâni, Baihaqi, Ibn Abi Shaibah og nogle andre traditionister har, med en smule variation i ordlyden, fortalt en tradition fra 'Abdullâh bin 'Umar, der siger: “Manden med den laveste rang blandt Paradisets beboere vil se sit kongedømmes udstrækning op til en afstand, der dækkes af 2.000 år, og folkene med den højeste rang blandt dem vil se deres Herre to gange dagligt. Derpå reciterede Den Hellige Profet dette vers: ’På den dag vil nogle ansigter være friske, idet de ser mod deres Herre.’”

En tradition i Ibn Mâdjah fra Djâbir bin 'Abdullâh lyder: “Allåh vil se mod dem, og de vil se mod Allåh. Indtil Allåh skjuler Sig for dem, vil de ikke lægge mærke til nogen anden af Paradisets velsignelser og vil fortsætte med at se mod Ham.”

På grundlag af denne og mange andre traditioner forstår følgerne af Sunnah næsten enstemmigt dette vers i den betydning, at i Det Hinsidige vil Paradisets beboere blive velsignet med synet af Allâh. Dette bliver støttet af dette vers fra Koranen: “Nej, vitterlig på den dag skal de (synderne) blive holdt borte fra synet af deres Herre.” [83:15].

Af dette kan man automatisk konkludere, at dette afsavn vil være syndernes lod, ikke de retfærdiges.

Her opstår spørgsmålet, hvordan mennesket nogensinde kan se Gud? En ting kan ses, når den er der i en bestemt retning, sted, form og farve, og lysets stråler reflekteres fra den til menneskets øje, og dets billede bliver ført videre fra øjet til hjernens synscenter. Er det på nogen måde tænkeligt, at mennesket kan se Allâhs Væsen, Universets Herre, på den måde? Men dette spørgsmål udspringer i virkeligheden af en alvorlig misforståelse. Det tager ikke hensyn til forskellen på to ting: essensen af at se og den specifikke form af forekomsten af synshandlingen, som vi er bekendt med i verden. Essensen af at se er, at den seende skal være i besiddelse af synsevnen: Han skal ikke være blind. Og den ting, der skal ses, skal være tydelig for ham og ikke skjult for ham. Men i verden er det, vi oplever og iagttager, bare den form for seen, hvor et menneske eller et dyr ser noget i praksis, og for dette er det nødvendigt, at den seende skal have et organ, der hedder øjet, i sin krop, og øjet skal have synsevne, det skal have en fysisk bundet, farvet genstand for sig, der skal reflektere lysstråler til øjet, og øjet skal kunne modtage genstandens billede.

Hvis nu et menneske tror, at den praktiske demonstration af essensen af at se kun kan finde sted i den form, vi kender fra verden, viser det blot dette menneskes snævre mentale udsyn. Ellers kan der i Guds rige være tallose måder at se på, som vi overhovedet ikke kan forestille os.

Den, der tvivler på dette, bør fortælle os, om hans Gud er seende eller blind. Hvis Han ser og ser hele Sit univers og alting i det, ser Han da alt dette med et organ kaldet øjet, som mennesker og dyr ser ting i verden? Og strømmer synshandlingen ud fra Ham, ligesom den strømmer ud af os? Åbenlyst er svaret på dette negativt, og når det er således, hvorfor skulle et fornuftigt menneske finde det svært at forstå, at i Det Hinsidige ser Paradisets beboere ikke Allâh i den bestemte form, som mennesket ser noget i verden. Synsevnenes natur vil være anderledes, hvilket vi ikke kan fatte her. Faktum er, at det er endnu sværere for os at forstå Det Hinsidiges natur præcist og nøjagtigt, end det er for et toårigt barn at forstå, hvad det ægteskabelige liv er, selvom det selv kommer til at opleve det, når det vokser op.

75:24 **وَوَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ**

Wawudjûhun yawma'idhim bâsirah(tun)

(24) – Og på den dag vil (andre) ansigter være sorgfulde,

75:25 **تَنْظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ**

Tazun-nu 'ayuf' ala bihâ fâqirah(tun)

(25) – Som frygter, at der vil ske dem en knusende ulykke.

75:26 **كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ**

Kal-lâ 'idhâ balaghatit-tarâqî(a)

(26) Men nej, når den (døendes sjæl) kommer op til kravebenene,

75:27 وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ
Waqīla mar-râq(in)

(27) – Og der siges: «Hvem kan en trylleformular? (der kan redde den nu).

Ordet “*râq*” راق i originalen er måske afledt af *ruqayyah*, som betyder at ty til amuletter, trylleremser og øvelser, og også af *râq*, som betyder opstigende. I første tilfælde ville meningen være: “Til sidst, når de, der passer patienten, bliver skuffede over hvert et remedie og kur, vil de sige: ‘Lad os i det mindste tilkalde en troldmand, som måske kan redde ham.’” I det andet tilfælde ville betydningen være: “Ved den melodi vil englene sige: ‘Hvilke engle skal tage hans sjæl – de straffende engle eller barmhjertighedens engle?’” Med andre ord: Netop på dette tidspunkt vil spørgsmålet om, i hvilken tilstand den døende træder ind i Det Hinsidige, afgøres. Hvis det er et retfærdigt menneske, vil barmhjertighedens engle tage vedkommende, og hvis vedkommende er ond, vil barmhjertighedens engle holde sig væk, og straffens engle vil gribe ham og føre ham bort.

75:28 وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ
Wazan-na ‘an-nahul-firâq(u)

(28) Og den ved, at det er afskeden(s time),

75:29 وَالتَّتَفَّتِ السَّاقِ بِالسَّاقِ
Wal-taf-fatis-sâqu bis-sâq(i)

(29) – Og når benene fletter sig sammen (i dødsangst),

Nogle kommentatorer har forstået ordet *sâq* ساق (ben, skank) i dets bogstavelige betydning og mener derved, at ved døden vil et magert ben føje sig til det andet magre ben. Andre har forstået det metaforisk i betydningen vanskelighed, heftighed og forhindring, så det betyder: Ved den melodi vil den ene vanskelighed føje sig til en anden vanskelighed. Den ene er at blive adskilt fra verden og dens fornøjelser, og den anden er at blive grebet og ført til Det Hinsidige som en forbryder, og dette vil blive erfaret af alle vantro, hyklere og syndere.

75:30 إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ
‘Ilâ rab-bika yawma‘idhni-l-masâq(u)

(30) – På den dag vil (sjælen) drives til din Herre (alene).

75:31 فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ
Falâ şad-daqa walâ şal-lâ

(31) For (mennesket) troede ikke (på Koranen og Profeten) og holdt ikke bøn,

75:32 **وَلَكِنَّ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ**

Walâkin kadh-dhaba watawal-lâ

(32) – Men fornægtede og vendte sig bort,

75:33 **ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ**

Thum-ma dhahaba 'ilâ 'ahlihi yatamaṭ-ṭâ

(33) – Og gik så med stolte skridt hen til sin slægt.

Det betyder, at den, der ikke var klar til at tro på Det Hinsidige, hørte alt, hvad der blev beskrevet i de ovenstående vers. Alligevel fremturede han i sin benægtelse, og idet han hørte disse vers, gik han arrogant tilbage til sin husstand. Muḏjâhid, Qatâdah og Ibn Zaid siger, at denne person var Abû Djahl.

Ordene i verset peger også på, at det var en bestemt person, der viste sådan en opførsel efter at have hørt ovennævnte vers af sûrah al-Qiyâmah.

Ordene “Mennesket troede ikke og holdt ikke bøn” er særlig bemærkelsesværdige. De viser tydeligt, at det første og nødvendige krav for at erkende sandheden om Allâh og Hans budbringer og bog er, at man skal overholde bønnen. Lejligheden og tidspunktet til at udføre de andre af den Guddommelige *Sjarîahs* شريعة pålæg kommer senere, men tiden til bøn kommer, snart efter at man har bekræftet troen, og da bliver det kendt, om det, man har erklæret med sin tunge, virkelig var ens hjertes stemme, eller om det blot var et vindpust, man sendte ud af munden i form af ord.

75:34 **أُولَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ**

'Awlâ laka fa'awlâ

(34) Sandelig, en fortjent dom venter dig!

75:35 **ثُمَّ أُولَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ**

Thum-ma 'awlâ laka fa'awlâ

(35) Og atter: sandelig, en fortjent dom venter dig!

Kommentatorerne har givet adskillige betydninger af ordet *awlâ laka* أُولَىٰ لَكَ : Skam dig, må du gå til grunde, ve over dig, må du ile til din fortabelse. Men efter vor mening er den mest passende betydning, med henblik på sammenhængen, den, som al-Ḥâfiz Ibn Kathîr har givet i sin kommentar: “Når du har haft den frækhed at forstøde din Skaber, da passer det kun en person som dig at fortsætte med samme slags adfærd, du udviser.”

Det er samme slags sarkastiske bemærkning, som fandtes i sûrah ad-Duḵân [44:49]. Mens straffen bliver udmålt for forbryderen i Helvede, vil det blive sagt: “Smag den: en vældig og ærværdig mand, som du er!”

75:36 أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

'Ayahsabul-'insânu 'ay-yutraka suda(n)

(36) Tror mennesket mon, at det er ladet alene uden mål?

Nu bliver, som konklusion, det samme tema gentaget, som indledte foredraget: Liv efter død er nødvendigt såvel som muligt.

Ordet *sudâ* سدى betyder, når det bruges om en kamel, en kamel, der vandrer formålsløst omkring, græsser, hvor den vil, uden at der er nogen til at holde øje med den. Derfor betyder verset: "Tror man, at han er blevet overladt til sig selv til at vandre, som han vil, som om hans Skaber ikke har lagt noget ansvar på ham, ikke har pålagt ham nogen pligter, intet har forbudt ham, at han på intet tidspunkt i fremtiden vil blive stillet til regnskab for sine gerninger?"

Det samme tema er blevet udtrykt i al-Mu'minûn [23:115] på denne måde: "På Genopstandelsens Dag vil Allâh spørge de vantrø: 'Troede I, at Vi skabte jer uden noget formål, og at I aldrig ville blive bragt tilbage til Os?'"

Begge disse steder er nødvendigheden af det hinsidige liv blevet præsenteret som et spørgsmål. Spørgsmålet betyder: Tror I virkelig, at I ikke er mere end bare dyr? Ser I ikke den tydelige forskel på jer selv og et dyr? Dyret er blevet skabt uden evne til at vælge og uden autoritet, men I er blevet velsignet med evnen til at vælge samt autoritet. Hvad dyret gør, er ikke et spørgsmål om moral, men jeres handlinger er nødvendigvis karakteriseret ved godt og ondt.

Så hvordan kunne I få ind i hovedet, at I er blevet skabt uansvarlige, ligesom dyrene er det? Hvorfor dyret ikke vil genopstå, er ret forståeligt. Dyret opfyldte kun sit instinkts fastsatte krav; det brugte ikke sit intellekt til at udtænke en filosofi; det opfandt ikke nogen religion; det gjorde ikke nogen til sin gud eller blev til gud for andre; det gjorde intet, man kunne kalde godt eller ondt; det gennemtvang ikke nogen god eller dårlig levevis, der kunne påvirke andre generation efter generation, så det ville fortjene en belønning eller straf for det. Så hvis det går til grunde i udslettelse, vil det være forståeligt, for det kunne ikke holdes ansvarligt for nogen af sine handlinger, hvilket ellers ville gøre det nødvendigt at genoprejse det.

Men hvordan skulle du kunne blive undskyldt for liv efter døden, når du lige op til dødsøjeblikket fortsatte med at gøre moralske handlinger, som dit eget intellekt dømmer som gode eller dårlige og fortjener belønning eller straf for? Skulle en mand, som dræber et uskyldigt menneske og lige derefter bliver offer for en pludselig ulykke, slippe ustraffet og aldrig blive straffet for det mord, han har begået?

Er I virkelig tilfredse med, at en mand, der såede ødelæggelse og ulighed i verden, som medførte onde følger for menneskeheden i århundreder efter sig, selv bare skulle forgå som et insekt eller en græshoppe og aldrig skulle genopstå for at stå til regnskab for sine misgerninger, der ødelagde livene for hundredtusinder af mennesker efter ham? Mener I, at det menneske, der kæmpede hele sit liv for sandhedens og retfærdighedens, godhedens og fredens sag og led afsavn for deres skyld, var en skabning af samme slags som et insekt og ikke havde nogen ret til at blive belønnet for sine gode handlinger?

75:37 أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيِّ يُمْنِي

'Alam yaku nuṭfatam mim-anīyi yumnâ

(37) Var det da ikke en dråbe sæd, der blev udgydt?

75:38 ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ

Thum-ma kâna `alâqatan faḵalaqa fasaw-wâ

(38) – Så blev det til levret blod, og derpå skabte (Han) det og (derefter) formede det,

75:39 فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

Fadja`ala minhuz-zawdjaynidh-dhakara wal-'unthâ

(39) Derpå skabte Han af det et par: manden og kvinden.

75:40 أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ

'Alaysa dhâlika biqâdirin `alâ 'ay-yuhyiyal-mawtâ

(40) Har Han så ikke magt til at rejse de døde til livet?

Dette er et argument for muligheden for liv efter døden. De mennesker, som tror, at hele skabelseshandlingen – begyndende med udstømningen af en dråbe sæd til dens udvikling til en perfekt mand – blot er en manifestation af Allâhs kraft og visdom, kan faktisk ikke tilbagevise dette argument på nogen måde. For deres intellekt kan ikke, uanset hvor skamløst og stædigt det opfører sig, nægte at erkende, at den Gud, Der således frembragte mennesket i verden, også har kraften til at bringe det samme menneske ind i væren endnu en gang.

De, der betragter denne udtrykkeligt vise handling kun som resultatet af tilfældigheder, har i realiteten ikke nogen forklaring at byde på, medmindre de er fast besluttede på stædighed, når man spørger, hvordan fødslen af drenge og piger i hver en del af verden og hver nation, siden skabelsens begyndelse til i dag, fortsat har fundet sted i sådan et forhold, at der på intet tidspunkt i nogen menneskelig population kun blev født drenge eller kun piger, så der ikke var mulighed for at fortsætte menneskeracen. Er dette også kun sket tilfældigt? For at komme med så absurd en påstand burde man i det mindste være fræk nok til en dag at fremkomme med den påstand, at London og New York, Moskva og Beijing bare er blevet til på grund af tilfældigheder. For yderligere forklaring se [30:27-30].

Der er adskillige traditioner, der viser, at når Den Hellige Profet reciterede dette vers, svarede han af og til med *balâ* بلى (hvorfor ikke!), af og til med *subhânaka Allâhumma fa-balâ* سبحانك اللهم فبلى (lovpriset være Du, oh, Allâh, hvorfor ikke!), og sommetider med *subhânaka fa-balâ* eller *subhânaka wa-balâ*. (Ibn Djarîr, Ibn Abî Hâtîm, Abû Dâ'ûd).

Abû Dâ'ûd indeholder en tradition fra Abû Hurairah, der siger, at Den Hellige Profet sagde: "Når I i sûrah at-Tîn læser verset *alais-Allâhu bi-ahkam-il-hâkimîn* أليس الله بأحكم الحاكمين (Er ikke Allâh den største Hersker af alle?), skal I svare på det ved at sige: *balâ wa-anâ `alâ dhâlika min-asj-sjâhidîn* بلى وأنا على ذلك من الشاهدين (Hvorfor ikke? Jeg er af dem, der bærer vidne herom).

Og når I læser dette vers af sûrah Al-Qiyâmah, sig: *balâ*. Og når I læser verset *fa-bi ayyi hadîth-in bâda hu yu minûn* فبأي حديث بعده يؤمنون (Nu, hvilket budskab er der efter denne (Koran), som de vil tro?) af sûrah al-Mursalât, sig: *âmannâ billâh* آمنا بالله (Vi troede på Allâh). Traditioner om dette emne er også blevet fortalt af Imâm Ahmad, at-Tirmidhî, Ibn al-Mundhir, Ibn Marduyah, al-Baihaqî og al-Hâkim.

الانسان

سورة

76

Åbenbaret i Mekka

MENNESKET (Sûrat al-Insân)

Introduktion til sûrah 76

NAVN

Sûrahen kaldes for *ad-Dahr* الدهر (Tid) såvel som for *al-Insân* الإنسان (Mennesket) efter ordene, der optræder i første vers.

PERIODE FOR ÅBENBARING

De fleste af kommentatorerne, inklusive `Allama az-Zamaḡ-sjarî, Imâm ar-Râzî, al-Qâdî al-Baidâwî, `Allâmâ Nizâm ad-Dîn an-Nisabûrî, al-Hâfiz Ibn Kathîr samt mange andre, anser den for en Makki-sûrah, og ifølge `Allâma al-Alûsî er dette opfattelsen hos flertallet af de lærde.

Imidlertid har nogle kommentatorer den opfattelse, at sûrahen blev åbenbaret i Medina, og nogle andre siger, at den blev åbenbaret i Mekka, men at vers 8-10 af den blev sendt ned i Medina.

Hvad angår sûrahens emneområde og stil, er de meget forskellige fra Medina-sûraherne. Lidt studie af den viste derimod, at den ikke er en Mekka-sûrah, men at den blev åbenbaret under den tidligste periode i Mekka, der begyndte lige efter åbenbaringen af de første syv vers af sûrah al-Mudath-thir.

Versene 8-10 falder så naturligt inden for sûrahens tema, at hvis de læses i deres rette kontekst, kan ingen sige, at det tema, der går forud og følger efter dem, var blevet sendt ned 15-16 år tidligere, men at disse tre vers, der blev åbenbaret mange år senere, blev indsat her unaturligt.

Faktisk er grunden til den idé, at denne sûrah, eller nogle dele af den, blev åbenbaret i Medina, en tradition, der er blevet fortalt af Ibn `Abbâs (må Allâh velsigne ham). Han siger, at Hasan og Hussein engang blev syge, og at Den Hellige Profet og nogle af hans ledsagere besøgte dem. De ønskede, at Ali gjorde et løfte til Allâh for de to børns helbredelse.

Derpå lovede Ali, Fâtimah og Fiddah, deres tjenestepige, at faste i tre dage, hvis Allâh gengav børnene deres sundhed. Børnene kom sig, ved Allâhs nåde, og de tre begyndte at faste som lovet. Da der intet var i huset at spise, lånte Ali tre mål "ṣâ" صاع byg af en eller anden (ifølge en anden tradition tjente han til det ved arbejde). Da de på den første dag satte sig ned for at spise brydningen af fasten, kom en fattig mand og tiggede om mad. De gav ham al deres mad, drak vand og trak sig tilbage i seng. Den næste dag, da de igen satte sig for at bryde fasten, kom en forældreløs forbi og tiggede om noget. Så gav de al maden til ham, drak vand og gik i seng. På den tredje dag, lige da de havde brudt fasten og skulle til at spise, kom en fange op og bad på samme måde om mad. Igen

blev al maden givet til ham. På den fjerde dag tog Ali begge børnene med sig og gik til Den Hellige Profet (må fred være med ham). Da Den Hellige Profet (må fred være med ham) så de tresvækkede tilstand, vendte han tilbage sammen med dem til Fâṭimahs hus og fandt hende liggende i et hjørne, halvt død af sult. Dette rørte ham synligt. I mellemtiden kom englen Gabriel (fred være med ham) og sagde: "Se, Allâh har lykønsket dig med dyderne hos folket af dit hus!" Da Den Hellige Profet spurgte om, hvad det var, reciterede han hele denne sûrah som svar. (Ifølge Ibn Mahrâns tradition reciterede han den fra vers 5 til slutningen. Men den tradition, som Ibn Marduyah har fortalt af Ibn Abbâs, siger, at kun verset *wa yuḥ'imûn-aḥ ḥa'âm*... ويضعون الطعام blev sendt ned vedrørende Ali og Fâṭimah. Der er ingen omtale af denne historie i den).

Hele denne historie er blevet fortalt af Ali bin Ahmad al-Wâhidî i hans kommentar til Koranen, med titlen al-Bâsiṭ, og det er sandsynligvis fra samme sted, den er blevet taget af az-Zamaḥ-sjarî, Imâm ar-Râzî, an-Nisabûrî og andre.

I første omgang er denne tradition meget svag, hvad angår dens transmissionskæde. Dernæst, set fra dens emneområde er det også mærkeligt, at når en fattig mand, en forældreløs eller en fange kommer og tigger om mad, får de al maden. De kunne i stedet have fået ét medlems mad, og de fem af dem kunne dele resten af maden mellem sig. Derefter er det også utroligt, at oplyste personer som Ali og Fâṭimah, der besad perfekt viden om islam, skulle have betragtet det som en dydig handling at lade de to børn, der lige var kommet sig og endnu var svage, gå sultne i seng tre på hinanden følgende dage.

Derudover har det aldrig været praksis under den islamiske regering, at fangerne skulle tigge om mad til sig selv. For hvis de var regeringens fanger, var regeringen ansvarlig for at sørge for føde og klæder til dem, og hvis de var i et individs varetægt, havde han ansvaret for at give dem mad og klæder. Derfor var det ikke muligt, at en fange i Medina skulle være gået rundt og have tigget fra dør til dør. Men ser man bort fra svagheden i transmissionen og emnets sandsynlighed, selv hvis fortællingen tages for pålydende, siger den højst, at når folkene i Den Hellige Profets hus handlede retfærdigt, som de gjorde, kom Gabriel og gav dem den gode nyhed, at Allâh satte stor pris på deres fromme handling, fordi de havde handlet præcis på den retfærdige måde, Allâh havde befale dem i disse vers af sûrah ad-Dahr.

Dette gør det ikke nødvendigt, at også disse vers blev sendt ned ved netop denne lejlighed. Det samme er tilfældet med mange traditioner vedrørende lejlighed for åbenbaring. Når det siges, at et bestemt vers blev sendt ned ved en bestemt lejlighed, betyder det rent faktisk ikke, at verset blev sendt ned ved selve den lejlighed, hvor hændelsen fandt sted. Det betyder, at verset passer præcist og nøjagtigt til hændelsen.

Imâm as-Suyûtî har i al-Itqân citeret dette fra Hâfiz Ibn Taimiyyah: "Når fortællerne siger, at et vers blev sendt ned ved en særlig hændelse eller sag, betyder det sommetider, at netop denne hændelse forårsagede dets åbenbaring, og sommetider, at verset passer til sagen, selvom den ikke har forårsaget dets åbenbaring."

Længere fremme citerer han Imâm Badr ad-Din az-Zarkaṣîs synspunkt fra hans al-Burhân Fi Ulûm al-Qurân: "Det er velkendt, med hensyn til ledsagerne og deres umiddelbare efterfølgere, at når én af dem siger, at et vers blev sendt ned vedrørende en bestemt sag, betyder det, at den afgørelse, der er indeholdt i det, passede til den sag, og ikke at sagen selv var årsag til åbenbaring af verset. Derfor bruges kun versets afgørelse til tænkningens formål og ikke for at erklære en kendsgerning." (al-Burhân Fi Ulûm al-Qurân, bind I, s. 31, Ed. 1929).

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Temaet i denne sûrah er at informere mennesket om dets sande position i verden og at fortælle det, at hvis det forstod sin position korrekt og antog en attitude af taknemmelighed, ville det møde sådan og sådan en god afslutning, og hvis det valgte vantroens vej, ville det møde sådanne og sådanne onde afslutninger. I Koranens lange sûraher er det samme tema blevet fremlagt i længde, men et særligt kendetegn ved de sûraher, der blev åbenbaret i Mekka, er, at de emner, der bliver behandlet i længden i den senere periode, kort er blevet præsenteret på en højst virkningsfuld måde i denne periode og med så koncise og elegante sætninger, at de automatisk bliver bevaret i lytterens hukommelse.

I denne sûrah bliver mennesket først og fremmest mindet om, at der var en tid, hvor mennesket intet var. Derpå begyndte en ydmyg begyndelse på mennesket ved en blandet dråbe af sæd og æg, som end ikke dets moder var vidende om. Selv hun vidste ikke, at hun var blevet befrugtet, ligesom heller ingen ved at se på den mikroskopiske celle kunne sige, at det var en mand, der i fremtiden ville blive skabelsens bedste i verden.

Efter dette bliver mennesket advaret, som siges der: "Ved at begynde jeres skabelse på denne måde har Vi udviklet og dannet jer til det, I er i dag, for at teste og prøve jer i verden. Det er derfor I, til forskel fra andre skabninger, blev gjort intelligente og følsomme og blev vist både taknemmelighedens vej og utaknemmelighedens vej så tydeligt, at I kan vise i det interval, I er blevet givet her til arbejde, om I fremstår som en taknemmelig tjener fra testen eller en ikketroende, utaknemmelig stakkel!"

I bare én sætning er det blevet afgørende stadfæstet, hvilken skæbne de, der dukker frem som vantro fra denne test, vil møde.

Derefter, i versene 5-22, omtales kontinuerligt de velsignelser i fulde detaljer, der er i vente til dem, der yder tjeneste og fuld retfærdighed i verden. I disse vers nævnes ikke blot deres bedste belønninger. De bliver også kort fortalt, hvilke handlinger der ligger som grund til, at de fortjener disse belønninger.

Et andet særligt kendetegn for disse tidligste sûraher åbenbaret i Mekka er – ud over i dem kort at introducere islams fundamentale tro og begreber – at der her og der omtales de moralske kvaliteter og dydige handlinger, der er prisværdige ifølge islam, og også de ondt af handling og moral, som islam forsøger at uddrive fra menneskelivet. Og disse to ting er ikke blevet nævnt for at vise, hvilket godt eller ondt resultat de medfører i det flygtige liv i denne verden. De er blevet nævnt udelukkende for at påpege, hvilke varige resultater de vil frembringe i det evige liv i Det Hinsidige, uanset om en ond kvalitet kan vise sig nyttig, eller en god kvalitet kan være skadelig i verden.

Dette er første sektion (versene 1-22) emneområde. I den anden sektion, der henvender sig til Den Hellige Profet (fred være med ham), bliver tre ting slået fast:

- For det første at "det faktisk er Os Selv, Der åbenbarer denne Koran stykkevist til dig, og dette er for at fortælle de ikketroende, ikke dig, at Koranen ikke bliver fremstillet af Muhammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham), men at det er Os, Der åbenbarer den, og at det er Vor Egen visdom, som kræver, at Vi skulle åbenbare den stykke for stykke og ikke det hele på én gang".
- For det andet har Den Hellige Profet fået at vide: "Uanset hvor lang tid det vil vare, før din Herres dekret bliver håndhævet, og uanset hvilke plager der måtte ramme dig i mellemtiden, skal du under alle omstændigheder tålmodigt fortsætte din mission af discipelskab og ikke give efter for de ondsindede og vantro menneskers taktik af pres."

- Den tredje ting, han er blevet fortalt, er: “Husk Allâh dag og nat, udfør bønner, og tilbring dine nætter med tilbedelse af Allâh, for det er disse ting, som støtter og styrker dem, der påkalder Allâh i mødet med ulighed og vantro.”

Så i en eneste sætning bliver den egentlige årsag til de vantroes fejlagtige holdning fastslået: De har glemt Det Hinsidige og er forelskede i verden. I den anden sætning er de blevet advaret i denne retning: “I er ikke kommet til eksistens af jer selv. Vi har skabt jer. I har ikke lavet disse brede brystkasser og stærke, djærve hænder og fødder selv. Det er Os, Der har gjort disse til jer. Og således ligger det i Vor magt at behandle jer, som Vi vil. Vi kan forvrænge jeres skikkelser, Vi kan ødelægge jer og erstatte jer med en anden nation. Vi kan forårsage jeres død og kan genskabe jer i en hvilken som helst form, Vi ønsker.”

Sammenfattet er der blevet sagt: Dette er en formaning: Enhver, der vil, kan acceptere den og tage vejen til sin Herre. Men menneskets egen vilje og eget ønske er ikke alt i verden. Ingens vilje og ønske kan blive opfyldt, medmindre Allâh (også) vil det således. Og Allâhs vilje er ikke tilfældig: Hvad Han end vil, vil Han det på basis af Sin viden og visdom. Han lader enhver ind i Sin barmhjertighed, som Han bedømmer som værdig til Sin barmhjertighed på basis af Sin viden og visdom, og Han har beredt en smertefuld straf til dem, Han finder uretfærdige og onde.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا^{76:1}

Hal 'atâ `alal-'insâni hînum minad-dahri lam yakun sjay'am madh-kûra(n)

(1) Har der ikke for mennesket været en tid, hvor det ikke var værd at nævne?

De fleste af kommentatorerne og oversætterne har forstået ordet *hal* هل i den første sætning *hal atâ `alal-insâni* هل أتى على الإنسان i betydningen *qad* قد . Følgelig fortolker de denne sætning som betydende: “Uden tvivl er der virkelig sat en tid på mennesket.” Men i realiteten bruges ordet *hal* på arabisk udelukkende som en spørgende artikel, og dets hensigt er ikke at stille et spørgsmål i alle tilfælde. Denne tilsyneladende udspørgende artikel bruges i forskellige betydninger ved forskellige lejligheder.

F.eks. spørger vi sommetider for at finde ud af, om en bestemt begivenhed har fundet sted eller ej: “Er denne ting sket?” Sommetider har vi ikke til hensigt at stille et spørgsmål, men at nægte noget, og vi udtrykker benægtelsen således: “Kan nogen anden også gøre dette?” Sommetider ønsker vi, at en eller anden skal bekræfte noget, og vi spørger ham derfor: “Har jeg betalt det skyldige til dig?” Og sommetider ønsker vi ikke bare et eller andet bekræftet, men stiller et spørgsmål for at få den anden til at være særlig opmærksom på noget, der følger hans bekræftelse som en fortsættelse. F.eks. spørger vi en eller anden: “Har jeg på nogen måde gjort dig noget?” Hensigten er ikke blot at få ham til at bekræfte, at man ikke har gjort ham noget, men også at få ham til at tænke over, hvor retfærdigt det er at gøre skade på en, der ikke har gjort én selv noget.

Den udspørgende sætning i det foreliggende vers illustrerer denne sidste betydning. Hensigten er ikke blot at få mennesket til at bekræfte, at der virkelig er sat en sådan tidsperiode til det, men også at få det til at tænke, at den Gud, Der udviklede og formgav det til et perfekt menneske fra en ubetydelig, ydmyg begyndelse, ikke ville stå hjælpeløs over for at skulle skabe det igen.

I den næste sætning, *hînum minad-dahr* حين من الدهر, indebærer ordet *dahr* den uendelige tid, hvis begyndelse og slutning er ukendte for menneskene, og hin er den særlige tidsperiode, der på et tidspunkt er passeret gennem denne endeløse periode. Det, der forsøges sagt, er, at i dette umådelig lange spænd af tid har der været en enorm lang periode, hvor menneskeracen var aldeles ikke-eksisterende. Så kom der en tid i den, hvor en art kaldet *mennesket* blev skabt, og i den samme periode blev en tid lagt på ethvert menneske, da en begyndelse blev gjort for at bringe det til væren fra intethed.

Den tredje sætning, *lam yakun sjay'am madh-kûra* “... hvor det ikke var værd at nævne?” لم يكن شيئاً مذكوراً, hentyder til, at en del af det fandtes i form af et mikroskopisk gen i faderens sæddråbe og en del i form af et mikroskopisk æg i moderen. I lange tidsaldre vidste mennesket end ikke, at det kom til verden, da spermgenet og ægget kombineredes. Nu har man iagttaget begge ved hjælp af stærke mikroskoper, men selv nu kan ingen sige, hvor meget af mennesket der eksisterer i faderens sæd og hvor meget i moderens æg. Den første celle, der bliver til ved kombinationen af de to på befrugtningstidspunktet, er så ubetydelig en ting, at den kun kan ses gennem et stærkt mikroskop, og ved at se det kan ingen ved første øjekast påstå, at det er et menneske, der er ved at tage form, eller, selv hvis et menneske skulle fremkomme af denne ydmyge begyndelse, hvad dets størrelse eller statur vil være, eller hvad der vil være dets evner og personlighed. Dette er meningen med sætningen, at (mennesket) på den tid endnu ikke var noget nævneværdigt, omend der var en begyndelse på dets tilblivelse.

76:2 **إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا**

'In-nâ kâlaq-nal-'insâna min nuṭṭatin 'amsjâdjîn nabtalihi
fadja`al-nâhu sami`am baṣîra(n)

(2) Sandelig, Vi skabte mennesket af en blandet dråbe, for at prøve det, og Vi gjorde det hørende (og) seende.

“Af en blandet dråbe”: af blandingen af den mandlige sperm med det kvindelige æg og ikke separat fra spermen og ægget. Dette viser menneskets virkelige position i verden og verdens position for mennesket. Det er ikke som træerne og dyrene, at hensigten med dets skabelse opfyldes på jorden selv, og at det skulle dø og gå til grunde her, efter at det har udspillet sin udpegede rolle i en periode af tid i henhold til naturens love. Ydermere er denne verden hverken et sted for afstraffelse for mennesket, som munkene tror, eller et sted for belønninger, som sjælevandringstroens tilhængere mener, eller et sted for underholdning og fornøjelser, som materialisterne mener, eller en krigsskueplads, som tilhængerne af Darwin og Marx tror. I virkeligheden er det et sted for prøvelse og test af mennesket.

Det, som mennesket betragter som sin alder, er i realiteten den tid, der er givet det til testen. Uanset hvilke kræfter og evner det er blevet givet i verden, er den ting, der er blevet lagt under dets kontrol og autoritet, de forskellige positioner og kapaciteter, man fungerer i, og de relationer, man har med andre mennesker. Alle disse er testens talløse papirer, og denne prøve varer ved til ens sidste åndedrag. Resultatet bliver ikke bekendtgjort i denne verden, men i Det Hinsidige: Når alle menneskets svarbøger er blevet vurderet, vil en beslutning blive givet om, hvorvidt man kommer ud som bestået eller dumpet.

Og menneskets succes eller fiasko afhænger fuldstændig af, hvad det mente om sig selv, mens det fungerede her, og hvordan det besvarede de papirer, der blev givet det her. Hvis det troede, at det ikke havde nogen Gud, eller at det var slave af mange guder, og mens det besvarede disse papirer ikke troede, at det ville blive holdt ansvarligt over for sin Skaber i Det Hinsidige, ville hele dets livsværk slå fejl. Hvis det betragtede sig som slave af En Gud og arbejdede på en måde, der var godkendt af Gud, altid med afregningen i Det Hinsides for øje, ville det bestå denne test.

Ordet *sami'* سَمِيع (hørelse) og *baṣîr* بَصِير (syn) i originalen betyder egentlig at være “fornuftig og intelligent”. Disse ord på det arabiske sprog bruges aldrig med hensyn til dyr, selvom de også hører og ser. Således betyder hørelse og syn ikke evnerne til at høre og se, hvilket også er blevet givet dyrene, men de midler, hvorigennem mennesket skaffer sig viden og uddrager konklusioner af denne viden. Eftersom hørelse og syn desuden er blandt de vigtigste midler til viden for mennesket, er kun disse to blevet nævnt kort. Ellers betyder det faktisk at give mennesket alle de kropslige sanser, gennem hvilke det samler information. Så de sanser, mennesket er blevet givet, er ganske forskellige i deres natur fra dem, der er blevet givet dyrene. For bag hver af sanserne har mennesket en tænkende hjerne, som samler information fået gennem sanserne, arrangerer den, drager konklusioner af den, danner meninger og derpå foretager nogle beslutninger, som bliver basis for menneskets attitude og adfærd i livet. Formuleringerne “Vi skabte mennesket for at prøve det” og “og Vi gjorde det hørende og seende” indeholder faktisk meningen, at Allâh gav mennesket evnerne til viden og fornuft og gjorde det derved i stand til at klare testen. Det er indlysende, at hvis ikke dette var meningen, og meningen med at gøre mennesket hørende og seende kun gjaldt den, der kunne høre og se, da ville en blind og døv person være undtaget fra testen. Medmindre et menneske er totalt tom for viden og fornuft, kan der ikke være noget spørgsmål om, at det skal undtages fra testen.

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا 76:3

'In-nâ hadaynâhus-sabîla 'im-mâ şjâkiran wa'im-mâ kafûra(n)

(3) Vi har sandelig vist det vejen, hvadenten det er taknemmelig eller utaknemmelig.

Det vil sige: "Vi overlod det (mennesket) ikke bare til sig selv efter at have givet det evnerne af kundskab og fornuft. Vi vejledte det også, så det ved, hvad der er taknemmelighedens vej og utaknemmelighedens, så uanset hvilken vej det senere i livet vælger, har det selv ansvaret for det." Samme emne er blevet udtrykt i sûrah al-Balad således: "Og vist det de to (hoved)veje." Og i sûrah asj-Sjams således: "og ved en sjæl og det, der har formet den, dernæst indgivet den dens fordærv og dens gudsfrygt".

Når alle disse forklaringer holdes for øje, samt også Koranens detaljerede udtalelser, hvori det er blevet fortalt, hvilke arrangementer Allâh har gjort for menneskets vejledning i verden, bliver det tydeligt, at i dette vers betyder "viser vejen" ikke nogen enkel form for vejledning, men mange former af den, der er uendelige og talløse. F.eks.:

- I. Sammen med kundskabens og forstandens kræfter er mennesket også blevet skænket en moralsk sans, ved hvilken det skelner mellem godt og ondt, betragter nogle handlinger og kvaliteter som onde, selvom det selv er involveret i dem, og betragter nogle andre handlinger og kvaliteter som gode, selvom det selv undgår dem. Dette gælder i så høj grad, at selv de mennesker, der for at tilfredsstille deres selviske motiver og begær har opfundet filosofier, ved hvilke de har retfærdiggjort mange ondt for sig selv, højlydt protesterer, når de selv bliver behandlet med de samme ondt af andre. Således bliver det kendt, at de, på trods af deres falske filosofier, i virkeligheden betragter dem som onde. På samme måde bliver et menneske, når det selv nyder et andet menneskes gode behandling, tvunget indefra til at bifalde og værdsætte det, selvom det (selv) anser gode handlinger og kvaliteter som uvidende dumhed og gammeldags.
- II. I ethvert menneske har Allâh anbragt samvittighedens stemme (*law-wâmah*), لوامة der tjekker mennesket og prikker til det, hver gang det er ved at begå noget ondt eller er ved at overveje at gøre det eller allerede har begået det. Uanset hvor hårdt mennesket prøver at stilne sin samvittighed eller gøre den ufølsom, har det dog ikke kræfter til fuldstændig at ødelægge den. Måske kan vedkommende blive skamløs og tilsyneladende fuldstændig uden samvittigheden. Det kan også prøve på at bedrage verden gennem argumenter. Det kan endda opfinde tusinder af undskyldninger for at retfærdiggøre sine handlinger for at bedrage sig selv. Men på trods af alt dette er den censor, Allâh har anbragt i menneskets natur, så aktiv og stærk, at den ikke lader det være skjult for et ondt menneske, hvilken ond person det virkelig er. Det samme er blevet sagt således i sûrah al-Qiyâmah: "men mennesket kommer til at vidne mod sig selv, selvom det fremfører undskyldninger for sig selv." (75:15)
- III. I menneskets eget selv og uden om det, fra jorden til himlene, ligger der i universet spredt utallige sådanne tegn, der viser, at alt dette ikke kunne ske uden en Gud, ligesom der ikke kunne være mange guder til at skabe dette liv og kontrollere og administrere det. Samtidig peger netop disse tegn, inden i mennesket og uden for det, også på Genopstandelsen og Det Hinsidige. Hvis et menneske lukker øjnene for dem eller nægter at tænke over dem på en intelligent måde eller undgår at indrømme de sandheder, de peger på, har det selv skylden. For Allâh har ikke forsømt at lægge alle mulige tegn på sandheden ud til vejledning for mennesket.
- IV. I menneskets eget liv og i den samtidige verden samt i fortidens historiske erfaringer støder det på talløse sådanne tilfælde, der beviser, at En Højeste Magt hersker over det og hele uni-

verset, som det selv er absolut magtesløst over for, Hvis Vilje dominerer alting, og Hvis hjælp det behøver hvert øjeblik. Disse erfaringer og observationer, der peger på sandheden, eksisterer ikke bare uden for mennesket, men også i dets egen natur. Desuden findes der bevis på eksistensen af den højeste magt, på hvilket grundlag selv de mest overbeviste ateister breder deres hænder ud i bøn for Gud, når de er i nød, og den mest forhærdede polyteist afskriver alle falske guder og begynder udelukkende at bede Den Ene Gud om hjælp.

- V. Menneskets intellekt og dets natur bekræfter positivt, at forbrydelse bør straffes, og at gode gerninger bør belønnes. Netop på denne basis er der i ethvert samfund i verden blevet oprettet et retssystem af en eller anden slags, hvor de tjenester eller arbejder, der betragtes som prisværdige, også bliver belønnet på den ene eller den anden måde. Dette er et klart bevis på den kendsgerning, at der er en nødvendig relation mellem moral og loven om gengældelse, som mennesket ikke på nogen måde kan benægte. Hvis man nu indrømmer, at der i denne verden er talløse sådanne forbrydelser, der overhovedet ikke kan straffes, for ikke at tale om at straffe dem helt og adækvat, og der også er talløse sådanne dyder, der overhovedet ikke kan belønnes, for ikke at tale om at belønne dem helt og adækvat, er der intet alternativ til at indrømme Det Hinsidige, medmindre selvfølgelig et tåbeligt menneske kan antage eller et stædigt menneske vil insistere på at have den mening, at mennesket, der er blevet skænket begrebet retfærdighed, er blevet født i en verden, der ikke i sig selv rummer begrebet retfærdighed. Da står det tilbage for vedkommende at svare på spørgsmålet om, hvordan og hvorfra dette menneske, der blev født ind i sådan en verden, fik dette begreb om retfærdighed.

For at styrke disse midler til vejledning sendte Allâh budbringere og åbenbarede bøger i verden med det formål at give klar og definitiv vejledning til mennesket. I disse bøger blev det tydeligt forklaret, hvad der er taknemmelighedens vej, og hvad der er utaknemmelighedens og vantroens vej, og hvad konsekvenserne vil være af at følge hver vej. Den lære, der blev bragt af profeterne og bøgerne, er blevet spredt ud i verden på talløse synlige og usynlige måder på så stor en skala, at ingen del af menneskeheden længere er uvidende om begrebet Gud og Det Hinsidige, om forskellen på godt og ondt og om de moralprincipper og retslige regler, de præsenterer. Hvad enten de ved det eller ej, har de fået denne viden udelukkende gennem profeterne og de bøger, de bragte. Selv de, der ikke tror på profeterne og bøgerne i dag eller er uvidende om dem, følger også mange af de ting, der faktisk er nået dem gennem deres lære, men de ved ikke, hvad der er den virkelige kilde til disse lærdomme.

76:4 **إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا**

'In-nâ 'a`tadnâ lil-kâfirîna salâsila wa`aghlâlâw wasa`îra(n)

(4) Til de (utaknemmelige) vantro har Vi sandelig beredt lænker, og kæder og flammende ild.

76:5 **إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا**

'Innal-'abrâra yasjrabûna min ka'sin kâna mizâdjuhâ kâfûra(n)

(5) De fromme vil visselig drikke af et bæger med en blanding af kamfer,

Ordet *abrâr* أبرار, som brugt i originalen, betyder de mennesker, der har ydet fuld retfærdighed og lydighed over for deres Herre, har udført de pligter, Han har pålagt, og har afholdt sig fra de ting, Han har forbudt.

76:6 عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا

'Aynay yasjrabu bihâ `ibâdul-lâhi yufadjj-djirûnahâ taf-djîrà(ai)

(6) – en kilde, hvoraf Allahs tjenere drikker, og som de får den selv til at strømme rigeligt.

Det vil ikke være kamferblandet vand, men en naturlig kilde, hvis vands renhed, kølighed og behagelige duft vil minde om kamfer.

Ordene *'ibâdu Allah* عباد الله (Allåhs tjenere) eller *'ibâdur-Rahmân* عباد الرحمن (Rahmâns tjenere) kan anvendes om alle mennesker, bogstaveligt, for ethvert menneske er Allåhs tjener. Men når som helst disse ord optræder i Koranen, indbefatter de kun de retfærdige mennesker. Med andre ord fortjener de onde, der har undskyldt sig over for tjenesten for Allåh, ikke, at Allåh skulle beære dem med titlen *'ibâdu Allah* eller *'ibâdur-Rahmân*, der henviser til Hans eget hellige navn.

Det betyder ikke, at de vil bruge spader og skovle til at udgrave kanaler og vil forgrene dem, hvorhen de ville, men at deres ene, enkelte befaling og ønske vil være nok til at få en kilde til at vælde frem, hvorfra de ønsker det i Paradis.

76:7 يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

Yûfûna bin-nadhri wayakâfûna yaw-man kâna sjar-ruhu mustatîra(aw)

(7) (Disse vil være) dem, der holder løftet, og frygter en dag, hvis ulykke vil spredes vidt og bredt,

En betydning af *at holde løftet* يوفون بالنذر er, at man skal holde det, man har forpligtet sig til at gøre, for det tredje at man skal holde det, der er blevet én pålagt: det, der er obligatorisk for én at gøre, hvad enten man er blevet pålagt det, eller man selv har pålagt sig det. Af disse tre er den anden betydning den, der er bedst kendt, og stort set det samme er indbefattet i at holde løftet. Under alle omstændigheder bliver disse retfærdige mennesker anset for prisværdige, enten fordi de udfører de pligter, Allåh har pålagt, eller fordi de, hvis de lover Allåh at udføre bestemte gode gerninger, som Allåh ikke har pålagt dem, selv holder disse selvpålagte løfter, og de viser slet ikke nogen forsømmelighed i at udføre de pligter, som Allåh faktisk har pålagt dem.

Det ville være nyttigt at forklare befalingerne med hensyn til løftet udførligt her for således at gøre folk i stand til at undgå fejlene og gøre sig selv fri af misforståelserne med hensyn til at holde løftet og lære de korrekte regler, der hører til det.

- I. Juristerne har nævnt fire arter af løftet: (a) at man skal love Allåh, at man vil udføre den og den gode gerning for at få Hans velvilje, (b) at man skal love, at man vil gøre den og den gode gerning i taknemmelighed til Allåh, hvis Han opfylder det og det ønske og begær.

Begge disse arter af løftet er blevet kaldt for *nadh'r tabar-rur* نذر التبر (dvs. løfter for en god sag) af juristerne, og alle er enige om, at det er obligatorisk at holde dem. (c) At man lover at gøre en ulovlig ting eller afholde sig fra en obligatorisk ting, (d) at man binder sig til at gøre en tilladt ting eller afholder sig fra en obligatorisk ting eller lover at gøre en uværdig ting.

Disse to arter af løftet er blevet kaldt for *nadh'r ladjâdj* نذر اللجاج (dvs. et løfte af uvidenhed, ordkløveri og stædighed) af juristerne. Om den tredje art af løftet er man enige om, at det slet ikke finder sted, og om den fjerde art er juristernes opfattelser delte:

Nogle jurister siger, at det skal holdes, andre siger, at man skal sone, at man bryder eden, og atter andre, at man har muligheden for at holde løftet eller sone det. Ifølge Sjøfjerne og Målikerne finder denne ed slet ikke sted, og ifølge Hanfjerne medfører begge disse arter af løftet soning. [*Umdat al-Qâri*].

- II. Adskillige Ahâdith viser, at Den Hellige Profet (fred være med ham) har forbudt, at man gør et løfte for at ændre skæbnen eller for at gøre et offer til Allâh, altså at hvis Han opfyldte dette eller hint ønske, ville man gøre den og den gode gerning, ikke af taknemmelighed over for Allâh, men i bytte for Hans hjælp. 'Abdullah bin 'Umar har fortalt, at engang sagde Den Hellige Profet (fred være med ham), mens han forbød at foretage et løfte: "Det kan ikke afværge noget, der vil ske, men gennem det bliver noget trukket ud af den gerrige person." [*Muslim, Abu Dâ'ûd*].

Hâdithens sidste sætning betyder: Den gerrige person har ikke tænkt sig at bruge noget på Allâhs sag. På grund af løftet giver han noget bort i velgørenhed med det ønske, at Allâh vil tage imod hans offer og ændre skæbnen for ham. En anden tradition fra 'Abdullah bin 'Umar lyder: "Den Hellige Profet sagde: Løftet kan hverken fremskynde noget eller udsætte noget, men det rækker noget ud af den gerrige person." [*al-Buḳârî, Muslim*].

I en anden tradition siger han, at Den Hellige Profet forbød at gøre løftet og sagde: "Det bringer intet godt, men det er et middel, hvormed noget bliver trukket ud af den gerrige." [*al-Buḳârî, Muslim*].

Adskillige traditioner om det samme emne er blevet fortalt af Muslim fra Abu Hurairah, og i en tradition, som både al-Buḳârî og Muslim har fortalt, siger de, at Den Hellige Profet sagde: "I virkeligheden kan løftet ikke bringe Adams søn noget som helst, som Allâh ikke har foreskrevet ham, men løftet falder sommetider sammen med skæbnen selv, og gennem det vil det Guddommelige tage det fra den gerrige persons besiddelse, som han ikke havde tænkt sig at give frivilligt."

Samme tema bliver yderligere forklaret ved traditionen af 'Abdullah bin 'Amr bin al-Âṣ, ifølge hvilken Den Hellige Profet (fred være med ham) sagde: "Sandt løfte er det, hvorved Allâhs velvilje og godkendelse kan søges." [*aṭ-Ṭahâvî*].

- III. En anden regel, som Den Hellige Profet (må fred være med ham) gav vedrørende løftet, er, at kun det løfte skulle holdes, som er i lydighed over for Allâh. Det løfte, der gøres i ulydighed over for Allâh, bør aldrig holdes. På samme måde kan der ikke være et løfte om noget, det ikke står i ens magt. 'Â'isjah har fortalt, at Den Hellige Profet sagde: "Den, der har aflagt et løfte om, at han vil adlyde Allâh, skal adlyde Ham, og den, der har aflagt et løfte om, at han vil være ulydig over for Allâh, skal ikke være ulydig." [*al-Buḳârî, Abû Dâ'ûd, at-Tirmidhî, an-Nasâ'î, Ibn Mâdjah, og aṭ-Ṭahâvî*].

Ṭhabit bin ad-Dah-hâk siger, at Den Hellige Profet (fred være med ham) sagde: "Der kan ikke være tale om at holde et løfte gjort i ulydighed over for Allâh eller om noget, der ikke er i ens besiddelse." [*Abû Dâ'ûd*].

Muslim har fortalt en tradition med samme emne fra 'Imrân bin Hussain, og i Abû Dâ'ûd er en tradition blevet fortalt med flere detaljer fra 'Abdullah bin 'Amr bin al-Âṣ, der siger, at Den Hellige Profet sagde: "Intet løfte og ingen ed er til nogen nytte i en gerning, det ikke er i menneskets magt at udføre, eller som involverer ulydighed over for Allâh eller afbrydelse af relationer til slægtninge."

- IV. Man skal ikke holde et løfte, der gøres for at udføre en handling, der ikke er god i sig selv, som er ubrugelig, eller som indebærer ubærlige vanskeligheder eller selvfortur, og som kan være

selvpåført som en handling af fromhed. I denne forbindelse er udtalelserne fra Den Hellige Profet (må fred være med ham) meget tydelige og definitive.

'Abdullah bin 'Abbās siger, at engang Den Hellige Profet gav en prædiken, så han en mand, der stod i solen. Folk sagde, at det var Abū Isrā'īl: Han havde lovet, at han ville blive stående og ikke ville sidde, heller ikke søge skygge eller tale til nogen og ville holde faste. Derpå sagde Den Hellige Profet: "Bed ham om at tale, at komme ind i skyggen og sidde, men overhold fasten." [*al-Buḡārī, Abū Dā'ūd, Ibn Mādjah, og al-Mu'watta*].

'Uqbah bin 'Āmir al-Djuhanī siger: "Min søster lovede, at hun ville gå på Hædj på bare fødder, og lovede også, at hun ikke ville dække sit hoved med en klædning under rejsen. Den Hellige Profet sagde: "Bed hende om at tage med et transportmiddel og at dække sit hoved." [*Abū Dā'ūd*].

Muslim har fortalt adskillige traditioner om dette emne med en smule variation i ordlyd. 'Abdullah bin 'Abbās fortalte om hændelsen vedrørende 'Uqbah bin 'Āmir's søster og har fortalt Den Hellige Profets ord således: "Allāh har ikke brug for hendes løfte: Bed hende om at bruge et transportmiddel." [*Abū Dā'ūd*].

I en anden tradition siger Ibn 'Abbās: "En mand sagde: 'Min søster har lovet at gå og udføre Hædj til fods.' Den Hellige Profet svarede: 'Allāh har ikke brug for, at din søster skal gennemgå vanskeligheder. Hun skal tage til Hædj med et transportmiddel.'" [*Abū Dā'ūd*].

Anas bin Mālik har fortalt, at Den Hellige Profet (sandsynligvis under Hædjrejsen) så en gammel mand, der blev støttet mellem sine to sønner. Da han spurgte, hvad der var i vejen med ham, blev det sagt, at den gamle mand havde lovet at gå til fods. Derpå sagde Den Hellige Profet: "Allāh er fri for, at den gamle mand skulle bringe sig selv i pine." Derpå befalede han ham at ride. [*al-Buḡārī, Muslim, Abū Dā'ūd. I Muslim er også en anden tradition om netop dette emne blevet fortalt af Abu Hurairah*].

- V. Hvis det ikke er praktisk muligt at holde et løfte, kan det måske blive holdt på andre måder. Djabir bin 'Abdullah siger: "På dagen for erobringen af Mekka rejste en mand sig op og sagde: 'Oh, Allāhs budbringer, jeg havde lovet, at hvis Allāh lod Mekka falde ved din hånd, ville jeg bede to *rak-ahs* af bønnen i *Bait al-Maqdis* (Jerusalem).' Den Hellige Profet svarede: 'Sig bønnen her.' Han sagde igen det samme, og Den Hellige Profet gav det samme svar. Da han spurgte igen, sagde Den Hellige Profet: 'Godt, som du ønsker.'" Ifølge en anden tradition sagde Den Hellige Profet: "Ved Ham, Som har sendt Muhammad (må Allāhs fred og velsignelser være med ham) med sandheden, hvis du beder her, vil det være nok for dig, i stedet for at du skal bede i *Bait al Maqdis*." [*Abū Dā'ūd*].
- VI. Meningerne er delte blandt juristerne angående det menneske, der lover at give alle sine besiddelser bort til Allāhs sag. Imam Mālik siger, at det burde give en tredjedel af sine besiddelser bort, og Sahnūn fra mālīkierne har udtrykt den opfattelse, at det kun bør give bort så meget af sine besiddelser, at det ikke kommer i vanskeligheder senere.

Imam Sĵāfe'ī siger, at hvis løftet er af *tabarrur* natur (dvs. for en god sag), bør han give alle sine besiddelser væk, og hvis det er af naturen *ladĵādĵ* (dvs. et uvidende løfte), har det muligheden for at holde løftet eller sone eden.

Imām Abū Ḥanīfah siger, at man bør give alle de besiddelser bort, der er underlagt *zakāt*, men løftet vil ikke gælde de besiddelser, der er undtaget fra *zakāt*, f.eks. huset eller andre sådanne ejendomme. Imām Zufar fra hanīfierne er af den opfattelse, at vedkommende bør give det hele væk til velgørenhed efter at have taget to måneders underhold til sin familie ud af det. [*Umdat al-Qāri, Sĵarh al-Mu'watta af Sĵāh Waliyullāh*].

Ka'b bin Málík siger: "Da jeg blev givet tilgivelse for at vække Allåhs utilfredshed for at blive bagude ved begivenheden slaget ved Tabúk, gik jeg til Den Hellige Profet (fred være med ham) og overgav mig. Min anger indbefattede også, at jeg skulle give alle mine besiddelser væk til velgørenhed for Allåh og Hans budbringers sag. Den Hellige Profet svarede: 'Nej, gør ikke det.' Jeg sagde: 'Så halvdelen af besiddelserne?' Han sagde nej. Jeg sagde: 'Så en tredjedel af besiddelserne?' Han svarede: 'Ja.'" [Abú Dâ'úd].

Ifølge en anden tradition svarede Den Hellige Profet: "Hold nogle af dine ejendele tilbage til dig selv. Det vil være bedst for dig." [al-Buḳârî].

Imám Zuhri siger: "Oplysninger har nået mig, at Abú Lubábah (der på samme vis havde vækket utilfredshed ved det samme slag ved Tabúk) sagde til Den Hellige Profet: 'Jeg vil give alle mine besiddelser væk til Allåh og Hans budbringers sag i velgørenhed.' Den Hellige Profet svarede: For dig vil det være nok at bare give en tredjedel af det væk." [al-Mu'watta].

- VII. Skal et menneske, der lovede at gøre en god gerning, før vedkommende kom ind i islam, holde det, efter at det har taget imod islam? Profetens afgørelse i denne forbindelse er, at man skal holde det. [al-Buḳârî].

Ifølge en tradition i Abú Dâ'úd og aṭ-Ṭahâví berettes det, at 'Umar i de præislamiske dage lovede, at han ville overholde *i'tikâf* اعتكاف (tilbagetrukket hengivenhed) i Masjid al-Ḥarâm (i en nat eller, ifølge andre, en dag). Efter at han var kommet til islam, bad han om Den Hellige Profets afgørelse. Han svarede: "Hold dit løfte." Nogle jurister har opfattet denne afgørelse fra Den Hellige Profet, som at det er obligatorisk at gøre sådan, og atter andre, som at det er anbefalelsesværdigt.

- VIII. I spørgsmålet om, hvorvidt arvingerne er forpligtet til at holde et løfte, den afdøde har gjort, eller ej, er den juridiske mening delt. Imam Ahmad, Ishâq bin Rahawaih, Abu Thaur og Zahirierne siger, at hvis den afdøde havde lovet at overholde fasten eller foretage bønner, men ikke kunne holde løftet, skulle arvingerne holde det.

Ḥanafierne siger, at hvis løftet gjaldt kropslig tilbedelse (f.eks. bønner eller fasten), havde arvingerne ingen pligt til at holde det, og hvis det vedrørte pengemæssig tilbedelse, og den afdøde ikke havde efterladt nogen arv, havde de efterladte ingen pligt til at holde det. Og hvis den afdøde efterlod en arv, ville arvingerne være forpligtede til at holde det løfte, der gjaldt en pengemæssig tilbedelse, uanset om den døende person efterlod et testamente eller ej. [Sjarh Muslim af al-Nawawî, Badhl al-Madḳhûd Sjarh Abí Dâ'úd].

I Ḥadithen er der en tradition fra 'Abdullah bin 'Abbâs om dette emne. Den siger således: "Sa'd bin 'Ubâdah spurgte om Den Hellige Profets dom, idet han sagde: 'Min mor er død, og hun aflagde et løfte, som hun ikke kunne holde.' Den Hellige Profet sagde: 'Opfyld løftet på hendes vegne.'" [Abú Dâ'úd, Muslim].

En anden tradition fra Ibn 'Abbâs siger således: "En kvinde tog på en sørejse og lovede, at hvis hun nåede hjem i sikkerhed og sund, ville hun faste i en måned. Da hun vendte hjem, døde hun. Hendes søster eller datter kom til Den Hellige Profet for at bede om hans afgørelse. Den Hellige Profet svarede: 'Hold fasten på hendes vegne.'" [Abú Dâ'úd].

Abú Dâ'úd har fortalt en anden tradition med det samme indhold fra Buraidah, der siger: "En kvinde spurgte Den Hellige Profet noget lignende, og han gav samme svar, som er omtalt ovenfor." Disse traditioner er ikke eksplicitte med hensyn til, om disse afgørelser, Den Hellige Profet gav, var obligatoriske eller anbefalelsesværdige. Og det er heller ikke klart, om det løfte, der blev aflagt af Sa'd bin 'Ubâdahs moder, gjaldt en monetær tilbedelse eller en kropslig tilbedelse. Derfor er der opstået forskelle blandt juristerne om dette spørgsmål.

IX. Det er klart, at et ulovligt løfte ikke skal holdes. Imidlertid er der forskel på opfattelsen af, hvorvidt det medfører en soning eller ej. Eftersom traditionerne på dette punkt er forskellige, er også den juridiske mening delt. Ifølge én slags traditioner befalede Den Hellige Profet personen at gøre soningen.

’A’sjah har fortalt, at Den Hellige Profet sagde: “Der er intet løfte i ulydighed mod Allâh, og soningen af det er soningen af at bryde eden.” [Abû Dâ’ûd].

I tilfældet med ’Uqbah bin ’Âmir al-Djuhanîs søster (nævnt under nr. 4 ovenfor) befalede Den Hellige Profet (fred være med ham), at hun skulle bryde sit løfte og faste i tre dage. [Muslim, Abû Dâ’ûd].

I tilfældet med en anden kvinde, der havde lovet at tage på Hædj til fods, befalede han, at hun skulle tage med et transportmiddel og skulle gøre en soning for eden [Abû Dâ’ûd].

Ibn ’Abbâs har fortalt, at Den Hellige Profet sagde: “Den, der aflagde et løfte, men ikke specificerede, hvad løftet drejede sig om, skulle sone for eden, og den, der lovede at gøre en syndefuld handling, skulle sone for eden, og den, der aflagde et løfte om at gøre noget, han ikke havde magt til at gøre, skulle sone for eden, og den, der lovede at gøre noget, som han kunne gøre, skulle holde sit løfte.” [Abû Dâ’ûd].

På den anden side er der traditioner, der viser, at der ikke er nogen soning i dette tilfælde. Personen under nr. 4 ovenfor havde lovet, at han ville stå i solen og ikke ville tale med nogen. Imâm Mâlik henviser til ham i Mu’watta og skriver: “Jeg kunne ikke på nogen måde vide, om Den Hellige Profet ud over at befale ham at bryde eden måske også har bedt ham om at gøre en soning.”

’Abdullah bin ’Amr bin al-’Âş har fortalt, at Den Hellige Profet sagde: “Hvis én, der sværger en ed for noget, senere finder, at en anden ting var bedre end det, skal han forlade det og tilgive sig den bedste kurs, og det udgør en soning.”

Imâm Nawawî skriver i diskussionen af disse traditioner af Hædith i sin kommentar af Şahîh Muslim: “Imâm Mâlik, Şjâfe’i, Abû Hanîfah, Dâ’ûd az-Zahiri og andre lærde siger, at det løfte, der gøres om at foretage sig noget syndigt, er tomt og ineffektivt, og det medfører ingen soning, hvis det ikke holdes. Men Imâm Ahmad siger, at det indebærer soning.”

76:8 وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

Wayuṭ`imûnaṭ-ṭa`âma `alâ hub-bihi miskînan wa yatîman wa `asîra(n)

(8) – Og de bespiser af kærlighed til Ham, den fattige, den faderløse, og den fangne.

De fleste af kommentatorerne er af den opfattelse, at stedet i *hub-bihi* حبه henviser til føde. Derfor fortolker de sætningen i betydningen: “På trods af at maden er indbydende og smagfuld, og at de behøver den, giver de den bort til andre.”

Ibn ’Abbâs og Mudjâhid siger: “De gør således på grund af deres glæde ved at give de fattige mad.” Og Fudail bin ’Iyad og Abû Sulemân ad-Dârânî siger: “De gør således af kærlighed til Allâh.” Efter vor mening støtter den følgende sætning den sidste mening.

Skikken var i gamle dage, at fangerne blev lagt i kæder og lænker og dagligt blev taget ud for at gå rundt i gaderne og tigge om mad. Senere afskaffede den islamiske regering denne skik. [Imâm Abû Yusuf, Kitâb al-Şarâdj, s. 150, Ed. 1382 H.].

I dette vers rummer ordet fange enhver, der er bundet, uanset om vedkommende er ikketroende, en muslim, en krigsfange eller fængslet som følge af en forbrydelse, og uanset om der bliver sørget for mad til ham i den tilstand, eller han må tigge for det. Under alle omstændigheder er det at give mad til et hjælpeløst menneske, der intet kan gøre for at tjene til livets opretholdelse, en gerning af stor dyd.

76:9 **إِنَّمَا نُنْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا**

'In-namâ nuṭ`imukum liwadjhil-lâhi
lânurîdu minkum djazâ`aw walâ sjukûra(n)

(9) – (Idet de siger): «Vi bespiser jer udelukkende for Allahs skyld. Vi ønsker hverken belønning eller tak af jer.

Selvom det at brødføde en fattig mand i sig selv er en stor dyd, er det ikke mindre dydigt at opfylde et intelligent menneskes andre behov. F.eks. er det at klæde en fattig, at arrangere pleje for en syg eller at hjælpe en skyldner, der plages af sin kreditor, handlinger af lige stor dyd. Her er en særlig slags dyd blevet lagt frem som eksempel på grund af sin vigtighed, men den virkelige hensigt er at understrege at hjælpe de nødlidende.

Det er ikke nødvendigt at sige ret meget, når man giver mad til den fattige. Det kan siges i hjertet. I Allåhs øjne er dette lige så fortjenstfuldt som at sige det med tungen. Men det er blevet særligt nævnt at sige disse ord med tungen for at bringe den, man hjælper, til ro ved at sige, at der ikke forventes nogen tak eller kompensation fra ham, så han kan spise med fuld tilfredshed og sindsro.

76:10 **إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبَّنَا يَوْمًا عَبَّوسًا قَمْطَرِيرًا**

'In-nâ naḵâfu mir-rab-binâ yawman `abûsan qamṭarîra(n)

(10) Vi frygter sandelig fra vor Herre en dyster og streng dag».

76:11 **فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا**

Fawaqâhumul-lâhu şjar-ra dhâlikal-yawmi
walaq-qâhum naḍrataw-wasurûra(n)

(11) Derfor vil Allah frelse dem fra denne dags ulykke og tildle dem stråleglans og glæde;

“Stråleglans og glæde”: ansigtets friskhed og hjertets fryd. Med andre ord vil alle Genopstandelsens Dags kvaler og rædsler kun have betydning for de vantro og forbryderne. De retfærdige vil på den dag være immune over for alle vanskeligheder og vil være godt tilfredse med deres lod.

Samme tema er blevet udtrykt således i al-Anbiyâ: 103: “Den store frygts tid vil overhovedet ikke volde dem besvær. Englene vil strømme frem for at tage imod dem og siger: Dette er den dag, I blev lovet”. Og i an-Naml: 89 således: “Den, som kommer med gode gerninger, vil få en belønning bedre end det, og sådanne mennesker skal være sikre over for den dags rædsler.”

76:12 وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا

Wadjjazâhum bimâ şabarû djan-nataw waħarîra(n)

(12) – Og vil belønne dem for deres udholdenhed med (paradis)haven og (klæder af) silke;

Her bliver ordet *şabr* صبر (tålmodighed) brugt i en meget bred forstand. Faktisk er hele det verdslige liv af en retfærdig troende blevet beskrevet som et liv af tålmodighed:

Fra det øjeblik, hvor mennesket opnår skelneevne eller tror, og indtil døden undertrykker mennesket ulovlige begær, holder sig inden for de grænser, Allâh har sat. Mennesket udfører de opgaver, Allah har påbudt, han ofrer sin tid, sin rigdom, kræfter og evner, endda livet, hvis det påkræves, ignorerer hver grådighed og fristelse, der kunne vende ham bort fra Allâhs vej, møder enhver fare og udholder enhver vanskelighed på vejen til sandheden, opgiver alle fortjenester og fornøjelser, der er optjent fra ulovlige metoder og midler, tåler ethvert tab og lidelse og pine påført på grund af sin kærlighed til sandheden. Mennesket gør alt dette i fuld tillid til Allâhs løfte om, at Han vil velsigne handlingsmennesket med frugterne af denne retfærdige adfærd, ikke i denne verden, men i det næste liv efter døden, og gør den troendes hele liv til et liv i tålmodighed. Evig og vedvarende tålmodighed, alt gennemtrængende og livslang tålmodighed!

76:13 مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرُونَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا

Mut-taki'îna fiĥâ `alal-'arâ'iki lâyarawna fiĥâ sjamsan walâ zamħarîra(n)

(13) – Deri vil de læne sig tilbage på (ophøjede)sæder, og hverken opleve (stærk)sol eller bidende kulde;

76:14 وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا

Wadâniyatan `alayhim zilâluĥâ wadhul-lilat quţûfuhâ tadhliĥa(n)

(14) – Og dens skygger vil være lavt over dem, og dens (frugt)klaserne bøjer sig ydmygt ned.

76:15 وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا

Wayuţâfu `alayhim bi'âniyatim min fiđ-đatiw wa'akwâbin kânât qawârîra

(15) – Man går rundt blandt dem med kar af sølv og bægre (der ligner) karaffer;

Ifølge az-Zuĥruf 43:71 skal kander af guld gives rundt til dem, men her af sølv. Dette viser, at kander af guld såvel som af sølv skal gå rundt mellem dem, som situationen kræver.

Det vil sige, at selvom det er sølv, vil det være gennemsigtigt som glas. Kander af denne slags gennemsigtigt, krystallignende sølv vil være det særlige kendetegn for de kander, hvori drikke vil blive serveret til Paradisets folk.

76:16 قَوَارِيرَ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا

Qawârîra min fið-ðatin qad-darûhâ taqdîra(n)

(16) – (Skindende som) karaffer, (men de er) af sølv, fyldt til (deres eget) nøje mål.

“til deres eget nøje mål”: fyldt nøjagtigt i henhold til hvert menneskes ønske, hverken overfyldt eller underfyldt. Med andre ord vil Paradisets beboeres oppassere være så opmærksomme og skelnende, at de vil have en nøjagtig bedømmelse af enhver, de serverer vin for, angående hvor meget af den vedkommende ønsker at drikke.

For kendetegnene ved Paradisets vin se [37:45-47], [47:15], [52:22-23] og [56:18-19].

76:17 وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا

Wayusqawna fihâ ka’san kâna mizâdjjuhâ zandjabîla(n)

(17) Og dér vil blive givet dem at drikke, (af en drik) som blandet med ingefær,

76:18 عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا

‘Aynan fihâ tusam-mâ salsabîla(n)

(18) – (En drik fra) en kilde dér, kaldet Salsabîl.

Dette er for at passe til arabernes smag, som holdt af vinen krydret med ingefærblandet vand. Men denne smag fås ikke ved at tilsætte ingefærblandet vand til det: Det er en naturlig kilde, der vil smage af ingefær, men uden dens bitterhed. Derfor bliver den kaldt for Salsabil, der antyder sådant vand, der flyder mildt og rart ned gennem halsen, fordi det er sødt, let og velsmagende. De fleste kommentatorer mener, at ordet *salsabil* سلسبيل er blevet brugt som et tillægsord for kilden og ikke som navn på den.

76:19 وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُورًا

Wayatûfu `alayhim wildânun muḵal-ladûna ‘idhâ ra’aytahum ḥasibtahum lu’-lu’am man-thûra(n)

(19) – Og evige ynglinge vil gå rundt iblandt dem. Når du ser dem, regner du dem for at være spredte perler.

For forklaring se [37:44-49], [52:18-20] og [56:15-23].

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ^{76:20}

Wa 'idhâ ra'ayta tham-ma ra'ayta na `îmaw wamulkan kabîra(n)

(20) Og når du skuer (O Muḥammad, dette sted), ser du lyksaglighed og et stort rige.

Selv hvis et menneske levede som et fattiglem i verden, ville det i Det Hinsidige, når det bliver budt indenfor i Paradis på grund af sine gode gerninger, leve, som var det ejeren af et strålende kongerige.

عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن ^{76:21}
فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

`Āliyahum thiyâbu sundusin ḡuḍrun wa 'istabraḡun wa ḥullû 'asâwira min fiḍ-ḍatin wa saqâhum rab-buhum ṣjarâban ṭahûra(n)

(21) De bærer grønne klæder af silke og brokade, og de er blevet smykket med armbånd af sølv, og deres Herre vil give dem en ren drik at drikke.

Det samme tema er blevet udtrykt således i sûrah al-Kahf [18:31]: “De (Paradisets beboere) vil bære farvede silkekåber og rig brokade og vil hvile på hævede troner.” På denne basis synes nogle kommentatorers mening ikke korrekt, når de har udtrykt den opfattelse, at dette betyder de klædestykker, der vil hænge over tronerne eller på sengestel, eller at det ville være de drenges klæde-dragt, der bevægede sig rundt for at betjene dem.

I sûrah al-Kahf [18:31] er det blevet sagt: “De vil blive besmykket med armbånd af guld.” Det samme tema er også dukket op i [22:23] og [35:33].

Når alle disse vers læses sammen, bliver tre muligheder indlysende: (I) at de sommetider helst vil bære armbånd af guld og sommetider armbånd af sølv, idet begge slags ornamenten var tilgængelige til brug, hvis og når der var behov, (II) at de vil bære armbånd af både guld og sølv på samme tid, for kombinationen af de to forøger bærerens personlige charme, (III) at hvem der ønsker det, bærer armbånd af guld, og hvem som helst der ønsker det, bærer armbånd af sølv.

Hvorfor vil mændene blive besmykket med ornamenten, når disse sædvanligvis bæres af kvinder? Svaret er, at i gamle dage var skikken, at kongerne og adelen udsmykkede hænderne og halsen og kronen af deres hoveder med forskellige slags ornamenten. I sûrah az-Zuḡruf er det blevet sagt, at da profeten Moses ankom til Faraos hof i sit simple tøj kun med en stav i hånden og fortalte ham, at han var en budbringer sendt af Allâh, verdenernes Herre, sagde Farao til sine hoffolk: “Hvad slags budbringer er han, som er kommet til mig i den tilstand? Hvis han blev sendt af Universets Konge, hvorfor var da ikke armbånd af guld sendt ned på ham eller en gruppe engle som tjenere?” [43:53].

Der er nævnt to slags vin ovenfor, først den, hvor vand vil blive tilsat fra kilden af kamfer, dernæst den, hvor vand vil blive tilsat fra kilden af ingefær. Efter disse bemærkes det om en anden vin, at deres Herre skal give dem ren vin at drikke, hvilket giver den mening, at dette vil være den højeste slags vin, som de vil få at drikke som en særlig gunst fra Allâh.

76:22 إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا

'Inna hâdhâ kâna lakum djazâ'an wa kâna sa'yukum masjkûra(n)

(22) (Og der skal siges til dem): «Dette er sandelig jeres belønning, og jeres stræben er blevet modtaget med erkendtlighed».

I originalen *kâna sa'yukum masjkûra* مشكوراً : “Jeres stræben er blevet modtaget med erkendtlighed”. *Sa'i* سعي betyder hele det livsværk, en person har opnået i verden, de arbejder og mål, som han anvendte sine energier og evner på. At det er *masj-kûr* مشكور, betyder, at Allâh har værdsat det. *Sjukur* شكر, når det udtrykkes af Guds tjener, betyder hans taknemmelighed til Ham for Hans velsignelser, og når det udtrykkes af Gud til tjeneren, betyder det, at Han har værdsat hans tjenester. Det er virkelig yderst venligt af Herren, at Han værdsætter tjenerens anstrengelser, når denne blot har udført sin pligt i henhold til Herrens vilje.

76:23 إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا

'Innâ nahnu naz-zalnâ `alayka al-Qur'âna tanzîla(n)

(23) Sandelig, det er Os, der har nedsendt Koranen til dig (O Muḥammad) i protioner,

Selvom henvendelsen her tilsyneladende er til Den Hellige Profet (fred være med ham), er foredraget rettet mod de vantro, der sagde “Muhammad (må Allâhs fred og velsignelser være med ham) komponerer selv Koranen, overlagt stykke for stykke. Havde den været fra Allâh, ville den være blevet åbenbaret på én gang.”

Nogle steder i Koranen er denne indvending blevet citeret og besvaret, men her har Allâh besvaret den uden at citere den og siger med eftertryk: “Det er Os Selv, Der sender den ned. Den er ikke en komposition af Muhammad. Det er Os Selv, Der sender den ned gradvist. Det vil sige, at det er Vor visdoms krav, at Vi ikke skulle sende Vort budskab ned alt samlet i bogform, men skulle sende den ned stykke for stykke.”

76:24 فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا

Faşbir lihukmi rab-bika walâ tuṭi' minhum 'âthiman 'aw kafûra(n)

(24) Så afvent (derfor) tålmodigt din Herres dom, og adlyd ingen synder eller vantro iblandt dem,

“Så afvent tålmodigt”: “Imødegå tålmodigt vanskelighederne og besvaret ved den store mission, Den Herre har betroet dig. Hold ud fast og standhaftigt, hvad der end kommer til at ske, uden at vise nogen svagheit i den henseende.”

“og adlyd ingen...”: “Giv ikke efter for nogen af dem, så du opgiver at prædike den sande tro. Vær ikke tilbøjelig til at gøre selv den mindste ændring i de religiøse trossætninger af hensyn til nogen benægter af sandheden eller i den moralske lære for en ond persons skyld.”

Erklær, hvad end der er ulovligt og forbudt, så åbent, selv hvis en amoralsk person måske vil presse dig hårdt for at udvise lidt eftergiveness i hans fordømmelse, og erklær alt, hvad der er løgn, som løgn, og hvad end vi er, som sandt offentligt, selv hvis de vantro vil bruge al deres indflydelse på at gøre dig tavs eller få dig til at indrømme en smule eftergiveness i denne henseende.

وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا 76:25

Wadhkur isma rab-bika bukratan wa 'aşıla(n)

(25) – Og ihukom din Herres navn morgen og aften,

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا 76:26

Waminal-layli fassjud lahu wasab-bih-hu laylan ṭawīla(n)

(26) Og kast dig ned for Ham om natten, og lovpris Ham en lang (del af) natten.

Den regel, der følges i Koranen, er, at hvor end muslimerne er blevet tilskyndet til at udvise tålmodighed over for de vantro, er de umiddelbart derefter blevet befalet at huske Allâh meget og overholde bønnerne, hvilket automatisk indebærer, at den kraft, der skal til for at imødegå modstanden fra sandhedens fjender på sandhedens måde, kun kan fås på denne måde.

At ihukomme Allâh morgen og aften kan også indebære at huske Allâh hele tiden, men når befalingen om at huske på Allâh på specifikke tider bliver givet, betyder det salâh (bøn). I dette vers betyder *bukrah* بكرة morgenen, og *aşil* أصيل tiden fra solens aften til solnedgang, hvilket indlysende dækker tiderne for *Zuhr* ظهر og *'Aşr* عصر. Natten begynder efter solnedgang. Derfor gælder befalingen "at gøre prostration om natten" både *Maghrib* مغرب og *'Isjâ'* عشاء-bønnerne.

Derfor peger befalingen "at herliggøre Allâh i nattens lange timer" tydeligt på tiden for *Tahadj-djud* تهجد-bønnerne. For yderligere forklaring se [17:78-79] og [73:2].

Dette viser også, at disse faktisk har været bønnetiderne i islam fra begyndelsen. Men befalingen om at foretage bønner obligatorisk fem gange om dagen til faste tider og med et antal *rak'ahs* ركعة blev givet ved begivenheden *mi'râdj* معراج (opstigningen).

إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا 76:27

'In-na hâ'uulâ' yuhib-bûnal-'âdjilata wa yadhharûna warâ'ahum yawman ṭhaqīla(n)

(27) Sandelig, disse (vantro) elsker det nærværende (liv) og skubber en tung dag fra sig.

Det vil sige: "Grunden til, at de vantro Quraysj stadig fortsætter med fejlene og afvigelserne i tro og moral, og at de vender det døve øre til din invitation til sandheden, er i virkeligheden deres tilbedelse af verden og deres uvidenhed om Det Hinsidige. Derfor er den vej, der følges af en sand Gudstilbeder, så forskellig fra og i modsætning til deres måde at leve på, at der ikke kan være tale om noget kompromis mellem dem."

76:28 نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا

Nahnu ḵalāqnāhum wa sjadadnā 'asrahum wa 'idhâ sji'nâ bad-dalnâ 'amthâlahum tabdîla(n)

(28) Vi har Selv skabt dem og har styrket deres led. Og når Vi vil, kan Vi skifte dem ud med andre som dem selv.

Sætningen "Og når Vi vil, kan Vi skifte dem ud med andre som dem selv" kan have adskillige betydninger:

- I. At når som helst Vi vil, kan vi ødelægge dem og erstatte dem med andre folk af deres egen slags, som vil være forskellige fra dem i adfærd
- II. At når som helst Vi vil, kan vi ændre deres former. Ligesom Vi kan gøre nogle sunde og raske i kroppen, har Vi også magt til at gøre nogle lamme, få nogle til at blive ramt af ansigtslammelse og andre til at blive ofre for en eller anden sygdom eller ulykke og blive til varig krøbling
- III. At når som helst Vi vil, kan Vi genskabe dem i en anden form efter døden.

76:29 إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَيَّ رَبِّهِ سَبِيلًا

'In-na hadhîhi tadhkiratun faman sjâ'a at-taḵadha 'ilâ rab-bihi sabîla(n)

(29) Dette er sandelig en påmindelse, og den, der vil, kan vælge en vej til sin Herre.

76:30 وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

Wamâ tasjâ'ûna 'il-lâ 'an yasjâ'al-lâhu

'in-nal-lâha kâna `alîman ḵakîma(n)

(30) Men I vil ikke, medmindre Allah vil det. Allah er sandelig Alvidende (og) Alviis.

Tre ting er blevet sagt i disse vers:

- I. At enhver, der vil, må tage vejen til sin Herre
- II. At ens vilje til at gøre en ting ikke er nok, medmindre Allâh også vil det
- III. At Allâh er mest vis, alvidende

Hvis man overvejer disse tre ting dybt, kan man fuldt ud forstå relationen mellem menneskets frie valg og Allâhs vilje, og det hjælper med at fjerne alle forvirringerne i folks sind om spørgsmålet om skæbne.

Det første vers viser, at den autoritet, der skænkes mennesket i denne verden, kun er i den udstrækning, at det beslutter sig for at antage en af de forskellige måder, der er tilgængelige for at tilbringe livet her. Det er det frie valg, Allâh har givet det. Når et menneske f.eks. møder spørgsmålet om at tjene til sit livs opretholdelse, ser det mange veje foran sig, hvoraf nogle er lovlige, som f.eks. lovlige slags arbejde, tjeneste, handel og forretning, industri eller landbrug, og nogle er ulovlige, såsom tyveri, røveri, lommetyveri, prostitution, handel med penge (eller renter), hasardspil, bestikkelse og ulovlige arter af tjenester og forretninger osv.

Beslutningen om at tage en af disse veje er blevet overladt til menneskets frie vilje, som hvorledes det ønsker at tjene til livets opretholdelse. På samme måde er der forskellige slags moralprincipper. På den ene side er der gode kvaliteter såsom ærlighed, ædelhed, anstændighed, retfærdighed, medfølelse, sympati og kyskhed, og på den anden de onde træk som ondskab, nedrigthed, tyranni, uærlighed og frivolitet.

Mennesket har fuld frihed til at vælge, hvilken moral det ønsker. Det samme er tilfældet med religion: For mennesket står mange veje åbne i denne henseende – også ateisme og benægtelse af Gud, polyteisme og afgudsdyrkelse, forskellige kombinationer af monoteisme og polyteisme og den ublandede troserklæring af Gudstilbedelse, der læres af Koranen. Det er overladt til mennesket at beslutte, hvilken af disse det ønsker at følge. Allåh påtvinger ikke mennesket nogen af Sine beslutninger, så mennesket kan selv vælge en lovlig måde at tjene til livets opretholdelse på.

Efter at mennesket har brugt sin valgfrihed, afhænger det af Allåhs vilje, Hans tilladelse og Hans nåde, om mennesket også i praksis kan gøre det, det ønsker at gøre.

Hvis Allåhs vilje er at lade mennesket gøre det, det har ønsket eller besluttet at gøre, da alene kan det gøre det. Uden Allåhs vilje og Hans tilladelse kan det intet gøre, uanset hvor hårdt og alvorligt det prøver på det.

Det samme er blevet sagt i det andet vers. Dette kan forklares med et eksempel. Hvis et menneske var blevet givet alverdens magt og havde fået tilladelse til at gøre, lige hvad det ville, ville verdens system blive forstyrret. Én morder ville være nok til at myrde alle mennesker i verden, hvis han havde fået frihed til at dræbe, hvem han ville. Én lommetyv kunne stjæle fra alles lommer, hvis han fik muligheden for at stjæle fra alles lommer, som det passede ham. Én tyv var nok til at stjæle alt, hvad han ønskede, én voldtægtsforbryder til at begå voldtægt mod enhver kvinde, én rover til at plyndre hvert hus, hvis hver af dem havde den fulde magt til at handle, som han ville. Derfor har Allåh holdt det inden for Sin magt, om Han vil eller ikke vil lade et menneske følge den rette eller den forkerte vej, som det vælger at følge eller ej.

Det menneske, der holder op med at begå fejl og ønsker at følge den rette vej, bliver også kun skænket retfærdighed ved Allåhs tilladelse og vilje. Men betingelsen er, at beslutningen om at opgive fejl og vælge vejledning er taget af mennesket selv. Ligesom Allåh ikke gør nogen til tyv eller morder eller ateist eller polyteist med magt, tvinger Han heller ingen til at blive troende ved magt.

Efter dette fjerner det tredje vers misforståelsen om, hvorvidt Allåhs vilje måske er tilfældig. Det er derfor, det er blevet sagt, at "Allåh er Alvidende og Alviis". Det betyder, at uanset hvad Han gør, gør Han det på grundlag af viden og visdom. Derfor er der ingen mulighed for fejl i Hans beslutninger. Han besluttede med fuld viden og visdom, hvem der skulle få en særlig slags hjælp, og hvem der ikke skulle få den, hvem der skulle have lov til at gøre et bestemt arbejde, og hvem der ikke skulle have lov til at gøre det.

I den udstrækning Allåh giver mennesket muligheder og gør betingelserne gunstige for det, kan det arbejde, som det ønsker, hvad enten det er godt eller ondt. Spørgsmålet om vejledning er heller ingen undtagelse herfra. Allåh alene ved på basis af Sin viden, og Han alene afgør på basis af Sin visdom, hvem der fortjener at blive vejledt, og hvem ikke.

76:31 يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Yudḡilu may-yasjâ'u fî rahmatihi waž-žâlimîna 'a
'ad-da lahum `adhâban `alîma(n)

(31) Han lader, hvem Han vil, træde ind i Sin barmhjertighed; men de, der handler uret, til dem har Han beredt en pinefuld straf.

I dette vers betyder "handler uret" de mennesker, som Allâhs åbenbaringer og Hans profets lære måske når. Dog beslutter de overlagt og bevidst, at de ikke vil adlyde og følge dem. Dette indbefatter også de uretfærdige mennesker, der rent ud siger, at de ikke accepterer åbenbaringen som Guds åbenbaring og Profeten som Guds profet, eller at de overhovedet ikke tror på Gud, og også de onde mennesker, der måske ikke nægter at tro på Gud og Profeten og Koranen, men som er besluttede på ikke at adlyde og følge dem.

I realiteten er begge disse grupper uretfærdige og onde. Den første gruppes sag er klar og indlysende, men den anden gruppe er ikke mindre ond: Den er også hyklerisk og forræderisk. Med ordene siger de, at de tror på Gud og Budbringeren og Koranen, men i deres hjerter og sind er de besluttede på ikke at følge dem, og deres livsførelse i praksis er også i modstrid med det.

Allâh har erklæret, at Han har beredt en smertelig pine til dem begge. De spankulerer stolte rundt i verden, nyder livet, som de vil, praler og blærer sig med deres overlegenhed, men i sidste ende vil de blive underkastet en ydmygende straf. De kan ikke på nogen måde træde ind i og nyde Allâhs barmhjertighed.

المرسلات

سورة

77

Åbenbaret i Mekka

DE UDSENDTE (Sûrat al-Mursalât)

Introduktion til sûrah 77

NAVN

Sûrahen tager sit navn fra ordet *wal-mursalât* والمرسلات i det første vers.

PERIODE FOR ÅBENBARING

Dens emneområde beviser til fulde, at den blev åbenbaret i den tidligste periode i Mekka. Hvis denne sûrah læses sammen med de to sûraher, der kommer før den, nemlig al-Qiyâmah og ad-Dahr, og de to sûraher, der følger efter den, nemlig an-Naba og an-Nâziât, bliver det indlysende, at alle disse sûraher er åbenbaringer fra den samme periode, og de handler om ét og samme tema, der gjorde indtryk på Mekkas folk på forskellige måder.

TEMA OG EMNEOMRÅDE

Dens tema er at bekræfte Genopstandelsen og Det Hinsidige og at advare folk om de følger, der i sidste ende er resultatet af benægtelsen og bekræftelsen af disse sandheder.

I de første syv vers er vindsystemerne blevet præsenteret som et bevis på den sandhed, at Genopstandelsen, der blev forudsagt af Koranen og profeten Muḥammad (må Allåhs fred og velsignelser være med ham), vil komme til at ske. Tanken er, at kraften af Den Almægtige Allâh, Der fastlagde dette vidunderlige system på jorden, ikke kan stå hjælpeløs over for at fremkalde Genopstandelsen. Den udtrykte visdom, der ligger bag dette system, vidner til fulde om, at Det Hinsidige må opstå, for ingen handling af Den Mest Vise Skaber kan være tom og formålsløs, og hvis ikke der var noget hinsidigt, ville det betyde, at hele ens liv var nytteløst og absurd.

Mekkas folk sagde gentagne gange: "Fremkald den Genopstandelse, du truer os med. Først da vil vi tro på den." I versene 8-15 bliver deres forlangende besvaret, idet der siges: "Genopstandelsen er ikke nogen leg eller spøg, som kan blive frembragt øjeblikkeligt, hver gang en nar beder om den. Det er sandelig på Dommens Dag, at hele menneskehedens regnskab afgøres for alle dens individer".

Allâh har fastsat et fast tidspunkt til den, og den vil forekomme på sit tidspunkt, og når den finder sted med alle sine lidelser og rædsler, vil det forvirre dem, der forlanger den for sjov i dag. Da vil deres sager blive afgjort blot med beviset fra de budbringere, som disse nægtede af sandheden afviser med straffrihed. Da vil de indse, hvordan de selv er skyld i deres fortabelse.

I versene 16-28 er der kontinuerligt blevet argumenteret for Genopstandelsens og Det Hinsidiges forekomst og nødvendighed. I dem er det fastslået, at menneskets egen historie, dets egen fødsel og den jords struktur, det bor på, bærer vidne om Genopstandelsens komme, samt at grundlæggelsen af Det Hinsidige er muligt såvel som et krav fra Allåh den Almægtiges visdom.

Historien fortæller os, at de nationer, der benægtede Det Hinsidige, i sidste ende blev korrumperede og mødte ødelæggelse. Dette betyder, at Det Hinsidige er en sandhed, som, hvis den bliver benægtet og modsagt af en nation ved dens adfærd og attitude, vil få den til at møde den samme forfælselse, der møder en blind mand, som tankeløst styrter direkte mod et frembrusende tog. Og det betyder også, at i universet er det ikke bare fysiske love, der gælder. Der virker også en moralsk lov i det, under hvilken i netop denne verden gengældelsens processer er i arbejde. Men eftersom gengældelse ikke finder sted i dette nuværende liv i verden i sin komplette og fuldkomne form, kræver universets morallov nødvendigvis, at der skal komme et tidspunkt, hvor den skal gå vejen fuldt ud.

Og alle de gode værker og onde gerninger, der ikke kunne belønnes her, eller som slap fra passende straf, skal fuldt ud belønnes eller straffes. Derfor er det uundgåeligt, at der er et andet liv efter døden. Hvis mennesket blot betragter, hvordan det tog fødsel i denne verden, kan dets intellekt, forudsat at det er et sundt intellekt, ikke nægte, at det sandelig er muligt for Den Gud, Der begyndte dets skabelse af en ubetydelig dråbe sæd og udviklede det til et fuldkomment menneske, at danne det samme menneske igen.

Efter døden forsvinder menneskekroppens partikler ikke, men fortsætter med at findes på den samme jord, hvorpå mennesket levede hele sit liv. Det er af netop denne jords ressourcer og skatte, mennesket er skabt og ernæret, og derefter ind i det samme jordens skatkammer, det bliver deponeret.

Den Gud, Der fik mennesket til at fremstå fra jordens skatte i første omgang, kan også få det til at genopstå fra de samme skatte, efter at det er blevet genoprejst til dem ved døden. Hvis bare vi overvejer Allåhs kræfter, kan vi ikke nægte, at Han kan gøre dette. Og hvis man betragter Allåhs visdom, kan man heller ikke nægte, at det sandelig er selve kravet fra Hans visdom at kalde mennesket til regnskab for den rette og den fejlagtige brug af de kræfter, Han skænkede det på jorden. Det ville derimod være i modstrid med visdom at lade det gå uden at skulle stå til regnskab.

Derefter bliver skæbnen for benægterne af Det Hinsidige beskrevet i versene 28-40, og i versene 41-45 skæbnen for dem, der bekræftede troen i deres verdslige liv, stræbte efter at forbedre deres hinsidige samt afstod fra onderne af vantroen i tanke, moral og gerning, adfærd og karakter, der måske kan være nyttige i menneskets verdslige liv, men sandelig er ødelæggende for dets liv herefter.

I sidste ende er benægterne af Det Hinsidige og dem, der vender sig bort fra Gudstilbedelse, blevet advaret således: "Nyd jeres kortvarige verdslige fornøjelser, som I vil, men jeres endeligt vil til slut være katastrofalt." Foredraget slutter med forsikringen om, at den, der ikke får vejledning fra en bog som Koranen, ikke har nogen anden kilde i verden, der kan tilbyde vejledning.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismil-lâhi ar-rahmâni ar-rahîm(i)

I Allâhs navn, den mest Nådige, den Barmhjertige.

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا 77:1

Wal-mursalâti `urfa(n)

(1) (Jeg sværger) ved de (vinde), som sendes, den ene efter den anden,

فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا 77:2

Fal`âşifâti `aşfa(n)

(2) – Og som så stormer voldsomt frem.

وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا 77:3

Wan-naşjirâti naşjra(n)

(3) (Jeg sværger) ved de, som spreder vidt og bredt,

فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا 77:4

Fal-fâriqâti farqa(n)

(4) – Og som så skelner skarp,

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا 77:5

Falmulqiyâti dhikra(n)

(5) – Og som så bringer en påmindelse (til folk),

عُذْرًا أَوْ نُذْرًا 77:6

`Udhra(n) 'aw nudhra(n)

(6) – Til undskyldning eller advarsel!

Sommetider får vindens svigten folk til at blive foruroligede ved udsigten til hungersnød, og de vender sig mod Allâh for at angre deres synder: Sommetider bringer de en masse regn, og folket vender sig mod Allâh i taknemmelighed, og sommetider giver deres voldsomme blæst skræk, og folket vender sig mod Allâh i frygt for ødelæggelse.

I disse vers bliver først ordenen af regnbringende vinde forklaret, som er følgende:

Først blæser vindene efter hinanden, derpå antager de en storms proportioner, så rejser de skyerne og spreder dem, og endelig deler de og adskiller dem.

Derefter, i stedet for at nævne regnvejret, siges det, at vindene indgyder hjerterne med ihukommelse af Allâh, som en undskyldning eller som en advarsel.

Det vil sige, at det er en lejlighed, hvor mennesket enten på grund af frygt tvinges til at huske på Allâh eller bekender sine fejl og påkalder Allâh til at beskytte sig og frelse sig fra ødelæggelse og velsigne det med regn.

Hvis det ikke har regnet i lang tid, og folk tørster efter regn, begynder sommetider selv den mest hårdhjertede vantro at huske på Gud, når han ser vindene blæse og skyerne nærme sig.

Om tørken har været mild eller alvorlig, gør hele forskellen. Hvis tørken har været mild, vil det almindelige menneske, der ikke er langt fra Allåh, huske på Ham, men andre vil byde ind med videnskabelige forklaringer, der siger, at der ikke var grund til ængstelse: Det regnede ikke på grund af det og det, og det ville være svækket dømmekraft at begynde at bede til Gud ved så almindelig en ting.

Men hvis tørken bliver usædvanlig langvarig, og hele landet står over for en katastrofal situation, begynder selv de mest overbeviste vantro at huske på Gud. Hvis de er flove over at bruge deres tunge, føler de dog i hjertet en anger over deres synder og utaknemmelighed og beder til Gud for at få Gud til at give regn til hele landet gennem de vinde, der rejser skyerne.

Dette er indgydelse af Guds ihukommelse i hjerterne som en undskyldning. Vedrørende dens indgydelse som en advarsel sker den, når vinden udvikler sig til en orkan og ødelægger bosted efter bosted, eller det regner så kraftigt, at det fører til oversvømmelse. I sådan et tilfælde begynder selv den overbeviste ateist at bønfalde Gud af ærefrygt for Ham, og så fordamper enhver videnskabelig forklaring på orkanen eller oversvømmelsen fra hans hjerne.

Derfor er, efter beskrivelsen af vindene, der blæser efter hinanden for at sige, at de indgyder hjerterne med ihukommelse af Allåh som en undskyldning eller en advarsel, hensigten at indprente den sandhed. Det system, der virker i verden, bliver ved med at minde mennesket om, at alt på jorden ikke er sat under dets kontrol, men at der er En Højeste Magt over det, Som hersker over dets skæbne. Den Magt er så høj og så mægtig, at Den kan bruge elementerne til menneskets opretholdelse og næring, hvis Den ønsker det, og kan bruge de samme elementer til dets ødelæggelse, hvis Den ønsker det således.

Derpå bliver det samme vindsystem tilbudt som et argument for at bevise, at den genopstandelse, der er blevet lovet mennesket, kommer til at ske. Lad os nu se på, hvordan dette system bevidner denne sandhed.

Mennesket er almindeligvis forvirret over to spørgsmål med hensyn til Genopstandelsen og Det Hinsidige.

Først: Er genopstandelse muligt? For det andet: Hvad er genopstandelses behov og nødvendighed? Og da mennesket er forvirret over disse spørgsmål, begynder det at tvivle på, om den overhovedet vil forekomme eller ej, og om det mon blot var indbildning.

I denne forbindelse har Koranen nogle steder forklaret og bevist genopstandelses mulighed, dens nødvendighed og opståen fra universets system, og andre steder anvendt en anden slags ræsonnement: Eder er sværget ved nogle af de utallige tegn på Guds rige, og det er blevet fuldstændig forsikret, at genopstandelsen vitterlig vil komme til at ske. Denne art ræsonneren indeholder argumenter for dens sandsynlighed såvel som argumenter for dens nødvendighed og argumenter for dens forekomst.

Ved her at anvende den samme slags argumentation er alene systemet med vindenes og nedbørens cirkulation blevet fremlagt som et tegn på den sandhed, at det er et almindeligt system, der er blevet grundlagt ved designet af En Mest Viis, Almægtig Suveræn. Det er ikke en tilfældig hændelse, ved hvilket et system kunne være blevet frembragt i jordens atmosfære, at vand skulle fordampe fra havene, vinde skulle bære dem og samle dem til skyer, derefter splitte dem og adskille dem i stykker og transportere dem til jordens forskellige egne og derefter få dem til at lade vandet falde som regn.

Dette system er ikke tilfældigt blevet udtænkt af nogen blind og døv natur, men det er en velovervejede og veludført plan, der fungerer regelmæssigt i henhold til en lov. Det er derfor, det aldrig sker,

at solens varme frembringer is på havets overflade i stedet for damp – solen får altid kun damp til at rejse sig fra havet.

Det sker aldrig, at monsunerne blæser i omvendt orden og trykker dampene ned i havet – de løfter dem altid op i atmosfæren. Det sker aldrig, at skydannelsen ophører, eller at vindene ophører med at blæse dem til tørre landområder, eller at regnen skulle høre op med at falde på jorden.

Den samme lov har virket i millioner og millioner af år, hvor dette system fungerer. Havde det ikke været således, var vor tilsynekomst på jorden og vor overlevelse her ikke mulige.

I dette system finder man et klart formål og en almindelig lovs virkning. Man kan tydeligt se, at på jorden er menneskers, dyrs og planters liv dybt relateret til vindene og regnen, og dette arrangement vidner om, at vand er blevet givet for at tilvejebringe levende liv (sformer) og holde det i live, præcis i henhold til skabelsens krav og lov.

Dette formål og denne regelmæssighed findes ikke blot i dette aspekt, men i hele universets system, og menneskets hele videnskabelige fremskridt er baseret på det. Mennesket prøver at finde ud af hver tings formål, og på hvilket princip tingen arbejder. Og efterhånden som det får større indsigt i formålene med skabelsen af forskellige ting og de principper, hvorefter de arbejder, fortsætter det med at udtænke nyere og endnu nyere metoder til deres anvendelse og gøre nye opfindelser til sin civilisations fremgang. Hvis der ikke i menneskets sind naturligt fandtes et begreb om, at verden er meningsfuld, og at alt, der virker i den, virker efter et princip, ville det aldrig beskæftige sig med spørgsmålet om, hvad der var formålet med noget i verden, og hvordan det kunne bringes til anvendelse.

Når nu denne verden og alting i den har mening, og hvis der er en lov, der virker i denne verden og i alt, hvad den rummer, og hvis den har virket med samme formål og regelmæssighed gennem millioner og millioner af år, kan kun et stædigt menneske nægte at anerkende, at En Alvidende, Almægtig Gud har skabt den, og det ville være tåbeligt at tænke om denne Gud, at Han kunne skabe den og få den til at virke, men at han ikke kan slå den i stykker og efter at have slået den i stykker ikke kan rekonstruere den i en hvilken som helst anden form, hvis Han vil det så.

Idéen om materiens uforgængelighed var de uvidende ateisters hovedstøtte i tidligere tider, men kundskabens fremgang har vist, at denne idé også var usand. Nu er det en videnskabeligt anerkendt kendsgerning, at stof kan forvandle sig til energi, og energi kan forvandle sig til stof.

Derfor er det fuldstændig i overensstemmelse med viden og fornuft, at denne materielle verden kun vil eksistere, så længe Den Levende og Evige Gud opretholder den. Så snart Han ønsker at forvandle den til energi, kan Han forvandle den med en enkelt befaling, og Hans ene befaling er nok til at genskabe den i enhver anden materiel form og med ethvert andet udseende, Han vil.

Så meget da om Genopstandelsen, der ikke kan afvises med noget videnskabeligt og rationelt argument. Angående udsagnet om, at den må finde sted, så mennesket bliver belønnet for sine gode gerninger og straffet for sine onde gerninger, kan det menneske, der anerkender menneskets moralske ansvar og også tror, at belønning af de gode tjenester og straf for forbrydelser er det nødvendige krav af dette moralske ansvar, ikke gøre andet end at indrømme, at Det Hinsidige må findes.

Der er ingen lov eller regering i verden, der kan straffe enhver forbrydelse og belønne enhver god gerning. At påstå, at samvittighedens nagen er tilstrækkelig straf til den skyldige, og samvittighedens tilfredsstillende er tilstrækkelig belønning til udøveren af godt, er ikke mere end meningsløs filosofien.

Spørgsmålet er: Hvordan og hvornår nagede samvittigheden hos et menneske, der lige havde dræbt en uskyldig og derpå selv døde i en ulykke? Og hvornår havde samvittigheden hos det men-

neske, der gik i kamp for sandheden og retfærdigheden, og som pludselig blev offer for en bombeeksplosion, tilfredsheden ved, at det gav sit liv for en god sag?

Således er alle de påskud, der er opfundet for at undgå troen på Det Hinsidige, meningsløse. Menneskets intellekt ønsker, og dets natur kræver, at der må være retfærdighed, men i det nuværende liv i verden er det ikke muligt at have fuld og fuldkommen retfærdighed.

Retfærdighed kan kun fås i Det Hinsidige og kun under Den Alvidende, Almægtige Guds dom og befaling. Benægtelse af Det Hinsidiges nødvendighed er faktisk benægtelse af nødvendigheden af retfærdighed.

Intellektet kan kun gå så langt som til at overbevise mennesket om, at Det Hinsidige er muligt, og at det må forekomme. Angående sandheden om, at Det Hinsidige med sikkerhed vil komme til at ske, kan "kundskaben" om dette kun fås gennem åbenbaring, og åbenbaring har givet os nyheden om, at "det, I er blevet lovet, vil ske". Vi kan ikke få denne viden ved intellektuel ræsonneren. Men vi kan få sikkerhed om, at det er sandt, på det grundlag, at den ting, vi bliver informeret om af åbenbaring, både er mulig og nødvendig.

77:7 **إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ**

'In-namâ tû`adûna lawâqi` (un)

(7) Sandelig, det, som er blevet jer lovet, må indtræffe.

En anden mening kan være: "det, I bliver truet med," dvs. Genopstandelsen og Det Hinsidige.

Her er en ed blevet svoret ved fem ting på Genopstandelsens uundgåelighed:

- I. "Dem, som bliver sendt frem i rækkefølge, eller for en god sag"
- II. "Dem, som blæser voldsomt og stormende"
- III. "Dem, der opløser og spreder"
- IV. "Dem, som splitter og adskiller"
- V. "Dem, som inspirerer ihukommelsen"

Da disse ord kun beskriver egenskaberne, og det ikke er blevet specificeret, hvilken eller hvilke ting de kvalificerer, har dette medført forskel på kommentatorernes mening om, hvorvidt disse er egenskaberne for én bestemt ting eller for forskellige ting, og hvad den ting eller de ting er.

En gruppe af dem siger, at alle fem kvalificerer vindene; den anden gruppe siger, at alle fem betyder englene; den tredje gruppe siger, at de første tre betyder vindene og de sidste to englene; en fjerde gruppe mener, at den første egenskab (kvalitet) betyder barmhjertighedens engle, den anden straffens engle, og at de sidste tre betyder Koranens vers.

Efter vor mening er den første ting, der er værd at overveje, at når fem egenskaber er blevet nævnt kontinuerligt i én og samme kontekst, og der ikke er nogen indikation, der viser, hvad der er blevet kvalificeret op til et vist punkt, og hvorfra kvalifikationen af en anden ting er begyndt, kan det ikke være korrekt, på basis af grundløst gætteri, at forstå, at i disse vers er eder blevet svoret ved to eller tre forskellige ting.

Tværtimod kræver kontinuiteten af emnet selv, i dette tilfælde, at hele passagen bliver betragtet som relateret til egenskaberne ved én og samme ting. For det andet: Når som helst i Koranen en ed er blevet svoret ved en bestemt ting eller flere for at overbevise tvivlerne eller benægterne af en uset sandhed, da står eden for et argument eller ræsonnement, som det er meningen skal fortælle, at den ting eller de ting på sandhedens rigtighed og korrekthed. Meningen med den er at fortælle,

at den ting eller disse ting indikerer denne realitets rigtighed og korrekthed. Til det formål er det tydeligvis ikke korrekt at fremlægge én usynlig ting som et argument for en anden usynlig ting, for kun en synlig ting kan fremlægges som et argument for en usynlig ting. Derfor er den korrekte forklaring, efter vor mening, at det betyder vindene, og forklaringen af de mennesker, der fortolker de fem ting til at betyde englene, kan ikke godtages, for englene er lige så umærkelige som Genopstandelsens forekomst.

Lad os nu betragte, hvorledes disse forskellige tilstande af vinde peger på Genopstandelsens forekomst. En af de vigtigste faktorer, der har gjort dyre- og plantelivet muligt på jorden, er luften.

Den relation, dens kvaliteter bærer med enhver slags liv, bevidner, at der findes En Almægtig, Mest Vis Skaber, Som ville skabe liv på denne jord, og til det formål skabte Han en ting her, hvis kvaliteter nøjagtigt og eksakt korresponderede til de levende væsners behov.

Så Han svøbte ikke blot jorden ind i luften og lod den være. Ved Hans kraft og visdom karakteriseredes denne luft ved talløse forskellige tilstande, der er blevet reguleret gennem millioner og millioner af år på en sådan måde, at de forårsager årstidernes veksel og vejrets: Sommetider er det tæt, og sommetider blæser en blid brise; sommetider er det varmt, og sommetider koldt; sommetider bringer vinden skyer, og sommetider driver den skyer bort; sommetider får den behagelige pust til at blæse, og sommetider katastrofale storme; sommetider bringer den velgørende regn, og sommetider er der tørke. Kort sagt er der forskellige slags vinde, der blæser på deres egen tid, og hver slags tjener et eller andet formål.

Dette arrangement er bevis på En Dominerende Magt, for Hvilken det hverken er umuligt at bringe liv til eksistens eller at udslette det, ej heller at genskabe det efter at have tilintetgjort det.

Ligeledes er dette arrangement også et bevis på En Højeste Visdom, Som kun en tåbelig person kunne mene gjorde alt dette for sjov uden noget højere hensigt. Over for dette vidunderlige system er mennesket så hjælpeløst, at det hverken kan få en gunstig vind til at blæse for sig selv eller forhindre en katastrofal orkan i at blæse på det selv.

Uanset hvor skamløst, modstræbende og stædigt det end er, minder vinden det på et eller andet tidspunkt om, at En Mægtig, Suveræn lov hersker over det, Som kan vende dets hovedkilder til livsfor nødenheder til en velsignelse for det eller årsag til ødelæggelse for det, når som helst Han ønsker det, og mennesket har ikke magt til at forhindre eller afværge nogen af Hans afgørelser. For yderligere forklaring se [45:5] og [51:1-4].

77:8 فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ

Fa'idhan-nudjūmu ṭumisat

(8) Når da stjernerne slukkes,

Når de mister deres lys og glans.

77:9 وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ

Wa'idhas-samâ'u furidjat

(9) – Og når himlen revner,

“Når himlen revner”: når himlens system og den disciplin, hvorunder hver stjerne og planet er etableret og bevæger sig i sin bane, og alting i universet holder sig til de grænser, der er sat for det, går i stykker.

77:10 وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ

Wa 'idhal-djibâlu nusifat

(10) – Og når bjergene smuldrer (til støv),

77:11 وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتَتْ

Wa 'idhar-rusulu 'uq-qitat

(11) – Og når sendebudene kommer til den fastsatte tid,

Adskillige steder i Koranen er det blevet sagt, at når menneskehedens sag skal fremlægges for Allâh på Genopstandelsens Dag, vil hver nations budbringer blive hidkaldt for at bevidne, at han har overleveret Allâhs budskaber intakte til sit folk.

Dette vil være Allâhs første og største argument mod forbryderne og de onde mennesker for at bevise, at de selv havde ansvar for deres fejlagtige holdning og adfærd i livet, for der havde ikke været nogen forsømmelighed fra Allâhs side med hensyn til at vise vejledning og uddele advarsler. Se f.eks. [7:172, 173], [39:69] og [67:8].

77:12 لَأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ

L'ay-yi yawmin 'udj-djilat

(12) – Til hvilken dag er (disse hændelser) udsat?

77:13 لِيَوْمِ الْفَصْلِ

Liyawmil-faşl(i)

(13) – Til afgørelsens dag!

77:14 وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ

Wamâ 'adrâka mâ yawmul-faşl(i)

(14) Hvad ved du om, hvad afgørelsens dag er?

77:15 وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhin lilmukadh-dhibîn(a)

(15) Ve, på den dag over dem, der fornægter,

“Benægttere af Sandheden”: de mennesker, som anså nyheden om den kommende genopstandelse som løgn og tilbragte deres liv i verden under den vildfarelse, at den tid aldrig ville komme, hvor de skulle fremstille sig for Gud og stå til regnskab for deres gerninger.

77:16 أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ

'Alam nuhlikil-'aw-walīn(a)

(16) Har Vi ikke tilintetgjort de forgangne tiders folk?

Dette er et argument, hentet fra historien, for Det Hinsidige. Det betyder: "Betragt jeres egen historie i verden. Alle nationer, der benægtede Det Hinsidige og anså dette verdslige liv for det virkelige liv og baserede deres moralske holdning på de resultater, der viste sig her, og betragtede dem som kriterierne for godt og ondt, mødte i sidste ende deres undergang, uden undtagelse."

Dette er et bevis på den kendsgerning, at Det Hinsidige er en virkelig realitet, som, hvis den bliver overset og ignoreret, giver samme slags skader til en person, som hvis vedkommende vælger at lukke øjnene for livets hårde kendsgerninger. For yderligere forklaring se [10:13], [27:85], [30:9] og [34:45].

77:17 ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ

Thum-ma nutbi' uhumul-'āqirīn(a)

(17) Så lader Vi de senere følge efter dem.

"Dette er en permanent lov med Os. Ligesom benægtelse af Det Hinsidige har vist sig katastrofalt for fortidens nationer, vil loven også vise sig katastrofal for fremtidige nationer. Ingen nation har været en undtagelse for den forhen, ligesom der heller ikke vil være nogen i fremtiden."

77:18 كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

Kadhālika naf' alu bil-mudjrimīn(a)

(18) Således gør Vi med dem, der forbyder sig.

77:19 وَيَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhīn lilmukadh-dhibīn(a)

(19) Ve, på den dag over dem, der fornægter,

Denne sætning betyder i den aktuelle sammenhæng: "Den skæbne, de har mødt eller vil møde i verden, er ikke deres virkelige straf. Deres virkelige undergang vil komme ned over dem på Afgørelsens Dag.

Straffen her er kun af den natur, at en person bliver arresteret, når han frygtløst har begået den ene forbrydelse efter den anden og ikke har til hensigt at forbedre sig. Den ret, hvor hans prøve skal afgøres, og han skal straffes for alle sine misgerninger, vil ikke blive sat i denne verden, men i Det Hinsidige, og det vil i sandhed være den faktiske dag for hans ødelæggelse og katastrofe." For yderligere forklaring se [7:5-6] og [11:105].

77:20 **أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ**
'Alam naḵluq-kum min mâ'in mahîn(in)

(20) Har Vi ikke skabt jer af en foragtelig væske;

77:21 **فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ**
Fadja'alnâhu fi qarârin makîn(in)

(21) – Og derpå anbragt Vi den i en solid opbevaring (i morens livmor);

“En solid opbevaring”: livmoderen, hvori barnet bliver så fast indlogeret, så snart det er blevet undfanget, og hvor sådanne arrangementer til dets sikkerhed og ernæring gøres, at abort ikke kan finde sted, medmindre der sker en katastrofe. Selv for kunstig abort må man benytte ekstraordinære metoder, der både er risikable og skadelige på trods af moderne udvikling i de medicinske videnskaber.

77:22 **إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ**
'Ilâ qadarim ma'lûm(in)

(22) – til et bestemt mål (af tid)?

Ordene *qadar im-malûm* قدر معلوم betyder ikke blot, at tidspunktet er udpeget og fastsat. De rummer samtidig en fornemmelse af, at det kun er Allâh, der kender det.

Der findes intet barn, som noget menneske på nogen måde kan kende: hvor mange måneder, dage, timer, minutter og sekunder det vil opholde sig i moderens liv, og hvad der vil være det nøjagtige og præcise tidspunkt for fødslen. Allâh alene har fastsat en specifik tid til ethvert barn, og Han alene kender den.

77:23 **فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ**
Faqadarnâ fani'mal-qâdirûn(a)

(23) Således har Vi truffet bestemmelsen, og herlig er Han, der bestemmer!

Dette er et udtrykkeligt argument for muligheden for liv efter døden. Det, der er hensigten med det, er: “Eftersom Vi havde magt til at forme og udvikle jer til et perfekt og komplet menneske fra en ubetydelig dråbe sperm, hvorledes skulle Vi stå hjælpeløs over for at genskabe jer på en anden måde? Denne Vor skabelse, som konsekvens af hvilken I eksisterer som et levende væsen, er et bevis på, at Vi er excellente besiddere af magt. Vi kan ikke være så hjælpeløse, at Vi ikke kan genskabe jer efter at have skabt jer i første omgang.”

77:24 وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhjin lil-mukadh-dhibin(a)

(24) Ve, på den dag over dem, der fornægter,

Denne sætning giver den mening, at på trods af det udtrykkelige argument for muligheden for et liv efter døden kan de mennesker, der benægter det, håne det og se ned på dem, der tror på det, som folk med antikverede idéer og påfund. Men når den dag kommer, som de benægter i dag, vil de selv vide, at det er en dag for deres egen ødelæggelse og katastrofe.

77:25 أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا

'Alam nađj'alil-'arda kifâtâ(n)

(25) Har Vi ikke skabt jorden til at rumme;

77:26 أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا

'Ahyâ'aw- wa'amwâtâ(n)

(26) – levende og døde?

77:27 وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا

Wadja'alnâ fihâ rawâsiya sjâmiqâtiw wa'asqaynâkum mâ'an furâtâ(n)

(27) – Og Vi har sat urokkelige, høje bjerge derpå og gav jer frisk vand at drikke?

Dette er endnu et argument for muligheden for og fornuften med Det Hinsidige. Det er netop denne jord, der gennem millioner og millioner af år har opretholdt og forsynet et talløst antal forskellige slags skabninger. Alle slags planter og alle slags dyr og mennesker lever på den for at imødekomme kravene af alle umådelige skatte af forsyninger af forskellig slags, som kommer ud af dens vom. Det er på netop denne jord, at talløse medlemmer af alle slags skabninger dør hver dag, men der findes et vidunderligt arrangement, ved at alle skabningers døde kroppe opbevares i den samme jord, og den bliver igen klar til at opretholde liv og give husly til alle arters nye medlemmer.

Denne jord er heller ikke formet som en bold med en glat overflade, men her og der på den er der blevet anbragt høje bjerge og bjergkæder, der spiller en vigtig rolle i at forårsage årstidernes skiften og regnvejr. Skabelsen af floder skaber frugtbare dale. Der vokser træer, der giver tømmer. Høje bjerge giver forsyninger af en variation af mineraler og sten. Så er der netop i denne jords indre blevet lagret et sødt vand, og på dens overflade er floder af sødt vand blevet arrangeret, og fra havets salte vande bliver dampe af rent vand løftet op og kommer til at falde ned som regn fra himlen.

Er ikke alt dette et arrangement for at bevise, at En Almægtig, Suveræn kraft har skabt alt? Og ikke alene er Han almægtig, men også alvidende og mest vis. Hvis nu denne jord er blevet således udrustet og forsynet kun ved Hans magt og visdom, hvorfor skulle så et intelligent menneske finde det svært at forstå, at den samme Suveræne ved Sin magt kan afvikle denne verden og skabe en anden verden efter et nyt mønster, og at kravet af Hans visdom er, at Han skal skabe en anden verden efter den, så Han kan stille mennesket til regnskab for de gerninger, de har gjort i denne verden?

77:28 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhjin lil-mukadh-dhibîn(a)

(28) Ve, på den dag over dem, der fornægter,

Her betyder denne sætning, at de mennesker, som benægter Det Hinsidiges komme og anser det for umuligt og irrationelt på trods af at have set disse tydelige tegn på Allåhs magt og visdom, kan forblive fortabte i deres tomme forestillinger, hvis de vil det.

Men på den dag, hvor alt dette finder sted imod deres forventninger, vil de indse, at de har optjent ødelæggelse på grund af deres egen tåbelighed.

77:29 انطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ

Inṭaliqû 'ilâ mâ kuntum bihi tukadh-dhibûn(a)

(29) (Der skal siges til dem:) «Gå nu hen til det, I plejede at fornægte!

Efter at have givet beviser på Det Hinsidiges komme bliver det nu fastslået, hvordan benægterne vil blive behandlet, når det faktisk har fundet sted.

77:30 انطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

Anṭaliqû 'Ilâ Żillin Dhī Thalāthi Shu'ab(in)

(30) – Gå nu hen til en skygge (af helvedes røg) med tre forgreninger;

“Skygge”: en skygge af røg. “Tre forgreninger”: Når en stor røg stiger op, bliver den delt i adskillige dele i toppen.

77:31 لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ

Lâ zaliliw walâ yughnî minal-lahab(i)

(31) – som ikke giver skygge og ikke kan hjælpe mod flammen!»

77:32 إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ

'In-nahâ tarmi bisjararin kal-qaşr(i)

(32) Den kaster gnister som borge,

77:33 كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ

Ka'an-nahu djimâlatun şufr(un)

(33) – som gule kameler.

Det vil sige, at hver gnist vil være som et slot, og når disse vældige gnister vil stige og sprænges og flyve om i alle retninger, vil de virke, som om de var gule kameler, der utrættelige løber og hopper omkring.

77:34 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhin lil-mukadh-dhibîn(a)

(34) Ve, på den dag over dem, der fornægter,

77:35 هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ

Hâdhâ yawmu lâ yanṭiqûn(a)

(35) Dette er den dag, hvor de ikke (vil kunne) ytre et ord;

77:36 وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

Walâ yu'udhanu lahum faya'tadhirûn(a)

(36) – Og hvor de ikke får lov til at undskylde sig.

Dette vil være deres endelige tilstand ved den tid, de træder ind i Helvede. Inden dette, på Genopstandelsens Slette, vil de fremkomme med alle slags undskyldninger, give andre skylden for deres fejl og påstå, at de selv var uskyldige, beskyldte deres ledere og guider for at føre dem på vildspor. Det vil de gøre i så høj grad, at nogle af dem skamløst vil fraskrive sig deres forbrydelser, som det er blevet sagt adskillige steder i Koranen.

Men når det ved alle slags beviser er blevet fastslået, at de er forbrydere, og når deres egne hænder og fødder og lemmer har vidnet imod dem for fuldt ud at bevise deres skyld, og når alle krav til retfærdighed korrekt og sandt er opfyldt, vil deres dom blive læst for dem, og de vil stå lamslædede, og der vil ingen plads være tilbage for dem til at komme med undskyldninger.

At nægte en mulighed eller en tilladelse til at komme med en undskyldning betyder ikke, at de vil blive dømt uden at få en chance for at forsvare sig selv, men det betyder, at deres skyld og forbrydelse vil være blevet bevist til fulde, og de vil ikke kunne komme med nogen undskyldning efter det.

77:37 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhin lil-mukadh-dhibîn(a)

(37) Ve, på den dag over dem, der fornægter.

77:38 هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ

Hâdhâ yawmul-faşli djama`nâkum wal-'aw-walîn(a)

(38) «Dette er afgørelsens dag. Vi har samlet jer og de forgangne tiders folk,

77:39 فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ

Fa'inkâna lakum kaydun fakîdûn(i)

(39) – Hvis I nu har en listig plan, så prøv at overliste Mig!»

“I verden brugte I alle slags bedrag og kneb i selvtinteresse. Hvis I nu har noget trick til at undslippe Min straf, må I bruge det for at besejre Mig og Min plan.”

77:40 وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhin lil-mukadh-dhibîn(a)

(40) Ve, på den dag over dem, der fornægter.

77:41 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ

'In-nal-mut-taqîna fi zilâliw wa`uyûn(in)

(41) Sandelig, de gudfrygtige skal (hvile) i skygger og (blandt) kilder,

Da denne verden er blevet brugt her i kontrast til “benægterne”, betyder de retfærdige her de mennesker, der afstod fra at benægte Det Hinsidige og accepterede det og tilbragte deres liv i verden med troen på, at de i Det Hinsidige ville skulle stå til regnskab for deres ord og handlinger og deres adfærd og karakter.

77:42 وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ

Wa fawâkiha mim-mâ yasjtahûn(a)

(42) – Og frugter, som de begærer.

77:43 كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

Kulû wasjrabû hanî'añ bimâ kuntum ta`malûn(a)

(43) (Der skal siges til dem:) Spis og drik med velbehag, for hvad I plejede at gøre.

77:44 إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

'In-nâ kadhâlika nadjzil-muhsinîn(a)

(44) Sandelig, således belønner Vi dem, der handler godt.

77:45 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhîl- lilmukadh-dhibîn(a)

(45) Ve, på den dag over dem, der fornægter.

Her betyder denne sætning, at en af deres lidelser, som nævnt ovenfor, vil være, at de skal stå som forbrydere på Genopstandelsens Slette, deres forbrydelser vil være blevet bevist og fastslået åbent, og de vil ikke være i en position til bare at åbne deres munde for at fremsætte en bøn i selvforsvar og skal i sidste ende blive til Helvedes brændsel. Deres anden lidelse, og langt den værste, vil være, at de ser de samme troende glæde sig i Paradis, som de havde været imod og stået i vejen for og hånet gennem livet som tåbelige, snæversynede, onde og gammeldags mennesker.

77:46 كُلُوا وَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ

Kulû watamat-ta`û qalîlan 'in-nakum mudjrimûn(a)

(46) (Der skal siges til dem:) Spis og nyd (dette liv) for en tid! Sandelig, I er syndere!

Alt i alt henvender disse ord sig ikke kun til Mekkas vantro, men til alle vantro i verden.
"For en tid": i deres korte liv i verden.

77:47 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhîl- lilmukadh-dhibîn(a)

(47) Ve, på den dag over dem, der fornægter.

77:48 وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ

Wa 'idhâ qîla lahumurka`û lâ yarka`ûn(a)

(48) Og når man siger til dem: «Bøj jer!» (i tilbedelse), så bøjer de sig ikke.

"Bøje sig for Allâh": betyder ikke blot at tilbede Ham, men også at tro på Budbringeren, sendt af Allâh og på den bog, Han har åbenbaret, og at følge og adlyde Hans befalinger.

77:49 وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Wayluy-yawma'idhîl- lilmukadh-dhibîn(a)

(49) Ve, på den dag over dem, der fornægter.

77:50 فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

Fabi'ay-yi ḥadīthīn ba`dahu yu'minûn(a)

(50) På hvilket andet budskab vil de tro efter denne (Koran)?

Det vil sige, at det største budskab, der kunne skelne sandheden fra løgnen for mennesket og vise det ret vejledning, er blevet sendt ned i form af Koranen.

Hvis et menneske ikke tror, selv efter at have læst den eller hørt den blive læst, hvad kan da vise det den korrekte vejledning?

